

Language: Cebuano

Book: Judges

Judges

Chapter 1

¹ Human sa kamatayon ni Josue, nangutana kang Yahweh ang katawhan sa Israel, nga nag-ingon, "Kinsa man ang unang mosulong sa mga Canaanhon alang kanato, aron makiggbat batok kanila?" ² Miingon si Yahweh, "Mosulong ang taga-Juda. Tan-awa, hatagan nako sila ug katungod niining yutaa." ³ Miingon ang katawhan sa Juda ngadto sa katawhan ni Simeon, nga ilang mga igsoon nga lalaki, "Uban kanamo ngadto sa ginsakopan nga gigahin alang kanamo aron mag-uban kita sa pagpakiggubat batok sa mga Canaanhon. Ug mokuyog usab kami kaninyo ngadto sa ginsakopan nga gigahin alang kaninyo." Busa mikuyog kanila ang tribo ni Simeon. ⁴ Misulong ang katawhan ni Juda, ug gipadaog sila ni Yahweh batok sa mga Canaanhon ug sa mga Perizihanon. Gipatay nila ang 10, 000 kanila didto sa Bezek. ⁵ Nakit-an nila si Adoni Bezek didto sa Bezek, ug nakiggubat sila batok kaniya ug gipildi ang mga Canaanhon ug ang mga Perizihanon. ⁶ Apan nakaikyas si Bezek, ug gigukod nila siya ug nadakpan, ug giputol nila ang iyang mga kumagko sa kamot ug tiil. ⁷ Miingon si Adoni Bezek, "Adunay 70 ka mga hari, nga gipamutlan sa ilang mga kumagko sa kamot ug tiil, ang nagtigom sa ilang pagkaon ilalom sa akong lamesa. Sama sa akong gibuhat, gibuhat usab sa Dios kanako." Gidala nila siya didto sa Jerusalem, ug didto namatay siya. ⁸ Nakiggubat ang katawhan ni Juda batok sa siyudad sa Jerusalem ug nakuha kini. Gisulong nila kini gamit ang tumoy sa espada ug gisunog nila ang siyudad. ⁹ Human niana, milugsong ang katawhan ni Juda aron sa pagpakig-away batok sa mga Canaanhon nga nagpuyo sa kabungtoran, didto sa Negev, ug sa tiilan sa mga bungtod sa kasadpan. ¹⁰ Gisulong ni Juda ang mga Canaanhon nga nagpuyo sa Hebron (ang ngalan sa Hebron kaniadto mao ang Kiriath Arba), ug napildi nila ang Shesai, Ahiman, ug Talmi. ¹¹ Gikan didto gisulong sa katawhan sa Juda ang mga lumolupyo sa Debir (ang ngalan sa Debir kaniadto mao ang Kiriath Sefer). ¹² Miingon si Caleb, "Ang si bisan kinsa nga mosulong sa Kiriath Sefer ug mokuha niini, ihatag ko kaniya si Acsa, ang akong anak nga babaye, nga mahimong iyang asawa." ¹³ Si Othniel, ang anak nga lalaki ni Kenaz (manghod nga lalaki ni Caleb) nadakpan sa Debir, busa gihatag ni Caleb si Acsa kaniya, ang iyang anak nga babaye, aron mahimo niyang asawa. ¹⁴ Sa wala madugay miabot si Acsa ngadto kang Othniel, ug giaghat niya siya nga hangyoon ang iyang amahan nga hatagan siya ug uma. Sa pagkanaog niya gikan sa iyang asno, gipangutana siya ni Caleb, "Unsa man ang akong mahimo alang kaniya?" ¹⁵ Miingon siya kaniya, "Hatagi ako ug panalangin. Sanglit gihatag mo man kanako ang yuta sa Negev, ihatag usab kanako ang mga tuboran sa tubig." Busa gihatag ni Caleb kaniya ang taas nga bahin sa mga tuboran ug ang ubos nga bahin sa mga tuboran. ¹⁶ Ang mga kaliwat sa ugangan ni Moises nga mga Kenhanon mitungas gikan sa Siyudad sa Palmera uban ang katawhan sa Juda, ngadto sa kamingawan sa Juda, nga atua sa Negev, aron magpuyo uban ang katawhan sa Juda duol sa Arad. ¹⁷ Ug miuban ang katawhan ni Juda sa katawhan ni Simeon nga ilang kaigsoonan ug gisulong ang mga Canaanhon nga nagpuyo sa Zefat ug giguba gayod kini. Ginganlan ang siyudad ug Horma. ¹⁸ Gisakop usab sa katawhan ni Juda ang Gaza ug ang yuta nga nagpalibot niini, ang Askelon ug ang yuta nga nagpalibot niini, ang Ekron ug ang yuta nga nagpalibot niini. ¹⁹ Giubanan ni Yahweh ang katawhan ni Juda ug gipanag-iyahan nila ang kabungtoran, apan dili nila mapapahawa ang mga lumolupyo sa mga patag tungod kay aduna silay puthaw nga mga karwahe. ²⁰ Gihatag ang Hebron ngadto kang Caleb (sama sa giingon ni Moises), ug gipapahawa niya gikan didto ang tulo ka mga anak nga lalaki ni Anak. ²¹ Apan wala papahawaa sa katawhan ni Benjamin ang mga Jebusihanon nga nagpuyo sa Jerusalem. Busa nagpuyo ang mga Jebusihanon sa Jerusalem uban ang katawhan ni Benjamin hangtod karong adlaw. ²² Nangandam ang balay ni Jose sa pagsulong sa Betel, ug nag-uban kanila si Yahweh. ²³ Nagpadala sila ug kalalakin-an aron sa pagpaniid sa Betel (ang siyudad nga ginganlan kaniadto ug Luz). ²⁴ Nakita sa mga tigpaniid ang usa ka tawo nga migawas gikan sa siyudad, ug miingon sila kaniya, "Ipakita kanamo, palihog, unsaon pagsulod ngadto sa siyudad, ug magbinuotan kami kaniya." ²⁵ Gipakita niya kanila ang dalan paingon sa siyudad. Ug gisulong nila ang siyudad gamit ang tumoy sa espada, apan gitugotan nila nga makaikyas ang tawo ug ang tanan niyang pamilya. ²⁶ Ug miadto ang tawo sa yuta sa mga Hitihanon ug nagtukod ug siyudad ug ginganlan kini ug Luz, nga maoy ngalan niini hangtod karon. ²⁷ Wala gipapahawa sa katawhan ni Manases ang katawhan nga nagpuyo sa mga siyudad sa Bet Shan ug sa mga baryo niini, o ang Taanac ug ang mga baryo niini, o kadtong nagpuyo sa Dor ug sa mga baryo niini, o kadtong nagpuyo sa Ibleam ug sa

mga baryo niini, o kadtong nagpuyo sa Megido ug sa mga baryo niini, tungod kay ang mga Canaanhon buot gayod nga mopuyo niana nga yuta. ²⁸ Sa dihang lig-on na ang Israel, gipugos nila ang mga Canaanhon nga mag-alagad kanila inubanan sa hilabihan nga paghago, apan wala nila sila papahawaa sa hingpit. ²⁹ Wala gipapahawa ni Efraim ang mga Canaanhon nga nagpuyo sa Gezer, busa nagpadayon ang mga Canaanhon sa pagpuyo sa Gezer uban kanila. ³⁰ Wala papahawaa ni Zebulun ang katawhan nga nagpuyo sa Kitron, o ang katawhan nga nagpuyo sa Nahalol, busa nagpadayon ang mga Canaanhon sa pagpuyo uban kanila, apan gipugos ni Zebulun ang mga Canaanhon sa pag-alagad kanila inubanan sa hilabihan nga paghago. ³¹ Wala papahawaa ni Asher ang katawhan nga nagpuyo sa Aco, o ang katawhan nga nagpuyo sa Sidon, o kadtong nagpuyo sa Alab, Aczib, Helba, Afek, o Rehob. ³² Busa nagpuyo ang tribo ni Asher uban sa mga Canaanhon (kadtong nagpuyo sa yuta), tungod kay wala nila sila gipapahawa. ³³ Wala gipapahawa sa tribo ni Neftali kadtong nagpuyo sa Bet Shemes, o kadtong nagpuyo sa Bet Anat. Busa nagpuyo ang tribo ni Neftali uban sa mga Canaanhon (ang katawhan nga nagpuyo niana nga yuta). Bisan pa niana, ang mga lumolupyo sa Bet Shemes ug Bet Anat gipugos sa hilabihan nga paghago alang kang Neftali. ³⁴ Gipugos sa mga Amorihanon ang tribo ni Dan sa pagpuyo sa Kabungtoran, ug wala sila gitugotan sa paglugsong ngadto sa patag. ³⁵ Busa nagpuyo ang mga Amorihanon didto sa Bukid sa Heres, sa Ayalon, ug sa Shaalbim, apan ang kakusgan sa kasundalohan sa balay ni Jose ang nagbuntog kanila, ug gipugos sila sa pag-alagad kanila inubanan sa hilabihan nga paghago. ³⁶ Ang utlanan sa Amorihanon miabot gikan sa bungtod sa Akrahim didto sa Sela hangtod didto sa kabungtoran.

Judges 1:1

Sumpay nga Pamahayag:

Nagpadayon sa sugilanon ang libro sa maghuhukom mahitungod kang Josue ug ang sinugdanan usab sa bag-o nga bahin sa sugilanon.

mosulong sa mga Canaanhon alang kanato

Ang pulong nga "kanato" naghisgot sa katawhan sa Israel.

Mosulong ang taga Juda

Dinhi si "Juda" nagpaila sa katawhan sa tribo sa Juda. Nagmando si Yahweh niining mga tawhana aron sa pag-unag sulong. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang katawhan sa Juda kinahanglan mouna ug sulong"

Tan-awa

Ang "Tan-awa" o "Sa pagkatinuod." Nagdugang kini sa pagpasabot kung unsa ang mosunod.

niining yutaa

Naghisgot kini sa yuta diin nagpuyo ang mga Canaanhon. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang yuta sa mga Canaanhon"

ilang mga igsoon

Ang "ilang isigka-Israelita" o "ilang mga paryenti"

Uban kanamo

Ang katawhan sa mga tribo ni Juda ug Simeon nagtolda uban sa mga Israelita didto sa walog sa Suba sa Jordan. Ang yuta nga gihatag kang Juda anaa sa kabungtoran unahan sa walog. Ang pipila ka mga pinulongan kasagaran dili magtumong kung ang katawhan motungas o molugsong ba. Ang ubang paagi sa paghubad: "Uban kanamo" o "Lakaw uban kanamo"

nga gigahin alang kanamo ... nga gigahin alang kaninyo

Ang ubang paagi sa hubad: "nagsugo si Yahweh kanato... nagsugo si Yahweh kanimo"

kami usab mokuyog kaninyo

"mouban usab kami kaninyo" o "sa samang paagi mouban kami kaninyo"

Judges 1:4

Misulong ang katawhan ni Juda

Nagpaklaro kini nga ang katawhan ni Simeon misulong uban sa katawhan ni Juda.

Gipatay nila ang 10,000

"Nakapatay sila ug 10,000" o "Nakapatay sila ug daghan kaayo"

kanila

"ang mga sundalo sa mga Canaanhon ug sa mga Perizzihanon" o "mga kaaway"

Bezek

Mao kini ang dapit didto sa kabukiran sa Canaan.

Adoni Bezek

Kini nga tawo mao ang pangulo sa kasundalohan sa mga Canaanhon ug mga Perizzihanon.

nakig-away sila batok kaniya

Dinhi ang "kaniya" naghisgot kang Adoni Bezek ug sa iyang mga sundalo. Ang ubang paagi sa paghubad: "nakig-away sila batok kaniya ug sa iyang mga sundalo"

Judges 1:6

gigukod nila siya

"gigukod siya"

70 ka mga hari
"70 ka mga hari"

nagtigom sa ilang pagkaon ilalom sa akong lamesa
"nagkaon ug mga momho ilalom sa akong lamesa."
Ang pagpugos niining mga hari sa pagkaon sa mga momho nagpaila sa tanang pamaagi nga si Adoni Bezek nagpasipala niini nga hari.

giputol nila ang iyang mga kumagko sa kamot ug tiil
Ang ubang paagi sa paghubad: "kadtong kumagko sa kamot ug tiil sa mga tawo nga akong gipaputol" o "kadtong mga kumagko sa kamot ug tiil nga among giputol"

Judges 1:8

sa siyudad sa Jerusalem ug gikuha kini
Dinhi ang "siyudad" nagpaila sa katawhan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang katawhan nga nagpuyo sa Jerusalem ug nagpildi kanila"

Gisulong nila kini
Dinhi ang "kini" naghigot sa siyudad diin nagpaila sa katawhan sa siyudad. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gisulong nila ang katawhan sa siyudad"

gamit ang tumoy sa espada
"uban sa tumoy sa espada." Dinhi ang "espada" nagpaila sa mga espada ug uban nga mga hinagiban nga gigamit sa mga sundalo sa pakiggubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "uban sa ilang mga espada" o "uban sa ilang mga hinagiban"

milugsong ang katawhan ni Juda aron sa pagpakig-away
Kumon nga mogamit ug pulong nga "milugsong" sa dihang maghigot sa paglakaw gikan sa Jerusalem. Ang ubang paagi sa paghubad: "milakaw ang katawhan sa Juda aron sa pagpakig-away"

didto sa Negev
"didto sa habagatang bahin sa kamingawan sa taga-Juda" (UDB)

tiilan sa mga bungtod
Mga bungtod nga anaa sa patukoranan sa bukid o tiilan sa bukid.

ang ngalan nga Hebron kaniadto mao ang Kiriath Arba
Kini usa ka kasayoran sa panghitabo. Pipila sa katawhan nga unang nakabasa niini nga libro nakadungog na sa Kiriath Arba apan wala nasayod sa mao rang siyudad nga ginganlan ug Hebron.

Sheshai, Ahiman, ug Talmai
Mao kini ang mga ngalan sa tulo ka Canaanhon nga mga pangulo sa Hebron. Ang matag pangulo nagpaila sa iyang sundalo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sheshai, Ahiman, Talmai, ug ilang mga kasundalohan"

Judges 1:11

Kinatibuk-ang Kasayoran:
Tan-awa:

ang ngalan nga Debir kaniadto mao ang Kiriath Sefer
Mahimong gisulat kini sa manunulat tungod kay ang mga magbabasa nasayod sa siyudad sa Debir. Apan sa panahon nga gisulong kini sa Israel, ginganlan kini ug Kiriath Sefer. "diin naandang ginganlan ug Kiriath Sefer")

kaniadto
"kaniadto" o "sa unang panahon"

Ang si bisan kinsa nga mosulong sa Kiriath Sefer ug mokuha niini
Dinhi ang "Kiriath Sefer" nagpaila sa katawhan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Si bisan kinsa ang mosulong ug mopildi sa katawhan sa Kiriath Sefer ug panag-iyahon ang ilang siyudad"

Acsa
Ngalan kini sa anak nga babaye ni Caleb.

Si Othniel, ang anak nga lalaki ni Kenaz
Mga ngalan kini sa mga lalaki.

Judges 1:14

giaghat niya siya
"gidani ni Acsa si Othniel"

nga hatagan siya ug uma ... Sanglit giaghat mo man kanako ang yuta
Nagpaklaro kini nga giaghat siya ni Caleb ug uma sa dihang nangayo siya kaniya sa bersikulo 14. Sa bersikulo 15, nangayo siya ug mga tuboran ug tubig dugang niadtong uma.

Hatagi ako ug panalangin
"Hatagi ako ug pabor" o "Buhata kini alang kanako"

Sanglit giaghat mo man kanako ang yuta sa Negev
Gipaminyo ni Caleb si Acsa kang Othniel, aron nga magpuyo siya uban kang Othniel didto sa siyudad nga iyang nakuha didto sa Negev. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sanglit gipaminyo mo man ako aron sa pagpuyo didto sa Negev"

Judges 1:16

ugangang lalaki ni Moises
ugangan - "amahan sa asawa ni Moises"

ugangang lalaki ni Moises nga mga Kenhanon mitungas
mitungas ang ugangan sa Kenhanon - "mitungas ang ugangan nga lalaki, sa usa sa mga tawo ni Ken"

mitungas gikan sa Siyudad sa Palmera ... ngadto sa kamingawan sa Juda
"mibiya sa Siyudad sa mga Palmera ... ug miadto sa kamingawan"

Siyudad sa Palmera

Ubang ngalan sa siyudad sa Jerico.

Arad

Ngalan kini sa siyudad sa Canaan.

katawhan ni Simeon nga ilang kaigsoonan

Dinhi ang "kaigsoonan" nagpasabot nga mga paryenti sa ubang tribo sa Israel.

Zefat

Ngalan kini sa siyudad sa Canaan.

Ginganlan ang siyudad ug Horma

Human giguba sa mga Israelita ang Zephat, giusab nila ang ilang ngalan ngadto sa "Horma." Ang ngalan nga "Horma" nagpasabot sa "hingpit nga pagkakuba."

Judges 1:18

Giubanan ni Yahweh ang katawhan ni Juda

Dinhi ang "Giubanan ni" nagpasabot nga gitabangan ni Yahweh ang katawhan sa Juda.

mga patag

usa ka lapad nga yuta ug walay kahoy.

Judges 1:20

Gihatag ang Hebron ngadto kang Caleb (sama sa giingon ni Moises)

Ang ubang paagi sa paghubad: "Gihatag ni Moises ang Hebron ngadto kang Caleb"

tulo ka mga anak ni Anak

Ang mga pangulo sa mga pundok sa katawhan gigamit aron sa paghisgot sa kinatibuk-ang pundok. Ang ubang paagi sa paghubad: "tulo ka mga anak nga lalaki ni Anak ug ang ilang katawhan"

Anak

Ngalan kini sa usa ka lalaki. Nabantog si Anak ug ang iyang mga kaliwat tungod sa ilang kataas.

hangtod karong adlaw

"hangtod karon." Naghisgot kini sa panahon nga gisulat ang libro sa mga Maghuhukom.

Judges 1:22

Nangandam ang balay ni Jose

Dinhi ang "balay" nagpaila sa kaliwatan. Si Manases ug si Efraim mga anak nga lalaki ni Jose, ug ang "balay ni Jose" mahimong naghisgot sa kaliwatan ni Manases ug ni Efraim. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang mga kaliwat ni Manases ug ni Efraim" o "Ang katawhan sa mga tribo ni Manases ug Efraim"

sa pagsulong sa Betel

Dinhi ang "Betel" nagpaila sa mga tawo nga nagpuyo sa Betel.

pagpaniid

magkuha ug kasayoran sa tago

ang siyudad nga ginganlan kaniadto ug Luz

Kini usa ka kasayoran sa panghitabo. Ang pipila ka mga tawo nga unang nakabasa niini nga libro mahimong nakadungog sa Luz apan wala nasayod nga kini sama sa siyudad nga ginganlan ug Betel.

mga tigpaniid

katawhan nga nagakuha ug kasayoran sa tago.

Judges 1:25

gisulong nila ang siyudad

Dinhi ang "siyudad" nagpaila sa katawhan. Ang ubang paagi sa paghubad: "gisulong nila ang mga katawhan sa siyudad"

gamit ang tumoy sa espada

"gamit ang tumoy sa espada." Dinhi ang "espada" nagpaila sa mga espada ug uban pa nga mga hinagiban nga gigamit sa mga sundalo sa pakiggubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "uban sa ilang mga espada" o "uban sa mga hinagiban"

makaikyas

Ang ubang paagi sa paghubad: "paglayas"

Luz

Nagsugod kining bag-o nga lungsod didto sa yuta sa mga Hitihanon nga ginganlan sunod sa lungsod sa Luz, nga duol sa Betel, nga gibiyaan sa tawo.

nga maoy ngalan niini hangtod karon

"diin nagpabilin gihapon ang ngalan." Dinhi ang "hangtod karong adlawaa" naghisgot ngadto sa panahon sa dihang gisulat ang libro sa mga Maghuhukom.

Judges 1:27

Bet Shan ... Taanac ... Dor ... Ibleam ... Megido

Mga ngalan kini sa mga siyudad.

tungod kay ang mga Canaanhon buot gayod nga mopuyo niana nga yuta

Ang "buot gayod" nagpasabot sa hugot nga pagdesisyon mahitungod sa usa ka butang. Ang ubang paagi sa paghubad: "tungod kay nakadesisyon na ang mga Canaanhon nga dili na mobiya nianang yutaa"

Sa dihang lig-on na ang Israel

Dinhi ang "Israel" nagpaila sa katawhan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa dihang nahimong mas lig-on ang katawhan sa Israel"

gipugos nila ang mga Canaanhon nga mag-alagad kanila inubanan sa hilabihan nga paghago

"gipugos nila ang mga Canaanhon nga motrabaho alang kanila"

Judges 1:29

Wala gipapahawa ni Efraim

Dinhi ang "Efraim" nagpaila sa katawhan o sa kasundalohan sa tribo ni Efraim.

Gezer

Ngalan sa usa sa mga siyudad sa dapit sa Efraim.

Judges 1:30

Wala papahawaa ni Zebulun

Dinhi ang "Zebulun" nagpaila sa katawhan o sa kasundalohan sa tribo ni Zebulun.

Kitron ... Nahalol

Mga ngalan kini sa siyudad sa yuta sa Canaan.

apan gipugos ni Zebulun

Dinhi ang "Zebulun" nagpaila sa katawhan sa tribo ni Zebulun.

hilabihan nga paghago

"pagtrabaho ug maayo"

Judges 1:31

Wala papahawaa ni Asher

Dinhi si "Asher" nagpaila sa katawhan o sa kasundalohan sa tribo ni Asher.

Aco ... Sidon ... Alab, Aczib, Helba, Afek ... Rehob

Mga ngalan kini sa mga siyudad sa yuta sa Canaan.

Judges 1:33

Bet Shemes ... Bet Anat

Mga ngalan kini sa mga siyudad.

ang mga lumolupyo sa Bet Shemes ug Bet Anat gipugos sa hilabihan nga paghago alang kang Neftali

Ang ubang paagi sa paghubad: "gipugos sa katawhan sa Neftali ang katawhan sa Bet Shemes

ug sa Bet Anat aron sa pagtrabaho alang kanila ingon nga mga sulugoon"

Judges 1:34

Kinatibuk-ang Kasayoran:

Tan-awa:

wala sila gitugotan sa paglugsong

"nagpahunong kanila sa paglugsong"

patag

lapad kaayo nga dapit sa dapit nga walay kahoy

Bukid sa Heres

Ngalan sa kini sa dako nga bungtod diin natukod ang siyudad sa Ayalon.

Ayalon... Shaalbim

Ngalan kini sa mga siyudad.

ang kakusgan sa kasundalohan sa balay ni Jose ang nagbuntog kanila

"ang mga tribo sa katawhan nga kaliwat gikan kang Jose nakabuntog kanila tungod sa kakusgan sa ilang mga kasundalohan"

balay ni Jose

Dinhi ang "balay" nagpaila sa kaliwatan. Si Manases ug si Efraim mga anak nga lalaki ni Jose, ug ang "balay ni Jose" naghigot sa mga kaliwat ni Manases ug ni Efraim. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang kaliwat ni Manases ug ni Efraim" o "ang katawhan sa tribo ni Manases ug ni Efraim"

sa bungtod sa Akrabim

Lapos sa habagatang kasadpan sa Patay nga Dagat. Ginganlan usab kini ug "Agianan sa Tanga."

Sela

Ngalan kini sa siyudad.

Chapter 2

¹ Mitungas ang manulonda ni Yahweh gikan sa Gilgal paingon sa Bokim, ug miingon, "Gidala ko kamo gikan sa Ehipto, ug gidala ko kamo ngadto sa yuta nga akong gisaad nga ihatag sa inyong mga amahan. Miingon ako, 'Dili ko gayod pakyason ang akong kasabotan alang kaninyo.' ² Kinahanglan dili kamo magbuhat ug kasabotan niadtong nagpuyo niini nga yuta. Kinahanglan gub-on ninyo ang ilang mga halaran.' Apan wala kamo naminaw sa akong tingog. Unsa man kining inyong gibuhat? ³ Busa mosulti ako karon, 'Dili nako papahawaon ang mga Canaanhon gikan kaninyo, apan mahimo silang mga tunok sa inyong mga kiliran, ug ang ilang mga dios mahimong lit-ag alang kaninyo.'" ⁴ Sa dihang nagsulti ang manulonda ni Yahweh niini nga mga pulong ngadto sa tanang katawhan sa Israel, misinggit ang katawhan ug nanghilak. ⁵ Ginganlan nila ang dapit ug Bokim. Naghalad sila didto ug mga halad ngadto kang Yahweh. ⁶ Karon sa dihang gipadala ni Josue ang katawhan, ang matag-usa sa katawhan sa Israel miadto sa mga dapit nga gigahin kanila, aron sa pagpanag-iyahan sa ilang yuta. ⁷ Nag-alagad ang katawhan kang Yahweh sa panahon nga buhi pa si Josue ug ang mga kadagkoan nga mas dugay nga nabuhi kay kaniya, kadtong nakakita sa tanang bantogang mga binuhatan ni Yahweh nga iyang nabuhat alang sa Israel. ⁸ Si Josue nga anak nga lalaki ni Nun ang sulugoon ni Yahweh, namatay sa pangidaron nga 110. ⁹ Gilubong nila siya sa utlanan sa yuta nga gigahin kaniya didto sa Timnat Heres, sa kabungtoran sa Efraim, sa kasadpang bahin sa Bukid sa Gaas. ¹⁰ Ang tanan nga kaliwatan nagkatigom usab ngadto sa ilang mga amahan. Laing kaliwatan ang mitubo human kanila nga wala nakaila kang Yahweh o sa iyang nabuhat alang sa Israel. ¹¹ Gibuhat sa katawhan sa Israel kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh ug gialagaran nila ang mga Baal. ¹² Nagpahilayo sila gikan kang Yahweh, ang Dios sa ilang mga amahan, nga nagpagawas kanila sa yuta sa Ehipto. Misunod sila sa laing mga dios, ang mga dios gayod sa mga katawhan nga nakapalibot kanila, ug miyukbo sila kanila. Gihagit nila si Yahweh aron nga masuko tungod kay ¹³ nagpahilayo sila gikan kang Yahweh ug gisimba si Baal ug ang Astarot. ¹⁴ Misilaob ang kapungot ni Yahweh batok sa Israel, ug gitugyan niya sila ngadto sa mga kawatan nga nangawat sa ilang mga gipanag-iyahan gikan kanila. Gibaligya niya sila ingon nga mga ulipon nga dinakpan pinaagi sa kusog sa ilang mga kaaway nga nakapalibot kanila, busa dili na sila makahimo sa pagpanalipod sa ilang mga kaugalingon batok sa ilang mga kaaway. ¹⁵ Bisan asa makig-away ang Israel, ang mga kamot ni Yahweh nakigbatok kanila aron sa pagpukan kanila, sama sa iyang gipanumpa ngadto kanila. Ug nahiagom sila sa makalilisang nga pag-antos. ¹⁶ Unya nagtuboy si Yahweh ug mga maghuhukom, nga nagluwas kanila gikan sa kamot niadtong nagkawat sa ilang mga gipanag-iyahan. ¹⁷ Apan wala sila naminaw sa ilang mga maghuhukom. Dili sila matinud-anon kang Yahweh ug gihatag ang ilang mga kaugalingon sama sa mga babaye nga nagbaligya ug dungog ngadto sa laing mga dios ug gisimba kini. Sa wala madugay gisalikway nila ang pamaagi sa pagkinabuhi sa ilang mga amahan—kadtong nagtuman sa kasugoan ni Yahweh—nga wala usab nila buhata. ¹⁸ Sa dihang nagtuboy si Yahweh ug mga maghuhukom alang kanila, gitabangan ni Yahweh ang mga maghuhukom ug giluwat sila gikan sa kamot sa ilang mga kaaway sa tanang mga adlaw nga buhi pa ang maghuhukom. Naluoy si Yahweh kanila samtang nag-antos sila tungod niadtong nagbiaybiay ug nagpasakit kanila. ¹⁹ Apan sa dihang namatay ang maghuhukom, mipalayo sila ug nagbuhat sa mga butang nga mas labihan pa kadaotan kaysa nabuhat sa ilang mga amahan. Mosunod sila sa laing mga dios aron sa pag-alagad ug pagsimba kanila. Nagdumili sila sa pag-undang sa bisan unsang daotan nilang mga binuhatan o sa ilang daotang mga paagi. ²⁰ Misilaob ang kapungot ni Yahweh batok sa Israel; miingon siya, "Tungod kay giguba man niini nga nasod ang kasabotan nga akong gitagana alang sa ilang mga amahan—tungod kay wala man sila naminaw sa akong tingog— ²¹ gikan karon, dili na nako papahawaon gikan kanila ang bisan unsang mga nasod nga gibilin ni Josue sa dihang namatay siya. ²² Buhaton ko kini aron sulayan ang Israel, kung magpadayon ba sila o dili sa dalan ni Yahweh ug maglakaw niini, sama sa pagtipig sa ilang mga amahan niini." ²³ Mao nga gibiyaan ni Yahweh kadto nga nasod ug wala dayon sila papahawaa ug gihatag sila ngadto sa kamot ni Josue.

Judges 2:1

manulonda ni Yahweh

Mga posibling ipasabot mao ang 1) "anghel nga nagpaila kang Yahweh," o 2) "mensahero nga nag-alagad kang Yahweh," o 3) naghisgot mismo kang Yahweh, nga nahisama sa usa ka anghel ingon nga nakigsulti siya sa tawo. O usa sa pasabot niini

makapasabot sa paggamit sa anghel sa pulong nga "ako" ingon nga si Yahweh mismo ang nagsulti.

Gilgal paingon sa Bokim

"mibiya sa Gilgal paingon sa Bokim"

Bokim

Mao kini ang gingalan sa mga Israelita niini nga dapit sa 2:5 human gibadlong sa anghel ang katawhan. "Bokim" nagpasabot sa "paghilak."

ug miingon

Nasabtan kini nga ang anghel ni Yahweh nakig-istorya sa katawhan sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "ug miingon sa katawhan sa Israel"

Gidala ko kamo gikan sa Ehipto

"gidala gikan sa Ehipto"

sa inyong mga amahan

"inyong mga katigulangan"

pakyason ang akong kasabotan alang kaninyo

Ang ubang paagi sa paghubad: "napakyas sa pagbuhat kung unsa ang akong giingon nga akong buhaton alang kaninyo"

wala kamo naminaw sa akong tingog

Dinhi ang "tingog" nagpaila sa kung unsa ang giingon ni Yahweh. Ang ubang paagi sa paghubad: "wala kamo nagtuman sa akong mga mando"

Unsa man kining inyong gibuhat?

Kini nga pangutana gipangutana sa katawhan aron mahunahunaan sa katawhan sa Israel nga wala na nila tumana si Yahweh ug mag-antos tungod niini. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nakabuhat kamo ug makalilisang nga mga butang."

Judges 2:3**Kinatibuk-ang Kasayoran:**

Nagpadayon ang anghel ni Yahweh sa pagpakigsulti sa katawhan sa Israel.

Busa mosulti ako karon, 'Dili nako ... lit-ag alang kaninyo

Ang ubang paagi sa paghubad: "Busa karon sultihan ko kamo nga dili ako ... lit-ag alang kaninyo."

mahimo silang mga tunok sa inyong mga kiliran

Gisamok sa mga Canaanhon ang mga Israelita gihisgotan ingon nga daw ang Canaanhon mahimong mga tunok sa kilid sa mga Israelita. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagpasamok kaninyo"

mga tunok

mga hait nga bahin sa kahoy hangtod pito ka metros ang katas-on nga makita nga molabaw sa ubang tanom.

ang ilang mga dios mahimong lit-ag alang kaninyo

Nagsimba ang mga Israelita sa mga dios sa mga Canaanhon nga gisulti ingon nga daw ang mini nga mga dios usa ka lit-ag sa mangangayam nga magdakop ug mananap ug magpasakit niini.

missinggit ang katawhan ug nanghilak

"nahilak kaayo"

Judges 2:6**Karon sa dihang gipadala ni Josue**

Dinhi ang "Karon" gigamit aron sa pagmarka sa tibuok dagan sa istorya. Dinhi ang tigsaysay nagsugod ug pamubo sa pagpasabot giunsa pagpakasala sa misunod nga henerasyon sa mga Israelita sunod kang Josue ug misimba sa mini nga mga dios busa gisilotan sila ni Yahweh, apan gipadad-an niya sila ug mga maghuhukom aron moluwas kanila. Kini nga pagpamubo nahuman sa 2:23.

sa dihang gipadala ni Josue ... namatay sa pangidaron nga 110

Ang mga panghitabo sa 1:1-2:5 nahitabo human namatay si Josue. Nagausb sila sa pagsubay sa panghitabo sa kataposan sa libro sa Josue.

mga dapit nga gigahin kanila

Ang ubang paagi sa paghubad: "ngadto sa dapit nga gihatag kanila ni Yahweh"

panahon nga buhi

Nagpasabot kini sa panahon nga nagkinabuhi pa ang usa ka tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "panahon sa kinabuhi"

mga kadagkoan

Dinhi nagpasabot sa tawo nga nagtabang sa paggiya sa Israel, nagtabang sa mga butang sa makidaiton nga hustisya ug sa mga relihiyosong nga mga butang sama sa pagpadayon sa balaod ni Moises.

nga mas dugay nga nabuhi kay kaniya

Nagpasabot kini sa mas dugay nga nabuhi kaysa laing tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "nabuhi nga mas dugay kay kaniya"

Nun

Ngalan kini sa usa ka lalaki.

Judges 2:9**nga gigahin kaniya**

Ang ubang paagi sa paghubad: "nga gihatag kaniya sa Dios"

Timnat Heres

Ngalan kini sa dapit sa yuta.

Bukid sa Gaas

Ngalan kini sa bukid.

Ang tanan niana nga kaliwatan nagkatigom usab ngadto sa ilang mga amahan

Ang hugpong sa pulong nga "nagkatigom usab ngadto sa ilang mga katigulangan" nagpasabot nga sa dihang ang katawhan niana nga henerasyon

nangamatay, ang ilang mga kalag miadto sa managsamang dapit nga nahimutangan sa ilang mga katigulangan nga namatay una kanila. Kini usa ka matinahurong paagi sa pagsulti nga sila namatay.

mga amahan

Kini nagpasabot sa mga katigulangan sa maong tawo o pundok sa mga tawo.

mitubo

"nahamtong" o "natigulang"

wala nakaila kang Yahweh

Dinhi ang "wala nakaila" nagpasabot nga wala sila nakasinati kang Yahweh o sa iyang gahom nga nasinatian sa unang henerasyon.

Judges 2:11

kung unsa ang daotan sa panan-aw ni Yahweh

Dinhi ang "sa panan-aw ni Yahweh" nagpaila kung unsa ang giila o gihunahuna ni Yahweh mahitungod sa usa ka butang. Ang ubang paagi sa paghubad: "kung unsa ang giingon ni Yahweh nga daotan nga buhaton"

mga Baal

Samtang si "Baal" ginganlan ug mini nga dios, ang pulong gigamit usab alang sa nagkalain-lain nga ubang mga dios nga kasagaran gisimba uban kang Baal.

Nagpalayo sila gikan kang Yahweh

Wala na gayod nagtuman ang mga Israelita kang Yahweh gisulti ingon nga daw pisikal sila nga nagpalayo ug mibiya kaniya.

mga amahan

"katigulangan"

Misunod sila sa laing mga dios

Gihisgotan ang pagsugod sa mga Israelita sa pagsimba sa mini nga mga dios ingon nga ang mga Israelita milakaw ug misunod sa mini nga mga dios.

miyukbo sila kanila

Kini usa ka buhat sa pagsimba ug pagpasidungog ngadto sa usa ka tawo.

Gihagit nila si Yahweh aron nga masuko

"Gipasuko nila si Yahweh"

Astarot

Gisimba ingon nga usa ka diosa sa daghan nga pamaagi.

Judges 2:14

Misilaob ang kapungot ni Yahweh batok sa Israel

Ang kasuko ni Yahweh gihulagway sama sa nagdilaab nga kalayo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nasuko pag-ayo si Yahweh sa katawhan sa Israel"

gihatag niya sila ngadto sa mga kawatan nga nangawat sa ilang mga gipanag-iyahan gikan kanila

"gitugotan niya ang kawatan nga mokawat sa ilang mga kabtangan"

Gibaligya niya sila ingon nga mga ulipon nga dinakpan pinaagi sa kusog sa ilang mga kaaway nga nakapalibot kanila, busa dili na sila makahimo sa pagpanalipod sa ilang mga kaugalingon batok sa ilang mga kaaway

Gitugotan ni Yahweh ang mga kaaway sa pagkuha sa mga Israelita ingon nga mga ulipon nga gisulti ingon nga gibaligya sila ngadto sa pagka-ulipon. Ang hugpong sa pulong "nga gibaligya sa" Ang ubang paagi sa paghubad: "Gitugotan niya ang ilang mga kaaway aron sa pagbuntog kanila ug kuhaon sila ingon nga mga ulipon, ug dili sila makasukol sa ilang kusgang mga kaaway"

ang mga kamot ni Yahweh nakigbatok kanila aron sa pagpukan kanila

Dinhi ang "kamot" nagpaila sa gahom ni Yahweh. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gitabangan ni Yahweh ang ilang mga kaaway sa pagbuntog kanila"

nahiangom sila sa makalilisang nga pag-antos

"nag-antos sila pag-ayo"

Judges 2:16

Unya nagpatuboy si Yahweh ug mga maghuhukom

Nagpili si Yahweh ug katawhan nga mahimong mga maghuhukom nga gisulti ingon nga siya nagtuboy o nagpataas sa katawhan.

sa kamot niadtong

Dinhi ang "kamot" naghisgot sa gahom. Ang ubang paagi sa paghubad: "gikan sa gahon sa mga kaaway"

wala sila naminaw sa ilang mga maghuhukom

"wala sila motuman sa ilang mga maghuhukom"

gihatag ang ilang mga kaugalingon sama sa mga babaye nga nagbaligya ug dungog ngadto sa laing mga dios ug gisimba kini

Nagbudhi ang mga tawo kang Yahweh ug nagsimba sa ubang mga dios nga gisulti ingon nga ang mga tawo mga babaye nga namaligya ug dungog. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagbudhi kaniya pinaagi sa pagsimba sa mini nga mga dios"

Sa wala madugay gisalikway nila ang pamaagi sa pagkinabuhi sa ilang mga amahan

Ang katawhan nga wala nagbuhat sama sa ilang mga katigulangan nga nagsimba kang Yahweh gisulti ingon nga ang mga tawo misukwahi ug miadto sa lahi nga kapadulngan kaysa ilang mga katigulangan.

ilang mga amahan

"ilang mga katigulangan"

Judges 2:18

Sa dihang nagtuboy si Yahweh ug mga maghuhukom

Nagpili si Yahweh ug mga tawo nga mahimong mga maghuhukom gisulti ingon nga nagtuboy o mipataas sa mga tawo.

maghuhukom alang kanila ... giluwat sila

Ang pulong nga "kanila" naghisgot sa mga Israelita.

sa kamot sa ilang mga kaaway

Dinhi ang "kamot" naghisgot sa gahom sa mga kaaway aron pagpasakit sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang gahom sa ilang mga kaaway"

sa tanang mga adlaw nga buhi pa ang maghuhukom

"hangtod nga buhi pa ang maghuhukom"

Naluoy

adunay kalooy alang sa usa ka tawo o sa usa ka butang

samtang nag-antos sila

Ang tingog nga gihimo sa tawo nga nag-antos gigamit sa paghulagway sa kasakit sa mga Israelita ingon nga sila nag-antos. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa dihang nag-antos sila"

mopalayo sila

Ang mga tawo nga wala na nagtuman kang Yahweh gihisgotan ingon nga sila pisikal nga mibiya gikan kang Yahweh.

ilang mga amahan

"ilang mga katigulangan"

Magsunod sila sa laing mga dios aron sa pag-alagad ug pagsimba kanila

Ang mga Israelita nga nagsimba sa laing mga dios gihisgotan ingon nga sila naglakaw ug mosunod sa laing mga dios. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mag-alagad ug magsimba sila sa laing mga dios"

Nagdumili sila sa pag-undang sa bisan unsang daotan nilang mga binuhatan o sa ilang daotang mga pamaagi

"Nagdumili sila nga mohunong sa pagbuhat ug daotang mga butang ug sa pagpagahi." Ang ubang

paagi sa paghubad: "Nagpadayon sila sa pagbuhat ug daotang mga butang ug nagmagahi"

Judges 2:20

Misilaob nga kapungot ni Yahweh batok sa Israel

Ang kasuko ni Yahweh gihulagway ingon nga nagdilaab nga kalayo. Tan-awa giunsa ninyo paghubad niini nga hugpong sa pulong sa 2:14.

giguba man niini nga nasod

Dinhi ang "nasod" nagpaila sa mga tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "kini nga mga tawo miguba" o "ang mga Israelita miguba"

ilang mga amahan

Kini naghisgot sa mga katigulangan sa usa ka tawo o sa pundok sa mga tawo.

wala man sila naminaw sa akong tingog

Dinhi ang "tingog" nagpaila kung unsa ang giingon ni Yahweh. Ang ubang paagi sa paghubad: "wala sila nagtuman kung unsa ang akong gimando" o "wala sila nagtuman kanako"

bisan unsang mga nasod

Dinhi ang "mga nasod" nagpaila sa mga pundok sa katawhan nga nagpuyo sa Canaan sa wala pa ang mga Israelita.

magpadayon ba sila o dili sa dalan ni Yahweh ug maglakaw niini

Buot gayod ni Yahweh nga ang mga tawo magpuyo o magkinabuhi gihisgotan ingon nga dalan o kalsada. Ang tawo nga nagtuman kang Yahweh gisulti ingon nga naglakaw sa iyang pamaagi.

wala niya tugoti si Josue aron buntogon sila

"wala niya tugoti si Josue sa pagbuntog kanila"

wala tugoti si Josue

Dinhi si "Josue" nagpaila sa iyang kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "wala tugoti si Josue ug ang iyang kasundalohan"

Chapter 3

¹ Karon gibilin ni Yahweh kini nga mga nasod aron sa pagsulay sa Israel, ang matag usa sa Israel nga wala nakasinati sa bisan unsa nga pakiggubat sa Canaan. ² (Gibuhat niya kini aron tudloan ug pakiggubat ang bag-ong kaliwatan sa mga Israelita nga wala pa nasayod niini kaniadto.) ³ Mao kini ang mga nasod: ang lima ka mga hari nga mga Filistihanon, ang tanan nga mga Canaanhon, ang mga Sidonhon, ug ang mga Hibihanon nga nagpuyo sa kabukiran sa Lebanon, gikan sa Bukid sa Baal Hermon ngadto sa Hamat Pas. ⁴ Kini nga mga nasod gibilin ingon nga paagi ni Yahweh sa pagsulay sa Israel, aron mapamatud-an kung motuman ba sila sa mga mando nga iyang gihatag sa ilang mga katigulangan pinaagi kang Moises. ⁵ Busa nagpuyo ang katawhan sa Israel uban sa mga Canaanhon, sa mga Hitihanon, sa mga Amorihanon, sa mga Perizihanon, sa mga Hibihanon, ug sa mga Jebusihanon. ⁶ Gikuha ang ilang mga anak nga babaye aron mahimong ilang mga asawa, ug ang ilang kaugalingon nga mga anak nga babaye gihatag ngadto sa ilang mga anak nga lalaki, ug ilang gialagaran ang ilang mga dios. ⁷ Ang katawhan sa Israel nagbuhat ug daotan sa panan-aw ni Yahweh ug gikalimtan si Yahweh nga ilang Dios. Gisimba nila ang mga Baal ug ang mga Ashera. ⁸ Busa, ang kasuko ni Yahweh misilaob batok sa Israel, ug gibaligya niya sila ngadto sa kamot ni Kushan Rishataim nga hari sa Aram Naharaim. Nag-alagad ang katawhan sa Israel kang Kushan Rishataim sulod sa walo ka tuig. ⁹ Sa dihang nagpakitabang ang katawhan sa Israel kang Yahweh, nagpadala si Yahweh ug usa ka tawo nga motabang sa katawhan sa Israel, ug moluwas kanila: Si Otniel ang anak nga lalaki ni Kenaz (manghod ni Caleb). ¹⁰ Gigamhan siya sa Espiritu ni Yahweh, ug gihukman niya ang Israel ug milakaw siya aron sa pagpakiggubat. Gihatagan siya ni Yahweh ug kadaogan batok kang Kushan Rishataim nga hari sa Aram. Gibuntog sa kamot ni Otniel si Kushan Rishataim. ¹¹ Nakabaton ang yuta ug kalinaw sulod sa 40 ka tuig. Unya namatay si Othniel nga anak nga lalaki ni Kenaz. ¹² Human niana, nagbuhat na usab ang mga Israelita ug daotan sa panan-aw ni Yahweh, ug gihatagan ni Yahweh si Eglon ang hari sa Moab ug kusog aron sa pagbuntog sa mga Israelita. ¹³ Nakighiusa si Eglon sa mga Amornon ug sa mga Amalekanhon ug milakaw sila ug gipildi ang Israel, ug gipanag-iyahan nila ang Siyudad sa mga Palmera. ¹⁴ Nag-alagad ang katawhan sa Israel kang Eglon nga hari sa Moab sulod sa 18 ka tuig. ¹⁵ Sa dihang nagpakitabang ang mga Israelita kang Yahweh, nagpadala na usab si Yahweh ug usa ka tawo nga motabang kanila, si Ehud nga anak nga lalaki ni Gera, gikan sa tribo ni Benjamin, usa ka walhon nga tawo. Gipadala siya sa katawhan sa Israel, uban ang ilang buhis, ngadto kang Eglon nga hari sa Moab. ¹⁶ Nagbuhat si Ehud ug espada nga adunay duha ka sulab, usa ka cubit ang katas-on; gihigot niya kini ilalom sa iyang bisti sa iyang tuong paa. ¹⁷ Gihatag niya ang buhis ngadto kang Haring Eglon sa Moab. (Karon si Eglon tambok kaayo nga tawo.) ¹⁸ Human gihatag ni Ehud ang buhis, mibiya siya uban niadtong nagdala niini. ¹⁹ Apan, sa dihang nakaabot na si Ehud sa dapit diin gibuhat ang kinulit nga mga hulagway duol sa Gilgal, mitalikod siya ug mibalik, ug miingon siya, "Aduna akoy tinago nga mensahe alang kanimo, akong hari." Miingon si Eglon, "Paghilom!" Busa ang tanan niadtong nag-alagad kaniya mibiya sa lawak. ²⁰ Miduol si Ehud kaniya. Naglingkod ang hari, nag-inusara sa bugnaw sa taas nga dapit sa lawak. Miingon si Ehud, "Aduna akoy mensahe nga gikan sa Dios alang kanimo." Mitindog ang hari sa iyang lingkoranan. ²¹ Gikab-ot ni Ehud ang espada gamit ang iyang wala nga kamot ug gikuha ang espada gikan sa iyang tuo nga paa, ug gidunggab niya ang hari. ²² Ug ang pul-an sa espada nadasok kaniya human sa sulab sa espada, ang tumoy milapos sa iyang likod, ug ang tambok mitabon sa espada, ug wala na hulbota ni Ehud ang espada gikan sa iyang lawas. ²³ Unya migawas si Ehud sa portiko ug gisirado ang mga pultahan sa taas nga bahin sa lawak nga anaa sa iyang likod ug gikandado kini. ²⁴ Human nakalakaw si Ehud, miabot ang sulugoon sa hari; nakita nila nga ang mga pultahan sa ibabaw nga bahin sa lawak sirado, busa naghunahuna sila, "Sigurado nga iyang gihupay ang iyang kaugalingon sa kabugnaw sa ibabaw nga lawak." ²⁵ Nag-anam sila ug kabalaka hangtod gibati na nila nga napasagdan na nila ang ilang trabaho sa dihang wala pa gihapon ablihi sa hari ang mga pultahan sa ibabawng bahin sa lawak. Busa ilang gikuha ang yabi ug ila kining giablihan, ug didto naghigda ang ilang agalon, natumba sa salog, ug patay na. ²⁶ Samtang naghulat ang mga sulugoon, nalibog kung unsa ang ilang buhaton, nakaikyas na si Ehud ug nakaagi na sa dapit diin adunay kinulit nga mga hulagway sa mga dios, ug nakaikyas siya ngadto sa Seira. ²⁷ Sa dihang nakaabot na siya, gihuypan niya ang trumpeta didto sa kabungtoran sa Efraim. Unya nanglugsong ang katawhan sa Israel uban kaniya gikan sa kabungtoran, ug siya ang nanguna kanila. ²⁸ Miingon siya kanila, "Sunod kanako, kay buntogon ni Yahweh ang inyong mga kaaway, ang mga Moabihanon." Misunod sila kaniya ug ilang gikuha ang labanganan sa Jordan nga tabok gikan sa mga Moabihanon, ug walay bisan usa nga ilang gitugotan nga makatabok sa suba. ²⁹ Niadtong panahona nakapatay sila ug 10, 000 ka mga tawo sa Moab, ug ang tanan kusgan ug may katakos nga kalalakin-an. Walay usa nga nakaikyas. ³⁰ Busa niadtong adlaw si Moab napildi pinaagi sa kusog sa Israel. Ug nakapahulay ang yuta sulod sa 80 ka tuig. ³¹ Human kang Ehud

ang sunod nga maghuhukom mao si Shamgar ang anak nga lalaki ni Anat nga nakapatay ug 600 ka mga Filistihanon pinaagi sa sungkod nga gigamit aron sa pagtusok sa mga baka. Giluwas usab niya ang Israel gikan sa kakuyaw.

Judges 3:1

Karon gibilin ni Yahweh

Dinhi ang "Karon" nagsugod sa bag-o nga bahin sa istorya.

kini nga mga nasod

Naghisgot kini sa mga pundok sa mga tawo nga gilista sa tigsaysay sa 3:3.

wala nakasinati sa bisan unsa nga pakiggubat sa Canaan
Ang ubang paagi sa paghubad: "wala nakig-away sa bisan unsa nga mga gubat sa Canaan"

Gibuhat niya kini aron tudloan ug pakiggubat ang bag-ong kaliwatan sa mga Israelita nga wala pa nasayod niini kaniadto

Pagputol kini gikan sa tinubdan sa istorya.
Naghatag ug kasayoran ang tigsaysay sa istorya sa panghitabo kung nganong gibiyahan ni Yahweh ang pipila ka pundok sa katawhan sa Canaan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gibiyahan ni Yahweh ang mga nasod uban sa mga Israelita aron sa pagtudlo sa mga bantan-ong katawhan nga wala nakig-away sa gubat sa una kung unsaon pagpakig-away"

lima ka mga hari

Kining lima ka mga hari nagpaila sa ilang katawhan. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang lima ka mga hari ug ang ilang katawhan"

Bukid sa Baal Hermon

Pinakataas kini nga bukid sa Israel.

Hamat Pas

Ngalan kini sa dapit didto sa amihan nga utlanan sa Canaan.

Judges 3:4

Kini nga mga nasod gibilin

Ang ubang paagi sa paghubad: "Gibilin kini ni Yahweh nga mga nasod sa Canaan" o "Gitugotan ni Yahweh kini nga mga nasod aron sa pagpadayon sa pagpuyo sa Canaan"

ingon nga paagi

"pamaagi"

kung motuman ba sila ... gihatag sa ilang mga katigulangan

Ang mga pulong nga "sila" ug "ilang" naghisgot sa katawhan sa Israel.

sa mga mando nga iyang gihatag

"ang mando nga gihatag ni Yahweh"

Judges 3:7

daotan sa panan-aw ni Yahweh

Dinhi ang "sa panan-aw ni Yahweh" nagpaila kung unsa ang gikonsidera o gihunahuna ni Yahweh mahitungod sa usa ka butang. Tan-awa giunsa ninyo kini paghubad sa 2:11.

gilimtan si Yahweh nga ilang Dios

Dinhi ang "gilimtan" usa ka idioma nga nagpasabot sa "naghunong sila sa pagtuman."

ang kasuko ni Yahweh misilaob

Ang pagkasuko pag-ayo ni Yahweh gihisgotan ingon nga ang iyang kasuko sama sa nagdilaab nga kalayo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nasuko pag-ayo si Yahweh"

gibaligya niya sila ngadto sa kamot ni Kushan Rishataim

Ang pagtugot sa pagbuntog sa katawhan sa Israel gihisgotan ingon nga gibaligya sila ni Yahweh ngadto sa Kushan Rishataim. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gitugotan si Kushan Rishataim ug ang iyang kasundalohan sa pagbuntog kanila"

ngadto sa kamot ni Kushan Rishataim

Dinhi ang "kamot" nagpaila sa gahom o pagdumala.. Usab ang "Cushan Rishathaim" nagpaila sa iyang kasundalohan.

Kushan Rishataim

Ngalan kini sa tawo.

Aram Naharaim

Ngalan kini sa nasod.

Judges 3:9

nagpadala si Yahweh ug usa ka tawo

Nagpili si Yahweh ug usa ka tawo aron nga mobuhay ug pinasahi nga buhat alang kaniya gihisgotan ingon nga si Yahweh mituboy ug mipataas sa tawo.

Otniel ... Kenaz

Hubara kini nga mga ngalan sa samang paagi nga inyong gibuhay sa 1:11.

Gigamhan siya

Kini nga hugpong sa pulong nagpasabot nga gitabangan ni Yahweh si Otniel nga makaangkon ug mabansay ang mga kinaiyahan nga iyang gikinahanglan nga mahimong bantogan nga pangulo.

gihukman niya ang Israel

Dinhi ang "gihukman" nagpasabot nga iyang gigiyahan ang katawhan sa Israel.

milakaw siya aron sa pagpakiggubat

Dinhi ang "siya" naghisgot kang Otniel nga nagpaila sa kasundalohan sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nakig-away si Otniel ug ang kasundalohan sa Israel batok sa kasundalohan ni Kushan Rishataim"

Gihatagan siya ni Yahweh ug kadaogan batok kang Kushan Rishataim nga hari sa Aram

Dinhi ang "Kushan Rishataim" nagpaila sa iyang kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gitabangan ni Yahweh ang kasundalohan sa Israel aron sa pagbuntog sa kasundalohan ni Kushan Rishataim nga hari sa Aram"

kamot ni Otniel

Dinhi ang "kamot" puli nga ngalan alang sa kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang kasundalohan ni Otniel"

Nakabaton ang yuta ug kalinaw

"Ang yuta" gigamit aron paghisgot sa katawhan nga nagpuyo sa yuta. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang mga tawo nga nagpuyo nga malinawon"

40 ka tuig

"40 ka mga tuig"

Judges 3:12**daotan sa panan-aw ni Yahweh**

Dinhi ang "sa panan-aw ni Yahweh" nagpaila kung unsa ang gikonsidera o gihunahuna ni Yahweh mahitungod sa usa ka butang. Tan-awa giunsa ninyo kini paghubad sa 2:11.

gihatagan ni Yahweh si Eglon ang hari sa Moab

Ang ubang paagi sa paghubad: "Gibuhat nga kusgan ni Yahweh si Eglon nga hari sa Moab"

Nakighiusa si Eglon sa mga Amornon ug sa mga Amalekanhon ug milakaw sila ug gipildi ang Israel

Dinhi ang "Eglon hari sa Moab" nagpaila sa iyang kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "ngadto kang Eglon nga hari sa Moab ug sa iyang kasundalohan sa dihang gisulong ang kasundalohan sa Israelita"

Eglon

Ngalan kini sa hari.

ang Siyudad sa mga Palmera

Kini ang laing ngalan alang sa siyudad sa Jerico. Tan-awa giunsa ninyo kini paghubad sa 1:16.

18 ka tuig

"18 ka tuig"

Judges 3:15**nagpakitabang ang mga Israelita kang Yahweh**

Nagpasabot kini sa pagsinggit o pagsulti sa kusog ngadto sa usa ka tawo nga anaa sa layo. Nagpasabot usab kini sa pagpakitabang sa usa ka tawo, labaw na sa Dios.

nagpadala na usab si Yahweh ug usa ka tawo

Ang pagpili ni Yahweh ug usa ka tawo nga magbuhat ug pinasahi nga pag-alagad kaniya gihisgotan ingon nga gituboy o gipataas ang tawo.

Ehud ... Gera

Ngalan kini sa mga lalaki.

walhon

Kamot - Mas makagunit si Ehud ug maayo sa espada sa iyang wala nga kamot.

Judges 3:16**usa ka cubit**

Kung gikinahanglan nga mogamit ug modernong sukdan sa katas-on, mao kini ang duha ka pamaagi sa pagbuhat niini. Ang ubang paagi sa paghubad: "46 metros ang katas-on" o "hapit tunga sa metros ang katas-on"

gihigot niya kini ilalom sa iyang bisti sa iyang tuong paa

"gihigot niya kini sa iyang tuong paa ilalom sa iyang bisti"

paa

"taas nga bahin sa paa"

Karon si Eglon tambok kaayo nga tawo

Dinhi ang "Karon" gigamit aron sa pagmarka sa paghunong sa sentro sa dagan sa istorya. Dinhi ang tigsaysay nagsulti sa kasayoran sa panghitabo mahitungod kang Eglon.

Judges 3:19**sa dihang nakaabot na si Ehud, sa dapit diin gibuhat ang kinulit nga mga hulagway duol sa Gilgal**

Ang ubang paagi sa paghubad: "sa dihang nakaabot siya sa dapit duol sa Gilgal diin ang mga tawo nagkulit ug mga larawan"

sa bugnaw sa taas nga dapit sa lawak

Mao kini ang lawak sa ibabaw nga bugnaw nga gamiton sa pagpahulay ug magpabiling bugnaw panahon sa init nga adlaw.

Mitindog ang hari sa iyang lingkorana

Ang pagtindog usa ka timaan sa pagtahod sa Dios sa pagpaminaw sa iyang mensahe.

Judges 3:21**ang tumoy milapos sa iyang likod**

"ang tumoy sa espada milapos sa iyang likod"

wala na hulbota
"wala giibot" (UDB)

portiko
usa ka lawak sa gawas nga adunay mubo nga mga bungbong ug adunay atop

Judges 3:24

Sigurado nga iyang gihupay ang iyang kaugalingon
Kini usa ka talahoron nga paagi sa pagsulti mahitungod sa usa ka tawo nga nalibang o nangihi.

Nag-anam sila ug kabalaka hangtod gibati na nila nga napasagdan na nila ang ilang trabaho
Naghulat sila hangtod nga nabalaka sila nga adunay sayop ug trabaho nila ang pag-abli sa mga pultahan sa pribadong lawak sa ilang hari.

ilang gikuha ang yabi ug ila kining giablihan
"gikuha ang yabi ug giablihan ang mga pultahan"

Judges 3:26

Samtang naghulat ang mga sulugoon ... nakaikyas na si Ehud
Nagsugilon kini sa nahitabo sa wala pa giablihan sa mga sulugoon ang mga pultahan sa taas nga lawak ug nakita nga patay na ang hari. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa kasamtangan, sa dihang naghulat ang mga sulugoon sa gawas sa taas nga lawak ... nakaikyas na si Ehud"

Seira
Ngalan kini sa siyudad.

Sa dihang nakaabot na siya
Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa dihang nakaabot siya sa Seira"

Judges 3:28

Kinatibuk-ang Kasayoran:
Nakig-istorya si Ehud sa mga tawo sa Israel sa Ephraim.

kay buntogon ni Yahweh ang inyong mga kaaway
Ang pagtabang ni Yahweh sa mga Israelita sa pagbuntog sa ilang mga kaaway gihisgotan ingon nga si Yahweh usa ka manggugubat nga nakig-away ug nibuntog sa ilang mga kaaway.

gikuha ang labanganan
"gidumalahan ang mga labanganan"

labanganan
ang mga dapit sa suba diin mabaw ug sayon ra labangon paingon sa pikas bahin.

walay bisan usa nga ilang gitugotan nga makatabok
"walay bisan usa nga gipatabok"

10,000 ka katawhan
"10,000 ka mga tawo"

may katakos nga kalalakin-an
"may katakos nga mga lalaki" o "mga lalaki nga makahimo sa pagpakig-away"

Moab napildi pinaagi sa kusog sa Israel
Ang ubang paagi sa paghubad: "napildi sa kasundalohan sa Israelita ang mga Moabhanon"

kusog sa Israel
Dinhi ang "kusog" nagpaila sa kasundalohan sa Israelita.

nagpahulay ang yuta
Dinhi ang "yuta" nagpaila sa mga tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagpuyo nga malinawon ang Israelita"

80 ka tuig
"80 ka tuig"

Judges 3:31

maghuhukom
Nagpili ang Dios ug mga maghuhukom aron sa paggiya sa mga tawo sa Israel panahon sa kasamok human sila nagsulod sa Yutang Saad ug sa wala pa silay hari. Ginaluwas kanunay sa mga maghuhukom ang mga Israelita gikan sa ilang mga kaaway.

Shamgar
Ngalan sa tawo.

Anat
Ngalan sa tawo.

pagtusok
"lihok" o "diritso"

Giluwas usab ang Israel gikan sa kakuyaw
Ang pulong "kakuyaw" naghisgot sa mga kaaway nga nagsulay aron sa pagsakit sa katawhan sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "Giluwas usab niya ang mga tawo sa Israel gikan sa ilang mga kaaway"

Chapter 4

¹ Human namatay si Ehud, nagbuhay na usab ug daotan ang katawhan sa Israel diha sa panan-aw ni Yahweh. ² Gibaligya sila ni Yahweh sa kamot ni Jabin ang hari sa Canaan nga naghari sa Hazor. Ang pangulo sa iyang kasundalohan ginganlan ug Sisera, ug nagpuyo siya sa Haroset sa mga Gentil. ³ Nagpakitabang ang katawhan sa Israel kang Yahweh, tungod si Sisera adunay 900 ka puthaw nga mga karwahe ug gidaogdaog niya pag-ayo ang katawhan sa Israel sulod sa 20 ka tuig. ⁴ Karon si Debora, usa ka babaye nga propeta (asawa ni Lapidot), mao ang pangulong maghuhukom niadtong panahona. ⁵ Nagalingkod siya ilalom sa palmera ni Debora taliwala sa Rama ug Betel didto sa bungtod sa lungsod sa Efraim, ug miabot ang katawhan sa Israel kaniya aron paghusay sa ilang mga panaglalis. ⁶ Gipaadtoan niya si Barak ang anak nga lalaki ni Abinoam gikan sa Kedes sa Neftali. Miingon siya kaniya, "Si Yahweh, ang Dios sa Israel, nagmando kanimo, 'Adto sa Bukid sa Tabor, ug ubana ang 10, 000 ka kalalakin-an gikan sa Neftali ug Zebulun. ⁷ Dad-on ko si Sisera, ang pangulo sa kasundalohan ni Jabin, aron pagtagbo kanimo duol sa suba sa Kishon, uban ang iyang mga karwahe ug kasundalohan, ug magmadaogon ka batok kaniya. ⁸ Miingon si Barak kaniya, "Kung mouban ka kanako, moadto ako, apan kung dili ka mouban kanako, dili ako moadto." ⁹ Miingon siya, "Mouban ako kanimo. Apan, ang dalan nga imong pagaadtoan dili magdala kanimo sa imong kadunggan, kay ibaligya ni Yahweh si Sisera ngadto sa kamot sa usa ka babaye." Unya mitindog si Debora ug miuban kang Barak ngadto sa Kedes. ¹⁰ Gitawag ni Barak ang mga katawhan sa Zebulun ug Neftali aron magtigom sa Kedes. Misunod kaniya ang 10, 000 ka mga tawo, ug miuban usab si Debora kaniya. ¹¹ Karon si Heber (nga Kenhanon) naglain sa iyang kaugalingon gikan sa mga Kenhanon— sila ang mga kaliwat ni Hobab (ugangan ni Moises) —gitaod niya ang iyang tolda sa nahimutangan sa tugas nga kahoy diha sa Zaananim duol sa Kedes. ¹² Sa dihang giingnan nila si Sisera nga mitungas si Barak ang anak nga lalaki ni Abinoam sa Bukid sa Tabor, ¹³ gitawag ni Sisera ang iyang tanang karwahe, 900 ka mga puthaw nga karwahe, ug ang tanang kasundalohan nga uban kaniya, gikan sa Haroset sa mga Gentil ngadto sa Suba sa Kishon. ¹⁴ Miingon si Debora kang Barak, "Lakaw! Kay mao na kini ang adlaw nga padag-on ka ni Yahweh batok kang Sisera. Dili ba si Yahweh man ang mag-una kanimo?" Busa milugsong si Barak gikan sa Bukid sa Tabor uban ang 10, 000 ka mga tawo nga misunod kaniya. ¹⁵ Gilibog ni Yahweh ang kasundalohan ni Sisera, ang tanan niyang mga karwahe ug tanan niyang kasundalohan. Gisulong sila sa katawhan ni Barak ug minaog si Sisera sa iyang karwahe ug midagan. ¹⁶ Apan gigukod ni Barak ang mga karwahe ug ang kasundalohan didto sa Haroset sa mga Gentil, ug ang kinatibuk-ang kasundalohan ni Sisera nangamatay pinaagi sa espada, ug walay bisan usa ka tawo nga nabuhi. ¹⁷ Apan miikyas si Sisera padulong sa tolda ni Jael, ang asawa ni Heber nga Kenhanon, kay adunay kalinaw taliwala kang haring Jabin sa Hazor, ug ang balay ni Heber nga Kenhanon. ¹⁸ Migawas si Jael aron pagsugat kay Sisera ug miingon kaniya, "Sulod dinhi, akong agalon; hapit una kanako ug ayaw kahadlok." Busa mihapit siya kaniya ug misulod sa iyang tolda, ug gihabolan niya siya. ¹⁹ Miingon siya kaniya, "Palihog paimna ako ug diyutay'ng tubig kay giuhaw ako pag-ayo." Giablihan niya ang panit nga sudlanan sa gatas ug gipainom siya, ug gihabolan niya siya pagbalik. ²⁰ Miingon siya kaniya, "Pagbarog diha sa pultahan sa tolda. Kung adunay moabot nga tawo ug mangutana kanimo nga, 'Aduna bay tawo dinhi?', ingna nga 'Wala'." ²¹ Unya si Jael (ang asawa ni Heber) nagkuha sa ugsok sa tolda ug martilyo ug sa hilom miadto siya kang Sisera, kay nahinanok siya pag-ayo, ug iyang gimartilyo ang ugsok sa tolda ngadto sa kilid sa iyang ulo ug midulot kini kaniya ug milapos ngadto sa yuta. Ug namatay siya. ²² Samtang naggukod si Barak kang Sisera, misugat si Jael kaniya ug miingon kaniya, "Anhi dinhi, ipakita ko kanimo ang tawo nga imong gipangita." Busa misulod siya uban kaniya, ug didto nagbuy-od si Sisera nga patay na, nga nagtaop ang ugsok sa tolda sa kilid sa iyang ulo. ²³ Busa niadtong adlaw napildi sa Dios si Jabin, ang hari sa Canaan, atubangan sa katawhan sa Israel. ²⁴ Ang gahom sa katawhan sa Israel nag-anam pa gayod ug kakusog batok kang Jabin nga hari sa Canaan, hangtod nga napildi nila siya.

Judges 4:1

Ehud

Hubara kini nga ngalan sa samang paagi nga imong giubuhay sa 3:15

daotan ang katawhan sa Israel diha sa panan-aw ni Yahweh

Dinhi sa "diha sa panan-aw ni Yahweh" nagpaila kung unsa ang giila o gihunahuna ni Yahweh mahitungod sa usa ka butang. Tan-awa giunsa nimo kini paghubad sa 2:11.

Gibaligya sila ni Yahweh sa kamot ni Jabin ang hari sa Canaan

Dinhi ang "kamot" naghigot sa gahom ni Jabin ibabaw sa Israel. Ang desisyon ni Yahweh nga hatagan ug gahom si Jabin ibabaw nila gihigotan ingon nga gibaligya sila ni Yahweh ngadto kang Jabin. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gitugotan sila ni Yahweh nga pildihon pinaagi sa gahom ni Jabin nga hari sa Canaan"

Jabin ... Sisera

Mga ngalan kini sa mga lalaki

Hazor ... Haroset

Mga ngalan kini sa mga siyudad o mga dapit

900 ka puthaw nga mga karwahe

'900 ka mga puthaw nga karwahe"

20 ka tuig

"20 ka mga tuig"

Judges 4:4**Karon**

Gigamit kini nga pulong dinhi aron mahimong timaan sa paghunong sa sentro sa sugilanon storya. Nagsulti dinhi ang tigsaysay sa kasayoran sa panghitabo mahitungod kang Debora.

Debora

Ngalan kini sa usa ka babaye.

Lapidot

Ngalan kini sa usa ka lalaki

maghuhukom

Nagpili ang Dios ug mga maghuhukom aron paggiya sa mga Israelita sa panahon sa kasamok. Ang mga maghuhukom ang kasagaran nga nagluwas kanila gikan sa ilang mga kaaway.

palmera ni Debora

Ginganlan kini gikan kang Debora.

Judges 4:6**Kinatibuk-ang Kasayoran:**

Ang manunulat sa Mga Maghuhukom naghigot sa katawhan, siyudad, bukid, ug suba sa ilang mga ngalan.

Barak ... Abinoam

Mga ngalan kini sa mga lalaki.

Bukid sa Tabor

Ngalan kini sa usa ka bukid.

10,000 ka mga lalaki

"10,000 ka mga lalaki"

Dad-on ko

Dinhi ang "ako" naghigot sa Dios.

Dad-on ko si Sisera

Dinhi si "Sisera" nagpaila sa iyang sundalo. Ang ubang paagi sa paghubad: "pagpaduol kang Sisera ug sa iyang kasundalohan"

Dad-on

mahinungdan nga ang katawhan molakaw gikan sa luwas nga dapit

Sisera ... Jabin

Hubara kini nga ngalan sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:1.

Kishon

Ngalan kini sa usa ka suba.

Judges 4:8**Kinatibuk-ang Kasayoran:**

Adunay panaghigot si Barak ug Debora

Barak

Hubara kini nga ngalan sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:6

ang dalan nga imong pagaadtoan dili magdala kanimo sa imong kadungganan

Ang pagpili ni Barak gihigotan ingon nga si Barak nagpili ug dalan nga agian. Ug, ang "kadungganan" gisulti ingon kapadulngan sa usa ka tawo nga nagpanaw. Ang ubang paagi sa paghubad: "walay motahod kanimo kung unsa ang imong gibuhat"

kay ibaligya ni Yahweh si Sisera ngadto sa kamot sa usa ka babaye

Dinhi ang "kamot" naghigot sa iyang gahom aron pagpatay kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "kay ang babaye ang sugoon ni Yahweh aron mahimong hinungdan nga mapildi si Sisera"

Sisera

Hubara kini nga ngalan sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:1.

Deborah

Hubara kini nga ngalan sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:4.

Judges 4:10**10,000 ka mga tawo**

"10,000 ka mga tawo"

Judges 4:11**Karon**

Gigamit kini nga pulong dinhi aron mahimong timaan sa paghunong sa sentro sa sugilanon. Dinhi nagsulti ang tigsaysay sa kasayoran sa panghitabo mahitungod kang Heber nga Kenhanon.

Heber ... Hobab

Mga ngalan kini sa mga lalaki.

Kenhanon

Hubara kini sa samang paagi nga imong gibuhat sa 1:16

ugangan ni Moises

ugangan - "ang amahan sa asawa ni Moises"

Zaananim

Ngalan kini sa usa ka siyudad.

Judges 4:12

Sa dihang giingnan sila si Sisera

Dinhi ang "sila" wala nagngalan sa bisan kinsa. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa dihang misulti ang usa ka tawo kang Sisera"

Sisera

Hubara kini sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:1.

Barak ... Abinoam ... Bukid sa Tabor

Hubara kini sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:6

gitawag ni Sisera ang iyang tanang karwahe

Dinhi ang "mga karwahe" nagpaila sa mga sundalo nga nagmaneho sa mga karwahe.

900 ka mga puthaw nga karwahe

"900 ka mga puthaw nga karwahe"

Haroset

Hubara kini sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:1

Suba sa Kishon

Hubara kini sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:6

Judges 4:14

padag-on ka ni Yahweh

Tungod kay sigurado na si Debora sa kadaogan, nagsulti siya ingon nga si Barak nakadaog na sa pakiggubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "Magahatag si Yahweh kaninyo ug kadaogan"

Dili ba si Yahweh ang mag-una kanimo

Nangutana si Debora niini aron pagpahinundom kang Barak nga gidapigan sila ni Yahweh sa pagpakig-away. Ang ubang paagi sa paghubad: "Hinundomi, nga si Yahweh ang maggiya kanimo."

uban ang 10,000

"uban ang 10,000"

Judges 4:15

Gilibog ni Yahweh ang kasundalohan ni Sisera

"Gihimo ni Yahweh si Sisera nga dili makahunahuna ug tarong" o "Gihimo ni Yahweh nga magkaguliyang ang kasundalohan ni Sisera"

tanang niyang mga karwahe

Dinhi ang "mga karwahe" nagpaila sa mga kasundalohan nga nagmaneho sa mga karwahe.

gigukod ni Barak

Dinhi si "Barak" nagpaila sa iyang kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gigukod ni Barak ug sa iyang kasundalohan"

Haroset

Hubara kini sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:1

ang kinatibuk-ang kasundalohan ni Sisera napatay pinaagi sa espada

Dinhi ang "espada" nagpaila sa mga espada ug ubang mga hinagiban nga gigamit sa mga sundalo diha sa pakiggubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gipatay ni Barak ug sa iyang mga sundalo ang tibuok kasundalohan ni Sisera gamit ang ilang mga espada"

Judges 4:17

Sisera ... Jabin ... Hazor

Hubara kini nga mga ngalan sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:1

miikyas

Usa kini ka idioma nga nagpasabot nga naglakaw siya kaysa nagsakay ug kabayo o karwahe.

Jael

Ngalan kini sa usa ka babaye.

Heber

Hubara kini sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:11.

Kenhanon

Hubara kini sa samang paagi nga imong gibuhat sa 1:16.

ang balay ni Heber nga Kenhanon

Dinhi ang "balay" nagpaila sa usa ka pamilya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang pamilya ni Heber nga Kenhanon"

Sulod dinhi

Nagpasabot kini sa pag-usab sa dalan sa panahon sa paglakaw aron makapahulay. Ang ubang paagi sa paghubad: "Anhi dinhi"

habol

usa ka dako nga pangtabon sa lawas aron makatulog ilalom sa init, hinimo sa balahibo o mga panit sa mananap

Judges 4:19

Miingon siya kaniya

"Miingon si Sisera kang Jael"

Judges 4:21

ugsok sa tolda

usa ka talinis nga kahoy o puthaw, sama sa dako nga lansang, nga ginamartilyo ngadto sa yuta aron pagkupot sa kilid sa tolda.

martilyo

usa ka bug-at nga gamit hinimo sa kahoy nga ginagamit aron pagdukdok sa ugsok sa tolda ngadto sa yuta

nahinanok siya pag-ayo

Sama sa usa ka tawo nga anaa sa lawom nga bangag nga dili dali masaka, ang tawo nga nahinanok sa pagtulog dili dali makamata.

midulot kini

"nakahimo kini ug bangag"

naggukod si Barak

"gigukod ni Barak" o "gisundan ni Barak"

Judges 4:23

napildi sa Dios si Jabin, ang hari sa Canaan, atubangan sa katawhan sa Israel

Ang pagtugot sa Dios sa mga Israelita nga mabuntog si Jabin ug iyang kasundalohan gihisgotan ingon nga ang Dios sa iyang kaugalingon nagbuntog kang Jabin samtang nagtan-aw ang katawhan sa Israel.

Ang gahom

"Ang kagahom sa kasundalohan"

nga napildi nila siya

Dinhi ang "siya" naghisgot kang Jabin nga nagpaila sa iyang kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "gipukan nila si Jabin ug ang iyang kasundalohan"

Chapter 5

¹ Niadtong adlaw si Debora ug si Barak nga anak nga lalaki ni Abinoam miawit niini nga awit: ² "Sa dihang ang mga pangulo nag-una sa Israel, sa dihang ang mga tawo kinabubot-ong naghalad sa ilang kaugalingon alang sa gubat—gidayeg namo si Yahweh! ³ Paminaw, kamong mga hari! Pagmatngon, kamong mga pangulo! Ako, moawit ako ngadto kang Yahweh; moawit ako ug mga pagdayeg ngadto kang Yahweh, ang Dios sa Israel. ⁴ Yahweh, sa dihang migawas ka gikan sa Seir, sa dihang nagalakaw ka gikan sa Edom, nauyog ang yuta, ug ang kalangitan mikurog usab; ug ang kapanganoran usab mibubo ug tubig. ⁵ Milinog ang kabukiran sa atubangan ni Yahweh; bisan ang Bukid sa Sinai milinog sa atubangan ni Yahweh, ang Dios sa Israel. ⁶ Sa mga adlaw ni Shamgar (anak nga lalaki ni Anat), sa mga adlaw ni Jael, wala na gigamit ang mga dagkong dalan, ug kadtong mga naglakaw gigamit lamang ang mga gagmay nga mga agianan. ⁷ Adunay pipila ka mga manggugubat sa Israel, hangtod nga ako, si Debora, nangulo sa pagmando— usa ka inahan ang nangulo sa pagmando sa Israel! ⁸ Sa dihang nagpili sila ug bag-ong mga dios, adunay panag-away sa mga ganghaan sa siyudad ug walay mga taming o mga bangkaw nga nakita taliwala sa 40, 000 sa Israel. ⁹ Ang akong kasingkasing atua sa mga pangulo sa Israel, uban sa mga tawo nga malipayon ug kinabubot-on nga naghalad sa ilang mga kaugalingon— nagadayeg kami kang Yahweh alang kanila! ¹⁰ Hunahunaa kini—kamo nga nagsakay sa puti nga mga asno nga naglingkod sa panapton nga gihimong hampilo, ug kamo nga nagalakaw sa dalan. ¹¹ Paminawa ang mga tingog niadtong nag-awit diha sa katubigan nga mga dapit. Didto magasugid sila pag-usab sa mga matarong nga mga buhat ni Yahweh, ug sa mga matarong nga buhat sa iyang mga manggugubat sa Israel. Unya ang katawhan ni Yahweh milugsong didto sa mga ganghaan sa siyudad. ¹² Pagmata, pagmata, Debora! Pagmata, pagmata, pag-awit ug usa ka awit! Bangon, Barak, ug dakpa ang imong mga binilanggo, ikaw nga anak nga lalaki ni Abinoam. ¹³ Unya mikanaog ang mga nahibilin ngadto sa mga dungganon; mikanaog ang katawhan ni Yahweh paingon kanako uban sa mga manggugubat. ¹⁴ Gikan sila sa Efraim, nga ang gamot gikan kang Amalek; misunod kaninyo ang katawhan ni Benjamin. Nanaog ang mga pangulo sa kasundalohan gikan sa Makir, ug kadtong nagdala ug sungkod sa opisyaes nga gikan sa Zebulun. ¹⁵ Ug ang akong mga prinsipe sa Isacar uban kang Debora; ug si Isacar uban ni Barak nga nagdali sa pagsunod kaniya ngadto sa walog ilalom sa iyang pagmando. Adunay dakong pagpangita sa kasingkasing taliwala sa mga banay ni Reuben. ¹⁶ Nganong naglingkod man kamo taliwala sa mga dapit daobanan, nga naminaw sa mga magbalantay nga nagtugtog sa ilang mga plawta alang sa ilang mga panon? Adunay dakong pagpangita sa kasingkasing alang sa mga banay ni Reuben. ¹⁷ Nagpabilin si Gilead sa pikas bahin sa Jordan; ug si Dan, nganong naglatagaw man siya sakay sa mga barko? Nagpabilin si Asher sa baybayon ug nagpuyo duol sa iyang mga dunggoanan. ¹⁸ Ang Zebulun mao ang tribo nga magtahan sa ilang mga kinabuhi hangtod sa kamatayon, ug ang Neftali, usab, didto sa dapit sa gubat. ¹⁹ Miabot ang mga hari, nakig-away sila; nakig-away ang mga hari sa Canaan didto sa Taanak sa katubigan sa Megido. Apan wala silay gikuha nga plata ingon nga inilog. ²⁰ Nakig-away ang mga bituon gikan sa langit, nakig-away sila batok kang Sisera gikan sa ilang mga agianan latas sa kalangitan. ²¹ Gibanlas sila sa suba sa Kishon, kadtong karaan nga suba, ang suba sa Kishon. Lakaw akong kalag, pagmalig-on! ²² Unya ang tingog sa tunob sa mga kabayo nga naglagapak—nagdagan, ang pagdagan sa iyang mga kinakusgan nga mga kabayo. ²³ 'Tungloha ang Meroz!' miingon ang manulonda ni Yahweh. 'Tungloha gayod ang mga lumolupyo niini! — tungod kay wala sila miabot aron sa pagtabang kang Yahweh— aron sa pagtabang kang Yahweh sa pagpakiggubat batok sa mga kusgan nga mga manggugubat.' ²⁴ Bulahan si Jael labaw pa kaysa tanang kababayan-an, si Jael (ang asawa ni Heber nga Kenhanon), mas bulahan siya kaysa tanang kababayan-an nga nagpuyo sa mga tolda. ²⁵ Nangayo ang tawo ug tubig, ug gihatagan niya kini ug gatas; gidad-an niya kini ug mantikilya nga anaa sa plato nga haom alang sa mga prinsipe. ²⁶ Gibutang niya ang iyang kamot sa ugsok sa tolda, ug ang iyang tuo nga kamot ngadto sa martilyo sa magbubuhat; gamit ang martilyo iyang gipatay si Sisera, iyang gidugmok ang ulo niini. Iyang gidugmok ang bagulbagol niini sa dihang iya kining gitusok sa kilid sa iyang ulo. ²⁷ Nakuyapan siya taliwala sa iyang mga tiil, natumba siya ug nagbuy-od siya didto. Nawad-an siyag umoy taliwala sa iyang mga tiil. Ang dapit diin siya natumba mao ang dapit diin siya gipatay nga walay kaluoy. ²⁸ Gikan sa bintana naglantaw siya— naglantaw ang inahan ni Sisera sa renehasan nga bintana ug mitawag siya nga naguol, 'Nganong dugay man nag-abot ang iyang karwahe? Nganong nalangan man ang mga tunob sa mga kabayo nga maoy nagbira sa iyang mga karwahe?' ²⁹ Mitubag ang iyang maalamon nga mga prinsesa, ug mihatag siya sa samang tubag sa iyang kaugalingon: ³⁰ 'Wala ba nila makaplagi ug mabahinbahin ang inilog? — Usa ka tagoangkan, duha ka tagoangkan alang sa matag tawo; ang inilog nga tinina nga bisti alang kang Sisera, ang inilog nga tininaan nga bisti nga binordahan, duha kabuok nga tininaan nga bisti nga binordahan alang sa mga liog niadtong nangilog?' ³¹ Hinaot nga pagalaglagon ang tanan nimong mga kaaway, Yahweh! Apan ang imong

mga higala sama sa adlaw sa dihang mosubang kini sa iyang kusog." Ug ang yuta nakabaton ug kalinaw sulod sa 40 ka tuig.

Judges 5:1

Niadtong adlaw

Mahimong ipaklaro ang tibuok pasabot niini nga pahayag. Ang ubang paagi sa paghubad: "Niadtong adlaw nabuntog sa mga Israelita ang kasundalohan ni Haring Jabin"

Debora

Hubara kini nga ngalan sama sa imong gibuhat sa 4:4.

Barak ... Abinoam

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhat sa 4:6

sa dihang ang mga tawo kinabubot-ong naghalad sa ilang kaugalingon alang sa gubat

"sa dihang miuyon ang katawhan sa pakig-away sa gubat"

Judges 5:3

Kinatibuk-ang Kasayoran:

Ang awit ni Debora ug Barak nagpadayon gamit ang balak.

Paminaw, kamong mga hari! Pagmatngon, kamong mga pangulo

Nakigsulti si Debora ug Barak sa mga hari ug mga pangulo nga daw naminaw sila sa awit.

kamong mga hari ... kamong mga pangulo

Naghisgot kini sa mga hari ug mga pangulo sa kinatibuk-an, dili sa ginganlan nga mga hari o mga pangulo.

sa dihang migawas ka gikan sa Seir, sa dihang nagalakaw ka gikan sa Edom

Naghisgot kini sa panahon sa dihang ang mga Israelita mibiya sa Edom aron sa pagsugod sa pagbuntog sa katawhan sa Canaan. Nagpalig-on si Yahweh sa iyang katawhan aron sa pagbuntog sa katawhan sa Canaan gihisgotan nga daw sama nga siya usa ka manggugubat nga naggiya sa kasundalohan nga Israelita.

Seir

Ang Seir usa ka bukid sa utlanan sa yuta sa Israel ug Edom.

nauyog ang yuta, ug ang kalangitan mikurog usab; ug ang kapanganoran usab mibubo ug tubig

Mahimong mga pasabot 1) kini balaknon nga pinulongan nga nagpakita sa gahom ni Yahweh pinaagi sa paghulagway niini nga hinungdan sa mga linog ug mga bagyo. o 2) nalisang ang katawhan sa Canaan sa dihang mosulong na ang

mga Israelita kanila gisulti nga daw ang kalibotan ug kalangitan nangauyog.

Judges 5:5

Kinatibuk-ang Kasayoran:

Nagpadayon ang awit ni Debora ug Barak gamit ang balak.

Milinog ang kabukiran

Mahimo kining naghisgot sa mga linog ug naghatag sa timailhan nga ang kabukiran milinog tungod kay nangahadlok sila pag-ayo kang Yahweh. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nagkurog sa kahadlok ang kabukiran"

sa atubangan ni Yahweh

Dinhi ang "atubangan" naghisgot sa presensya ni Yahweh. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa presensya ni Yahweh"

bisan ang Bukid sa Sinai

Sa dihang si Moises ug ang mga Israelita anaa sa Bukid sa Sinai, milinog kini. Ang ubang paagi sa paghubad: "kaniadto, milinog bisan ang Bukid sa Sinai"

Sa mga adlaw ni

Dinhi ang "mga adlaw" nagpaila ug mas dugay nga panahon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa panahon sa tibuok kinabuhi"

Shamgar ... Anat ... Jael

Mga ngalan kini sa mga tawo. Tan-awa giunsa nimo paghubad si Shamgar ug Anath sa 3:31 ug si Jael sa 4:17

anak nga lalaki ni Anat

Gihisgotan ang amahan ni Shamgar aron sa pagpaila kang Shamgar ug kanus-a siya nabuhi.

wala na gigamit ang mga dagkong dalan

Ang ubang paagi sa paghubad: "mihunong ang katawhan sa paggamit sa sentro nga mga dalan; tungod kay nahadlok sila sa mga kaaway sa Israel"

ang mga gagmay nga mga agianan

Naghisgot kini sa mas gagmay nga dalan nga pipila lamang ka mga tawo ang moagi.

Judges 5:7

usa ka inahan ang nangulo sa pagmando sa Israel

Nagsulti kini sa pagpangulo ni Debora nga daw siya ang inahan sa mga Israelita. Ang ubang paagi sa paghubad: "giatiman niya ang mga Israelita sama sa inahan nga nag-atiman sa iyang mga anak"

nagpili sila ug bag-ong mga dios

Ang ubang paagi sa paghubad: "nagsimba ug bag-ong mga dios ang katawhan sa Israel"

adunay panag-away sa mga ganghaan sa siyudad

Dinhi ang "mga ganghaan" nagpaila sa tibuok siyudad. Ang ubang paagi sa paghubad: "gisulong sa mga kaaway ang katawhan sulod sa mga siyudad sa Israelita"

walay mga taming o mga bangkaw nga nakita taliwala sa 40,000 sa Israel

Mahimo kini nga pamahayag sa usa ka pagpalabi mahitungod sa pipila ka mga hinagiban nga mao lamang ang anaa sa mga Israelita. Ang ubang paagi sa paghubad: "pipila lamang ka mga hinagiban alang sa pakiggubat ang nahibilin sa Israel"

40,000 sa Israel

"40,000 sa Israel"

Judges 5:9**Ang akong kasingkasing atua sa mga pangulo sa Israel**

Ang pulong nga "kasingkasing" nagpaila sa mga pagbati sa tawo. Ang hugpong sa pulong nga "Ang akong kasingkasing atua sa" usa ka paagi sa pagsulti nga mapasalamaton si Debora o paghatag ug bili. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nalipay ako sa mga pangulo sa Israel"

nga nagsakay sa puti nga mga asno... kamo nga nagalakaw sa dalan

Kini nga kalainan mahimong naghigot sa mga dato nga mga tawo o kabos nga mga tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "kamong adunahan nga mga tawo nga nagsakay sa puti nga mga asno... kamong kabos nga mga tawo nga nagbaktas sa dalan." Kining duha nga magkalahi nga mga butang gigamit aron pagpasabot sa tanan.

nga naglingkod sa panapton nga gihimong hampilo

Kini nga mga panapton mahimong gigamit ingon mga hapin sa asno aron mapahimutang pag-ayo ang nagsakay.

Judges 5:11**Kinatibuk-ang Kasayoran**

Nagpadayon ang awit ni Debora ug Barak.

Paminawa ang mga tingog niadtong

Dinhi ang "mga tingog" nagpaila sa mga tawong nag-awit. Ang ubang paagi sa paghubad: "Paminaw niadtong"

milugsong didto sa mga ganghaan sa siyudad

Dinhi ang "mga ganghaan" nagpaila sa tibuok siyudad. Ang ubang paagi sa paghubad: "mibalik sa ilang mga siyudad"

Judges 5:12**Kinatibuk-ang Kasayoran**

Nagpadayon ang awit ni Debora ug Barak gamit ang balak.

Pagmata, pagmata

Mamahimong mga tigsulti mao ang 1) katawhan sa Israel o 2) si Debora nga nakigsulti sa iyang kaugalingon o 3) ang magbabalak nga nagsulat sa awit.

Deborah

Hubara kini nga ngalan sama sa imong gibuhay sa 4:4

Barak ... Abinoam

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhay sa 4:6.

kanako uban sa mga manggugubat

Ang pulong "kanako" naghigot kang Debora.

Judges 5:14**Gikan sila sa Efraim, nga ang gamot gikan kang Amalek**

Ang katawhan sa Efraim nga nagpuyo sa yuta diin naggikan ug nagpuyo ang mga kaliwat ni Amalek gihigotan ingon nga daw ang katawhan sa Efraim gitonom ug nagtubo ang ilang mga gamot niadtong yuta. Ang ubang paagi sa paghubad: "gikan sa Efraim, kadto nga yuta nga gipuy-an kaniadtong sa mga kaliwat ni Amalek."

misunod kaninyo

Dinhi ang "kaninyo" naghigot sa katawhan sa Efraim. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagsunod kanila"

Makir

Mao kini ang dapit diin nagpuyo ang mga kaliwat ni Makir. Si Makir mao ang anak nga lalaki ni Manases ug apo ni Jose.

kadtong nagdala ug sungkod sa opisyal nga gikan sa Zebulun

Ang mga pangulo sa kasundalohan gihulagway pinaagi sa sungkod, usa ka timaan sa ilang katungod. Ang ubang paagi sa paghubad: "mga pangulo sa kasundalohan gikan sa Zebulun"

Judges 5:15**Ug ang akong mga prinsipal sa Isacar uban kang Debora**

Dinhi ang "akong" naghigot kang Debora. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ug ang akong mga prinsipal sa Isacar uban kanako"

Debora

Hubara kini nga ngalan sama sa imong gibuhay sa 4:4.

si Isacar uban ni Barak

Dinhi ang "Isacar" naghisgot sa tribo ni Isacar. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang tribo ni Isacar uban ni Barak"

Barak

Hubara kini nga ngalan sama sa imong gibuhay sa 4:6.

nagdali sa pagsunod kaniya ngadto sa walog ilalom sa iyang pagmando

"pagtuman sa iyang mando ug pagdali ug sunod kaniya ngadto sa walog"

nagdali sa pagsunod

"nagsunod" o "nagdali"

Adunay dakong pagpangita sa kasingkasing

Dinhi ang "kasingkasing" nagpaila sa mga panghunahuna. Ang katawhan nga naghisgot sa usag usa apan dili makadesisyon sa kung unsa ang ilang buhaton gisulti ingon nga daw nangita sila sa ilang kasingkasing. Ang ubang paagi sa paghubad: "adunay daghan pang hisgotanan mahitungod sa unsa ang ilang buhaton"

Judges 5:16**Nganong naglingkod man kamo taliwala sa mga dapit daobanan, nga naminaw sa mga magbalantay nga nagtugtog sa ilang mga plawta alang sa ilang mga panon**

Gipangutana kini aron sa pagsaway sa katawhan ni Reuben tungod kay wala sila nakadesisyon nga makig-away sa gubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nganong naglingkod ka man palibot sa imong mga kalayo nga nagapaminaw sa mga magbalantay nga nagatugtog ug plawta alang sa ilang mga panon imbes mag-andam alang sa pakiggubat?" Ang ubang paagi sa paghubad: Gitabangan unta ninyo kami sa pakig-away kaysa magpuyo sa balay ug maminaw sa mga magbalantay nga nagtugtog sa ilang mga plawta alang sa ilang mga panon."

sa mga dapit daobanan

Ang ubang mga hubad sa Bibliya adunay paghubad nga "Kulongan sa mga karnero"

Adunay dakong pagpangita sa kasingkasing

Dinhi ang "kasingkasing" nagpaila sa mga panghunahuna. Ang katawhan nga naghisgot sa usag usa apan dili makadesisyon kung unsa ang ilang buhaton gihisgotan ingon nga daw nangita sila sa ilang kasingkasing. Tan-awa giunsa kini paghubad sa 5:15.

Judges 5:17**Nagpabilin si Gilead**

Dinhi ang "Gilead" nagpaila sa katawhan nga gikan sa Gilead nga moadto unta sa pakiggubat. Ang

ubang paagi sa paghubad: "Nagpabilin ang katawhan sa Gilead"

sa pikas bahin sa Jordan

Naghisgot kini sa sidlakang bahin sa Jordan.

ug si Dan, nganong naglatagaw man siya sakay sa mga barko?

Gipangutana kini aron sa pagpakita sa kasuko tungod kay ang katawhan sa tribo ni Dan dili makig-away alang sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "wala unta nagpabilin sa ilang mga barko ang katawhan sa tribo ni Dan" o "wala kami tabangi sa pakiggubat sa katawhan sa tribo ni Dan. Hinuon naglatagaw sila sa dagat sulod sa mga barko."

Dan, nganong

Dinhi si "Dan" nagpaila sa katawhan nga gikan sa Dan nga angay unta moadto sa pakiggubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang katawhan ni Dan, nganong sila"

naglatagaw man siya sakay sa mga barko

Nahimutang ang tribo ni Dan duol sa dagat sa Mediteranio. Naglayag sila sa dagat aron makakwarta pinaagi sa pagbayloay ug panagat. Tan-awa:

Nagpabilin si Asher sa baybayon ug nagpuyo duol sa iyang mga dunggoanan

Ang ubang paagi sa paghubad: "Napakyas usab sa pagtabang ang katawhan sa tribo sa Asher. Nagpabilin lamang sila sa baybayon sa ilang mga dunggoanan."

Nagpabilin si Asher

Dinhi si "Asher" nagpaila sa mga kalalakin-an nga kinahanglan unta moadto sa pakiggubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nagpabilin ang katawhan ni Asher"

mga dunggoanan

mga dapit sa mga dunggoanan nga lawom kaayo nga tubig diin nagadunggo ang mga barko

Neftali, usab

Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang Neftali mao ang tribo nga motahan sa ilang mga kinabuhi hangtod sa kamatayon."

Judges 5:19**Miabot ang mga hari, nakig-away sila... nakig-away ang mga hari sa Canaan**

Ang hari sa usa ka panon sa katawhan gigamit aron paghisgot sa kasundalohan nga iyang gimandoan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang mga hari ug ang ilang mga kasundalohan miabot ug nakig-away... nakig-away ang mga hari sa Canaan ug ang ilang mga kasundalohan"

nakig-away sila... nakig-away

Nasabtan ang pulong "kanamo." Ang ubang paagi sa paghubad: "nakig-away sila kanamo... nakig-away kanamo"

Taanak ... Megido

Hubara ang mga ngalan niining mga dapita sama sa imong gibuhay sa 1:27.

wala silay gikuha nga plata ingon nga inilog

Dinhi ang "plata" nagpaila sa bisan unsa nga bahandi sa kinatibuk-an. Ang ubang paagi sa paghubad: "walay plata o ubang mga bahandi ingon nga kinawat"

inilog

mga butang nga pinugos sa pagkuha, kasagaran sa pakiggubat o sa mga kawatan

Nakig-away ang mga bituon gikan sa langit, nakig-away sila batok kang Sisera gikan sa ilang mga agianan latas sa kalangitan

Si Yahweh nga nagtabang sa Israelita aron pagpildi kang Sisera ug sa iyang kasundalohan gihisgotan ingon nga ang mga bituon sa ilang mga kaugalingon nakig-away batok kang Sisera ug sa iyang kasundalohan. Naghisgot kini kang Yahweh gamit ang natural nga mga elemento, hilabi na ang mga unos, aron pagpildi kang Sisera.

batok kang Sisera

Dinhi ang "Sisera" nagpaila sa tibuok kasundalohan.

Sisera

Hubara kini nga ngalan sama sa imong gibuhay sa 4:1.

Judges 5:21**Gibanlas sila sa suba sa Kishon**

Tungod sa kusog nga ulan dali nga mibaha ang suba nga nagpalubong sa mga karwahe sa lapok ug naglumos sa daghan nga kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nagbaha ang Suba sa Kishon ug nabanlas ang kasundalohan ni Sisera"

Kishon

Hubara kini sama sa imong gibuhay sa 4:6.

Lakaw akong kalag, pagmalig-on

Dinhi ang "kalag" naghisgot sa tawo. Ang pulong "akong" naghisgot kang Deborah. Ang ubang paagi sa paghubad: "Giingnan ko ang akong kaugalingon nga maglakaw ug magmalig-on"

Unya ang tingog sa tunob sa mga kabayo nga naglagapak—nagdagan, ang pagdagan sa iyang mga kinakusgan nga mga kabayo

Kini naghulagway sa tingog sa daghang mga kabayo nga midagan gikan sa gubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "Unya nakadungog ako ug tingog sa mga kabayo nga midagan. Nanagan ang kusgan nga mga kabayo ni Sisera"

nagdagan

paspas nga modagan

Judges 5:23**Tungloha ang Meroz**

Dinhi si "Meroz" nagpaila sa katawhan nga nagpuyo didto. Ang ubang paagi sa paghubad: "Tungloha ang katawhan sa Meroz"

Meroz

Ngalan kini sa usa ka siyudad.

lumolupyo

ang katawhan nga nagpuyo sa usa ka dapit

Judges 5:24**Jael**

Hubara kini nga ngalan sama sa imong gibuhay sa 4:17.

Heber

Hubara kini nga ngalan sama sa imong gibuhay sa 4:11.

Kenhanon

Hubara ang ngalan niining pundok sa katawhan sama sa imong gibuhay sa 1:16

gidad-an niya kini ug mantikilya

Dinhi ang "mantikilya" naghisgot sa gipagahi nga gatas. Kini ang pinakalami nga gatas ug pinakagusto nga ilimnon sa katawhan ni Jael. Ang ubang paagi sa paghubad: "gidad-an niya ug yogurt" o "gidad-an niya ug curds (gatas nga sinagulan ug itlog)"

plato nga haom alang sa mga prinsipe

Kini nga hugpong sa pulong nagpasabot sa plato nga adunay pinakamaayo nga kalidad tungod kay gihatag sa mga prinsipe ang pinakamaayong mga butang.

Judges 5:26**Gibutang niya ang iyang kamot sa ugsok sa tolda**

"Gihulbot ni Jael ang ugsok sa tolda gamit ang iyang wala nga kamot"

ugsok sa tolda

Talinis kini nga kahoy o puthaw, sama kadako sa lansang, nga gimartilyo ngadto sa yuta aron sa pagpugong sa suok sa usa ka tolda. Tan-aw giunsa kini paghubad sa 4:21.

ug ang iyang tuo nga kamot ngadto sa martilyo sa magbubuhay

Ang ubang paagi sa paghubad: "ug gigunitan niya ang martilyo sa iyang tuo nga kamot"

martilyo

Usa kini ka bug-at nga himan nga hinimo sa kahoy nga gigamit sa pagdukdok sa ugsok sa tolda ngadto sa yuta. Tan-awa giunsa kini paghubad sa 4:21.

Sisera

Hubara kini nga ngalan sa samang paagi nga imong gibuhat sa 4:1.

Nawad-an siya ug kusog
walay kusog o dili kalihok

siya gipatay nga walay kaluoy.

Ang ubang paagi sa paghubad: "gipatay niya siya" o "namatay siya"

Judges 5:28**renehasan**

Usa kini ka kwadro sa bintana nga hinimo sa gipangbabag nga kahoy.

'Nganong dugay man nag-abot ang iyang karwahe?
Nganong nalangan man ang mga tunob sa mga kabayo
nga maoy nagbira sa iyang mga karwahe?'
Ang duha ka mga pangutana nagpasabot sa managsamang butang. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nganong dugay man kaayo nakauli si Sisera sa balay?"

nag-abot ang iyang karwahe... Nganong nalangan man
ang mga tunob sa mga kabayo nga maoy nagbira sa
iyang mga karwahe?'
Kining duha nagpaila kang Sisera. Ang ubang paagi sa paghubad: "nag-abot si Sisera... Nganong siya?"

Judges 5:29**maalamon nga mga prinsesa**

Ang "prinsesa" mao ang anak nga babaye sa hari, apan ang "prinsesa" mahimo usab nga nagpasabot mga babaye nga mananambag sa pamilya sa hari. Ang ubang paagi sa paghubad: "maalamong mga babaye"

mihatag siya sa samang tubag sa iyang kaugalingon
"miingon siya sa iyang kaugalingon sa samang butang"

Wala ba nila makaplagi ug mabahinbahin ang inilog?

Gipangutana kini sa kababayan-an aron sa pagpaklaro nga mituo sila nga mao gayod kini ang nahitabo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mahimong daghan kaayo sila ug nailog nga nadugayan sila sa pagbahinbahin niini."

— Usa ka tagoangkan, duha ka tagoangkan alang sa matag tawo ... niadtong nangilog?

Gipangutana kini sa kababayan-an aron sa pagpaklaro nga mituo sila nga mao gayod kini ang mahitabo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Aduna gayoy tagoangkan, duha ka tagoangkan sa matag tawo ... niadtong nangilog."

Usa ka tagoangkan, duha ka tagoangkan alang sa matag tawo

Dinhi ang "tagoangkan" nagpaila sa babaye. Nagtuo ang inahan ni Sisera nga ang mga tawo ni Sisera nakadakop ug daghang mga babaye. Ang ubang paagi sa paghubad: "Makadawat ang matag sundalo ug usa o duha ka mga babaye"

tininaan nga bisti

"gikoloran nga sinina o mga sinina"

binordahan

"nindot nga gitahi"

alang sa mga liog niadtong nangilog

Dinhi ang "mga liog" nagpaila sa kasundalohan ni Sisera. Ang ubang paagi sa paghubad: "alang sa kasundalohan nga nangilog aron makasuot"

Judges 5:31**sama sa adlaw sa dihang mosubang kini sa iyang kusog**

Nangandoy ang katawhan sa Israel nga mahisama sa adlaw nga mosubang tungod kay walay kasundalohan sa nasod nga igo ka gamhanan nga makapahunong sa pagsubang sa adlaw.

ang yuta nakabaton ug kalinaw

Dinhi "ang yuta" nagpaila sa katawhan sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagpuyo nga malinawon ang katawhan sa Israel"

sulod sa 40 ka tuig

"sulod sa 40 ka tuig"

Chapter 6

¹ Gihimo sa katawhan sa Israel ang daotan diha sa atubangan ni Yahweh, ug gihatag niya sila ngadto sa kamot sa Midian sulod sa pito ka mga tuig. ² Ang gahom sa Midian nagdaogdaog sa Israel. Tungod sa Midian, naghimo ug mga silonganan ang katawhan sa Israel alang sa ilang kaugalingon didto sa mga lungib sa kabungtoran, mga langob, ug sa mga lig-ong patukoranan. ³ Nahitabo kini sa bisan unsang taknaa nga magtanom ang mga Israelita, ang mga Midianhon, mga Amalekanhon ug ang katawhan gikan sa sidlakan mosulong sa mga Israelita. ⁴ Magkampo ang ilang kasundalohan didto sa yuta ug daoton ang mga tanom, hangtod sa Gaza. Wala silay ibilin nga pagkaon sa Israel, ug walay mga karnero, ni mga baka o mga asno. ⁵ Sa dihang moabot sila ug ang ilang mga binuhi ug mga tolda, sama sila sa nagpanon nga mga dulon, ug dili gayod maihap ang katawhan niini o bisan pa ang ilang mga kamelyo. Gisulong nila ang yuta aron sa paglaglag niini. ⁶ Gihasol pag-ayo sa Midian ang mga Israelita hangtod nga ang katawhan sa Israel nagpakitabang na kang Yahweh. ⁷ Sa dihang nanawag kang Yahweh ang katawhan sa Israel tungod sa Midian, ⁸ nagpadala si Yahweh ug propeta ngadto sa katawhan sa Israel. Miingon ang propeta kanila, "Mao kini ang giingon ni Yahweh, ang Dios sa Israel: 'Gidala ko kamo gikan sa Ehipto; gipagawas ko kamo gikan sa balay sa pagkaulipon. ⁹ Giluwas ko kamo gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon, ug sa kamot sa tanang nagdaogdaog kaninyo. Gipalayo ko sila gikan kaninyo, ug gihatag ko kaninyo ang ilang yuta. ¹⁰ Miingon ako kaninyo, 'Ako si Yahweh nga inyong Dios; gimandoan ko kamo nga dili mosimba sa mga dios sa Amorihanon, sa yuta nga inyong gipuy-an.' Apan wala kamo mituman sa akong tingog.'" ¹¹ Karon miabot ang manulonda ni Yahweh ug milingkod ilalom sa tugas nga kahoy sa Ofra, nga gipanag-iyahan ni Joas (ang Abiezeranhon), samtang si Gideon, anak nga lalaki ni Joas, naglain sa trigo pinaagi sa paghapak niini ngadto sa salog, diha sa pug-anan sa ubas—aron sa pagtago niini gikan sa mga Midianhon. ¹² Mitungha ang manulonda ni Yahweh ug miingon kaniya, "Nag-uban si Yahweh kanimo, kusgan ka nga manggugubat!" ¹³ Miingon si Gideon kaniya, "O, akong agalon, kung si Yahweh uban kanamo, nganong nahitabo man kining tanan kanamo? Asa naman kadtong tanan nga kahibulongang mga buhat nga giingon kanamo sa among mga amahan, sa dihang miingon sila, 'Wala ba kita gidala ni Yahweh gikan sa Ehipto?' Apan karon gisalikway kami ni Yahweh ug gihatag kami sa kamot sa Midian." ¹⁴ Mitan-aw si Yahweh kaniya ug miingon, "Gamita ang kusog nga anaa nang daan diha kanimo. Luwasa ang Israel gikan sa kamot sa Midian. Wala ko ba ikaw gipadala?" ¹⁵ Miingon si Gideon kaniya, "Palihog, Ginoo, unsaon ko man pagluwas ang Israel? Tan-awa, ang akong pamilya maoy labing huyang sa Manases, ug ako ang labing ubos sa panimalay sa akong amahan." ¹⁶ Miingon si Yahweh kaniya, "Mag-uban ako kanimo, ug pildihon mo ang tibuok kasundalohang Midianhon isip usa ka tawo." ¹⁷ Miingon si Gideon kaniya, "Kung nahimuot ka kanako, hatagi ako ug timailhan nga ikaw mao ang nakig-istorya kanako. ¹⁸ Palihog, ayaw paghawa dinhi, hangtod nga moabot ako kanimo ug magdala sa akong gasa ug andamon kini sa imong atubangan." Miingon si Yahweh, "Hulaton ko ikaw hangtod nga mobalik ka." ¹⁹ Milakaw si Gideon ug nag-andam ug nating kanding ug gikan sa usa ka efa sa harina nagbuhat siya ug tinapay nga walay patubo. Gibutang niya ang karne sa sudlanan, ug gibutang niya ang sabaw sa kolon ug gidala kini kaniya ilalom sa tugas nga kahoy, ug gihalad kini. ²⁰ Miingon ang manulonda sa Dios kaniya, "Kuhaa ang karne ug ang tinapay nga walay patubo ug ibutang kini niining bato, ug ibubo ang sabaw ibabaw niini." Ug gibuhat kini ni Gideon. ²¹ Unya ang manulonda ni Yahweh mikab-ot sa tumoy sa iyang sungkod nga anaa sa iyang kamot. Pinaagi niini gihikap niya ang unod ug ang tinapay nga walay patubo; mitungha ang kalayo diha sa bato ug misunog sa karne ug sa tinapay nga walay patubo. Unya nawala ang manulonda ni Yahweh ug wala na kini nakita ni Gideon. ²² Nasabtan ni Gideon nga kini mao ang manulonda ni Yahweh. Miingon si Gideon, "A, Ginoong Yahweh! Nakita ko nawong sa nawong ang manulonda ni Yahweh!" ²³ Miingon si Yahweh kaniya, "Ang kalinaw diha kanimo! Ayaw kahadlok, dili ka mamatay." ²⁴ Busa nagtukod si Gideon ug halaran ngadto kang Yahweh. Ginganlan niya kini, "Si Yahweh ang Kalinaw." Hangtod karon nga adlaw nagbarog gihapon kini sa Ofra sa banay ni Abiezer. ²⁵ Niadtong gabhiona miingon si Yahweh kaniya, "Dad-a ang torong baka sa imong amahan, ug ang ikaduhang torong baka nga pito ka tuig ang pangidaron, ug gub-a ang halaran ni Baal nga gipanag-iyahan sa imong amahan, ug putla ang Ashera nga anaa sa tapad niini. ²⁶ Pagtukod ug halaran kang Yahweh nga imong Dios sa kinatumyan niining dapit nga dalangpanan, ug tukora kini sa husto nga paagi. Ihalad ang ikaduhang torong baka ingon nga halad sinunog, gamit ang kahoy nga gikan sa Ashera nga imong giputol. ²⁷ Busa nagkuha si Gideon ug napulo niya ka mga sulugoon ug gibuhat ang gisugo ni Yahweh kaniya. Apan tungod kay nahadlok siya pag-ayo sa panimalay sa iyang amahan ug sa katawhan sa lungsod nga magbuhat niini panahon sa adlaw, gibuhat niya kini sa kagabhion. ²⁸ Pagkabuntag sa dihang namangon ang katawhan sa lungsod, nabungkag na ang halaran ni Baal, ug naputol na ang Ashera nga tapad niini, ug ang ikaduhang torong baka gihalad sa halaran nga gitukod. ²⁹ Miingon sa usag usa ang katawhan sa siyudad, "Kinsa may nagbuhat niini?" Sa dihang nakigsulti sila sa uban ug nangita sa mga tubag, miingon sila, "Si Gideon nga anak nga lalaki ni

Joas ang nagbuhat niining butanga." ³⁰ Unya miingon kang Joas ang katawhan sa lungsod, "Ipagawas ang imong anak nga lalaki aron mahukman ug kamatayon, tungod kay iyang gibungkag ang halaran ni Baal, ug tungod kay giputol niya ang Ashera tapad niini." ³¹ Miingon si Joas sa tanan nga nakigbatok kaniya, "Makig-away ba kamo alang kang Baal? Luwason ba ninyo siya? Kung kinsa man ang makig-away alang kaniya, patya siya samtang buntag pa. Kung dios si Baal, pasagdi siya nga manalipod sa iyang kaugalingon kung adunay usa ka tawo nga mobungkag sa iyang halaran." ³² Busa niadtong adlaw gitawag nila si Gideon nga "Jerub Baal," tungod kay miingon siya, "Pasagdi si Baal nga manalipod sa iyang kaugalingon batok kaniya," tungod kay gibuak ni Gideon ang halaran ni Baal. ³³ Karon nagtigom ang tanang Midianhon, mga Amalekanhon, ug ang katawhan sa sidlakan. Mitabok sila sa Jordan ug nagtolda sa walog sa Jezreel. ³⁴ Apan mikunsad ang Espiritu ni Yahweh kang Gideon, gipatingog ni Gideon ang trumpeta, sa pagtawag sa banay ni Abiezer, aron mosunod sila kaniya. ³⁵ Nagpadala siya ug mga mensahero sa tibuok Manases, ug sila usab, gitawag usab aron pagsunod kaniya. Nagpadala usab siya ug mga mensahero sa Asher, Zebulun, ug Neftali, ug mitungas sila aron sa pagtagbo kaniya. ³⁶ Miingon si Gideon sa Dios, "Kung gamiton mo ako aron pagluwas sa Israel, sama sa imong giingon— ³⁷ Tan-awa, ibutang ko ang balahibo sa karnero sa salog sa giokanan. Kung ang balahibo lamang ang adunay yamog, ug uga ang yuta, masayran ko unya nga gamiton mo ako aron sa pagluwas sa Israel, sumala sa imong giingon." ³⁸ Mao kini ang nahitabo—mibangon ug sayo si Gideon pagkaugma, gipug-an niya ang balahibo sa karnero, ug napuga ang yamog gikan sa balahibo sa karnero, igo aron makapuno ug usa ka yahong nga tubig. ³⁹ Unya miingon si Gideon ngadto sa Dios, "Ayaw kasuko kanako, mosulti ako sa makausa pa. Palihog tugot ako sa pagsulay pag-usab gamit ang balahibo sa karnero. Niining higayona paugaha ang balahibo sa karnero, ug himoa nga basa sa yamog ang tanang yuta palibot niini. ⁴⁰ Gibuhat sa Dios ang gipangayo niya niadtong gabhiona. Uga ang balahibo sa karnero, ug adunay yamog ang tanang yuta sa palibot niini.

Judges 6:1

ang daotan diha sa atubangan ni Yahweh

Dinhi "sa atubangan ni Yahweh" nagpaila sa kung unsa ang giila o gihunahuna ni Yahweh nga butang." Tan-awa giunsa nimo kini paghubad sa 2:11.

sa kamot sa Midian

Dinhi si "Midian" nagpaila ingon nga katawhan sa Midian. Usab, ang "kamot" nagpaila sa pagdumala. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang pagdumala sa katawhan sa Midian" o "ang pagdumala sa mga Midianhon"

Ang gahom sa Midian nagdaogdaog sa Israel

Dinhi ang "gahom sa Midian" naghisgot sa katawhan sa Midian. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mas gamhanan ang katawhan sa Midian kaysa katawhan sa Israel ug gidaogdaog nila sila.

lungib

mga dapit diha sa batohon nga mga pangpang nga nagahatag ug silonganan

Judges 6:3

Magkampo ang ilang kasundalohan

"Magkampo ang kasundalohan" o "Magtolda ang kasundalohan"

Judges 6:5

Sa dihang moabot sila ug ilang mga binuhi ug mga tolda

Anaa sa habagatan nga yuta sa Israel nahimutang ang yuta sa Midian, duol sa Dagat nga Pula. Mas gigamit ang pulong "moabot" kung maghisgot sa pagpanaw gikan sa Midian hangtod sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa dihang magdala sa ilang mga binuhi ug mga tolda sa yuta sa Israel ang mga Midianhon"

sama sila sa nagpanon nga mga dulong

Gitandi ang mga Midianhon ngadto sa nagpanon nga mga dulong tungod kay miabot sila sa dinaghan kaayo nga katawhan ug kaanon sa ilang mga binuhi ang tanang butang nga nagtubo.

dili gayod maihap

Usa kini ka pagpasobra nga nagpakita sa kadaghanan nga dili maihap.

Gihasol pag-ayo sa Midian

Dinhi ang "Midian" nagpaila nga katawhan sa Midian.

nagpakitabang na kang Yahweh

Usa kini ka idioma. Ang ubang paagi sa paghubad: "nag-ampo ug panabang kang Yahweh"

Judges 6:7

nanawag kang Yahweh

Usa kini ka idioma: Ang ubang paagi sa paghubad: "nag-ampo ug panabang kang Yahweh"

tungod sa Midian

Dinhi ang "Midian" nagpaila sa katawhan sa Midian. Ang ubang paagi sa paghubad: "tungod sa mga Midianhon"

Gidala ko kamo gikan sa Ehipto

"Gigiyaan ko kamo pagawas sa Ehipto"

balay sa pagkaulipon

Nagsulti si Moises mahitungod sa Ehipto ingon nga usa kini ka balay diin gitagoan ang katawhan aron himoong ulipon. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang dapit nga naulipon kamo"

Judges 6:9**gikan sa kamot**

Kini nga pulong "kamot" nagpaila sa gahom o pagdumala.

mituman sa akong tingog

Dinhi ang "akong tingog" nagpaila sa unsa ang gimando ni Yahweh. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagtuman sa akong mando" o "nagtuman kanako"

Judges 6:11**Karon**

Gigamit kini nga pulong dinhi aron pagmarka sa paghunong sa dagan sa istorya. Dinhi ang tigsaysay nagsugod sa pagsulti sa bag-ong bahin sa istorya.

ang manulonda ni Yahweh

Sa 6:11-24 nagpakita si Yahweh kang Gideon sama sa hulagway sa anghel. Ang ubang paagi sa paghubad: "Si Yahweh, nga nagpakita isip anghel" o "Yahweh"

Ofra

Ngalan kini sa usa ka lungsod.

Abiezeranhon

Pundok kini sa katawhan nga ginganlan sunod sa ilang katingulangan nga si Abiezer.

naglain sa trigo pinaagi sa paghapak niini ngadto sa salog

Kini nga proseso ginatawag nga "paggiok." Ginahapak ni Gideon ang trigo ngadto sa salog aron sa paglain sa trigo gikan sa ubang pang mga tinanom nga trigo.

Judges 6:13**akong agalon**

Gigamit ni Gideon ang pulong "agonal" ingon nga pagtahod sa pag-abiabi sa dumuduong. Wala siya nakabalo nga nakig-istorya siya kang Yahweh sa hulagway sa anghel o sa tawo

Asa naman kadtong tanan nga kahibulongang mga buhat nga giingon kanamo sa among mga amahan, sa

dihang miingon sila, 'Wala ba kita gidala ni Yahweh gikan sa Ehipto?'

Naggamit si Gideon ug pangutana aron pagsulay sa pahayag sa dumuduong nga si Yahweh uban kaniya. Usab, ang direkta nga kinutlo mahimong ipahayag ingon dili direkta nga kinutlo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala kami nakakita ug bisan unsang kahibulongang mga buhat sama niadtong gisulti sa among mga amahan kanamo mahitungod kang Yahweh sa dihang gidala niya sila pagawas gikan sa Ehipto."

gihatag kami sa kamot sa Midian

Ang mga pulong nga "gihatag kita" nagpasabot nga gitugotan ni Yahweh nga mapildi ang mga Israelita. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagtugot sa mga Midianhon nga mopildi kanato"

gihatag kami sa kamot

Dinhi ang "kamot" nagpaila sa gahom ug pagdumala.

sa Midian

Dinhi ang "Midian" nagpaila sa katawhan sa Midian. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa mga Midianhon"

Judges 6:14**Mitan-aw si Yahweh kaniya**

"Mitan-aw si Yahweh kang Gideon"

gikan sa kamot

Dinhi ang "kamot" nagpaila sa gahom o pagdumala.

sa Midian

Dinhi ang "Midian" nagpaila sa katawhan sa Midian. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa mga Midianhon"

Wala ko ba ikaw gipadala?

Migamit si Yahweh ug pangutana aron sa pagsiguro kang Gideon nga ipadala niya siya. Dinhi ang "gipadala" nagpasabot nga gipili ni Yahweh si Gideon sa usa ka pinasahi nga bulohaton. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ako, si Yahweh, ipadala ko ikaw!"

Palihog, Ginoo

Gitawag na karon ni Gideon ang tawo nga "Ginoo" imbes "akong agalon" sa 6:13. Dinhi mahimong nahibalo na si Gideon nga nakig-istorya siya kang Yahweh.

unsaon ko man pagluwas ang Israel

Migamit si Gideon ug pangutana aron sa pagpaklaro nga naghunahuna siya nga dili siya makaluwas sa mga Israelita. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili nako mahimong maluwas ang mga Israelita!"

Tan-awa

"Palihog sabta" o "Paminaw"

sa Manases
"sa tribo ni Manases"

sa balay sa akong amahan.
Dinhi ang "balay" nagpaila sa usa ka pamilya. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa pamilya sa akong amahan" o "sa akong pamilya"

Judges 6:16

Mag-uban ako kanimo
Dinhi ang "uban kanimo" usa ka idioma nga nagpasabot nga motabang si Yahweh ug magpanalangin kang Gideon.

isip usa ka tawo
Ang ubang paagi sa paghubad: "sama kasayon sa pagpakig-away sa usa lamang ka tawo"

andamon kini sa imong atubangan
"pagbutang sa imong atubangan"

Judges 6:19

gikan sa usa ka epah sa harina
Kung kinahanglan ang paggamit sa moderno nga pamaagi sa pagsukod niini adunay usa ka paagi sa pagbuhat niini. Ang ubang paagi sa paghubad: "22 ka litro sa harina"

sabaw
tubig nga anaa sa pagkaon, sama sa karne, nga giluto niini

kini kaniya
"ngadto kini sa anghel sa Dios"

manulonda sa Dios
Sama kini sa anghel ni Yahweh. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang Dios, nga anaa sa hulagway sa usa ka anghel" o "Dios"

Judges 6:21

manulonda ni Yahweh
Sa 6:11-24 nagpakita si Yahweh kang Gideon sama sa hulagway sa anghel. Tan-awa giunsa nimo kini paghubad sa 6:11

nawala
"nahanaw"

Judges 6:22

manulonda ni Yahweh
Sa 6:11-24 nagpakita si Yahweh kang Gideon sama sa hulagway sa anghel. Tan-awa giunsa nimo kini paghubad sa 6:11

A, Ginoong Yahweh!
Ang pulong "A" dinhi nagpakita nga nahadlok pag-ayo si Gideon.

nakita ko nawong sa nawong ang manulonda ni Yahweh
Kini nga hugpong sa pulong naghigot sa duha ka katawhan nga suod kaayo sa usag usa. Ang ubang paagi sa paghubad: "nakita gayod ang anghel ni Yahweh"

Miingon si Yahweh kaniya
Sa dayag nakig-istorya si Yahweh kang Gideon gikan sa langit.

Hangtod karon nga adlaw
Nagpasabot kini sa panahon sa dihang gisulat ang libro sa Mga Maghuhukom.

Ofra
Hubara kini nga ngalan sa lungsod sama sa imong gibuhat sa 6:11

banay ni Abiezer
Hubara ang ngalan niini nga panon sa katawhan sama sa imong gibuhat sa 6:11.

Judges 6:25

ang ikaduhang torong baka
Ang pulong "ikaduha" mao ang pagkasunod-sunod nga numero alang sa "duha." Ang ubang paagi sa paghubad: "laing torong baka"

sa tapad niini
"anaa sa tapad sa halaran ni Baal"

sa kinatumyan niining dapit nga dalangpanan
Ang siyudad sa Ofra anaa sa tumoy sa bungtod. Mikalagiw ang mga Israelita didto aron modangop gikan sa mga Midianhon.

tukora kini sa husto nga paagi
"iplastar pag-ayo ang mga bato" o "tukora kini sa husto"

Judges 6:27

gibuhat ang gisugo ni Yahweh kaniya
Naghigot kini sa mando ni Yahweh sa 6:25.

Judges 6:28

namangon
"nibangon gikan sa higdaanan" o "nimata"

nabungkag na ang halaran ni Baal, ug naputol na ang Ashera nga tapad niini, ug ang ikaduhang torong baka gihalad sa halaran nga gitukod
Ang ubang paagi sa paghubad: "nakamatikod sila nga adunay tawo nga mibungkag sa halaran ni Baal, giputol ang Asherah nga tapad niini, ug nagbuhat ug halaran ug naghalad sa ikaduhang torong baka ibabaw niini"

Judges 6:30

mahukman ug kamatayon

Ang ubang paagi sa paghubad: "mahimo nato siyang patyon ingon nga silot"

Judges 6:31

Makig-away ba kamo alang kang Baal?

Migamit si Joas ug pangutana aron ipaklaro nga dili kinahanglan labanan sa tawo ang usa ka dios. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili nimo kinahanglan labanan si Baal."

Makig-away

"molaban" o "mohatag ug pasangil"

Luwason ba ninyo siya?

Migamit si Joas ug pangutana aron ipaklaro nga ang tawo dili kinahanglan moluwas sa usa ka dios. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili kamo angay moluwas kang Baal."

Jerub Baal

Mao kini ang laing ngalan alang kang Gideon. Nagpasabot kini nga "pasagdi si Baal nga modepensa sa iyang kaugalingon."

tungod kay miingon siya

"tungod kay miingon si Joas"

Judges 6:33

Karon

Gigamit kini nga pulong dinhi aron pagmarka sa paghunong sa dagan sa istorya. Nagsugod dinhi ang tigsaysay sa pagsulti sa bag-ong bahin sa istorya

nagtigom

Ang ubang paagi sa paghubad: "nanagtigom isip kasundalohan"

Judges 6:34

mikunsad ang Espiritu ni Yahweh kang Gideon

Usa kini ka idioma. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagdumala kang Gideon"

banay ni Abiezer

Hubara ang ngalan sa pundok sa katawhan sama sa imong gibuhat sa 6:11.

aron mosunod sila kaniya

Masabtan ang mga pulong nga "aron makiggubat." Ang ubang paagi sa paghubad: "aron nga mosunod sila sa gubat"

ug sila usab, gitawag usab aron pagsunod kaniya

Ang ubang paagi sa paghubad: "gitawag sila aron pagsunod kaniya"

sa Asher, Zebulun, ug Neftali

Nagpaila kining tanan sa katawhan sa matag tribo. Ang ubang paagi sa paghubad: "ngadto sa mga tribo sa Asher, Zebulun, ug Neftali"

Judges 6:36

balahibo sa karnero

ang balahiboon nga kupo sa karnero

yamog

tubig nga anaa sa dahon sa mga tanom sa panahon sa kagabhion

unya masayran ko nga gamiton mo ako

Ang ubang paagi sa paghubad: "kini mahimong timaan gikan kanimo, ug unya mahibaloan ko nga imo"

Judges 6:38

mibangon ug sayo si Gideon

"mibangon si Gideon sa higdaanan"

napuga

gilubag ug gikumot ang usa ka butang aron mawala ang tubig

Chapter 7

¹ Unya mibangon si Jerub Baal (nga mao si Gideon) sa sayo sa kabuntagon, ug ang tanang katawhan nga uban kaniya, ug nagkampo sila sa kilid sa tuboran sa Harod. Anaa sa ilang amihanan nga bahin ang kampo sa mga Midianhon didto sa walog duol sa bungtod sa More. ² Miingon si Yahweh kang Gideon, "Adunay daghan kaayo nga mga sundalo alang kanako aron mohatag ug kadaogan kaninyo batok sa mga Midianhon, aron dili magpasigarbo ang Israel dinhi kanako, nga moingon, 'Naluwas kami pinaagi sa among kaugalingong gahom.'" ³ Busa karon, imantala ngadto sa mga igdulongog sa katawhan ug isulti, 'Si bisan kinsa ang nahadlok, si bisan kinsa ang nangurog, paulia siya ug pahawaa gikan sa Bukid sa Gilead.'" Busa 22, 000 ka mga tawo ang nanghawa, ug 10, 000 ang nagpabilin. ⁴ Miingon si Yahweh kang Gideon, "Daghan pa gihapon ang katawhan. Dad-a sila ngadto sa tubig, ug kuhaan ko ang ilang gidaghanon didto alang kanimo. Kung ingnon ko ikaw, 'Mouban kini kanimo,' mouban siya kanimo; apan kung moingon ako, 'Dili kini mouban kanimo,' dili siya mouban." ⁵ Busa gidala ni Gideon ang mga tawo didto sa tubig, ug miingon si Yahweh kaniya, "Lahia ang tanan nga motilap sa tubig, sama sa pagtilap sa iro, gikan niadtong moluhod aron moinom." ⁶ 300 ka mga lalaki ang mitilap aron moinom. Ang nahibilin miluhod aron sa pag-inom ug tubig. ⁷ Miingon si Yahweh kang Gideon, "Uban sa 300 ka mga lalaki nga mitilap aron moinom, luwason ko kamo ug hatagan ug kadaogan batok sa mga Midianhon. Pabalika ang ubang mga tawo sa ilang kaugalingong dapit." ⁸ Busa kadtong napili mikuha sa ilang mga pagkaon ug sa ilang mga budyong. Gipauli ni Gideon ang tanang lalaki sa Israel, ang matag lalaki sa ilang mga tolda, apan iyang gipabilin ang 300 ka mga lalaki. Karon ang kampo sa mga Midianhon anaa lamang ubos kaniya didto sa walog. ⁹ Nianang gabhiona usab miingon si Yahweh kaniya, "Bangon! Sulonga ang kampo, kay hatagan ko ikaw ug kadaogan batok niini." ¹⁰ Apan kung mahadlok ka sa paglugsong, lugsong didto kuyog sa imong sulugoon nga si Pura, ¹¹ ug paminawa ang ilang isulti, ug magmaisogon ka sa pagsulong sa kampo." Busa miadto si Gideon kuyog si Pura nga iyang sulugoon, ngadto sa mga dapit sa guwardiya sa maong kampo. ¹² Ang mga Midianhon, ang mga Amalekanhon, ug ang tanang katawhan sa sidlakan nahimutang didto sa walog, sama ka baga sa dulong nga daw panganod. Dili maihap ang ilang mga kamelyo; labaw pa sila kadaghan sa balas sa baybayon. ¹³ Sa dihang miabot si Gideon didto, nagsugilon ang usa ka tawo sa iyang damgo ngadto sa iyang kauban. Miingon ang tawo, "Paminaw! Aduna akoy damgo, ug nakakita ako ug lingin nga tinapay nga sebada nga naligid padulong sa kampo sa Midianhon. Miabot kini ngadto sa tolda, ug kusog ang pagkabangga niini nga natumba ang tolda ug nabalit-ad, busa nahapla kini." ¹⁴ Miingon ang laing tawo, "Wala nay lain pa niini gawas sa espada ni Gideon (ang anak nga lalaki ni Joas), ang Israelita. Gihatagan siya ug kadaogan sa Dios batok sa mga Midianhon ug sa tanan nilang kasundalohan." ¹⁵ Sa dihang nadungog ni Gideon ang maong pagsugid sa damgo ug ang hubad niini, miyukbo siya aron sa pagsimba. Mibalik siya sa kampo sa Israel ug miingon, "Bangon! Gihatagan kita ni Yahweh ug kadaogan batok sa mga Midianhon." ¹⁶ Gibahin niya ang 300 ka mga lalaki ngadto sa tulo ka pundok, ug gihatagan silang tanan ug mga budyong ug mga banga nga walay sulod, uban sa mga sulo nga anaa sa sulod sa banga. ¹⁷ Miingon siya kanila, "Tan-aw kanako ug buhata ang akong buhaton. Tan-aw! Sa dihang moabot ako duol sa kampo, kinahanglan buhaton ninyo ang akong buhaton." ¹⁸ Sa dihang patingogon nako ang budyong, ako ug ang tanan nga uban kanako, patingoga usab ang inyong mga budyong sa matag kilid sa tibuok kampo ug singgit, 'Alang kang Yahweh ug alang kang Gideon!' ¹⁹ Busa miadto si Gideon ug ang gatosan ka mga lalaki nga uban kaniya sa utlanan sa kampo, sa pagsugod gayod sa tungatunga sa pagbantay. Sa pagpuli sa mga guwardiya sa mga Midianhon, gipatingog nila ang ilang mga budyong ug gibuak ang mga banga nga anaa sa ilang mga kamot. ²⁰ Gipatingog sa tulo ka mga pundok ang mga budyong ug gipangbuak ang mga banga. Gigunitan nila ang mga sulo sa ilang wala nga kamot ug ang mga budyong ngadto sa ilang tuo nga kamot aron sa pagpatingog niini. Misinggit sila, "Ang espada ni Yahweh ug ni Gideon." ²¹ Ang matag lalaki mitindog sa ilang dapit libot sa kampo ug nanagan ang tanang mga sundalo nga Midianhon. Naninggit sila ug nanagan palayo. ²² Sa dihang gipatingog nila ang 300 ka mga budyong, gitugot ni Yahweh nga unayon sa matag Midianhon ang kauban pinaagi sa espada ug batok sa tanan nilang mga kasundalohan. Midagan ang kasundalohan hangtod sa Bet Shita paingon sa Zerera, hangtod sa utlanan sa Abel Mehola, duol sa Tabat. ²³ Gipatawag ang mga kalalakin-an sa Israel gikan sa Neftali, Asher, ug ang tanang taga-Manases, ug gigukod nila ang mga Midianhon. ²⁴ Nagpadala si Gideon ug mga mensahero sa tibuok kabungtoran sa lungsod ni Efraim, nga nag-ingon, "Lugsong batok sa mga Midianhon ug dumalahi ang Suba sa Jordan, hangtod sa Bet Bara, aron sa pagpugong kanila." Busa ang tanang kalalakin-an sa Efraim nagtigom ug gidumalahan ang katubigan, hangtod sa Bet Bara ug sa Suba sa Jordan. ²⁵ Nadakpan nila ang duha ka prinsipe nga Midianhon, si Oreb ug si Zeeb. Gipatay nila si Oreb didto sa bato ni Oreb, ug gipatay nila si Zeeb didto sa pug-anan ug ubas ni Zeeb. Gigukod nila ang mga Midianhon, ug gidala nila ang mga ulo ni Oreb ug ni Zeeb ngadto kang Gideon, nga anaa sa tabok sa Jordan.

Judges 7:1**Jerub Baal**

Mao kini ang lahi nga ngalan ni Gideon. Tan-awa kung giunsa nimo paghubad ang iyang ngalan sa 6:31.

nagkampo sila

"gitukod nila ang ilang kampo"

tuboran sa Harod ... bungtod sa More

Mga ngalan kini sa mga dapit.

Anaa sa ilang amihanang bahin ang kampo sa mga Midianhon

Dinhi ang "Midian" nagpaila sa mga kasundalohan sa Midian. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gitukod sa kasundalohan sa Midian ang ilang kampo didto sa amihanang bahin sa mga Israelita"

Judges 7:2**alang kanako aron mohatag ug kadaogan kaninyo batok sa mga Midianhon**

Ang ubang paagi sa paghubad: "aron tugotan ko kamo sa pagpildi sa mga Midianhon"

Naluwas kami sa among kaugalingong gahom

Dinhi ang pulong nga "gahom" nagpaila mismo sa katawhan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Giluwas namo ang among kaugalingon nga wala ang tabang sa Dios"

karon

Wala kini nagpasabot nga "karong taknaa," apan gigamit kini aron sa paghatag ug pagtagad ngadto sa usa ka mahinungdanon nga punto nga mosunod.

imantala ngadto sa mga igdulongog sa katawhan

Dinhi ang pulong nga "mga dalunggan" naghigot sa tibuok pagkatawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "imantala sa katawhan"

Si bisan kinsa ang nahadlok, si bisan kinsa ang nangurog

Ang duha ka mga hugpong sa pulong adunay managsama lamang nga ipasabot.

nangurog

Kini nga pulong naghulagway sa kahadlok nga maoy hinungdan sa pagpangurog sa usa ka tawo nga dili mapugngan. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagkurog sa kahadlok"

paulia siya

Mahimo nimong ipaklaro kung asa siya moadto. Ang ubang paagi sa paghubad: "papaulia siya sa iyang balay"

Bukid sa Gilead

Ngalan kini sa bukid didto sa rehiyon sa Gilead.

22,000

"22,000"

10,000 ang nagpabilin

Ang pulong nga "katawhan" o "kalalakin-an" masabtan. Ang ubang paagi sa paghubad: "10,000 ka mga tawo ang nagpabilin" o "10,000 ka kalalakin-an ang nagpabilin"

10,000

"10,000"

Judges 7:4**ug kuhaan ko ang ilang gidaghanon didto alang kanimo**

Dinhi ang pulong nga "gidaghanon" nagpaila sa kasundalohan. Ang kinatibuk-ang pasabot niini nga pamahayag mahimong ipaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "ug didto, ipakita ko kanimo kung kinsa ang imong papaulion sa ilang balay aron gamay na lamang ang mga tawo sa kasundalohan"

Judges 7:5**gidala ni Gideon**

Ang pulong "gidala" mahimong hubaron ingon nga "giuban" o "gipangulohan."

motilap

moinom pinaagi sa pagtilap

300 ka mga lalaki

"300 nga kalalakin-an"

Judges 7:7**300 ka mga lalaki**

"300 nga kalalakin-an"

luwason ko kamo ug hatagan ug kadaogan

Dinhi ang pulong nga "kamo" naghigot kang Gideon ug sa mga Israelita.

Busa kadtong napili

Ang ubang paagi sa paghubad: "Kadtong gipili ni Yahweh"

mikuha sa ilang mga pagkaon ug sa ilang mga budyong

Dinhi ang pulong nga "ilang" naghigot sa mga sundalo nga Israelita nga mibiya sa kasundalohan.

Karon

Gigamit kini nga pulong dinhi aron sa pagtimaan ug paghunong sa sugilanon. Nagsugod na usab ug sulti ang tigsaysay ug bag-o nga bahin sa sugilanon.

Judges 7:9

Sulonga ang kampo, kay hatagan ko ikaw ug kadaogan batok niini

Dinhi ang pulong nga "kampo" naghisgot sa tibuok nga Midianhong kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sulonga ang mga Midianhon didto sa ilang kampo, kay tabangan ko kamo sa pagpildi kaniya"

mahadlok sa paglugsong

Mahimo nimong ipaklaro ang nasabtan nga mga kasayoran. Ang ubang paagi sa paghubad: "mahadlok nga molugsong aron mosulong"

Pura

Ngalan kini sa lalaki.

ug magmaisogon ka

Ang ubang paagi sa paghubad: "ug magmadasigon ka sa imong madungog"

dapit sa guwardiya

mga dapit palibot sa kilid diin nagatindog ang mga sundalo aron sa pagbantay sa kasundalohan sa kaaway

Judges 7:12

sama ka бага sa dulong nga daw panganod

Dinhi ang "panganod" nagpasabot sa usa ka pundok nga nagapanon. Nagsulti ang tigsulat mahitungod sa kasundalohan nga daw pundok kini sa mga dulong aron sa pagpaklaro kung unsa ka daghan nga mga sundalo ang anaa didto

Ang ilang mga kamelyo ... kadaghan sa balas sa baybayon

Migamit ang manunulat ug pagpasubra nga mga pulong, aron sa pagpaklaro nga adunay daghan kaayo nga mga kamelyo.

Dili maihap ang ilang mga kamelyo

Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili maihap ang ilang mga kamelyo"

Judges 7:13

Wala nay lain pa niini gawas sa espada ni Gideon

Dinhi ang pulong nga "espada ni Gideon" naghisgot sa kasundalohan ni Gideon nga mosulong. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang tinapay nga sebada sa imong damgo mao ang mga kasundalohan ni Gideon"

Gihatagan siya ug kadaogan sa Dios batok sa mga Midianhon

Kining umaabot nga panghitabo gisulti ingon nga usa kini ka milabay na nga panghitabo. Gipasabot niini nga mahitabo gayod kini. Ang ubang paagi sa paghubad: "Tabangan gayod sa Dios ang mga Israelita sa pagpildi sa mga Midianhon"

Judges 7:15

300 ka mga lalaki

"tulo ka gatos nga mga lalaki"

Judges 7:17

Alang kang Yahweh ug alang kang Gideon!

Ang mga pulong nga "makiggubat kita" masabtan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Makiggubat kita alang kang Yahweh ug kang Gideon!"

Judges 7:19

gatosan ka mga lalaki

"100 ka mga lalaki"

sa pagsugod gayod sa tungatunga sa pagbantay

Ang pagsugod sa tungatunga nga pagbantay nga mga alas 10 sa gabii.

Judges 7:20

Ang espada ni Yahweh ug ni Gideon

Dinhi ang pulong nga "espada" naghisgot sa ilang pakiggubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "Makiggubat kita alang kang Yahweh ug kang Gideon"

Judges 7:22

300 ka mga budyong

"tulo ka gatos nga budyong"

gitugot ni Yahweh nga ang matag Midianhon mounay sa iyang kauban pinaagi sa espada

Dinhi ang pulong nga "espada" naghisgot sa ilang pagsulong gamit ang espada. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gihimo ni Yahweh nga mag-unayay ang kasundalohan sa Midian"

Bet Shita ... Zerera ... Abel Mehola ... Tabat

Mga ngalan kini sa mga lungsod ug mga siyudad.

Gipatawag ang mga kalalakin-an sa Israel gikan sa Neftali, Asher, ug ang tanang taga-Manases

Ang ubang paagi sa paghubad: "Gipatawag ni Gideon ang mga Israelita gikan sa mga tribo ni Neftali, Asher, ug ang tanan nga kaliwat ni Manases"

Judges 7:24

Bet Bara

Ngalan kini sa lungsod.

ug gidumalahan ang katubigan, hangtod sa Bet Bara ug sa Suba sa Jordan

"ug midumala sa dapit sa Suba sa Jordan kutob sa habagatan sa Bet Bara"

Oreb ... Zeeb

Mga ngalan kini sa mga lalaki.

sa bato ni Oreb ... didto sa pug-anan ug ubas ni Zeeb
Ginganlan kining mga dapita human patya sa mga
Israelita si Oreb ug si Zeeb didto.

Chapter 8

¹ Unya miingon ang kalalakin-an sa banay ni Efraim ngadto kang Gideon, "Unsa man kining gibuhay nimo kanamo? Wala nimo kami gitawag sa dihang nakig-away ka batok sa mga Midianhon." Ug hilabihan gayod ang ilang pagpakiglalis kaniya. ² Miingon siya kanila, "Unsa may nabuhay ko karon kung itandi kaninyo? Dili ba ang pagtapok sa mga ubas ni Efraim mas maayo pa kaysa tanang abot sa ubas ni Abiezer?" ³ Gihatagan kamog kadaogan sa Dios batok sa mga prinsipe sa mga Midianhon—si Oreb ug si Zeeb! Unsa man lamang ang akong nabuhay kung itandi kaninyo?" Nahanaw ang ilang kasuko ngadto kaniya sa dihang gisulti niya kini. ⁴ Miabot si Gideon sa suba sa Jordan ug mitabok niini, kuyog kaniya ang 300 ka mga lalaki. Gikapoy na sila, apan nagpadayon gihapon sila sa paggukod. ⁵ Miingon siya sa mga tawo sa Sucot, "Palihog hatagi ug tinapay ang mga tawo nga nagsunod kanako, kay gikapoy sila, ug gigukod nako si Zeba ug si Zalmuna, ang mga hari sa Midian." ⁶ Ug miingon ang mga opisyaes, "Anaa na ba sa inyong mga kamot ang mga kamot ni Zeba ug ni Zalmuna? Nganong kinahanglan man kami maghatag ug tinapay sa imong kasundalohan?" ⁷ Miingon si Gideon, "Sa dihang hatagan na kami ni Yahweh ug kadaogan batok kang Zeba ug kang Zalmuna, panitan ko kamo pinaagi sa mga tunok sa kamingawan ug mga sampinit." ⁸ Gikan didto mitungas siya paingon sa Penuel ug nakigsulti sa katawhan didto sa samang paagi, apan ang kalalakin-an sa Penuel mitubag kanila sama sa pagtubag sa kalalakin-an didto sa Sucot. ⁹ Misulti usab siya sa kalalakin-an sa Penuel ug miingon, "Sa dihang makabalik ako diha sa kalinaw, gun-obon ko kining tore." ¹⁰ Karon si Zeba ug si Zalmuna anaa sa Karkor uban sa ilang kasundalohan, mga 15, 000 ka kalalakin-an, tanan nga nahibilin gikan sa tibuok kasundalohan sa katawhan sa Sidlakan, kay adunay nangamatay sa gubat nga 120, 000 ka kalalakin-an nga gibansay aron sa pagpakiggubat pinaagi sa espada. ¹¹ Mitungas si Gideon sa dalan nga agianan sa mga nagapuyo sa tolda, agi sa Noba ug sa Jogbeha. Gipildi niya ang kasundalohan sa kaaway, tungod kay wala sila nagdahom nga sulongon. ¹² Midagan si Zeba ug si Zalmuna, ug samtang gigukod sila ni Gideon, nadakpan niya ang duha ka hari sa Midian—si Zeba ug si Zalmuna—ug nalisang ang ilang tibuok kasundalohan. ¹³ Si Gideon, nga anak ni Joas, mibalik gikan sa pakiggubat paingon sa dalan sa Heres. ¹⁴ Midangop siya ngadto sa batan-ong lalaki sa katawhan sa Sucot ug nagpatambag kaniya. Gihulagway sa batan-ong lalaki ang mga pangulo ug mga katigulangan sa Sucot alang kaniya, 77 ka mga lalaki. ¹⁵ Miadto si Gideon sa mga kalalakin-an sa Sucot ug miingon, "Tan-awa ninyo si Zeba ug si Zalmuna, nga maoy hinungdan nga gitamay ninyo ako ug miingon, 'Nabuntog na ba diay nimo si Zeba ug Zalmuna? Wala kami nasayod nga kinahanglan namo hatagan ug tinapay ang imong kasundalohan.'" ¹⁶ Gikuha ni Gideon ang kadagkoan sa siyudad, ug gisilotan niya ang mga kalalakin-an sa Sucot pinaagi sa mga tunok sa disyerto ug mga sampinit. ¹⁷ Ug gigun-ob niya ang tore sa Penuel ug gipamatay ang kalalakin-an niana nga siyudad. ¹⁸ Unya miingon si Gideon kang Zeba ug kang Zalmuna, "Unsa man nga matang sa kalalakin-an ang inyong gipamatay didto sa Tabor?" Mitubag sila, "Sama kanimo, mao usab sila. Ang matag usa kanila sama sa anak sa hari." ¹⁹ Miingon si Gideon, "Mga igsoon ko sila, ang mga anak sa akong inahan. Gipanumpa ko sa ngalan ni Yahweh, kung inyo silang gibuhi, dili ko unta kamo patyon." ²⁰ Miingon siya ngadto kang Jeter (iyang kamagulangan anak), "Tindog ug patya sila!" Apan wala gihulbot sa batan-ong lalaki ang iyang espada kay nahadlok siya, tungod kay batan-on paman siya. ²¹ Unya miingon si Zeba ug Zalmuna, "Tindog diha ug patya kami! Kay kung unsa ang tawo, mao usab ang iyang kusog." Mitindog si Gideon ug gipatay si Zeba ug si Zalmuna. Gikuha usab niya ang dayandayan nga daw pikas nga bulan diha sa liog sa ilang mga kamelyo. ²² Unya miingon ang mga kalalakin-an sa Israel kang Gideon, "Dumalahi kami—ikaw, imong anak nga lalaki, ug imong apo—tungod kay giluwes mo kami gikan sa kamot sa mga Midianhon." ²³ Miingon si Gideon kanila, "Dili ko kamo dumalahan, bisan ang akong mga anak nga lalaki dili modumala kaninyo. Si Yahweh ang modumala kaninyo." ²⁴ Miingon si Gideon kanila, "Pahangyos ako ninyo: nga ang matag usa kaninyo mohatag kanako sa mga ariyos gikan sa iyang inilog." (Adunay mga bulawan nga ariyos ang mga Midianhon tungod kay mga Ismaelita man sila.) ²⁵ Mitubag sila, "Malipayon kami sa paghatag niini kanimo." Gibukhad nila ang panapton ug ang matag usa milabay ug ariyos didto sa panapton gikan sa iyang inilog. ²⁶ 1, 700 nga shekels sa bulawan ang gibug-aton sa mga ariyos nga gipangayo niya. Kini nga bahandi dugang na sa mga dayandayan nga daw pikas nga bulan, ang mga dayandayan sa kwentas, ang tapol nga bisti nga gisuot sa mga hari sa Midian, ug dugang pa sa mga kadena nga anaa sa liog sa ilang mga kamelyo. ²⁷ Naghimo si Gideon ug efod gikan niadto nga mga ariyos ug gibutang kini ngadto sa iyang siyudad, didto sa Ofra, ug gihugawan sa tanang Israelita ang ilang mga kaugalingon pinaagi sa pagsimba niini didto. Nahimo kining lit-ag alang kang Gideon ug alang niadtong anaa sa iyang balay. ²⁸ Busa gidumalahan ang mga Midianhon sa katawhan sa Israel ug wala nila gipataas ang ilang mga ulo pag-usab. Ug ang yuta nakabaton ug kalinaw sulod sa 40 ka tuig sa mga adlaw ni Gideon. ²⁹ Si Jerub Baal, anak nga lalaki ni Joas, milakaw ug nagpuyo sa iyang kaugalingong

balay. ³⁰ Adunay 70 ka anak nga mga lalaki si Gideon nga iyang mga kaliwat, kay daghan kaayo siya ug asawa. ³¹ Ang iyang kabit, nga anaa sa Siquem, nanganak usab ug lalaki, ug ginganlan siya ni Gideon ug Abimelec. ³² Si Gideon, nga anak ni Joas, namatay nga tigulang na ug gilubong didto sa Ofra sa lubnganan ni Joas nga iyang amahan, sa banay ni Abiezer. ³³ Nahitabo kini nga sa pagkamatay na ni Gideon, mibalik na usab ang katawhan sa Israel sa paghugaw sa ilang kaugalingon pinaagi sa pagsimba sa mga Baal. Si Baal Berit ang gihimo nilang dios. ³⁴ Wala nakahinumdom ang katawhan sa Israel sa pagpasidungog kang Yahweh, nga ilang Dios, nga nagluwas kanila gikan sa kamot sa ilang mga kaaway sa matag dapit. ³⁵ Wala nila gitipigan ang ilang mga saad ngadto sa balay ni Jerub Baal (nga mao si Gideon), ingon nga balos sa tanan niyang nabuhat nga maayo sa Israel.

Judges 8:1

Unsa man kining gibuhat nimo kanamo?

Gibadlong si Gideon sa katawhan sa tribo ni Ephraim pinaagi niining pangutana nga wala magkinahanglan ug tubag kay wala man niya sila gipaapil sa iyang kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili makiangayon ang imong gibuhat kanamo."

batok sa mga Midianhon

Dinhì ang "Midianhon" nagpaila sa Midianhon nga kasundalohan.

hilabihan gayod ang ilang pagpakiglalis kaniya

"nasuko sila nga nakiglalis kaniya" o "gibadlong gayod nila siya"

Judges 8:2

Kinatibuk-ang Kasayoran:

Mitubag si Gideon ngadto sa katawhan ni Ephraim.

Unsa may nabuhat ko karon kung itandi kaninyo?

Gigamit ni Gideon kini nga pangutana aron sa pagpasidungog sa katawhan ni Ephraim. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gamay lamang ang akong nabuhat kaysa inyong nabuhat!"

Dili ba ang pagtapok sa mga ubas ni Ephraim mas maayo kaysa tanang abot sa ubas ni Abiezer?

Gipakalma ni Gideon ang katawhan ni Ephraim pinaagi niining pangutana nga wala nagkinahanglan ug tubag. Ang ubang paagi sa paghubad: "Tinuod gayod nga ang mga ubas nga gipupo ninyo nga mga katawhan ni Ephraim mas maayo kaysa tibuok abot nga nakuha namo nga mga katawhan ni Abiezer!"

Dili ba ang pagtapok sa mga ubas ni Ephraim mas maayo kaysa tanang abot sa ubas ni Abiezer?

Ang pagpildi ni Gideon ug sa iyang mga kauban sa mga Midianhon gisulti ingon nga pagpupo ug ubas. Ang pagpatay sa katawhan ni Ephraim kang Oreb ug Zeeb sa kataposan sa gubat gisulti ingon nga pagtapok sa mga ubas sa kataposan nga pagpamupo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mas mahinungdanon ang inyong gibuhat nga mga kaliwat ni Ephraim sa kataposan sa gubat kaysa

among nabuhat sa sinugdanan nga mga kaliwat ni Abiezer."

Abiezer

Mao kini ang ngalan sa usa ka mga katigulangan ni Gideon. Gigamit ni Gideon ang ngalan niini aron sa paghisgot sa kaliwat ni Abiezer ug sa ilang yuta.

Oreb ug Zeeb

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhat sa 7:24.

Unsa man lamang ang akong nabuhat kung itandi kaninyo?

Gigamit ni Gideon kining pangutana nga wala nagkinahanglan ug tubag aron sa pagpasidungog sa katawhan ni Ephraim. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mas mahinungdanon ang inyong nabuhat kaysa among nabuhat." Tan-awa:

Judges 8:4

300 ka mga lalaki

"300 ka kalalakin-an"

nagpadayon gihapon sila sa paggukod

Ang ubang paagi sa paghubad: "Nagpadayon sa paggukod sa ilang mga kaaway"

Zeba ug Zalmuna

Mga ngalan kini sa mga lalaki.

Judges 8:6

Anaa na ba sa inyong mga kamot ang mga kamot ni Zeba ug Zalmuna?

Migamit ug pangutana ang mga pangulo aron sa pagpaklaro nga wala pa nadakpan sa mga Israelita si Zeba ug Zalmuna. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala pa ninyo nadakpan ni Zeba ug Zalmuna."

ang mga kamot ni Zeba ug Zalmuna

Ang mga "kamot" naghisgot sa tibuok lawas.

anaa na sa inyong kamot

Ang "kamot" nagpaila sa gahom o pagdumala.

Nganong kinahanglan man kami maghatag ug tinapay sa imong kasundalohan?

Migamit ug pangutana ang mga pangulo aron sa pagpaklaro nga walay igong hinungdan aron

mohatag sila ug pan sa mga Israelita. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala kami nakita nga hinungdan aron mohatag ug pan sa imong kasundalohan."

panitan ko kamo pinaagi sa mga tunok sa kamingawan ug mga sampinit

Mahimong ipaklaro ang buot ipasabot niini nga pamahayag. Ang ubang paagi sa paghubad: "Maghimo ako ug mga latigo gikan sa tunok sa disyerto aron sa paglatos ug pagsamad kaninyo"

tunok ug mga sampinit

hait, tilinis nga mga tunok nga anaa sa mga tanom o sa mga kahoy nga makasamad sa mga tawo ug mga mananap

Judges 8:8

Gikan didto mitungas siya

Ang pulong nga "siya" naghisgot kang Gideon. Si Gideon ang nagpaila sa mga sundalo nga nagsunod kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mibiya sila didto" o "Mibiya si Gideon didto uban ang 300 ka mga lalaki"

Penuel

Ngalan sa usa ka dapit.

ug nakigsulti sa kalalakin-an didto sa samang paagi

Mahimo nimong ipaklaro ang nasabtan na nga kasayoran. Ang ubang paagi sa paghubad: "ug nangayo ug pagkaon didto sa samang paagi" o "ug nangayo usab siyag pagkaon ngadto kanila"

Sa dihang makabalik ako diha sa kalinaw

Mao kini ang maayo nga paagi sa paghisgot sa kapildihan sa iyang mga kaaway. Ang ubang paagi sa paghubad: "Pagkahuman nakog pildi sa kasundalohan sa mga Midianhon"

gun-obon ko kining tore

Ang pulong nga "ko" naghisgot kang Gideon ug sa iyang mga kaubanan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang akong mga kauban ug ako maoy mogun-ob niini nga tore"

Judges 8:10

Karon

Gigamit kini nga pulong dinhi aron sa paghunong sa dagan sa sugilanon. Nagsugod ug sulti ang tigsaysay ug bag-o nga bahin sa sugilanon.

Zeba ug Zalmuna

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhad sa 8:4.

Karkor

Ngalan kini sa siyudad.

15,000 ka mga lalaki

"15,000"

mga lalaki nga gibansay aron sa pagpakiggubat pinaagi sa espada

Mao kini ang paagi sa paghisgot sa mga sundalo. Ang ubang paagi sa paghubad: "mga sundalo"

pinaagi sa espada

Dinhi ang "espada" nagpaila sa mga espada ug ubang pang mga hinagiban nga gigamit sa kasundalohan sa gubat.

nangatumba

Matinahuron kini nga paagi sa paghisgot sa mga tawo nga nangamatay sa gubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "gipamatay" o "namatay sa gubat"

Judges 8:11

Mitungas si Gideon

Dinhi si "Gideon" nagpaila sa tanan niyang mga sundalo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mitungas si Gideon ug ang iyang mga sundalo"

Gipildi niya

Ang pulong nga "niya" naghisgot kang Gideon nga nagpaila sa tanan niyang mga sundalo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gipildi ni Gideon ug sa iyang mga sundalo"

Noba ug Jogbeha

Mga ngalan kini sa mga lungsod.

Zeba ug Zalmuna

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhad sa 8:4.

nalisang

hilabihang kahadlok o kabalaka nga makataranta sa tawo o dili mahimutang

Judges 8:13

dalan sa Heres

Ngalan kini sa dalan nga moagi sa tungatunga sa duha ka bukid.

Midangop siya ngadto sa batan-ong lalaki

Ang ubang paagi sa paghubad: "Nakahimamat siya ug batan-ong lalaki"

nagpatambag kaniya

Mahimong ipaklaro ug sulti kung unsa ang gipangutana ni Gideon sa batan-ong lalaki. Ang ubang paagi sa paghubad: "gipangutana niya siya aron mahibaloan ang tanang mga ngalan sa mga pangulo sa lungsod"

77 ka mga lalaki

"77 ka mga lalaki"

Judges 8:15**Zeba ug Zalmuna**

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhay sa 8:4.

Nabuntog na ba diay nimo si Zeba ug Zalmuna?

Gilakbitan ni Gideon ang katawhan sa Sucot nga migamit ug pangutana aron sa pagtamay kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala pa nimo nabihag si Zeba ug Zalmuna."

Gikuha ni Gideon ... gisilotan niya ... gigan-ob niya

Ang pulong nga "Gideon" nagpaila sa iyang kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gikuha ni Gideon ug sa iyang kasundalohan ... gisilotan nila ... gigan-ob nila"

tunok ug sampinit

Mga hait kini ug talinis nga mga tunok sa tanom o sa mga kahoy nga makasamad sa mga tawo ug mananap. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 8:6.

Penuel

Hubara ang ngalan niini nga siyudad sama sa imong gibuhay sa 8:8.

Judges 8:18**Zeba ug Zalmuna**

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhay sa 8:4.

Tabor

Hubara ang ngalan niini nga siyudad sama sa imong gibuhay sa 4:6.

Sama kanimo, mao usab sila.

"Sama sila kanimo"

Gipanumpa ko sa ngalan ni Yahweh

Kini nga sambingay usa ka relihiyosong panumpa nga gigamit aron sa pagpaklaro nga tinuod ang iyang isulti. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ipanumpa ko kanimo nga"

Judges 8:20**Jeter**

Mao kini ang ngalan sa anak nga lalaki ni Gideon.

Kay kung unsa ang tawo, mao usab ang iyang kusog

Usa kini ka sambingay. Ang ubang paagi sa paghubad: "buluhaton kini sa hamtong"

pikas nga bulan

Kurba kini ug porma nga adunay duha ka utlanan. Mogula kini nga porma sa dihang matabonan ug anino ang bulan.

mga dayandayan

"mga dekorasyon"

Judges 8:22**ikaw, imong anak nga lalaki, ug imong apo**

Nagpasabot kini nga gusto nila nga magdumala kanila ang mga kaliwat ni Gideon kung mamatay na siya. Ang ubang paagi sa paghubad: "ikaw ug ang imong mga kaliwat kung mamatay naka"

gikan sa kamot sa mga Midianhon

Ang pulong nga "kamot" nagpaila sa gahom sa Midianhon batok sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "gikan sa gahom sa Midian" o "gikan sa Midian"

sa mga Midianhon

Ang pulong nga "Midianhon" nagpaila sa katawhan sa Midian. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa mga Midianhon"

Judges 8:24**Miingon si Gideon kanila**

"Miingon si Gideon sa kalalakin-an sa Israel"

ariyos

alahas nga ginasab-it sa dalunggan

inilog

mga butang nga gikuha sa pinugos nga paagi o gikuha gikan sa mga tawo nga namatay sa gubat

Adunay mga bulawan nga ariyos ang mga Midianhon tungod kay mga Ismaelitanhon man sila

Nagsulti ang tigsaysay ug kasayoran sa panghitabo mahitungod sa mga Midianhon.

panapton

bisti nga gibuhay sa dako nga panapton ug ginasablay sa abaga ingon nga kupo

Judges 8:26**1,700 nga shekels sa bulawan**

Kung kinahanglan nga mogamit ug moderno nga timbang, adunay duha ka paagi sa pagbuhay niini. Ang ubang paagi sa paghubad: "18.7 ka kilo nga bulawan" o "mga 20 ka kilo nga bulawan"

pikas nga bulan nga mga dayandayan

Hubara kini sama sa imong gibuhay sa 8:20.

mga dayandayan sa kwentas

mga alahas nga ginabitay sa kataposang bahin sa kadena o pisi sa mga kwentas

nga gisuot sa mga hari sa Midian

Ang ubang paagi sa paghubad: "nga ginasuot sa mga hari sa Midian"

Judges 8:27

Nagbuhat si Gideon ug efod gikan niadtong mga ariyos
 "Gigamit ni Gideon ang bulawan gikan sa mga ariyos aron sa pagbuhat ug efod"

Ofra

Hubara ang ngalan sa siyudad sama sa imong gibuhad sa 6:11.

gihugawan sa tanang Israelita ang ilang mga kaugalingon pinaagi sa pagsimba niini didto
 Naghisgot kini sa pagsimba ug diosdios ingon nga kini usa ka pagbaligya ug dungog. Ang ubang paagi sa paghubad: "nakasala ang mga Israelita batok kang Yahweh pinaagi sa pagsimba sa efod didto"

tanang Israelita

Dinhi ang "tanang" usa ka pagpasubra sa pulong aron sa pagpaklaro nga daghan kaayo ang nagsimba sa bisti. Ang ubang paagi sa paghubad: "daghan kaayo nga mga Israelita ang nagsimba sa bisti"

Nahimo kining lit-ag alang kang Gideon ug alang niadtong anaa sa iyang balay

Naghisgot kini sa pagsimba sa efod ingon nga kini lit-ag. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nahimo kining panulay alang kang Gideon ug sa iyang pamilya" o "Nakasala si Gideon ug ang iyang pamilya pinaagi sa pagsimba niini"

alang niadtong anaa sa iyang balay

Dinhi ang "iyang balay" nagpaila sa pamilya ni Gideon. Ang ubang paagi sa paghubad: "alang sa iyang pamilya"

Busa gidumalahan ang mga Midianhon sa katawhan sa Israel

Ang ubang paagi sa paghubad: "Busa gipadumalahan ni Yahweh ang mga Midianhon sa katawhan sa Israel" o "Busa gitabangan ni Yahweh ang katawhan sa Israel sa pagpildi sa mga Midianhon"

wala nila gipataas ang ilang mga ulo pag-usab

Usa kini ka sambingay. Ang ubang paagi sa paghubad: "wala nila sulonga ang Israel pag-usab"

Ug ang yuta nakabaton ug kalinaw

Dinhi ang "yuta" nagpaila sa katawhan sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ug nagpuyo nga malinawon ang mga Israelita"

40 ka tuig

"40 ka tuig"

sa mga adlaw ni Gideon

Dinhi ang mga pulong nga "mga adlaw" naghisgot sa iyang kinabuhi. Ang ubang paagi sa paghubad: "panahon sa kinabuhi ni Gideon"

Judges 8:29**Jerub Baal**

Mao kini ang lahi nga ngalan ni Gideon. Tan-awa kung giunsa nimo paghubad ang iyang ngalan sa 6:31.

70 ka anak nga lalaki

"70 ka anak nga lalaki"

Judges 8:32**tigulang na**

Usa kini ka sambingay. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa dihang tigulang na kaayo siya"

gilubong

Ang ubang paagi sa paghubad: "gilubong nila siya"

Ofra

Hubara ang ngalan niini nga siyudad sama sa imong gibuhad sa 6:11.

banay ni Abiezer

Hubara ang ngalan niini nga pundok sa katawhan sama sa imong gibuhad sa 6:11.

Nahitabo kini nga

Gigamit kini nga hugpong sa mga pulong dinhi aron sa pagtimaan sa sinugdanan sa bag-ong bahin sa sugilanon. Kung adunay pamaagi ang inyong pinulongan sa pagbuhat niini, mahimo nimo kining gamiton dinhi.

mibalik na usab

Ang pagsalikway sa katawhan kang Yahweh gisulti sama nga mitalikod sila kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "miundang sila sa pagsimba kang Yahweh"

paghugaw sa ilang kaugalingon pinaagi sa pagsimba sa mga Baal

Naghisgot kini sa pagsimba sa diosdios sama sa pagbaligya ug dungog. Ang ubang paagi sa paghubad: "nakasala sila batok kang Yahweh pinaagi sa pagsimba sa mga Baal"

Baal Berit

Mao kini ang ngalan sa diosdios.

Judges 8:34**gikan sa kamot sa tanan nilang kaaway**

Ang pulong nga "kamot" nagpasabot sa gahom o pagdumala. Ang ubang paagi sa paghubad: "gikan sa gahom sa tanan nilang kaaway" o "gikan sa tanan nilang kaaway"

matag dapit

"nga milibot kanila"

balay ni Jerub Baal

Ang "balay ni" nagpaila sa pamilya sa tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang pamilya ni Jerub Baal"

Jerub Baal

Mao kini ang lahi nga ngalan alang kang Gideon. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 6:31.

Chapter 9

¹ Miadto si Abimelec nga anak ni Jerub Baal sa mga paryenti sa iyang inahan didto sa Siquem ug miingon siya kanila ug sa tibuok banay sa pamilya sa iyang inahan, ² "Palihog isulti kini, aron makadungog ang tanang mga pangulo sa Siquem, 'Asa man ang maayo alang kaninyo: dumalahan kamo sa 70 ka mga anak nga lalaki ni Jerub Baal, o usa lamang ang magdumala kaninyo?' Hinumdomi nga ako ang inyong bukog ug unod." ³ Misulti ang paryenti sa iyang inahan ngadto sa mga pangulo sa Siquem alang kaniya, ug nagkasinabot sila nga mosunod kang Abimelec, kay miingon sila, "Igsoon nato siya." ⁴ Gihatagan nila siya ug 70 kabuok nga plata gikan sa balay ni Baal Berit, ug gigamit kini ni Abimelec aron sa pagkuha ug mga tawo nga mga mangtas ug walay batasan, nga misunod kaniya. ⁵ Miadto si Abimelec sa balay sa iyang amahan didto sa Ofra, ug gipamatay niya ang iyang 70 ka igsoon sa ibabaw sa usa ka bato, ang mga anak nga lalaki ni Jerub Baal. Si Jotam na lamang ang nabilin, ang kamanghoran sa mga anak nga lalaki ni Jerub Baal, kay mitago man siya. ⁶ Nagtigom ang tanang pangulo sa Siquem ug Bet Milo ug milakaw sila ug gihimo nga hari si Abimelec, tapad sa tugas duol sa haligi nga anaa sa Siquem. ⁷ Sa dihang gisultihan si Jotam mahitungod niini, milakaw siya ug mitindog sa tumoy sa Bukid sa Gerizim. Misinggit siya ug miingon kanila, "Paminaw kanako, kamong mga pangulo sa Siquem, aron paminawon kamo sa Dios. ⁸ Adunay higayon nga milakaw ang mga kahoy aron sa pagdihog ug hari alang kanila. Ug miingon sila sa kahoy nga olibo, 'Dumalahi kami.' ⁹ Apan miingon ang kahoy nga olibo ngadto kanila, 'Kinahanglan ba nako biyaan ang akong lana, nga gigamit aron sa pagpasidungog sa mga dios ug sa katawhan, aron molakaw ako ug mobalik, aron lamang motabyog ngadto sa ubang mga kahoy?' ¹⁰ Miingon ang mga kahoy ngadto sa kahoy nga iger, 'Dali ug dumalahi kami.' ¹¹ Apan miingon ang kahoy nga iger kanila, 'Kinahanglan ba nako biyaan ang akong katam-is ug ang akong maayo nga prutas, aron lamang mobalik ako ug motabyog ngadto sa ubang mga kahoy?' ¹² Miingon ang mga kahoy sa paras, 'Dali ug dumalahi kami.' ¹³ Miingon ang paras kanila, 'Kinahanglan ba nako biyaan ang akong bag-o nga bino, nga nagalipay sa mga dios ug sa mga tawo, ug mobalik ug motabyog ngadto sa ubang mga kahoy?' ¹⁴ Unya miingon ang tanang kahoy ngadto sa sampinit, 'Dali ug dumalahi kami.' ¹⁵ Miingon ang sampinit ngadto sa mga kahoy, "Kung tinuod gayod nga buot ninyo akong dihogan isip inyong hari, dali ug pasilong nga luwas sa akong landong. Kung dili, tugoti nga mogawas ang kalayo sa sampinit ug mosunog sa mga sedro sa Lebanon." ¹⁶ Busa karon, kung namuhat kamo diha sa kamatuoran ug pagkamatinud-anon, sa dihang gihimo ninyong hari si Abimelec, ug kung maayo ang inyong gibuhat bahin kang Jerub Baal ug sa iyang balay, ug kung gisilotan ninyo siya sumala sa angay kaniya— ¹⁷ —ug hunahunaa nga ang akong amahan nakiggubat alang kaninyo, gitugyan ang iyang kinabuhi, ug miluwas kaninyo gikan sa kamot sa Midian— ¹⁸ apan karong adlaw mibarog kamo batok sa balay sa akong amahan ug gipamatay ang iyang mga anak nga lalaki, 70 ka mga tawo, ibabaw sa usa ka bato. Ug gihimo ninyo nga hari si Abimelec ngadto sa mga pangulo sa Siquem, ang anak sa iyang sulugoon nga babaye, tungod kay paryenti ninyo siya. ¹⁹ Kung namuhat kamo uban sa pagkamatinud-anon ug pagkamatarong uban kang Jerub Baal ug sa iyang balay, kinahanglan magmaya kamo kang Abimelec, ug magmaya usab siya kaninyo. ²⁰ Apan kung wala, ipagawas ang kalayo gikan kang Abimelec ug sunoga ang mga tawo sa Siquem ug sa Bet Milo. Tugoti nga mogawas ang kalayo gikan sa mga tawo sa Siquem ug Bet Milo, aron sunogon si Abimelec." ²¹ Mipahawa si Jotam ug midagan palayo, ug miadto siya sa Beer. Nagpuyo siya didto tungod kay layo man kini kang Abimelec, nga iyang igsoon. ²² Nagdumala si Abimelec sa Israel sulod sa tulo ka tuig. ²³ Nagpadala ang Dios ug daotan nga espiritu ngadto kang Abimelec ug sa mga pangulo sa Siquem. Nagluib ang mga pangulo sa Siquem sa pagsalig nila kang Abimelec. ²⁴ Gibuhat kini sa Dios aron mapanimaslan ang kadaot nga nahiagoman sa mga anak ni Jerub Baal, ug aron manubag si Abimelec nga ilang igsoon sa pagpatay kanila, ug aron manubag ang mga tawo sa Siquem tungod kay gitabangan nila siya sa pagpatay sa iyang mga igsoon. ²⁵ Busa nagbutang ug mga tawo ang mga pangulo sa Siquem didto sa tumoy sa mga bungtod sa paghulat aron mapatay nila siya, ug gitulis nila ang tanan nga miagi kanila niana nga dalan. Gibalita kini ngadto kang Abimelec. ²⁶ Miabot si Gaal nga anak ni Ebed uban sa iyang mga paryenti ug miadto sila sa Siquem. Adunay pagsalig kaniya ang mga pangulo sa Siquem. ²⁷ Miadto sila sa uma ug nanguha ug mga ubas gikan sa kaparasan, ug gitamak-tamakan nila kini. Nagpahigayon sila ug kasaulogan didto sa balay sa ilang dios, diin nangaon sila ug nangahubog, ug gitunglo nila si Abimelec. ²⁸ Miingon si Gaal nga anak ni Ebed, "Kinsa mana si Abimelec, ug kinsa man si Siquem, nga angay kitang moalagad kaniya? Dili ba siya man ang anak ni Jerub Baal? Ug dili ba si Zebul ang iyang opisyaes? Alagari ang katawhan sa Hamor, ang amahan sa Siquem! Nganong angay man kitang moalagad kaniya? ²⁹ Hinaot nga kining mga tawhana mailalom sa akong pagmando! Unya papahawaon ko si Abimelec. Moingon ako kang Abimelec, 'Tawga ang tanan nimong kasundalohan.'" ³⁰ Sa dihang nadungog ni Zebul, nga opisyaes sa siyudad, ang mga gipamulong ni Gaal nga anak nga lalaki ni Ebed misilaob ang iyang

kasuko. ³¹ Nagpadala siya ug mga mensahero ngadto kang Abimelec aron sa pag-ilad, nga nag-ingon, "Tan-awa, si Gaal nga anak nga lalaki ni Ebed ug ang iyang mga paryenti moanhi sa Siquem, ug gisulsolan nila ang siyudad batok kanimo. ³² Karon, bangon panahon sa kagabhion, ikaw ug ang kasundalohan uban kanimo, ug pag-andam ug usa ka pag-atang didto sa kaumahan. ³³ Unya pagkabuntag, pagsubang gayod sa adlaw, bangon ug sayo ug sulonga ang siyudad. Ug sa dihang mosukol siya ug ang katawhan nga kauban kaniya, buhata ang bisan unsa nga buhaton mo kanila." ³⁴ Busa mibangon si Abimelec panahon sa kagabhion, siya ug ang tanang kalalakin-an nga kauban niya, ug nag-atang sila batok sa Siquem—nagbahin sila sa upat ka mga pundok. ³⁵ Migawas si Gaal nga anak nga lalaki ni Ebed ug mitindog sa ganghaan sa siyudad. Migawas si Abimelec ug ang kalalakin-an nga kauban niya sa ilang gitagoan. ³⁶ Sa dihang nakita ni Gaal ang katawhan, miingon siya ngadto kang Zebul, "Tan-awa, may mga tawo nga nanglugsong gikan sa tumoy sa mga bungtod!" Miingon si Zebul kaniya, "Mga anino lamang ang imong nakita diha sa kabungtoran nga daw mga tawo sila." ³⁷ Misulti pag-usab si Gaal ug miingon, "Tan-awa, milugsong ang katawhan paingon sa tungatunga sa yuta, ug usa ka pundok ang nag-agi sa dalan dapit sa sagrado nga tugas." ³⁸ Unya miingon si Zebul kaniya, "Asa naman ang imong magarbohon nga mga pulong, kadtong imong giingon, 'Kinsa mana si Abimelec nga kinahanglan alagaran nato siya?' Dili ba mao man kini ang mga tawo nga imong gitamay? Gawas karon ug pagkiggubat kanila." ³⁹ Migawas si Gaal ug gipangulohan niya ang mga kalalakin-an sa Siquem, ug nakiggubat siya kang Abimelec. ⁴⁰ Gigukod siya ni Abimelec, ug miikyas si Gaal gikan kaniya. Ug daghan ang natumba tungod sa makamatay nga mga samad didto sa atubangan sa ganghaan sa siyudad. ⁴¹ Nagpabilin si Abimelec didto sa Aruma. Gipugos ug pahawa ni Zebul si Gaal ug ang iyang mga paryenti pagawas sa Siquem. ⁴² Pagkasunod adlaw miadto ang katawhan sa Siquem sa uma, ug gibalita kini ngadto kang Abimelec. ⁴³ Gikuha niya ang iyang katawhan, gibahin kini sa tulo ka pundok, ug nag-atang sila didto sa kaumahan. Nakita niya ang katawhan nga migawas gikan sa siyudad. Gisulong niya sila ug gipamatay. ⁴⁴ Gisulong ug giatangan ni Abimelec ug sa mga pundok nga uban kaniya ang ganghaan sa siyudad. Ang laing duha ka panon maoy misulong sa tanan nga anaa sa uma ug gipamatay sila. ⁴⁵ Nakiggubat si Abimelec batok sa siyudad sa tibuok adlaw. Nabihag niya ang siyudad, ug gipamatay ang mga tawo nga anaa niini. Giguba niya ang mga paril sa siyudad ug gisabwagan kinig asin. ⁴⁶ Sa dihang nakadungog niini ang mga pangulo sa tore sa Siquem, misulod sila sa lig-ong dalangpanan sa balay ni El Berit. ⁴⁷ Gisultihan si Abimelec nga nagtigom ang mga pangulo didto sa tore sa Siquem. ⁴⁸ Mitungas si Abimelec didto sa Bukid sa Zalmon, siya ug ang tanan nga uban kaniya. Mikuha si Abimelec ug atsa ug namutol ug mga sanga. Gipas-an niya kini ug gimandoan ang mga lalaki nga uban kaniya, "Kung unsa ang nakita ninyo nga akong gibuhat, pagdali ug buhata ang sama sa akong gibuhat." ⁴⁹ Busa ang matag usa namutol ug mga sanga ug misunod kang Abimelec. Gipatongpatong nila kini ngadto sa paril sa tore, gisunog nila kini, busa nangamatay usab ang mga tawo sa tore sa Siquem, mga liboan ka mga lalaki ug mga babaye. ⁵⁰ Unya miadto si Abimelec sa Tebez, ug nagkampo siya batok sa Tebez ug nabihag kini. ⁵¹ Apan adunay lig-on nga tore didto sa siyudad, ug ang tanang mga lalaki ug mga babaye ug ang tanang mga pangulo sa siyudad mikalagiw didto ug gisirad-an nila kini. Unya misaka sila sa atop sa tore. ⁵² Miadto si Abimelec sa tore ug nakigbatok niini, ug miadto siya sa duol sa pultahan sa tore aron sunogon kini. ⁵³ Apan gihulog sa babaye ang ibabaw nga bahin sa galingang bato paingon sa ulo ni Abimelec ug miliki ang iyang bagulbagol. ⁵⁴ Unya gitawag dayon niya ang batan-ong lalaki nga tigdala sa iyang hinagiban, ug miingon kaniya, "Hulbota ang imong espada ug patya ako, aron walay moingon bahin kanako nga, 'Babaye lamang ang nakapatay kaniya.'" Busa giduslak siya sa iyang batan-ong lalaki, ug namatay siya. ⁵⁵ Sa dihang nakita sa katawhan sa Israel nga namatay na si Abimelec, mipauli sila. ⁵⁶ Busa gipanimaslan sa Dios ang daotang nabuhat ni Abimelec sa iyang amahan nga mao ang pagpatay sa iyang 70 ka igsoong mga lalaki. ⁵⁷ Gibalik sa Dios ang tanang daotang nabuhat sa mga tawo sa Siquem ngadto sa ilang kaugalingong ulo ug miabot kanila ang tunglo ni Jotam nga anak ni Jerub Baal.

Judges 9:1

Jerub Baal

Mao kini ang lahi nga ngalan ni Gideon. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 6:31.

Palihog isulti kini, aron makadungog ang tanang mga pangulo sa Siquem, 'Asa man ang maayo alang kaninyo:

dumalahan kamo sa 70 ka mga anak nga lalaki ni Jerub Baal, o usa lamang ang magdumala kaninyo?

May kinutlo kini nga mga pulong sulod sa usa ka kinutlo nga pulong. Ang ubang paagi sa paghubad: "Palihog hangyoa ang mga pangulo sa Siquem kung gusto ba nila nga dumalahan sila sa 70 ka anak nga lalaki ni Jerub Baal, o kung usa lamang sa iyang mga anak ang modumala kanila."

70
"70"

bukog ug unod ninyo ako

Dinhi ang pulong nga "bukog ug unod ninyo"
nagpaila sa paryenti sa usa ka tawo. Ang ubang
paagi sa paghubad: "sakop ako sa inyong pamilya"

Judges 9:3**Misulti ang paryenti sa iyang inahan alang kaniya
ngadto sa mga pangulo**

Nagpasabot kini nga nakigsulti ang mga paryenti sa
inahan ni Abimelec ngadto sa mga pangulo,
nagsugyot nga himoong hari si Abimelec.

nagkasinabot nga mosunod kang Abimelec

"nagkauyon sila nga mahimong pangulo si
Abimelec"

sa balay

Dinhi ang "balay" nagpaila sa templo.

70 kabuok nga plata

Nagpasabot kini nga 70 ka shekel sa mga plata.
Ang usa ka shekel nagtimbang ug onse ka gramo.
Kung kinahanglan nga hubaron kini pinaagi sa
moderno nga pagsukod, mahimo nimo kining
hubaron sama niini. Ang ubang paagi sa paghubad:
"hapit isa ka kilo nga plata"

70

"70"

Baal Berit

Mao kini ang ngalan sa mini nga dios. Tan-awa
kung giunsa nimo kini paghubad sa 8:32.

mangtas ug walay batasan

"barombado ug buangbuang"

Judges 9:5**Ofra**

Hubara ang ngalan niini nga siyudad sama sa
imong gibuhad sa 6:11.

usa ka bato

"1 ka bato"

70

"70"

Jerub Baal

Mao kini ang lahi nga ngalan alang kang Gideon.
Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 6:31.

Bet Milo

Ngalan kini sa usa ka dapit.

Judges 9:7**Kinatibuk-ang Kasayoran:**

Nagsugod ug sulti si Jotam ug sambingay diin
nagpaila ang mga kahoy sa nakalainlaing pundok sa
katawhan.

Sa dihang gisultihan si Jotam mahitungod niini

Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa dihang
nadungog ni Jotam nga gipamatay ni Abimelec ang
iyang mga igsoon"

Bukid sa Gerizim

Usa kini ka bukid.

**Adunay higayon nga milakaw ang mga kahoy aron sa
pagdihog ug hari alang kanila. Ug miingon sila sa kahoy
nga olibo, 'Dumalahi kami.'**

Gihisgotan ang mga kahoy sama nga sila mga tawo.

sa pagdihog ug hari alang kanila

Dinhi, ang pagdihog sa lana usa ka buhat nga
nagsimbolo sa pagpili ug tawo aron mahimong hari.
Ang ubang paagi sa paghubad: "sa pagpili ug hari
aron modumala kanila"

Dumalahi kami

"Tugoti nga mahimo ka namong hari"

Judges 9:9**Kinatibuk-ang Kasayoran:**

Nagpadayon sa pagsulti si Jotam sa iyang
sambingay, diin ang mga kahoy nagpaila sa
nagkalainlaing pundok sa katawhan.

miingon ang kahoy ang olibo ngadto kanila

Naghisgot kini sa mga kahoy nga daw mga tawo
sila nga makadungog ug makasulti.

**Kinahanglan ba nako biyaan ang akong lana ... ngadto
sa ubang mga kahoy?**

Migamit ang kahoy nga olibo niini nga pangutana
aron sa pagbalibad nga mahimong hari. Kini nga
pangutana mahimong ipadayag isip pamahayag.
Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili nako biyaan
ang akong lana ... ngadto sa ubang mga kahoy."

motabyog

Ang pulong nga "motabyog" nagpasabot sa pag-
adto unya mobalik na usab. Migamit ang kahoy
niini nga hugpong sa pulong sa pagpasabot nga
"modumala."

kahoy nga igera

Naghisgot kini sa kahoy nga daw tawo kini nga
makadungog ug makasulti.

**Kinahanglan ba nako biyaan ang akong katam-is ...
ngadto sa ubang mga kahoy?**

Nangutana niini ang kahoy nga igera aron sa
pagbalibad nga mahimong hari. Ang ubang paagi sa
paghubad: "Dili ko biyaan ang akong katam-is ...
ngadto sa ubang mga kahoy"

akong katam-is ug ang akong maayo nga prutas

Ang ubang paagi sa paghubad: "ang akong maayo
ug tam-is nga bunga"

Judges 9:12**Kinatibuk-ang Kasayoran:**

Nagpadayon si Jotam sa pagsulti sa iyang sambingay, diin ang mga kahoy nagpaila sa nagkalainlaing pundok sa katawhan.

Miingon ang mga kahoy

Naghisgot kini sa mga kahoy nga daw mga tawo sila nga makadungog ug makasulti.

sa paras

Naghisgot kini sa paras sa ubas sama nga kini tawo ug makadungog kini ug makasulti.

Kinahanglan ba nako biyaan ang akong bag-o nga bino ... ngadto sa ubang mga kahoy?

Migamit ang paras niini nga pangutana aron sa pagbalibad aron mahimong hari. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili nako biyaan ang akong bag-o nga bino ... ngadto sa ubang mga kahoy."

sampinit

Hait ang mga tunok ug makasamad. Kini nga sagbot adunay daghang tunok sa mga sanga niini.

Judges 9:15**Kinatibuk-ang Kasayoran:**

Nagpadayon si Jotam sa pagsulti sa iyang sambingay, diin ang mga kahoy nagpaila sa nagkalainlaing pundok sa katawhan, ug gisulti ang pagpasabot.

Miingon ang sampinit

Gihisgotan ang sampinit nga daw makadungog ug makasulti.

dihogan ako isip inyong hari

Ang pagdihog ug lana ngadto sa tawo usa ka simbolo sa pagpili sa tawo nga mahimong hari. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa pagpili kanako isip inyong hari"

luwas

Ang ubang paagi sa paghubad: "pahilayo sa piligro"

tugoti nga mogawas ang kalayo sa sampinit

Ang ubang paagi sa paghubad: "tugoti nga mogawas ang kalayo gikan kanako, ang sampinit"

mogawas ang kalayo sa sampinit ug mosunog sa mga sedro sa Lebanon

Nagpasabot kini nga masunog ang sampinit aron sunogon niini ang mga sedro.

Karon

Wala kini nagpasabot nga "niining higayona," apan gigamit kini aron hatagan ug pagtagad ang mahinungdanon nga punto nga mosunod.

kung maayo ang inyong gibuhad bahin kang Jerub Baal ug sa inyong balay, ug kung gisilotan ninyo siya sumala sa angay kaniya

Naghisgot si Jotam ug posibilidad nga maayo ang ilang gibuhad, apan sa pagkatinuod wala gayod mituo si Jotam nga maayo ang ilang gibuhad. Ang ubang paagi sa paghubad: "kung maayo ang inyong gibuhad ug angay kang Jerub Baal nga gipatay ninyo ang tanan niyang mga anak nga lalaki"

Jerub Baal

Mao kini ang lahi nga ngalan alang kang Gideon. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 6:31.

iyang balay

Dinhi ang "balay" nagpaila sa pamilya ni Gideon.

Judges 9:17**Kinatibuk-ang Kasayoran:**

Gipasabot ni Jotam ang panghitabo sa maong kahintang niana nga panahon ug dapit.

hunahunaa nga ang akong amahan nakiggubat alang kaninyo ... gikan sa kamot sa Midian

Gipadayag ni Jotam nga dili siya makatuo kung unsa ka daotan ang gibuhad sa katawhan sa Siquem ngadto kang Gideon ug sa iyang pamilya human makig-away si Gideon aron sa pagluwas sa katawhan sa Siquem.

gikan sa kamot sa Midian

Dinhi ang "kamot" nagpaila sa gahom o pagdumala. Ang ubang paagi sa paghubad: "gikan sa gahom sa mga Midianhon" o "gikan sa mga Midianhon"

mibarog kamo batok

Ang ubang paagi sa paghubad: "misupak kamo" o "misupak kamo batok"

balay sa akong amahan

Dinhi ang "balay" nagpaila sa iyang pamilya. Ang ubang paagi sa paghubad: "pamilya sa akong amahan"

70

"70"

usa ka bato

"1 ka bato"

iyang sulugoon nga babaye

Dinhi ang "iyang" naghisgot kang Gideon.

Judges 9:19**Kung namuhad kamo uban sa pagkamatinud-anon ug pagkamatarong uban kang Jerub Baal**

Naghisgot si Jotam ug posibilidad nga maayo ang ilang gibuhad, apan sa pagkatinuod wala gayod mituo si Jotam nga maayo ang ilang gibuhad. Ang ubang paagi sa paghubad: "Kung gitagad ninyo si

Jerub Baal ug ang iyang pamilya sumala sa pagtagad nga angay kanila"

Jerub Baal

Mao kini ang lahi nga ngalan alang kang Gideon. Nagpasabot kini nga "tugoti si Baal nga manalipod sa iyang kaugalingon." Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 6:31.

iyang balay

Dinhi ang "balay" naghisgot sa pamilya. Ang ubang paagi sa paghubad: "iyang pamilya"

Apan kung wala

Naghisgot si Jotam ug sukwahi nga posibilidad nga daotan ang ilang gibuhat ug angayan kinig tunglo. Nagtuo si Jotam nga daotan ang gibuhat nila. Ang ubang paagi sa paghubad: "Apan kung gitagad ninyo si Jerub Baal ug ang iyang pamilya sumala sa dili angay nga pagtagad kanila"

ipagawas ang kalayo gikan kang Abimelec ug sunoga ang mga tawo sa Siquem

Nagsulti si Jotam ug tunglo. Naghisgot siya kang Abimelec nga molaglag sa katawhan sa Siquem sama nga sunogon niya sila.

Tugoti nga mogawas ang kalayo gikan sa mga tawo sa Siquem ug Bet Milo, aron sunogon si Abimelec

Nagsulti si Jotam ug tunglo. Naghisgot siya sa katawhan sa Siquem ug sa Bet Milo nga molaglag kang Abimelec sama nga sunogon nila siya.

Bet Milo

Ngalan kini sa dapit. Hubara kini sa samang paagi nga imong gibuhat sa 9:5.

Beer

Ngalan kini sa siyudad.

Judges 9:22

tulo
"3"

Mipadala ang Dios ug daotan nga espiritu tali kang Abimelech ug sa mga pangulo sa Siquem

Nagpasabot kini nga gipahamtang sa Dios ang tunglo nga gisulti ni Jotam pinaagi sa pagpadala ug daotang espiritu aron sa paghatag ug kagubot ug pagkamangtas ngadto kang Abimelec ug sa mga pangulo sa Siquem.

Gibuhat kini sa Dios aron ang kadaot nga gipahiagom ... gitabangan nila siya sa pagpatay sa iyang mga igsoon

Ang ubang paagi sa paghubad: "Gibuhat kini sa Dios aron sa pagpanimalos sa 70 ka igsoon ni Abimelec nga iyang gipatay ug sa mga katawhan sa Siquem nga nagtabang sa pagpatay"

70
"70"

Jerub Baal

Mao kini ang lahi nga ngalan alang kang Gideon. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 6:31.

Judges 9:25

mibutang ug mga tawo ang mga pangulo sa Siquem didto sa tumoy sa mga bungtod sa paghulat aron mapatay nila siya

"nagpadala ug mga tawo aron motago sa tumoy sa kabungtoran ug maghulat aron sa pag-ataki kang Abimelec"

Gibalita kini ngadto kang Abimelec

Ang ubang paagi sa paghubad: "Adunay misulti kang Abimelec mahitungod sa mga tawo nga naghulat aron sa pag-ataki kaniya"

Judges 9:26

Gaal ... Ebed

Mga ngalan kini sa mga lalaki.

Adunay pagsalig kaniya

Ang pulong nga "pagsalig" mahimong hubaron nga "masaligon." Ang ubang paagi sa paghubad: "misalig kaniya"

Miadto sila sa uma

Dinhi ang "sila" naghisgot kang Gaal ug sa iyang mga paryenti ug sa mga tawo sa Siquem.

gitamak-tamakan nila kini

Gibuhat nila kini aron sa pagpuga sa ubas aron mogawas ang duga ug himoong bino.

gitamak-tamakan

"gidugmok" o "tamakan"

didto sa balay

Dinhi ang "balay" nagpaila sa templo.

Judges 9:28

Gaal ... Ebed

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhat sa 9:26.

Kinsa mana si Abimelec, ug kinsa man si Siquem, nga angay kitang moalagad kaniya?

Migamit si Gaal ug pangutana aron sa pagpaklaro nga dili angay moalagad ang katawhan sa Siquem ngadto kang Abimelec. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili kita angay moalagad kang Abimelec!"

Kinsa mana si Abimelec, ug kinsa man si Siquem

Kining duha ka mga pangutana managsama lamang ang buot ipasabot. Naghisgot si Gaal kang Abimelec isip "Siquem" tungod kay gikan man sa Siquem ang inahan ni Abimelec.

Dili ba siya man ang anak ni Jerub Baal? Ug dili ba si Zebul ang iyang opisyaes?

Migamit si Gaal ug pangutana aron sa pagpaklaro nga ang katawhan sa Siquem dili angay moalagad kang Abimelec. Ang ubang paagi sa paghubad: "Anak lamang siya ni Jerub Baal, ug opisyal lamang niya si Zebul."

Jerub Baal

Mao kini ang lahi nga ngalan alang kang Gideon. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 6:31.

Zebul

Ngalan kini sa lalaki.

Alagari ang katawhan sa Hamor, ang amahan sa Siquem
Gipasabot ni Gaal nga angay moalagad ang katawhan sa Siquem niadtong naggikan sa kaliwat ni Hamor, kadtong tinuod nga Canaanhon, ug dili moalagad ug tawo nga Israelita ang amahan.

Nganong angay man kitang moalagad kaniya?

Migamit si Gaal ug pangutana aron sa pagpaklaro nga dili angay moalagad ang katawhan sa Siquem kang Abimelec. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili kita angay moalagad kang Abimelec!"

Hinaot nga kining mga tawhana ilalom sa akong pagmando

"nagtinguha ako nga ako ang modumala sa katawhan sa Siquem"

Judges 9:30

Zebul

Hubara kini sama sa imong gibuhad sa 9:28.

nadungog ang mga gipamulong ni Gaal nga anak ni Ebed

Dinhi ang "gipamulong" nagpaila kung unsa ang gisulti. Ang ubang paagi sa paghubad: "nadungog kung unsa ang gisulti ni Gaal ang anak nga lalaki ni Ebed"

Gaal ... Ebed

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhad sa 9:26.

misilaob ang iyang kasuko

Gihisgotan ang kasuko sama sa pagpasiga ug kalayo. Ang ubang paagi sa paghubad: "nasuko siya pag-ayo"

aron sa pag-ilad

Gilimbongan ni Zebul si Gaal ug ang katawhan sa Siquem. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa tago"

gisulsolan nila ang siyudad batok kanimo

Naghisgot kini sa katawhan sa siyudad nga nahiubos daw usa sila ka tubig diha sa kolon nga gikutaw. Ang ubang paagi sa paghubad: "gidani nila ang katawhan sa siyudad aron sa pagsupak kanimo"

ang siyudad

Dinhi ang "siyudad" nagpaila sa katawhan sa siyudad.

Judges 9:32

Kinatibuk-ang Kasayoran:

Nagpadayon sa pagpakigsulti ngadto kang Abimelec ang mga mensahero ni Zebul.

Karon

Wala kini nagpasabot nga "niining higayona," apan gigamit kini aron sa paghatag ug pagtagad sa mahinungdanong panghitabo nga moabot.

pag-atang

"motago ug mokalit ug ataki kanila"

buhata ang bisan unsa nga buhaton mo kanila

Nagpasabot kini nga mabuhat nila ang bisan unsa nga gusto nila aron sa paglaglag sa mga sumusunod ni Gaal.

Judges 9:34

ug ang tanang lalaki nga kauban niya

"ug ang tanang mga lalaki nga miuban kang Abimelec" o "ang tanang lalaki nga nakiggubat alang kang Abimelec"

nag-atang sila batok sa Siquem

Dinhi ang "Siquem" nagpaila sa katawhan sa Siquem. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagtago sila aron atakihon ang katawhan sa Siquem samtang wala sila nakabantay"

nagbahin sila sa upat ka mga hugpong

"gilahi ngadto sa upat ka grupo"

Gaal ... Ebed

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhad sa 9:26.

Judges 9:36

Gaal

Ngalan kini sa lalaki. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 9:26.

Zebul

Ngalan kini sa lalaki. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 9:28.

Mga anino lamang ang imong nakita diha sa kabungtoran nga daw mga tawo sila

Gisulayan ug libog ni Zebul si Gaal aron dili siya makapangandam alang sa gubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili kana mga tawo, mga anino lamang kana diha sa kabungtoran"

usa ka panon

"1 ka grupo" o "1 hugpong"

Judges 9:38**Zebul**

Hubara kini nga ngalan sama sa imong gibuhay sa 9:28.

Asa naman ang imong magarbohon nga mga pulong?

Gisingkahan ni Zebul si Gaal pinaagi sa pangutana nga wala nagkinahanglan ug tubag. Ang pulong usab nga "mga pulong" nagpaila kung unsa ang gisulti. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala naka nagpagarbo karon" o "Dili naka garboso karon."

kadtong imong giingon, 'Kinsa mana si Abimelech nga kinahanglan alagaran nato siya?

Gibalik ni Zebul ang gisulti ni Gaal ngadto kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "miingon ka nga dili kita angay moalagad kang Abimelech."

Dili ba mao man kini ang mga tawo nga imong gitamay?

Gihagit ni Zebul si Gaal pinaagi niining pangutana nga wala magkinahanglan ug tubag. Kini nga pangutana mahimong hubaron nga pamahayag. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ania na ang mga tawo nga imong gitamay."

gitamay

"gikasilagan" o "wala nakauyon"

Gaal

Hubara kini nga ngalan sama sa imong gibuhay sa 9:26.

Ug daghan ang natumba pinaagi sa makamatay nga mga samad

Ang ubang paagi sa paghubad: "Daghan ang nangamatay tungod sa mga samad"

Judges 9:41**Aruma**

Ngalan kini sa siyudad.

Zebul

Ngalan kini sa lalaki. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 9:28.

Gaal

Ngalan kini sa lalaki. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 9:26.

gibalita kini ngadto kang Abimelech

Ang ubang paagi sa paghubad: "adunay mibalita niini ngadto kang Abimelech"

gibahin kini sa tulo ka panon

"gibahin sila sa 3 ka bahin"

nag-atang sila didto sa kaumahan

"mitago sila ngadto sa kaumahan aron atakihon ang katawhan sa kalit lamang"

Gisulong niya

Dinhi ang "niya" naghisgot kang Abimelech nga nagpaila sa tanan niyang mga sundalo. Ang ubang paagi sa paghubad: "miataki sila"

Judges 9:44**panon**

"ang grupo sa mga sundalo"

laing duha

"laing 2"

Nakiggubat si Abimelech ... Giguba niya

Dinhi ang pulong nga "Abimelech" nagpaila sa iyang mga sundalo. Ang ubang paagi sa paghubad: "nakiggubat si Abimelech ug ang iyang mga sundalo ... Giguba nila"

batok sa siyudad

Dinhi ang "siyudad" nagpaila sa katawhan. Ang ubang paagi sa paghubad: "batok sa katawhan sa Siquem"

Giguba niya

"gibalbag"

gisabwagan kinig asin

"misabwag ug asin sa yuta." Ang pagsabwag ug asin sa yuta dili makapatubo ug bisan unsa niini.

Judges 9:46**sa balay**

Nagpaila kini sa templo.

El Berit

Ang pulong nga "El" nagpasabot nga "dios." Sama kini sa mini nga dios nga si "Baal Berit" sa 8:32.

Gisultihan si Abimelech

Ang ubang paagi sa paghubad: "Adunay miingon kang Abimelech"

Judges 9:48**Bukid sa Zalmon**

Ngalan kini sa bukid.

Gipatongpatong

Nagpasabot kini sa gipatongpatong nga mga sanga nga habog na.

mga liboan ka mga lalaki

"mga 1,000"

Judges 9:50**Tebez**

Ngalan kini sa siyudad.

nagkampo siya batok sa Tebez
"nagkampo gawas sa siyudad sa Tebez"

Judges 9:52

nakigbatok niini
"misulong niini"

galingang bato sa ibawhaw nga bahin
Duha ka dagko, lapad, ug lingin nga mga bato ang ginagamit aron sa paggaling ug trigo. Ang naa sa taas nga bato sa galingan mao ang ginatuyok ngadto sa ubos nga bato aron sa pagdugmok sa trigo.

tigdala sa hinagiban
Mao kini ang tawag sa tawo nga midala sa mga hinagiban ni Abimelec.

giduslak siya
Nagpasabot kini nga giduslak sa batan-ong lalaki ang espada ngadto sa lawas ni Abimelec.

Judges 9:55

70
"70"

Gibalik sa Dios ang tanang daotang nabuhat sa mga tawo sa Siquem ngadto sa ilang mga ulo
"gibalik ang daotan ngadto sa ilang mga ulo" usa kini ka Idiom. Ang ubang paagi sa paghubad:
"gisilotan ang katawhan sa Siquem alang sa tanang daotan nga ilang nabuhat"

miabot kanila ang tunglo ni Jotam nga anak ni Jerub Baal
Ang ubang paagi sa paghubad: "nahitabo kanila ang tunglo ni Jotam nga anak nga lalaki ni Jerub Baal"

Jerub Baal
Mao kini ang lahi nga ngalan alang kang Gideon. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 6:31.

Chapter 10

¹ Human kang Abimelek, si Tola ang anak nga lalaki ni Pua nga anak nga lalaki usab ni Dodo, ang tawo nga naggikan kang Isacar nga nagpuyo sa Shamir, sa kabungtorang dapit sa Efraim, mibarog aron sa pagluwas sa Israel. ² Nahimo siyang maghuhukom sa Israel sulod sa 23 ka tuig. Namatay siya ug gilubong sa Shamir. ³ Si Jair nga taga-Gilead mao ang nagsunod kaniya. Nahimo siyang maghuhukom sa Israel sulod sa 22 ka tuig. ⁴ Aduna siyay 30 ka mga anak nga lalaki nga nagasakay sa 30 ka asno, ug aduna silay 30 ka mga siyudad, nga gitawag ug Havot Jair niining adlaw, nga nahimutang sa yuta sa Gilead. ⁵ Namatay si Jair ug gilubong sa Kamon. ⁶ Nadugangan pa ang pagkadaotan nga gibuhay sa mga katawhan sa Israel sa atubangan ni Yahweh ug nagsimba sila sa mga Baal, sa mga Astoret, sa mga dios sa Aram, sa mga dios sa Sidon, sa mga dios sa Moab, sa mga dios sa katawhan sa Amon, ug sa mga dios sa Filistihanon. Gisalikway nila si Yahweh ug wala na misimba kaniya. ⁷ Unya ang kasuko ni Yahweh misilaob batok sa Israel, ug gibaligya niya sila sa kamot sa mga Filistihanon ug sa kamot sa mga Amonihanon. ⁸ Gidugmok nila ug gidaugdaog ang katawhan sa Israel niana nga tuig, ug sulod sa 18 ka tuig gidaugdaog nila ang katawhan sa Israel nga anaa sa tabok sa Jordan sa yuta sa mga Amorianon, nga sakop sa Gilead. ⁹ Ug nanabok ang mga Amonihanon sa Jordan aron sa pagpakig-away batok sa Juda, batok kang Benjamin, ug batok sa panimalay ni Efraim, busa labihan gayod ang kalisod nga nasinati sa mga Israelita. ¹⁰ Unya misangpit ang katawhan sa Israel kang Yahweh, nga nag-ingon, "Nakasala kami batok kanimo, tungod kay gisalikway namo ang among Dios ug nagsimba sa mga Baal." ¹¹ Giingnan ni Yahweh ang katawhan sa Israel, "Wala ko ba kamo giluwag gikan sa mga Ehiptohanon, sa mga Amorianon, sa mga Amonihanon, sa mga Filistihanon, ¹² ug usab sa mga Sidonianon? Gidaugdaog kamo sa mga Amalikanhon ug ang mga Maonianon; gisangpit ninyo ako, ug giluwag ko kamo gikan sa ilang gahom." ¹³ Apan gisalikway gihapon ninyo ako ug nagsimbag laing mga dios. Busa, dili ko na dugangan ang higayon sa pagluwas kaninyo. ¹⁴ Lakaw ug tawga ang mga dios nga inyong gisimba. Tugoti sila nga luwason kamo sa dihang anaa kamo sa kalisdanan." ¹⁵ Niingon ang katawhan sa Israel ngadto kang Yahweh, "Nakasala kami. Buhata kanamo ang maayo alang kanimo. Apan palihog, luwasa kami niining adlaw." ¹⁶ Mitalikod sila gikan sa mga langyaw nga mga dios nga ilang gipanag-iyay, ug misimba sila kang Yahweh. Ug natandog siya sa kalisdanan sa Israel. ¹⁷ Unya nagtigom ang mga Amonihanon ug nagkampo sa Gilead. Nagtigom usab ang mga Israelita ug nagkampo sa Mizpa. ¹⁸ Ang mga pangulo sa katawhan sa Gilead nagsulti sa matag-usa, "Kinsa man ang tawo nga mag-una sa pagpakig-away sa mga Amonihanon? Mahimo siyang pangulo sa tibuok katawhan nga nagpuyo sa Gilead."

Judges 10:1

Tola ... Pua ... Dodo
Mga ngalan kini sa lalaki.

Shamir
Ngalan kini sa lugar.

mibarog aron sa pagluwas sa Israel
"niabot aron sa pagluwas sa Israel" o "nahimong pangulo sa pagluwas sa Israel"

maghuhukom sa Israel
Dinhi ang "Israel" naghisingot sa katawhan sa Israel.

Nahimo siyang maghuhukom sa Israel
Dinhi ang "maghuhukom" nagpasabot nga gipangulohan niya ang katawhan sa Israel.

ug gilubong
Ang ubang paagi sa paghubad: "ug gilubong nila siya"

Judges 10:3

Si Jair nga taga-Gilead mao ang nagsunod kaniya
Ang ubang paagi sa paghubad: "Si Jair nga Gileadinhon ang nahimong pangulo human sa kamatayon ni Tola"

Jair
Ngalan kini sa usa ka lalaki.

taga-Gilead
Gikan si Jair sa tribo nga Gileadinhon.

maghuhukom
Dinhi ang pulong nga "maghuhukom" nagpasabot nga gigiyahan niya ang katawhan sa Israel.

Israel
Dinhi ang pulong nga "Israel" nagpasabot sa katawhan sa Israel.

Havot Jair
Ngalan kini sa rehiyon, nga usa ka ngalan gikan sa tawo.

niining adlaw

Kini nagpasabot sa panahon nga ginasulat pa ang libro sa mga Maghuhukom.

Kamon

Ngalan kini sa usa ka dapit.

Judges 10:6

Nadugangan pa ang pagkadaotan nga gibuhat sa mga katawhan sa Israel sa atubangan ni Yahweh
Naghisgot kini sa mga tawo nga nagbuhat ug daotang butang nga milabi pa sa pagpakadaotan. Ang ubang paagi sa paghubad: "padayon sa pagbuhat sa giingon ni Yahweh nga daotang binuhatan"

sa atubangan ni Yahweh

Dinhi ang pulong nga "sa atubangan ni Yahweh" naghisgot sa kung unsa ang panghunahuna ni Yahweh sa usa ka butang. Ang ubang paagi sa paghubad: "sumala kang Yahweh"

Astoret

Astoret ang tawag niini kung daghan, ug astoret kung usa lang. Gisimba kini ingon nga diosa sa daghang mga porma. Tan-awa ang paghubad niini sa 2:11.

Gisalikway nila si Yahweh ug wala na misimba kaniya
Gikaduha kini pag-ingon aron mas mapaklaro. Mahimo kini nga isahon nalang. Ang ubang paagi sa paghubad: "Hingpit sila nga nihunong sa pagsimba kang Yahweh"

Gisalikway nila si Yahweh

Ang wala nila pagtuman kang Yahweh kay gisulti dinhi ingon nga daw nibiya sila ug niadto sa laing dapit.

ang kasuko ni Yahweh misilaob batok sa Israel

Ang kasuko ni Yahweh kay giingon nga daw ang kasuko usa ka nagdilaab nga kalayo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Labihan ang kasuko ni Yahweh sa Israel"

gibaligya niya sila sa kamot sa mga Filistihanon ug sa kamot sa mga Amonihanon

Ang pagtugot ni Yahweh sa mga Filistihanon ug mga Amonihanon nga pildihon ang mga Israelita kay gisulti nga daw gibaligya niya ang mga Israelita kanila.

sa kamot sa mga

Dinhi ang pulong nga "kamot" nagpahayag sa gahom o pagdumala.

Judges 10:8

Gidugmok nila ug gidaugdaog

Kining duha ka pulong managsama lang ang buot ipasabot ug gipaklaro lamang ang pag-antos sa

Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "hilabihan nga pagdaugdaog"

nga anaa sa tabok sa Jordan

Nagpasabot kini sa sidlakan nga bahin sa Suba sa Jordan.

nga sakop sa Gilead

"gitawag usab ang rehiyon nga Gilead"

Juda ... Benjamin

Ang pulong nga "Juda" ug "Benjamin" naghisgot sa katawhan nga sakop sa maong banay. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang katawhan sa tribo ni Juda... ang katawhan sa tribo ni Benjamin"

panimalay ni Efraim

Ang "panimalay" naghisgot sa mga tribo sa katawhan ni Efraim. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang katawhan sa tribo ni Efraim"

busa labihan gayod ang kalisod nga nasinati sa mga Israelita

Ang ngalan nga "Israel" naghisgot ngadto sa katawhan sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "busa ang katawhan sa Israel nag-antos sa hilabihan"

Judges 10:10

Unya misangpit ang katawhan sa Israel kang Yahweh

Nagpasabot kini nga desperado nga nangayo ang katawhan sa Israel ug tabang kang Yahweh.

tungod kay gisalikway namo ang among Dios

Ang wala nila pagtuman kang Yahweh kay gisulti dinhi ingon nga daw nibiya sila ug niadto sa laing dapit.

gisalikway namo ang among Dios

Ang katawhan nga nakigsulti ngadto kang Yahweh ug nagtawag kaniya ingon nga "atong Dios." Ang ubang paagi sa paghubad: "Gisalikway ninyo, ang among Dios"

Wala ko ba kamo giluwat ... Sidonihanon

Gibadlong sa Dios ang katawhan sa Israel tungod sa pagsimba nila sa ubang diosdios. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ako ang usa nga nagluwas kaninyo...Sidonihanon."

Maonihanon

Mao kini ang mga katawhan nga gikan sa banay o sa panimalay ni Maon.

gikan sa ilang gahom

Dinhi ang pulong nga "gahom" nagpasabot sa Amilikanhon ug sa Maonihanon. Ang ubang paagi sa paghubad: "gikan kanila"

Judges 10:13

gisalikway gihapon ninyo ako

Ang wala nila pagtuman kang Yahweh kay gisulti dinhi ingon nga daw nibiya sila ug niadto sa laing dapit.

dili ko na dugangan ang higayon sa pagluwas kaninyo

Ang pulong nga "dugangan ang higayon" nagpasabot nga pagpadayon sa paghimo ug bisan unsa. Mahimo nimo ipaklaro ang gipasabot nga kahulogan sa giingon ni Yahweh. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili ko na kamo luwason pag-usab" o "Nakasiguro kamo nga moundang na ako sa pagluwas kaninyo"

Judges 10:15

Mitalikod sila gikan sa mga langyaw nga mga dios

Ang wala na pagsimba sa katawhan sa mini nga mga dios kay gisulti ingon nga ang katawhan niagi na sa laing dalan palayo sa mga mini nga diosdios.

langyaw nga mga dios nga ilang gipanag-iya

Mahimo nimong ipaklaro ang gipasabot nga kahulogan niining mga pulong. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang langyaw nga diosdios nga ilang gipanag-iya."

ug misimba sila kang Yahweh. Ug natandog siya sa kalisdanan sa Israel

Dinhi ang pulong nga "Israel" naghigot mahitungod sa katawhan sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili na niya buot nga mag-antos pa ug dugay ang katawhan sa Israel."

Judges 10:17

Kinsa man ang tawo nga mag-una sa pagpakig-away sa mga Amonihanon?

"Kinsa man ang mangulo sa atong kasundalohan sa pakigbatok sa mga Amonihanon?"

Chapter 11

¹ Karon si Jepta nga Gileadhanon usa ka kusgan nga manggugubat, apan anak siya sa babayeng nagabaligya ug dungog. Si Gilead mao ang iyang amahan. ² Ang asawa ni Gilead nanganak usab sa iyang laing mga anak nga lalaki. Sa dihang nanagko na ang mga anak nga lalaki sa iyang asawa, gipugos nila si Jepta sa pagbiya sa balay ug giingnan siya, "Wala kay bisan unsang mapanunod gikan sa among pamilya. Anak ka sa laing babaye." ³ Busa mibiya si Jepta gikan sa iyang mga igsoong lalaki ug mipuyo sa yuta sa Tob. Miuban ang mga tawong masinupakon sa balaod ug nangadto sila ug mikuyog kaniya. ⁴ Pipila ka mga adlaw, nakiggubat ang katawhan sa Ammon batok sa Israel. ⁵ Sa dihang ang katawhan sa Ammon nakiggubat batok sa Israel, miadto ang mga kadagkoan sa Gilead aron sa pagkuha pagbalik kang Jepta gikan sa yuta sa Tob. ⁶ Miingon sila kang Jepta, "Dali ug ikaw ang mangulo kanamo aron makig-away kita sa katawhan ni Ammon." ⁷ Si Jepta miingon sa mga pangulo sa Gilead, "Nasilag kamo kanako ug gipugos ninyo ako sa pagbiya sa balay sa akong amahan. Nganong mianhi man kamo kanako karon nga anaa kamo sa kagubot?" ⁸ Ang mga kadagkoan sa Gilead miingon kang Jepta, "Mao kana ang hinungdan nga mianhi kami kanimo karon; uban kanamo ug pakig-away sa katawhan sa Ammon, ug mamahimo kang pangulo ibabaw sa tanan nga nagpuyo sa Gilead." ⁹ Si Jepta miingon sa mga kadagkoan sa Gilead, "Kung inyo akung dal-on pagbalik sa balay aron sa pagpakig-away batok sa katawhan sa Ammon, ug kung hatagan ako ni Yahweh ug kadaogan tali kanila, mamahimo ninyo akong pangulo." ¹⁰ Ang mga kadagkoan sa Gilead miingon kang Jepta, "Hinaot nga si Yahweh ang mamahimong saksi tali kanato kung dili namo buhaton ang among gisulti!" ¹¹ Busa miuban si Jepta sa mga kadagkoan sa Gilead, ug ang mga tawo naghimo kaniya nga pangulo ug labaw kanila. Sa dihang didto na siya atubangan ni Yahweh sa Mizpa, gisubli ni Jepta ang tanan nga gihimo niyang panaad. ¹² Ug nagpadalag mga mensahero si Jepta ngadto sa hari sa katawhan sa Ammon, nga nag-ingon, "Unsa man kining panagbangi tali kanato? Nganong mianhi man kamo uban sa pagpamugos sa pagkuha sa among yuta?" ¹³ Ang hari sa katawhan sa Ammon mitubag sa mga mensahero ni Jepta, "Tungod kay sa dihang migawas ang Israel gikan sa Ehipto, giilog nila ang akong yuta gikan sa Arnon hangtod sa Jabok, latas sa Jordan. Karon ibalik kadtong mga yutaa nga malinawon. ¹⁴ Nagpadala pag-usab si Jepta ug mga mensahero ngadto sa hari sa katawhan sa Ammon, ¹⁵ ug miingon siya, "Mao kini ang giingon ni Jepta: Wala gikuha sa Israel ang yuta sa Moab ug ang yuta sa katawhan sa Ammon, ¹⁶ apan migikan sila sa Ehipto, ug milatas ang Israel sa kamingawan ngadto sa Pulang Dagat ug sa Kades. ¹⁷ Sa dihang nagpadalag mga mensahero ang Israel ngadto sa hari sa Edom, nga nag-ingon, 'Palihog paagiha kami sa inyong yuta,' wala naminaw ang hari sa Edom. Nagpadala usab silag mga mensahero ngadto sa hari sa Moab, apan nagdumili siya. Busa ang Israel nagpabilin sa Kades. ¹⁸ Unya miadto sila latas sa kamingawan ug mibiya sa yuta sa Edom ug sa yuta sa Moab, ug miadto sila sa sidlakang bahin sa yuta sa Moab ug nagkampo sa pikas nga bahin sa Arnon. Apan wala sila moadto sa sakop sa Moab, kay ang Arnon mao man ang utlanan sa Moab. ¹⁹ Nagpadalag mga mensahero ang Israel ngadto kang Sihon, nga hari sa mga Amorihanon, nga maoy pangulo sa Hesbon; Miingon ang Israel kaniya, 'Palihog, paagiha kami sa imong yuta paingon ngadto sa amoa.' ²⁰ Apan wala mosalig si Sihon sa Israel nga moagi sa iyang ginsakopan. Busa gitigom ni Sihon ang tanan niyang kasundalohan ug miadto sa Jahaz, ug didto nakiggubat siya batok sa Israel. ²¹ Ug si Yahweh, ang Dios sa Israel, mitugyan kang Sihon ug sa tanan niyang katawhan ngadto sa kamot sa Israel ug nabuntog sila. Busa gikuha sa Israel ang tanan nga kayutaan sa mga Amorihanon nga nagpuyo niadtong dapita. ²² Gikuha nila ang tanan nga anaa sa ginsakopan sa mga Amorihanon, gikan sa Arnon ngadto sa Jabbok, ug gikan sa kamingawan ngadto sa Jordan. ²³ Busa si Yahweh, ang Dios sa Israel, nagpapahawa sa mga Amorihanon diha sa iyang katawhang Israel, ug karon gusto ninyong panag-iyahon ang ilang yuta? ²⁴ Dili ba ninyo kuhaon ang yuta nga iya ni Kemosh, ang inyong dios, nga gihatag kaninyo? Busa bisan unsa nga yuta nga gihatag ni Yahweh kanamo, among kuhaon. ²⁵ Karon tinuod ba nga mas maayo pa kamo ni Balak ang anak nga lalaki ni Zippor, ang hari sa Moab? Nakaako ba siya pagpakiglalis sa Israel? Nakiggubat ba siya batok kanila? ²⁶ Samtang nagpuyo ang Israel sulod sa 300 ka tuig sa Hesbon ug sa kabaryohan niini, ug sa Aroer sa kabaryohan niini, ug sa tanan nga mga siyudad nga anaa sa daplin sa Arnon--nganong wala man ninyo kini kuhaa pagbalik niadtong mga panahona? ²⁷ Wala akoy nabuhat nga sayop kaninyo, apan nagbuhat kamo ug sayop kanako pinaagi sa pag-ataki kanako. Si Yahweh, nga maghuhukom, ang mohukom karong adlaw tali sa katawhan sa Israel ug sa katawhan sa Ammon." ²⁸ Apan ang hari sa katawhan sa Ammon wala maminaw sa pasidaan ni Jepta nga gipadala kaniya. ²⁹ Ug ang Espiritu ni Yahweh mikunsad kang Jepta, ug miagi siya sa Gilead ug sa Manasses, ug miagi sa Mizpa sa Gilead, ug gikan sa Mizpa sa Gilead miadto siya ngadto sa katawhan sa Ammon. ³⁰ Nanaad si Jepta kang Yahweh ug miingon, "Kung hatagan mo akog kadaogan tali sa katawhan sa Ammon, ³¹ bisan unsa nga mogawas sa mga pultahan sa akong balay aron sa pagsugat kanako sa akong pagbalik nga malinawon gikan sa

katawhan sa Ammon mamahimong iya ni Yahweh, ug ihalad ko kini isip halad nga sinunog." ³² Busa miadto si Jepta sa katawhan sa Ammon aron sa pagpakig-away batok kanila, ug naghatag si Yahweh kaniya ug kadaogan. ³³ Gisulong niya sila ug gipamatay gikan sa Aroer hangtod sa Minnit—20 ka siyudad—ug sa Abel Keramim. Busa ang katawhan sa Ammon nahimong ubos sa pagdumala sa katawhan sa Israel. ³⁴ Miadto si Jepta sa iyang balay sa Mizpa, ug didto misugat kaniya ang iyang anak nga babaye uban sa tambor ug mga pagsayaw. Bugtong niya siyang anak, ug gawas kaniya wala na siyay anak nga lalaki ni anak nga babaye. ³⁵ Sa dihang nakita niya siya, gigisi niya ang iyang bisti ug miingon, "Oh! Akong anak! Gidugmok mo ako sa kaguol, ug nahimo kang usa sa hinungdan sa akong kasakit! Kay nakahimo akog panaad ngadto kang Yahweh, ug dili ko matalikdan ang akong saad." ³⁶ Miingon siya kaniya, "Akong amahan, nakahimo ka ug saad ngadto kang Yahweh, himoa kanako ang tanan nimong gisaad, tungod kay si Yahweh ang nimalos kanimo batok sa imong mga kaaway, ang Ammonihanon." ³⁷ Miingon siya sa iyang amahan, "Himoa nga kining saad matuman alang kanako. Biya-i akong mag-inusara sulod sa duha ka bulan, aron makabiya ako ug makaadto sa kabungtoran ug magbangotan sa akong pagkaulay, ako ug ang akong mga kaubanan." ³⁸ Miingon siya, "Lakaw." Gipalakaw niya siya sulod sa duha ka bulan. Mibiya siya kaniya, siya ug ang iyang mga kaubanan, ug nagbangotan sila sa iyang pagkaulay didto sa kabungtoran. ³⁹ Pagkahuman sa duha ka bulan mibalik siya sa iyang amahan, nga naghimo ngadto kaniya sumala sa saad ug panumpa nga iyang gihimo. Wala pa gayod siya madulogi ug lalaki, ug nahimo kining tulumanon sa Israel ⁴⁰ nga ang kababayen-an sa Israel matag tuig, sulod sa upat ka adlaw, pagabalikang ang sugilanon sa babayeng anak ni Jepta nga Gileadhanon.

Judges 11:1

Gileadhon

Kini usa ka tawo nga gikan sa rehiyon sa Gilead. Mao usab kini ang ngalan sa amahan ni Jepta sulagma lang kini nga nahitabo. Tan-awa giunsa nimo kini paghubad sa 10:3.

Sa dihang nanagko na ang mga anak nga lalaki sa iyang asawa

"Sa dihang ang mga anak sa asawa ni Gilead hamtong na"

sa yuta sa Tob

Tob mao ang ngalan sa rehiyon.

nangadto sila ug mikuyog kaniya

"misunod sila kaniya" o "nag-uban sila bisan asa moadto"

Judges 11:4

Pipila ka mga adlaw

"Milabay ang pipila ka panahon" (UDB)

nakiggubat batok sa Israel

Nagpasabot nga giataki nila ang Israel ug nakiggubat kanila. Dinhi ang pulong nga "Israel" nagpasabot sa katawhan sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "giataki ang katawhan sa Israel"

aron makig-away kita

"aron mosulong kita batok"

Judges 11:7

balay sa akong amahan

Dinhi ang "balay" nagpasabot sa mga tawo nga nagpuyo sa balay. Ang ubang paagi sa paghubad: "akong pamilya"

Mao kana ang hinungdan nga mianhi kami kanimo karon

Ang pulong "mao" nagpasabot kung unsa ang gisulti ni Jepta mahitungod kanila nga anaa sa kasamok. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mianhi kami kanimo karon tungod kay anaa kami sa kasamok"

pakig-away sa katawhan sa Ammon

"pakig-away batok sa katawhan sa Ammon"

Judges 11:9

pangulo ug labaw

Kining duha ka pulong usa lang ang buot ipasabot ug gibalik aron sa pagpasabot kong unsa ka bililhon si Jepta. Ang duha ka pulong mamahimong usahon. Ang ubang paagi sa paghubad: "labaw"

Sa dihang didto na siya atubangan ni Yahweh sa Mizpa, gisubli ni Jepta ang tanan nga gihimo niyang panaad

Dinhi ang pulong "atubangan ni Yahweh" nagpasabot nga gibalik niya ang iyang mga saad isip panumpa sa atubangan ni Yahweh. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa dihang gibalik ug saysay ni Jepta didto sa Mizpa ang tanan niyang saad isip panumpa kang Yahweh"

tanan nga gihimo niyang panaad

Nagpasabot kini sa mga saad nga iyang gihimo ngadto sa mga pangulo sa Gilead mahitungod sa pagkahimo niyang ilang pangulo.

Judges 11:12

Unsa man kining panagbangi tali kanato

"Nganong aduna may panagbangi tali kanato?"

Nangutana si Jepta ngadto sa hari nganong nasuko siya sa Israel.

Nganong mianhi man kamo uban sa pagpamugos sa pagkuha sa among yuta

Nagpasabot kini sa hari sa Ammon, nga gisulti dinhi ingon nga kasundalohan sa Ammon. Ang ubang paagi sa paghubad: Nganong mianhi man ang imong kasundalohan sa pag-ilog sa among yuta"

mianhi man kamo uban sa pagpamugos sa pagkuha
"mianhi sa pagkuha nga pinugos"

Arnon ... Jabok

Pangalan kini sa duha ka suba.

latas sa Jordan

"sa pikas bahin sa Suba sa Jordan"

nga malinawon

"malinawon" o "ayaw pagsulay sa pagpanalipod kanila"

Judges 11:14

miingon siya

Dinhi ang pulong nga "siya" nagpasabot sa mensahero nga nakigsulti ngadto sa hari. Tingali gisulat kini sa pulong nga "sila" sa UDB, nagpasabot sa grupo sa mga mensahero. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gisultihan ni Jepta ang mga mensahero sa pag-ingon" o "miingon sila"

migikan sila sa Ehipto

Ginasulti ang pagpanaw sa katawhan ngadto sa yutang saad nga, "pag-adto sa yutang saad." Sa dihang mibiya ang mga Israelita sa Ehipto mipa-ingon sila sa yutang saad.

Judges 11:17

Kinatibuk-ang kasayoran:

Nagpadayon sa pagsulti ang mga mensahero ni Jepta.

Sa dihang nagpadalag mga mensahero ang Israel

Gipadala sa mga pangulo sa Israel ang mga mensahero. And ubang paagi sa paghubad: Sa dihang ang mga pangulo sa Israel nagpadalag mga mensahero"

paagiha

"agian" o "latas"

wala naminaw

Kini nga mga pulong nagpasabot sa "pagdumili." Ang ubang paagi sa paghubad: "pagdumili" o "gibalibaran ang ilang hangyo"

Nagpadala usab silag mga mensahero ngadto sa hari sa Moab

Mahimong ipaklaro ang rason sa Israel nganong nagpadala man ug mga mensahero ngadto sa hari sa Moab. Ang ubang paagi sa paghubad:

"Nagpadala usab sila ug mga mensahero ngadto sa hari sa Moab sa mao gihapon nga hangyo"

apan nagdumili siya

Nagdumili ang hari sa Moab sa hangyo sa Israel nga moagi sa Moab. Ang ubang paagi sa paghubad: "apan nagdumili usab siya ug wala niya tugoti nga moagi sila sa yuta sa Moab"

Arnon

Kini mao ang ngalan sa suba. Hubara kini sama sa imong gibuhat sa 11:12.

Judges 11:19

Kinatibuk-ang Kasayoran:

Nagpadayon nga nagsulti ang mga mensahero ni Jepta.

Nagpadalag mga mensahero ang Israel ngadto kang Sihon

Gipadala sa mga pangulo sa Israel ang mga mensahero. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa dihang ang mga pangulo sa Israel nagpadalag mga mensahero"

Sihon

Ngalan kini sa tawo.

Hesbon ... Jahaz

Ngalan kini sa mga siyudad.

Apan wala mosalig si Sihon sa Israel nga moagi sa iyang ginsakopan

Wala mosalig si Sihon sa Israel nga moagi sa iyang yuta nga malinawon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Apan wala mosalig si Sihon sa Israel nga moagi sa iyang yuta nga malinawon"

didto nakiggubat siya

Ang pulong "siya" nagpasabot kang Sihon nga naghulagway sa iyang kasundalohan. Ang ubang paagi sa paghubad: "didto nakig-away sila" o "didto ang iyang kasundalohan nakig-away"

Judges 11:21

Kinatibuk-ang Kasayoran:

Nagpadayon ang mga mensahero ni Jepta sa pagsulti.

Sihon

Hubara kini nga ngalan sa tawo sama sa imong gibuhat sa 11:19.

mitugyan kang Sihon ug sa tanan niyang katawhan ngadto sa kamot sa Israel

Dinhi ang "kamot" nagpasabot sa gahom sa pagbuntog diha sa gubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "naghatag ug gahom sa Israel labaw kang Sihon ug sa tanan niyang katawhan"

Arnon ... Jabok

Hubara kini nga mga ngalan sama sa imong gibuhat sa 11:12.

Judges 11:23

Kinatibuk-ang Kasayoran:

Ang mga mensahero ni Jepta padayon nga nagsulti.

karon gusto ninyong panag-iyahon ang ilang yuta?

Gibadlong ni Jepta ang hari sa mga Ammonihanon pinaagi sa iyang pangutana. Ang pulong "ilang" nagpasabot sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "busa dili ninyo angay panag-iyahon ang ilang yuta."

Dili ba ninyo kuhaon ang yuta nga iya ni Kemosh, ang inyong dios, nga gihatag kaninyo?

Gibadlong ni Jepta ang hari sa mga Ammonihanon pinaagi sa iyang pangutana. Ang ubang paagi sa paghubad: "kadto lang iya ni Kemosh, nga inyong dios, nga iyang gihatag, ang angay ninyong kuhaon."

panag-iyahon

Kini nga mga pulong nagpasabot sa pagdumala sa usa ka butang. Ang ubang paagi sa paghubad: "dumalahan" o "panag-iyahon"

Kemosh

Ngalan kini sa usa ka diosdios.

Karon tinuod ba nga mas maayo pa kamo ni Balak ang anak nga lalaki ni Zippor, ang hari sa Moab?

Nagbadlong si Jepta sa hari sa mga Ammonihanon pinaagi sa iyang pangutana. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili kamo mas maayo ni Balak nga anak ni Zippor, nga hari sa Moab."

Balak ... Zippor

Ngalan kini sa mga tawo.

Nakaako ba siya pagpakiglalis sa Israel?

Gibadlong ni Jepta ang hari sa mga Ammonihanon pinaagi sa iyang pangutana. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala siya makaako sa pagpakiglalis sa Israel."

Nakiggubat ba siya batok kanila?

Gibadlong ni Jepta ang hari sa mga Ammonihanon pinaagi sa iyang pangutana. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala man gani siya nakig-gubat batok kanila."

Judges 11:26

Kinatibuk-ang kasayoran:

Mipadayon sa pagsulti ang mga mensahero ni Jepta.

300 ka tuig

"tulo ka gatos ka tuig "

Heshbon

Ngalan kini sa siyudad.

Aroer

Ngalan kini sa siyudad.

Arnon

Ngalan kini sa siyudad.

nganong wala man ninyo kini kuhaa pagbalik niadtong mga panahona?

Gibadlong ni Jepta ang hari sa mga Ammonihanon pinaagi sa iyang pangutana. Ang ubang paagi sa paghubad: "gikuha unta nimo kini pagbalik niadtong panahona." o "ulahi na kaayo karon; gikuha unta ninyo kini kaniadto pa."

Wala akoy nabuhat nga sayop kaninyo, apan nagbuhat kamo ug sayop kanako pinaagi sa pag-ataki kanako

Nakigsulti si Jepta ngadto kang Sihon. Dinhi nagsulti si Jepta mahitungod sa mga Israelita ingon nga sila mao ang iyang kaugalingon ug ang mga Ammonihanon daw sama nga sila si Sihon nga hari. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala nagbuhat ug sayop ang mga Isrelita ngadto sa imong katawhan, apan ang imong katawhan nagbuhat ug sayop kanamo pinaagi sa pag-ataki kanamo"

nabuhat nga sayop ... nagbuhat kamo ug sayop

Ang pagbuhat ug sayop nagpasabot sa pagbuhat ug sayop kanila. Ang ubang paagi sa paghubad: "sayop nga pagtagad ... pagtagad kanako nga sayop" o "pagtagad kanimo nga dili makiangayon ... pagtagad kanako nga dili maki-angayon"

Judges 11:29

Ang Espiritu ni Yahweh mikunsad kang Jepta

Nagpasabot kini nga ang Espiritu naglamdag sa mga disisyon ni Jepta. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang Espiritu ni Yahweh nagdumala kang Jepta"

miagi siya sa Gilead ug sa Manasses ... gikan sa Mizpa sa Gilead

Miagi si Jepta niining mga dapita sa pagpanglista sa kalalakin-an aron mahimong iyang kasundalohan sa pag-adto sa gubat batok sa katawhan sa Ammon. Ang ubang paagi sa paghubad: "gitigom niya ang kalalakin-an aron mahimong iyang kasundalohan sa dihang miagi siya sa Gilead ug Manasses ... gikan sa Mizpa sa Gilead"

ihalad ko kini

Nagpasabot kini sa paghatag ug usa ka butang isip usa ka halad. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ihalad ko kini kanimo" o "Isakripisyo ko siya kanimo"

Judges 11:32**Busa miadto si Jepta ... ug naghatag si Yahweh kaniya ug kadaogan ... Gisulong niya**

Tungod kay si Jepta naman ang pangulo sa iyang kasundalohan, siya ug ang iyang kasundalohan makadaghan gisulti nga daw siya kini mismo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Busa si Jepta ug ang iyang kasundalohan miagi ... Gihatagan sila ni Yahweh ug kadaogan ... miataki sila"

Aroer

Ngalan kini sa siyudad.

Minit ... Abel Keramim

Ngalan kini sa mga siyudad.

20 ka mga siyudad

"lakip ang 20 ka mga siyudad"

Judges 11:34**tambor**

tulonggon nga adunay hapin sama sa tambol nga mamahimong ig-on sa kamot ug adunay tansan sa kilid nga motingog kong ang tulonggon pagauyogon

gigisi niya ang iyang bisti

Kini nga buhat nagpakita ug pagbangutan o dakong kasubo. Ang ubang paagi sa paghubad: "gigisi niya ang iyang bista diha sa kasub-anan"

Gidugmok mo ako sa kasubo ... nahimo kang usa sa hinungdan sa akong kasakit

Nagsulti si Jepta sa makaduha sa samang butang aron pagpasabot nga naguol siya pag-ayo"

Gidugmok mo ako sa kaguol

Dinhi nagsulti si Jepta sa iyang dakong kasubo ingon nga adunay nagdugmok kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Naghatag ka kanako ug dakong kasubo" o "Gipuno mo ako sa kasubo"

nahimo kang usa sa hinungdan sa akong kasakit

Dinhi nagsulti si Jepta mahitungod sa iyang dakong kasubo ug kasamok ingon nga kini kasakit. Ang ubang paagi sa paghubad: "nahimo kang usa sa nakapasamok kanako" o "naghatag ka kanako ug dakong kasubo"

dili ko matalikdan ang akong saad

Ang pagtalikod sa saad nagpasabot sa dili pagbuhat kung unsa ang iyang gisaad nga himoon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Kinahanglan kong himoon kung unsa ang akong gisaad " o "Dili nako matuis ang akong saad"

Judges 11:36**ang nanimalos kanimo batok sa imong mga kaaway, ang Ammonihanon**

Si Yahweh ang nanimalos alang kaniya pinaagi sa pagbuntog sa ilang mga kaaway. Ang ubang paagi sa paghubad: "siya ang nanimalos alang kanimo batok sa imong mga kaaway nga mao ang mga Ammonihanon, pinaagi sa pagbuntog kanila"

Himoa nga kining saad matuman alang kanako

Ang ubang paagi sa paghubad: "Tumana kini nga maong saad alang kanako" o "Tumana kini nga saad mahitungod kanako"

magbangotan sa akong pagkaulay

"maghilak tungod kay ako ulay" o "maghilak tungod kay dili na gayod ako maminyo"

Judges 11:38**Gileadhanon**

Nagpasabot kini sa usa ka tawo nga gikan sa Gilead.

Chapter 12

¹ Miabot ang tawag sa kalalakin-an sa Efraim; miagi sila sa Zafon ug miingon kang Jepta, "Nganong milakaw ka man sa pagpakig-away batok sa katawhan sa Ammon nga wala magtawag kanamo nga mokuyog kanimo? Sunogon namo ang imong balay uban kanimo." ² Miingon si Jepta kanila, "Ako ug ang akong katawhan adunay dakong panagbangi tali sa katawhan sa Ammon. Sa dihang nanawag ako kaninyo, wala ninyo ako luwasa gikan kanila." ³ Sa dihang nakita nako nga wala ninyo ako luwasa, gibutang ko ang akong kinabuhi sa akong kaugalingong kusog ug mitabok batok sa katawhan sa Ammon, ug naghatag si Yahweh kanako ug kadaogan. Nganong mianhi man kamo aron pagpakig-away kanako karong adlaw?" ⁴ Gitigom ni Jepta ang tanang kalalakin-an sa Gilead ug nakig-away sila batok sa kalalakin-an sa Efraim. Ang kalalakin-an sa Gilead miataki sa kalalakin-an sa Efraim tungod kay sila miingon man, "Kamong mga taga Gilead nag-ikyas lang dinhi sa Efraim—sa Efraim ug sa Manasses." ⁵ Nailog sa mga Gileadhanon ang tabokanan sa Jordan paingon ngadto sa Efraim. Kung adunay makalingkawas nga taga Efraim moingon, "Pataboka ako sa suba," ang mga tawo sa Gilead moingon kaniya, "Efraimhanon ka ba?" Kong moingon siya, "Dili," ⁶ unya ingnon nila siya, "Sulti: Shibbolet." Ug kong moingon siya "Sibbolet" (kay dili niya matarong sa paglitok ang pulong), ang mga Gileadhanon modakop kaniya ug patyon siya diha sa tabokanan sa Jordan. 42, 000 ka Efraimhanon ang namatay niadtong higayona. ⁷ Nag-alagad si Jepta isip maghuhukom sa Israel sulod sa unom ka tuig. Ug namatay si Jepta nga Gileadhanon ug gilubong sa usa sa mga siyudad sa Gilead. ⁸ Human kaniya, si Ibban nga taga Betlehem nag-alagad isip maghuhukom sa Israel. ⁹ Adunay siyay 30 ka lalaking anak. Gihatag niya ang iyang 30 ka mga anak nga babaye aron maminyo, ug nagdala siyag 30 ka mga babaye nga anak sa laing tawo alang sa iyang mga anak nga lalaki, gikan sa gawas. Maghuhukom siya sa Israel sulod sa pito ka tuig. ¹⁰ Namatay si Ibban ug gilubong sa Betlehem. ¹¹ Human kaniya si Elon nga taga Zebulon nag-alagad isip maghuhukom sa Israel. Naghukom siya sa Israel sulod sa napulo ka tuig. ¹² Si Elon nga Zebulonihanon namatay ug gilubong sa Aijalon sa yuta sa Zebulon. ¹³ Human kaniya, si Abdon nga anak nga lalaki ni Hillel nga Piratonhon nag-alagad isip maghuhukom sa Israel. ¹⁴ Aduna siyay 40 ka mga anak nga lalaki ug 40 ka mga lalaking apo. Nagsakay sila sa 70 ka mga asno, ug naghukom siya sa Israel sulod sa walo ka tuig. ¹⁵ Namatay si Abdon nga anak nga lalaki ni Hillel nga Piratonhon ug gilubong sa Piraton sa yuta ni Efraim sa kabungtoran nga dapit sa mga Amalekanhon.

Judges 12:1

Miabot ang tawag sa kalalakin-an sa Efraim
Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang tanang kalalakin-an sa Efraim gitawag" o "Ang tanang kalalakin-an sa Efraim nagtigom sa ilang kasundalohan"

Zafon

Ngalan kini sa siyudad.

miagi ... miagi

"nagpanaw ... nagbiyahe" o "nanglakaw ... lakaw"

Sunogon namo ang imong balay uban kanimo

Nagpasabot kini nga sunogon ang balay uban sa mga tawo nga anaa niini. Ang ubang paagi sa paghubad: Sunogon ka namo lakip ang imong balay"

Sa dihang nanawag ako kaninyo

Dinhi ang pulong nga "kaninyo" nagpasabot sa katawhan sa Efraim.

wala ninyo ako luwasa

Dinhi nagpasabot si Jepta sa iyang kaugalingon isip katawhan sa Gilead. Ang ubang paagi sa paghubad: "wala magtabang kanamo"

Judges 12:3

wala ninyo ako luwasa

Ang pulong "kamo" nagpasabot sa katawhan sa Efraim. Dinhi usab, si Jepta nagtumong sa katawhan sa Gilead, lakip ang iyang kaugalingon, sa dihang miingon siya "kanako." Ang ubang paagi sa paghubad: "wala kamo magluwas kanamo"

Gibutang ko ang akong kinabuhi sa akong kaugalingong kusog

Kini nga pulong nagpasabot sa pagtahan sa iyang kinabuhi ug pagsalig sa iyang kaugalingong kusog. Dinhi usab, padayon si Jepta nga nagtumong sa katawhan sa Gilead isip iyang kaugalingon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gitahan namo among kaugalingon, nga nagsalig sa among kaugalingong kusog"

naghatag si Yahweh kanako ug kadaogan

Si Jepta nagtumong nga si Yahweh ang naghatag ug kadaogan sa katawhan sa Gilead batok sa mga Ammonihanon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Si

Yahweh ang naghatag kanamo ug kadaogan batok kanila" o "Si Yahweh nagtugot kanamo nga buntugon sila sa gubat"

nakig-away sila batok sa kalalakin-an sa Efraim

Ang pulong nga "siya" nagpasabot kang Jepta ug sa tanang manggugubat nga kalalakin-an sa Gilead. Ang ubang paagi sa paghubad: "nakig-away sila batok sa Efraim"

Nganong mianhi man kamo aron pagpakig-away kanako
Ang pulong nga "kamo" nagpasabot nga daghan ug naghisgot sa katawhan sa Efraim. Dinhi, si Jepta nagpasabot sa katawhan sa Gilead, lakip ang iyang kaugalingon, sa dihang misulti siya nga "kanako." Ang ubang paagi sa paghubad: "Nganong mianhi man kamo sa pagpakig-away batok kanamo"

Kamong mga taga Gilead nag-ikyas

Mahimo nimong ipaklaro ang buot ipasabot niini nga pag-insulto. Ang ubang paagi sa paghubad: "Kamong mga Gileadhanon walay kalabotan diri. Nanganhi lang kamo diri ug namuyo"

mitabok batok sa katawhan sa Ammon

Nagpasabot kini nga nakig-away sila batok sa mga Ammonihanon sa dihang miagi sila sa Ammon. Ang ubang paagi sa paghubad: "nakig-away batok sa katawhan sa Ammon sa pag-agi namo sa ilang rehiyon"

Gileadhanon

"katawhan gikan sa Gilead"

sa Efraim—sa Efraim ug sa Manasses

"sa mga rehiyon sa Efraim ug Manasses" o "sa yuta sa Efraim ug Manasses." Dinhi ang "Efraim" ug "Manasses" nagpasabot sa mga rehiyon ug ngalan sa mga tribo nga nagpuyo didto.

Judges 12:5

sa Efraim

"sa yuta sa Efraim"

Nailog sa mga Gileadhanon

"Gidumalaan sa mga Gileadhanon" o "Gipanag-iya sa mga Gileadhanon"

tabokanan

Ang dapit diin mamahimong molabang sa suba nga mag-ubog tungod kay mabaw lamang ang tubig.

Efraimhanon

"tawo nga gikan sa tribo sa Israel"

Shibbolet ... Sibbolet

Walay buot ipasabot kining maong pulong. Kopyaha kini sa inyong pinulongan, ug sigurohon nga ang unang mga letra, mao ang "Sh" ug "S" hubaron sa managlahi.

paglitok

"sulti"

42,000

42 ka libo

42,000 ka Efraimhanon ang namatay niadtong higayona

Ang ubang paagi sa paghubad: "Nakapatay sila ug 42,000 ka Efraimhanon"

Judges 12:7

Ug namatay si Jepta nga Gileadhanon ug gilubong

Ang ubang paagi sa paghubad: "Namatay si Jepta nga Gileadhanon ug gilubong siya "

Judges 12:8

Si Ibzan nga taga Betlehem

Mao kini ang ngalan sa tawo nga gikan sa Betlehem.

Gihatag niya ang iyang 30 ka mga anak nga babaye aron maminyo

Nagpasabot kini nga gitugotan niya ang iyang mga babayeng anak nga maminyo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gihan-ay niya ang kaminyoon sa matag-usa sa 30 niya ka mga babayeng anak"

nagdala siyag 30 ka mga babaye nga anak sa laing tawo alang sa iyang mga anak nga lalaki, gikan sa gawas

Ang panghunahuna nga "pagdala kanila gikan sa gawas" nagpasabot nga adunay mga babaye gikan sa laing banay nga giminyoan sa iyang mga anak nga lalaki. Ang ubang paagi sa paghubad: "gihan-ay niya ang kaminyoon sa iyang mga anak ngadto sa 30 ka mga babaye nga gikan sa laing banay"

Judges 12:10

gilubong sa Betlehem

Ang ubang paagi sa paghubad: "gilubong nila siya sa Betlehem"

Elon

Ngalan kini sa tawo.

Zebulunihanon

usa ka tawo nga gikan sa tribo ni Zebulun

Aijalon

Ngalan kini sa dapit

gilubong sa Aijalon

Ang ubang paagi sa paghubad: "gilubong nila siya sa Aijalon"

Judges 12:13

Abdon ... Hillel

Ngalan kini sa mga tawo

Piratonhon ... Piraton

Ang Piraton ngalan sa dapit, ang usa ka tawo nga gikan nianang dapita pagatawgon nga Piratonhon.

Nagsakay sila sa 70 ka mga asno

Kining mga tawhana nanag-iyá ug 70 ka mga asno, nga ilang gisakyan. Dinhi ang pulong nga "gisakyan" mao ang gigamit." Ang ubang paagi sa paghubad: "Nanag-iyá sila ug 70 ka mga asno"

40 ka mga anak nga lalaki ... 40 ka mga lalaking apo ... 70 ka mga asno

"40 ka mga lalaking anak ... 40 ka mga lalaking apo ... 70 ka mga asno"

Chapter 13

¹ Nagbuhat na usab ug daotan ang katawhan sa Israel diha sa atubangan ni Yahweh, hinungdan nga gitugyan sila ni Yahweh ngadto sa kamot sa mga Filistihanon sulod sa 40 ka tuig. ² Adunay tawo nga gikan sa Zora, sakop sa panimalay sa mga taga-Dan, ang ngalan mao si Manoa. Ang iyang asawa usa ka apuli hinungdan nga dili kini makahatag ug anak. ³ Mitungha ang manulonda ni Yahweh atubangan sa babaye ug miingon kaniya, "Tan-awa karon, dili ka man mabuntis ug makapanganak, apan mahimo kang mabuntis ug manganak ug batang lalaki. ⁴ Karon pag-amping ayaw pag-inom ug bino o isog nga ilimnon, ug ayaw pagkaon ug mahugaw nga pagkaon. ⁵ Tan-awa, mabuntis ka ug manganak ug batang lalaki. Walay labaha nga makadapat sa iyang ulo, tungod kay ang bata nga imong isabak himuon nga Nazarinhon sa Dios gikan pa sa tagoangkan, ug siya ang magluwas sa Israel gikan sa kamot sa mga Filistihanon." ⁶ Unya ang babaye miadto sa iyang bana ug miingon, "Mitungha kanako ang tawo sa Dios, ug ang iyang panagway sama sa manulonda sa Dios, makahahadlok. Wala ako nangutana kaniya asa siya gikan, ug wala siya nagpaila sa iyang ngalan. ⁷ Miingon siya kanako, 'Tan-awa! Gikan karon mabuntis ka, ug manganak ug batang lalaki. Busa ayaw pag-inom ug bino o isog nga ilimnon, ug ayaw pagkaon ug pagkaon nga giisip sa balaod nga mahugaw, tungod kay ang bata himuon nga Nazarinhon alang sa Dios sugod nga ibuntis mo siya hangtod sa iyang kamatayon.'" ⁸ Unya nag-ampo si Manoa kang Yahweh nga nag-ingon, "O, Ginoo, kung mahimo tugoti nga ang tawo sa Dios nga imong gipadala mobalik pag-usab aron nga makatudlo siya kanamo kung unsay angay namong buhaton sa bata kung mahimugso na kini." ⁹ Gitubag sa Dios ang pag-ampo ni Manoa, ug mitungha pag-usab ang manulonda sa Dios sa atubangan sa babaye samtang naglingkod siya didto sa uma. Apan si Manoa nga iyang bana wala makauban kaniya. ¹⁰ Busa dali nga midagan ang babaye ug giingnan niya ang iyang bana, "Tan-awa! Mitungha ang tawo kanako—ang mitungha kanako sa niaging adlaw!" ¹¹ Mitindog si Manoa ug misunod sa iyang asawa. Sa pag-abot niya sa tawo, miingon siya, "Ikaw ba kadtong tawo nga nakigsulti sa akong asawa?" Ang tawo miingon, "Ako." ¹² Busa miingon si Manoa, "Hinaot nga matinuod ang imong mga pulong. Unsa man ang balaod alang sa bata, ug unsa usab ang iyang trabaho?" ¹³ Miingon ang manulonda ni Yahweh kang Manoa, "Kinahanglan nga timan-an sa imong asawa ang tanan kong gisulti kaniya. ¹⁴ Dili siya magakaon sa pananom nga gikan sa ubasan, ug ayaw siya tugoti nga moinom ug bino o isog nga ilimnon; ug ayaw usab siya tugoti nga magakaon sa pagkaon nga giisip sa balaod nga mahugaw. Kinahanglan nga tumanon niya ang tanan nga gimando ko kaniya." ¹⁵ Miingon si Manoa sa manulonda ni Yahweh, "Kung mahimo pabilin una sa makadiyot, sa paghatag kanamog panahon sa pag-andam ug nating kanding alang kanimo." ¹⁶ Miingon ang manulonda ni Yahweh kang Manoa, "Bisan kung magpabilin ako, dili ako mokaon sa inyong pagkaon. Apan kung mag-andam kamo ug sinunog nga halad, ihalad kini kang Yahweh." (Wala masayod si Manoa nga manulonda diay siya ni Yahweh) ¹⁷ Miingon si Manoa ngadto sa manulonda ni Yahweh, "Unsay ngalan nimo, aron makapasidungog kami kanimo sa dihang matuman ang imong pulong?" ¹⁸ Miingon ang manulonda ni Yahweh ngadto kaniya, "Nganong nangutana ka man sa akong ngalan? Kahibulongan kini!" ¹⁹ Busa gikuha ni Manoah ang nating kanding uban ang trigo nga panghalad ug naghalad sila ibabaw sa bato alang kang Yahweh. Naghimo ug kahibulongang butang ang manulonda ni Yahweh samtang nagtan-aw si Manoah ug ang iyang asawa. ²⁰ Sa dihang ang kalayo sa halaran paingon sa panganod, ang manulonda ni Yahweh mikayab uban sa kalayo nga gikan sa halaran. Nakita kini ni Manoah ug sa iyang asawa ug miyukbo sila nga gidapat sa yuta ang ilang mga dagway. ²¹ Wala na mitungha pag-usab ang manuonda ni Yahweh kang Manoa ug sa iyang asawa. Unya nasayran ni Manoa nga manulonda diay kadto ni Yahweh. ²² Miingon siya sa iyang asawa, "Nakasiguro gayod ako nga mamatay kita, tungod kay atong nakita ang Dios!" ²³ Apan miingon ang asawa ni Manoah, Kung buot pa ni Yahweh nga iya kitang patyon, wala unta niya dawata ang halad nga sinunog ug ang trigo nga gihalad ta kaniya. Wala unta niya gipakita kanato kining tanan nga mga butang, ni gipadungog kanato niining mga panahona kining mga butanga." ²⁴ Milabay ang pipila ka panahon hangtod nanganak ang asawa ni Manoa ug batang lalaki, ginganlan kini ug Samson. Nidako ang bata ug gipanalanginan siya ni Yahweh. ²⁵ Ang Espiritu ni Yahweh nikunsad kaniya didto sa Mahane Dan, tungatunga sa Zora ug Estaol.

Judges 13:1

Nagbuhat na usab ug daotan ang katawhan sa Israel diha sa atubangan ni Yahweh

Dinhi ang pulong nga "sa atubangan ni Yahweh" nagpasabot sa kung unsa ang panghunahuna ni Yahweh mahitungod sa usa ka butang. Ang ubang paagi sa paghubad: "Kung unsa ang giingon ni Yahweh nga daotang binuhatan." Tan-awa kung giunsa kini paghubad sa 2: 11.

gitugyan sila ni Yahweh ngadto sa kamot sa mga Filistihanon

Dinhi ang pulong nga "kamot" naghisgot sa gahom aron magmadaugon sa gubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gitugotan niya ang Filistihanon sa pagpildi sa mga Israelita" o gitugotan niya sila nga daugdaugon sa mga Filistihanon"

Zora

Ngalan kini sa usa ka lungsod sa Israel. Anaa kini sa rehiyon sa Juda duol sa utlanan sa Dan.

taga-Dan

Katawhan nga gikan sa tribo ni Dan.

Manoa

Ngalan kini sa usa ka lalaki.

Judges 13:3

mabuntis ug manganak ug batang lalaki

Kini naghisgot sa pagkatawo sa bata. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagkugos ug bata" o "nakabaton ug batang lalaki"

mahugaw nga pagkaon

Ang gisulti ni Yahweh nga dili angay kanonon kay gisulti dinhi ingon nga daw kini adunay hugaw.

Tan-awa

"Hatagi ug pagtagad" o " Paminaw"

Walay labaha nga makadapat sa iyang ulo

Dinhi ang pulong nga "ulo" naghisgot sa iyang buhok. Ang ubang paagi sa paghubad: "Kinahanglan nga wala gayoy bisan usa nga moputol sa iyang buhok"

labaha

Usa ka hait nga igpuputol sa buhok nga idikit sa panit sa ulo.

Nazarinhon sa Dios

Nagpasabot kini nga mahimo siyang usa ka deboto sa Dios sama sa usa ka Nazirinhon. Ang ubang paagi sa paghubad: "usa ka Nazirinhon nga matinud-anon gayod sa Dios" o "Deboto sa Dios ingon nga Nazirinhon"

gikan pa sa tagoangkan

Dinhi ang pulong nga "tagoangkan" naghisgot sa wala pa ang takna nga ipakatawo ang bata. Ang

ubang paagi sa paghubad: "Sa dili pa siya ipakatawo"

kamot sa mga Filistihanon

Dinhi ang pulong nga "kamot" nagpasabot sa pagdumala. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang pagdumala sa Filistihanon" o "ang pagkaanaa ilallom sa pagdumala sa mga Filistihanon"

Judges 13:6

Ang tawo sa Dios

Nagpasabot kini sa tawo nga gipadala sa Dios. Mahimo kining mas ipaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad : "Ang tawo nga gipadala sa Dios"

ang iyang panagway sama sa manulonda sa Dios, makahahadlok

Dinhi ang pulong nga "makahahadlok" nagpasabot nga "makuyaw." Ang ubang paagi sa paghubad: "Nahadlok ako pag-ayo kaniya tungod kay sama siya sa anghel sa Dios." (manulonda)

Tan-awa

"Hatagi ug pagtagad" o " Paminaw"

manganak ug batang lalaki

Naghisgot kini sa pagpanganak. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagkugos ug bata" o "nakabaton ug batang lalaki "

Nazarinhon alang sa Dios

Nagpasabot kini nga mahimo siyang iya sa Dios ingon nga Nazirinhon. Tan-awa kung giunsa kini paghubad sa 13:3. Ang ubang paagi sa paghubad: "usa ka Nazirinhon nga matinud-anon gayod sa Dios" o "gitagana sa Dios sama sa usa ka Nazirinhon"

sugod nga ibuntis mo siya hangtod sa iyang kamatayon

Nagpasabot kini nga sa tibuok gayod niya kini nga kinabuhi. Ang ubang paagi sa paghubad: "Tibuok niyang kinabuhi"

Judges 13:8

Manoa

Hubara kini nga ngalan sama sa imong gibuhay sa 13:1.

mitungha pag-usab ang manulonda sa Dios sa atubangan sa babaye

Mahimo nimong ipaklaro ang buot ipasabot sa mao pulong nga gisulti sa nagsulat. Ang ubang paagi sa paghubad: "miadto sa asawa ni Manoa."

Judges 13:10

Tan-awa

"Paminawa" o "hatagi ug pagtagad kung unsa ang akong isulti kanimo"

Ang tawo

Naghisgot kini sa anghel sa Dios diha sa 13:3. Mahimo nimong ipahayag ang kahulogan niini. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang tawo sa Dios"

Judges 13:12**imong mga pulong**

Naghisgot kini sa gisulti sa tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang imong gisulti"

gikan sa ubasan

Dinhi ang anghel naghisgot sa bisan unsang pagkaon nga hinimo sa ubas. Ang ubang paagi sa paghubad: "tanang nga nitubo sa ubasan"

ug ayaw usab siya tugoti nga magakaon sa pagkaon nga giisip sa balaod nga mahugaw

Ang gisulti ni Yahweh nga dili angay nga kaonon kay giingon dinhi nga daw wala kini nalimpiyahan nga pagkaon. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad nga pulong sa 13:6.

Judges 13:15**pag-andam ug nating kanding alang kanimo**

Mahimo nimong ipaklaro ang buot ipasabot sa kahulogan nga gisaysay sa pulong ni Manoa. Ang ubang paagi sa paghubad: "magluto ug nating baka alang kanimo aron imong kaonon"

Judges 13:17**matuman ang imong pulong**

Ang pulong nga "imong pulong" naghisgot sa kung unsa ang gisulti sa anghel. Ang ubang paagi sa paghubad: "Kung unsa ang imong giingon matinuod"

Nganong nangutana ka man sa akong ngalan?

Ang anghel nangutana niini nga pangutana ingon nga pagbadlong. Kini nga pangutana gisulti ingon nga saysay nga pulong. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili ka angay nangutana kanako kung unsa ang akong ngalan."

Kahibulongan kini

Tingali mas makatabang kung ipasabot nganong dili angay pangutan-on ang iyang ngalan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili nimo kini masabtan tungod sa hilabihan niini ka makahibulongan"

Judges 13:19**uban ang trigo nga panghalad**

Kini nga balaod nagkinahanglan ug usa ka halad nga trigo sa dihang himoon na ang sinunog nga halad. Ang ubang paagi sa paghubad: "uban ang trigo nga halad" o "kinahanglan nga uban niini ang trigo nga halad"

ibabaw sa bato

"diha sa altar." Ang altar nga gihalaran ni Manoa sa halad kay usa ka bato.

Naghimo ug kahibulongang

"adunay gihimo nga usa ka butang ang anghel"

ang manulonda ni Yahweh mikayab uban sa kalayo nga gikan sa halaran

"ang anghel ni Yahweh mibalik didto sa langit pinaagi sa kalayo sa halaran"

miyukbo sila nga gidapat sa yuta ang ilang mga dagway

"nihapa nga ang ilang panagway anaa sa yuta." Kini usa ka ilhanan sa pagtahod ug pagtuboy, apan nagpakita usab kini sa kahadlok nila kang Yahweh.

Judges 13:21**manulonda diay kadto ni Yahweh**

Ang pulong nga "siya" naghisgot sa lalaki nga nakita ni Manoa ug sa iyang asawa.

nakasiguro gayod ako nga mamatay kita, tungod kay atong nakita ang Dios

Klaro kini nga naghunahuna sila nga patyon sila sa Dios. Kini mahimong mas klaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "Patyon gayod kita sa Dios tungod kay nakakita kita kaniya"

Judges 13:23**Wala unta niya gipakita kanato kining tanan nga mga butang, ni gipadungog kanato niining mga panahona kining mga butanga**

Misulti ang asawa ni Manoa sa susama nga butang aron sa pagpaklaro. Kining duha ka pulong mahimong usahon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala unta kita niya gisultihan kung unsa ang gusto niya nga atong buhaton"

Judges 13:24**ang asawa**

"asawa ni Manoa"

nanganak ang asawa ni Manoa ug batang lalaki

Naghisgot kini sa pagkatawo sa bata. Ang ubang paagi sa paghubad: "Naghimugso ug batang lalaki" o "aduna nay anak nga lalaki"

Nidako

"nahimong ulitawo " o " hamtong"

Ang Espiritu ni Yahweh nikunsad kaniya

Ang pagkunsad Espiritu ni Yahweh kang Samson kay gitandi sama sa pangkutaw sa pagkaon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nagsugod na pagkumbinsar ang espiritu ni Yahweh ngadto kang Samson"

Mahane Dan ... Estaol

Ang Mahane Dan usa ka ngalan sa temporaryo nga kampo nga gipuy-an sa tribo ni Dan samtang nangita sila ug mapuy-an. Estaol ang ngalan sa lungsod.

Zora

Hubara kini nga ngalan sa samang paagi nga imong gihimo sa 13:1.

Chapter 14

¹ Milugsong si Samson sa Timna, ug didto may nakita siya nga babaye, usa ka babayeng anak sa mga Filistihanon. ² Sa dihang mibalik siya, giingnan niya ang iyang amahan ug inahan, "Nakakita ako ug babaye nga taga-Timna, usa sa mga babayeng anak sa mga Filistihanon. Karon kuhaa ninyo siya aron akong maasawa." ³ Giingnan siya sa iyang amahan ug inahan, "Wala ka bay nakitang babaye taliwala sa mga anak nga babaye sa imong mga kaparyentihan, o taliwala sa atong mga katawhan? Magkuha ka ba ug asawa gikan sa dili tinuli nga mga Filistihanon?" Miingon si Samson sa iyang amahan, "Kuhaa siya alang kanako, kay sa dihang motan-aw ako kaniya, makapahimuot siya kanako." ⁴ Apan wala makabalo ang iyang amahan ug inahan nga kining butanga gikan kang Yahweh, kay nagtinguha man siya nga magbuhat ug panagbingkil sa mga Filistihanon (kay nianang panahona ang mga Filistihanon maoy nagdumala sa Israel). ⁵ Unya milugsong si Samson sa Timna kauban ang iyang amahan ug inahan, ug nakaabot sila sa kaparasan sa Timna. Ug, tan-awa, adunay miabot nga usa sa mga batan-ong liyon ug mingulob kini ngadto kaniya. ⁶ Sa kalit lang mikunsad kaniya ang Espiritu ni Yahweh, ug dali dayon niyang gikuniskunis ang liyon sama sa pagkuniskunis niya sa nating kanding, ug wala nay nahibilin pa sa iyang kamot. Apan wala niya giingnan ang iyang amahan ug inahan mahitungod sa iyang nabuhat. ⁷ Miadto siya ug nakigsulti sa babaye, ug sa dihang mitan-aw si Samson kaniya, nahimuot si Samson. ⁸ Milabay ang pipila ka mga adlaw sa dihang mibalik siya aron sa pagpangasawa kaniya, miliko siya aron pagtan-aw sa patayng lawas sa liyon. Ug, tan-awa, adunay nagdugok nga mga putyokan ug dugos nga maoy nahibilin sa lawas sa liyon. ⁹ Gikagis niya ang dugos sa iyang mga kamot ug milakaw, nagkaon siya samtang nagpadulong. Sa dihang nakaabot na siya sa iyang amahan ug inahan, gihatagan niya sila, ug nangaon sila. Apan wala siya mitug-an kanila nga gikuha niya ang dugos gikan sa nahibilin sa lawas sa liyon. ¹⁰ Milugsong ang amahan ni Samson sa gipuy-an sa babaye, ug didto nagpakumbira si Samson, kay mao man kini ang naandan nga buhaton sa mga batan-ong lalaki. ¹¹ Sa pagkakita sa kaparyentihan sa babaye kaniya, gidad-an nila siyag 30 sa ilang mga higala aron sa pag-uban kaniya. ¹² Miingon si Samson kanila, "Tugoti ako karon sa pagsulti kaninyo ug usa ka tigmo. Kung adunay usa kaninyo nga makahibalo niini ug makasulti kanako sa tubag sulod sa pito ka adlaw sa kumbira, hatagan ko kamo ug 30 ka lino nga mga kupo ug 30 ka parisan sa mga bisti." ¹³ Apan kung dili kamo makasulti kanako sa tubag, mohatag kamo kanako ug 30 ka lino nga mga kupo ug 30 ka parisan sa mga bisti" Miingon sila kaniya, "Isulti kanamo ang imong tigmo, aron madunggan namo kini." ¹⁴ Miingon siya ngadto kanila, "Gikan sa mangangaon adunay siyay makaon; gikan sa kusgan adunay tam-is". Apan ang iyang mga bisita wala masayod sa tubag sulod sa tulo ka adlaw. ¹⁵ Sa ikaupat nga adlaw gisultihan nila ang asawa ni Samson, "Limbongi ang imong bana aron iyang masulti kanamo ang tubag sa tigmo, kondili sunogon ka namo uban ang panimalay sa imong amahan. Giimbata mo lang ba kami dinhi aron nga mahimo kaming kabos?" ¹⁶ Nagsugod na sa paghilak ang asawa ni Samson sa iyang atubangan, ug miingon, "Gikasilagan mo gayod ako! Wala mo ako higugmaa. Nagsulti ka ug tigmo sa pipila sa akong mga katawhan, apan wala mo ako gisultihan sa tubag niini. "Miingon si Samson kaniya, "Tan-aw diri, kung wala nako gisultihan ang akong amahan ug inahan, kinahanlan ba nga sultihan ko ikaw?" ¹⁷ Mihilik siya sulod sa pito ka adlaw hangtod nga nahuman ang adlaw sa kumbira. Sa ikapito nga adlaw gisultihan na niya siya sa tubag kay gihisol gayod siya pag-ayo niini. Gisulti sa babaye ang tubag ngadto sa katawhan sa iyang kaparyentihan. ¹⁸ Sa ikapito nga adlaw sa wala pa misalop ang kahayag, miingon kaniya ang mga lalaki sa siyudad, "Unsa may mas tam-is kaysa dugos? Kinsa may kusgan kaysa liyon?" Miingon si Samson kanila, "Kung wala pa kamo nagdaro pinaagi sa akong nating baka, dili ninyo mahibaloan ang tubag sa akong tigmo". ¹⁹ Unya kalit nga mikunsad ang Espiritu ni Yahweh kang Samson uban ang gahom. Milugsong si Samson sa Ashkelon ug iyang gipamatay ang 30 ka mga lalaki sa taliwala niadtong mga katawhan. Gikuha niya ang ilang kinawat, ug iyang gihatag ang paris sa mga bisti sa kadtong nakatubag sa iyang tigmo. Nasuko siya pag-ayo ug mitungas siya sa balay sa iyang amahan. ²⁰ Ug ang iyang asawa gihatag ngadto sa suod niya nga higala.

Judges 14:1

Milugsong si Samson sa Timna

Ang pulong nga "milugsong" gigamit dinhi tungod kay mas tungasonon man ang Timna kaysa sa nahimutangan sa balay sa iyang amahan. Ang Timna ngalan sa siyudad didto sa Walog sa Sorek.

usa ka babayeng anak sa mga Filistihanon

Ang pulong "babayeng anak" usa ka matinahurong paagi nga naghigot sa usa ka batan-on, wala pa naminyo nga babaye. Ang ubang paagi sa paghubad: "Usa sa wala pa maminyo nga mga babaye sa katawhan sa mga Filistihanon" o "babayeng Filistihanon"

Karon kuhaa ninyo siya aron akong maasawa

Gimandoan ni Samson ang iyang mga ginikanan nga makig-sulti sila sa ginikanan sa babayeng Filistihanon mahitungod sa ilang kaminyoon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Karon ihan-ay siya aron mahimo ko siyang asawa!" o "Buhata ang angay ninyong buhaton alang kanako aron maminyoan ko na siya!"

Judges 14:3**Wala ka bay nakitang babaye taliwala sa mga anak nga babaye sa imong mga kaparyentihan**

Gipangutana nila kini nga pangutana aron sa pagsugyot nga makapangita sila ug asawa alang kang Samson gikan sa ilang kaugalingong katawhan. Kini nga pangutana mahimong masulat ingon nga pamahayag. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sigurado gayod nga adunay mga babaye taliwala sa imong katawhan nga imong maminyoan."

anak nga babaye sa imong mga kaparyentihan

Ang pulong "anak nga babaye" usa ka matinahurong paagi sa paghisgot sa batan-on, wala pa naminyo nga babaye. Ang ubang paagi sa paghubad: "usa sa wala pa maminyo nga mga babaye taliwala sa imong mga kaparyentihan"

Magkuha ka ba ug asawa gikan sa dili tinuli nga mga Filistihanon?

Kining pangutanaha gipangutana aron sa pagbadlong kang Samson. Kining pangutanaha mahimong masulat ingon nga pamahayag. Mahimo nimong maipaklaro ang rason nganong dili gusto ang iyang mga ginikanan nga makigminyo siya ug Filistihanon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili ka gayod makigminyo ug babayeng Filistihanon tungod kay ang mga Filistihanon wala magsimba kang Yahweh"

Kuhaa siya alang kanako

Nagmando si Samson sa iyang mga ginikanan nga makig-sulti sila sa ginikanan sa babayeng Filistihanon mahitungod sa ilang kaminyoon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Karon ihan-ay ninyo siya aron ako siyang maasawa"

makapahimuot siya kanako

Nagpasabot kini nga naghunahuna si Samson nga maanyag siya. "Nahimuot gayod ako sa iyang kaanyag" o "maanyag gayod siya"

kinig butanga

Nagtumong kini sa hangyo ni Samson nga makigminyo sa Filistihanong babaye.

kay nagtinguha man siya nga magbuhat ug panagbingkil
Ang pulong "siya" naghisgot kang Yahweh.

Judges 14:5**Unya milugsong si Samson sa Timna**

Ang hugpong sa pulong nga "milugsong" gigamit dinhi tungod kay ang Timna mas ubos kaysa sa balay sa iyang amahan. Ang Timna usa ka siyudad didto sa Walog sa Sorek. Hubara ang ngalan niini nga siyudad sama sa imong sa paghubad sa 14:1.

Ug, tan-awa, adunay miabot nga usa sa mga batan-ong liyon

Dinhi ang pulong "tan-awa" gigamit aron sa pagkuha ug pagtagad sa magbabasa ngadto sa makakurat nga panghitabo sa maong sugilanon. Ang pulong nga "miabot" nagpasabot nga ang liyon mipaduol kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa kalit lang, mipaduol kaniya ang batang liyon"

mingulob kini

"naghadlok kaniya." Mao kini ang klase sa saba nga mahimo sa liyon sa dihang manghadlok kini aron sa pag-ataki.

Sa kalit lang mikunsad kaniya ang Espiritu ni Yahweh

Ang hugpong sa pulong nga "mikunsad" nagpasabot nga ang Espiritu ni Yahweh naka impluwensiya kang Samson. Niini nga kahimtang, gihimo niya siyang kusgan kaayo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang Espiritu ni Yahweh maoy naghimo kaniya nga mas kusgan"

gikuniskunis

gigisi-gisi sa tagduha ka bahin

wala nay nahibilin pa sa iyang kamot

Gisaysay dinhi nga wala nay nahibilin pa sa iyang kamot aron sa pagpaklaro nga wala siyay gigunitan nga hinagiban. Ang ubang paagi sa paghubad: "wala gayoy hinagiban"

Judges 14:7**nahimuot si Samson**

Nagpasabot kini nga gwapahan kaayo si Samson sa babaye. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nahimuot gayod siya pag-ayo kung unsa kagwapa ang babaye" o "gwapa kaayo siya alang kang Samson"

miliko siya

Nagpasabot kini nga miliko siyag dalan kay adunay buhaton. Ang ubang paagi sa paghubad: "mibiya siya sa iyang agianan"

patayng lawas

"patay nga lawas"

Ug, tan-awa, adunay nagdugok nga mga putyokan

Dinhi ang pulong nga "tan-awa" gigamit aron sa pagkuha ug pagtagad sa magbabasa gikan sa makapakurat nga panghitabo sa maong sugilanon. Ang ubang paagi sa paghubad: "nakakita siyag nagdugok nga putyokan"

nagdugok
dagkong panon sa mga gagmayng mananap

Gikagis niya
"gitapok niya"

Judges 14:10

Milugsong ang amahan ni Samson sa gipuy-an sa babaye
Ang pulong nga "milugsong" gigamit aron sa paghulagway nga ang Timna mas ubos kaysa gipuy-an sa amahan ni Samson. Ang ubang paagi sa paghubad: "Miadto ang amahan ni Samson kung asa nagpuyo ang babaye" Tan-awa:

naandan nga buhaton sa mga batan-ong lalaki
Makatabang kini kung isaysay kini sa naandang gawi sa pakigminyo. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang naandan nga buhaton sa batan-ong lalaki nga nga minyuonon na"

30 sa ilang mga higala
"30 sa ilang mga higala"

Judges 14:12

tigmo
Usa ka dula nga diin ang magdudula kinahanglan nga makahibalo sa tubag sa lisod nga pangutana.

makahibalo niini
Nagpasabot kini nga ihulagway ang buot ipasabot sa tigmo. Ang ubang paagi sa paghubad: "makahibalo sa maong pasabot"

30 ka lino nga mga kupo ug 30 ka parisan sa mga bisti
"30 ka lino nga kupo ug 30 ka parisan nga mga bisti"

Apan kung dili kamo makasulti kanako
Dinhi ang pulong nga "kamo" naghisgot sa mga bisita sa kumbira.

lino
Usa ka klasi sa tela

Judges 14:14

Kinatibuk-ang Kasayoran:
Gisulti ni Samson ang iyang tigmo. Sanglit lisod man kaayo kini masabtan, ayaw kini hubara sa paagi nga ang mga tawo dali rang makabalo sa buot pasabot niini.

Gikan sa mangangaon adunay siyay makaon
"Gikan sa mangangaon adunay siyay makaon" o "Adunay makaon gikan sa mangangaon"

mangangaon
Ang ubang paagi sa paghubad: "ang butang nga makaon"

gikan sa kusgan adunay tam-is
"gikan sa kusgan adunay matam-is" o "Adunay matam-is gikan sa kusgan"

kusgan
Nagpasabot kini ngadto sa kusgan. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang kusgan nga butang"

mga bisita
"ang mga tawo sa iyang kumbira"

wala masayod sa tubag
Gihulagway dinhi ang tubag sa tigmo sama sa pakig-istorya nga adunay ginatagoan nga kinahanglan masusi ug mahibaloan sa mga bisita. Ang ubang paagi sa paghubad: "wala nakahibalo sa tubag"

Judges 14:15

Sa ikaupat nga adlaw
"ang ikaupat nga adlaw"

Limbongi
Ilaron o binuangan pinaagi sa pagbuhat sa dili nila gusto nga buhaton

panimalay sa imong amahan
Mga posibleng ipasabot 1) nagtumong kini sa mismong balay. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang gipuy-an nga balay sa imong amahan ug sa iyang pamilya" o 2) Ang "balay" nagtumong sa mga tawo nga nagpuyo didto. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang imong pamilya"

sunogon
Ang pulong nga "sunogon" nagpasabot nga gisunog pag-ayo. Kung ang tawo "masunog," nagpasabot kini nga gisunog siya hangtod siya mamatay.

Giimbata mo lang ba kami dinhi aron nga mahimo kaming kabos
Gipangutana nila kini nga pangutana aron sa pagpamasangil kaniya sa pag-imbata kanila aron mahimo silang mapobri. Kini nga pangutana mahimong masulat ingon nga pamahayag. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gidala mo kami dinhi aron mahimo kaming pobri!"

aron nga mahimo kaming kabos
Mapobri gayod sila kung mopalit sila ug bisti kaniya kung dili nila masulbad ang tigmo. Ang ubang paagi sa paghubad: "aron mapobri kami pinaagi sa pagpugos kanamo sa pagpalit kaniya ug bag-ong mga bisti"

Judges 14:16

Gikasilagan mo gayod ako! Wala mo ako higugmaa
Makaduha kining giingon sa asawa ni Samson aron sa pagpaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala mo gayod ako higugmaa"

Tigmo

Usa ka dula nga diin ang magdudula kinahanglan makahibalo sa tubag sa lisod nga pangutana

Tan-aw diri

Pulong kini nga gigamit aron sa pagkuha ug atensyon sa uban. Dinhi ang "tan-aw" nagpasabot sa "paminaw." Ang ubang paagi sa paghubad: "Paminaw kanako" o "Tagai ug pagtagad kung unsa ang isulti ko kanimo"

kung wala nako gisultihan ang akong amahan ug inahan, kinahanlan ba nga sultihan ko ikaw?

Gibadlong siya ni Samson tungod sa iyang paghangyo nga isulti kaniya ang tubag. Kini nga pangutana mahimong masulat ingon nga pamahayag. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala ko man gani sultihi ang akong mga ginikanan. Dili ko usab isulti kanimo" o "ayaw gayod pamugos kanako nga akong isulti kanimo, kay wala ko man gani gisultihan ang akong ginikanan, nga mas suod kami kaysa kanimo"

sulod sa pito ka adlaw hangtod nga nahuman ang adlaw sa kumbira

Mga posible nga pasabot 1) "sulod sa pito ka adlaw sa ilang kumbira" o 2) "sulod sa tibuok pito ka adlaw sa ilang kumbira."

pito ka adlaw

"Ang ikapito nga adlaw"

gihasol gayod siya pag-ayo niini

Dinhi ang pulong nga "gihasol" nagpasabot nga "gipugos." Ang ubang paagi sa paghubad: "Kanunay siyang nagpugos kaniya aron mosulti kaniya"

Judges 14:18**ikapito nga adlaw**

"Ang ikapito nga adlaw"

ang mga lalaki sa siyudad

Nagtumong kini sa kaparyentihan sa asawa ni Samson. Mahimo kining mas ipaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang mga batan-ong lalaki" o "ang mga kaparyentihan sa babaye"

Unsa may mas tam-is kaysa dugos? Kinsa may kusgan kaysa liyon?

Mao kini ang tubag sa maong tigmo. Mahimo kining masulat ingon nga pamahayag imbis nga pangutana. Kung mahimo kinahanglan nga ipaklaro kung unsa ang kalabotan niini sa maong tigmo

pinaagi sa paghatag ug dugang kasayoran. Ang ubang paagi sa paghubad: "Tam-is ang dugos ug kusgan ang liyon." o "Tam-is ang dugos ug gikan kini sa liyon."

Kung wala pa kamo nagdaro pinaagi sa akong nating baka

Gikumpara ni Samson ang paggamit nila sa iyang asawa aron makakuha ug tubag sa uban ngadto sa paggamit ug nating baka sa uban aron sa pagdaro sa ilang kaumahan. Ang ubang paagi sa paghubad: "kung wala lang ninyo gamita ang akong asawa"

nagdaro

Ang pagdaro usa ka paggamit ug mannap aron sa pagbira sa suwab sa yuta ug aron sa pag-andam sa yuta alang sa mga liso.

Judges 14:19**mikunsad ang Espiritu ni Yahweh kang Samson uban ang gahom**

Ang pulong nga "mikunsad" nagpasabot nga ang Espiritu ni Yahweh nag-impluwensya kang Samson. Sa maong kahintang, gihimo niya siyang kusgan. Ang ubang paagi sa paghubad: "gihimo niyang kusgan si Samson" o "gihimo niya si Samson nga hilabihan ka makagagahom"

niadtong mga katawhan

"ang mga tawo nga nagpuyo didto"

kinawat

mga butang nga gipugos pagkuha, kasagaran human sa away o gubat

paris sa mga bisti

Gikan kini sa mga kinawat nga iyang gikuha gikan sa Askelon. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang paris sa mga bisti nga iyang gipanguha"

mitungas siya sa balay sa iyang amahan

Ang pulong nga "mitungas" gigamit dinhi tungod kay anaa si Samson sa Timna ug mas ubos kini kaysa gipuy-an sa panimalay sa iyang amahan.

Ug ang iyang asawa gihatag ngadto sa suod niya nga higala

Mahimo kining masaysay sa lahi nga paagi. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gihatag sa iyang ugangang lalaki ang babaye didto sa suod niyang higala"

suod niya nga higala

"pinakasuod nga higala"

Chapter 15

¹ Human sa pipila ka mga adlaw, sa panahon sa pag-ani ug trigo, nagdala si Samson ug nating kanding ug miadto aron pagbisita sa iyang asawa. Miingon siya sa iyang kaugalingon, "Mosulod ako sa lawak sa akong asawa." Apan wala siya gitugotan sa iyang ugangang lalaki nga mosulod. ² Miingon ang iyang ugangang lalaki, "Abi nako ug gikasilagan mo na siya, busa gihatag ko siya sa imong higala. Ang iyang manghod nga babaye mas maanyag kaysa kaniya, dili ba? Siya nalang ang dad-a." ³ Miingon si Samson kanila, "Karon wala akoy labot sa mga Filistihanon kung mapasakitan ko sila." ⁴ Milakaw si Samson ug nagdakop ug 300 ka mga milo ug gihiktan niya kini parisparis, ikog sa ikog. Ug mikuha siyag mga sulo ug gihikot niya kini sa tunga sa gipangparis nga mga ikog. ⁵ Sa dihang nasindihan na niya ang mga sulo, iyang gibuhian ang mga milo didto sa trigohan sa mga Filistihanon, ug ilang gipangsunog ang gipangtapok nga mga trigo ug ang mga trigo nga nagtindog pa sa kaumahan, apil pa ang kaparasan ug ang mga tanaman sa olibo. ⁶ Nangutana ang mga Filistihanon, "Kinsa man ang nagbuhat niini?" Giingnan sila, "Si Samson, ang umagad nga lalaki sa Timnahanon ang nagbuhat niini, tungod kay gidala ug gihatag sa Timnahanon ang asawa ni Samson sa iyang higala." Unya miadto ang mga Filistihanon ug gisunog nila ang babaye lakip na ang iyang amahan. ⁷ Miingon si Samson kanila, "Kay mao man kini ang inyong gibuhat, manimalos ako kaninyo, ug kung mahuman na kana, moundang na ako." ⁸ Busa gihiwahiwa niya sila, dapidapi ug paa, uban sa dakong pagpamatay. Unya milugsong siya ug mipuyo didto sa langob sa pangpang sa Etam. ⁹ Unya mitungas ang mga Filistihanon ug nangandam aron sa pagpakiggubat sa Juda ug giandam nila ang ilang mga sundalo sa Lehi. ¹⁰ Miingon ang mga kalalakin-an sa Juda, "Nganong mitungas man kamo aron sa pag-sulong kanamo?" Miingon sila, "Mosulong kami aron among dakpon si Samson, ug among buhaton kaniya kung unsa ang iyang gibuhat kanamo." ¹¹ Unya ang 3, 000 ka mga kalalakin-an nga taga Juda milugsong sa langob didto sa pangpang sa Etam, ug giingnan nila si Samson, "Wala ka ba masayod nga ang Filistihanon maoy nagdumala kanato? Unsa man kining imong gibuhat kanamo?" Mitubag si Samson kanila, "Gibuhat nila kini kanako, busa buhaton ko usab kini kanila." ¹² Giingnan nila si Samson, "Mianhi kami aron hiktan ka ug itugyan ngadto sa kamot sa mga Filistihanon." Miingon si Samson kanila, "Panaad kamo nga dili mismo kamo ang mopatay kanako." ¹³ Miingon sila kaniya, "Dili, hiktan ka lamang namo ug pisi ug itugyan ngadto kanila. Manaad kami nga dili ka namo patyon." Busa gihiktan nila siya pinaagi sa duha ka bag-ong pisi ug ilang gidala siya didto ibabaw sa bato. ¹⁴ Sa dihang nakaabot na siya sa Lehi, naninggit ang mga Filistihanon samtang nagtagbo kaniya. Unya mikunsad ang Espiritu ni Yahweh ngadto kaniya uban ang gahom. Ang pisi nga anaa sa iyang mga bukton nahimong sama sa nasunog nga lino, ug nahulog kini gikan sa iyang mga kamot. ¹⁵ Nakakita si Samson ug bag-o pa kaayo nga panga sa asno, ug iya kining gipunit ug pinaagi niini iyang gipamatay ang liboan ka mga kalalakin-an. ¹⁶ Miingon si Samson, "Pinaagi sa panga sa asno, mga tinapok ibabaw sa mga tinapok, pinaagi sa panga sa asno nakapatay ako ug liboan ka mga kalalakin-an." ¹⁷ Sa dihang nahuman na sa pagpakigsulti si Samson, iyang gilabay ang panga sa asno, ug iyang gitawag ang maong lugar nga Ramat Lehi. ¹⁸ Giuhaw pag-ayo si Samson ug gitawag niya si Yahweh ug miingon, "Imong gihatag ang dakong kadaogan sa imong sulugoon. Apan karon mamatay ba ako tungod sa kauhaw ug malaglag gikan sa kamot sa mga tawong dili tinuli?" ¹⁹ Ug gipaliki sa Dios ang ilalom sa yuta nga anaa sa Lehi, ug migula ang tubig. Sa dihang nakainom na siya, mibalik ang iyang kusog ug nabaskog siya. Busa iyang ginganlan ang maong lugar ug En Hakore, ug hangtod karon anaa pa gihapon kini sa Lehi. ²⁰ Nahimong maghuhukom si Samson sa Israel sulod sa 20 ka tuig sa panahon nga gidumalahan sila sa mga Filistihanon.

Judges 15:1

Miingon siya sa iyang kaugalingon

Nagtumong kini sa panghunahuna. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gisulti niya sa iyang kaugalingon"

Mosulod ako sa lawak sa akong asawa

Nagtinguha si Samson nga makigdulog sa iyang asawa. Mahimo kining masaysay ug mapaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mosulod ako sa lawak sa akong asawa, aron dungan kaming mangatulog"

Apan wala siya gitugotan sa iyang ugangang lalaki nga mosulod

Mahimong makatabang kini kung dungagan ang nawala nga mga pulong. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala siya tugoti nga mosulod sa lawak sa babaye"

busa gihatag ko siya sa imong higala

Nagpasabot kini nga gihatag siya aron mahimong asawa sa iyang suod nga higala. Mahimo kining mapaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "busa gihatag ko siya aron maminyo sa imong higala"

dili ba?

Gipangutana niya kini nga pangutana aron sa pagpaila nga kinahanglan mouyon si Samson kaniya. Kini nga pangutana mahimong masulat ingon nga pamahayag. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nanghinaot ako nga mouyon ka."

Siya nalang ang dad-a

Gisugyot niya nga dad-on nalang ni Samson ang manghod nga babaye sa iyang asawa aron iyang maasawa. Mahimo kining mas mapaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "Siya nalang ang dad-a aron mahimo nimong asawa"

Judges 15:3**Karon wala akoy labot sa mga Filistihanon kung mapasakitan ko sila**

Naghunahuna si Samson nga tungod niana dili siya mahimong sad-an kung sulogon niya ang mga Filistihanon tungod kay nakasala man sila kaniya. Mahimo kining masaysay nga klaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili gayod ako mahimong sad-an kung akong mapasakitan ang mga Pilistihanon tungod kay aduna silay nabuhat nga sayop kanako"

mga milo

Ang mga milo mananap nga sama sa iro nga adunay taas nga ikog ug nagakaon ug nagasalag nga mga langgam ug uban pa nga mga gagmayng mananap.

parisparis

Ang paris nga tagduhaduha, sama sa duha ka mga milo, o duha ka ikog

ikog sa ikog

"pinaagi sa ilang mga ikog"

sulo

Ang sulo usa ka kahoy nga adunay kalayo sa tumoy niini; ang sulo kasagaran ginagamit sa pagpahayag sa ubang butang o aron nga dad-on para isuga.

Judges 15:5**trigo nga nagtindog**

trigo nga anaa pa diha sa iyang nakatanom nga punoan sa uma.

gipangtapok nga mga trigo

ang gipangtapok nga mga trigo nga gikolekta human kini maani

tanaman

Ang tanaman usa ka lugar kung asa magtubo ang mga kahoy nga mamunga.

Timnahanon

Usa kini ka tawo nga gikan sa Timna.

umagad nga lalaki sa Timnahanon

umagad- ang bana sa anak niyang babaye mao ang "Umagad nga lalaki."

tungod kay gidala ug gihatag sa Timnahanon ang asawa ni Samson sa iyang higala

Gihatag sa ugangan nga lalaki ni Samson ang iyang asawa ngadto sa iyang suod nga higala. Mahimo kining mapaklaro sa pagsaysay. Ang ubang paagi sa paghubad: "gikuha ang asawa ni Samson ug gitugotan kini nga mominyo sa iyang suod nga higala"

gisunog

Ang pulong nga "gisunog" nagpasabot sa hingpit nga pagsunog sa usa ka butang. Kung ang usa ka tawo "gisunog," nagpasabot lamang kini nga kanang tawhana gisunog hangtod nga mamatay.

Judges 15:7**Miingon si Samson kanila**

"miingon ngadto sa mga Filistihanon"

kay mao man kini ang inyong gibuhat

"Tungod kay mao man kini ang inyong gibuhat."

gihiwahiwa niya sila, dapidapi ug paa

Dinhi ang "dapidapi ug paa" nagtumong sa tibuok lawas. Mao kini ang makita nga hulagway kung giunsa ni Samson pagpatay ang mga Pilistihanon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gihiwa niya ang ilang mga lawas sa ginagmay"

milugsong

Dinhi ang pulong "milugsong" wala magpasabot nga nag-usab siyag dapit, apan hinuon, paagi kini aron sa paghulagway sa usa ka tawo nga padulong sa laing dapit. Ang ubang paagi sa paghubad: "miadto"

langob

usa ka abli nga bungtod o dapit sa kabukiran

pangpang

taas, batohon nga bungtod o dapit sa kabukiran

pangpang

Mao kini ang pangalan sa batohon nga bungtod sa siyudad duol sa Jerusalem.

Etam

Mao kini ang ngalan sa batohon nga bungtod sa siyudad sa Jerusalem.

Judges 15:9**mitungas ang mga Filistihanon ... sa Juda**

Ang pulong nga "mitungas" gigamit dinhi tungod kay ang mga Filistihanon nangadto sa Juda nga mas taas kaysa sa ilang gigikanan.

nangandam aron sa pagpakiggubat

"nangandam sa ilang kaugalingon alang sa gubat"

Lehi

Mao kini ang ngalan sa lungsod didto sa Juda.

among buhaton kaniya kung unsa ang iyang gibuhath kanamo

Gikumpara karon sa mga Filistihanon kung unsaon nila pagpatay si Samson sama kung giunsa pagpatay ni Samson ang mga Filistihanon. Ang ubang paagi sa paghubad: "patya siya sama sa pagpatay niya sa kadaghanan sa atong mga katawhan"

Judges 15:11

3,000 ka mga kalalakin-an nga taga Juda
"3,000 ka mga lalaki sa Juda"

langob didto sa pangpang sa Etam

Ihubad kini sa mugbo nga pulong sama sa imong paghubad sa 15:7

Wala ka ba masayod nga ang Filistihanon maoy nagdumala kanato? Unsa man kining imong gibuhath kanamo?

Nangutana ang mga katawhan sa Juda kang Samson sa niining pangutanaha aron badlongon siya. Mahimong masulat ingon nga pamahayag kini nga pangutana. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nasayod ka gayod nga ang mga Filistihanon maoy nagdumala kanato apan nagbuhat ka ingon nga dili sila maoy nagdumala kanimo. Ang imong gibuhath nagbuhat gayod ug dakong kadaot kanamo."

Gibuhath nila kini kanako, busa buhaton ko usab kini kanila.

Gitumong ni Samson kung giunsa nila pagpatay ang iyang asawa ug kung giunsa niya sila pagpatay pinaagi sa iyang pagpanimalos. Mahimo kining masaysay nga klaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gipatay nila ang akong asawa, busa patyon ko usab sila."

Judges 15:12

sa mga kamot sa Filistihanon

Dinhi ang "kamot" naghigot sa gahom. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang pagdumala sa mga Filistihanon"

itugyan ngadto

Nagpasabot kini sa pagtugyan sa usa ka tawo sa pagdumala sa uban. Ang ubang paagi sa paghubad: "ihatag ka sa mga Pilistihanon"

didto ibabaw sa bato

Nagtumong kini sa langob sa pangpang sa Etam kung asa gikan si Samson 15:7. Dinhi ang pulong "ibabaw sa" nagpasabot nga gidala nila siya pagawas sa langob. Ang ubang paagi sa paghubad: "layo gikan sa langob sa mga dagkong bato"

Judges 15:14

Sa dihang nakaabot na siya

Wala nag-inusara si Samson sa iyang panaw, giubanan siya sa mga lalaki nga maoy naggapos

kaniya sa pisi. Ang ubang paagi sa paghubad: " Sa dihang miabot sila"

Lehi

Mao kini ang ngalan didto sa lungsod sa Juda. Tan-awa kung giunsa mo kini paghubad sa 15:9.

mikunsad ang Espiritu ni Yahweh ngadto kaniya uban ang gahom

Ang pulong nga "mikunsad" nagpasabot nga ang espiritu ni Yahweh nag-impluwensya kang Samson. Sa maong panghitabo, gihimo niya siyang hilabihan ka kusgan. Ang ubang paagi sa paghubad: "gihimo niyang hilabihan ka kusgan si Samson"

Ang pisi nga anaa sa iyang mga bukton nahimong sama sa nasunog nga lino

Dali nga natanggal ni Samson ang pisi nga anaa sa iyang bukton. Gihulagway sa manunulat kung unsa kasayon niya natanggal ang maong pisi pinaagi sa pagsulti nga nahimo kining sama sa nasunog nga lino. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gilabtik niya ang pisi nga anaa sa iyang mga bukton sama sa nasunog nga lino"

lino

Mga lanot gikan sa lino nga tanom ginagamit aron pagbuhat ug mga hilo ug sinina

Judges 15:15

bag-o pa kaayo nga panga

Nagpasabot kini nga ang asno bag-o pa nga namatay ug ang iyang mga bukog wala pa kaayo malata. Ang panga nga bukog anaa sa ubos nga bahin sa baba diin nakahan-ay ang ngipon.

liboan ka mga kalalakin-an

"1,000 ka mga kalalakin-an"

mga tinapok ibabaw sa mga tinapok

Kini nga pulong nagpasabot kung unsa kadaghan ang napatay nga mga tawo ni Samson. Adunay sobra pa nga mga lawas aron makabuhat ug dagko pa nga mga tinapok nga lawas. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nagbuhat ako ug tinapok nga patayng lawas"

Judges 15:17

Ramat Lehi

Ngalan kini sa usa ka lugar. Ang pasabot sa ngalan mao ang "Ang bungtod sa Panga"

Giuhaw pag-ayo

"Nagkinahanglan ug tubig nga mainom"

Apan karon mamatay ba ako tungod sa kauhaw ug malaglag

Mga posibleng paghubad: 1) Hilabihan gayod ang kauhaw ni Samson nga kamatyonon na siya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Karon mamatay na ako sa kauhaw ug matumba na ang akong lawas" 2) Gipasobrahan ni Samson ang paghulagway sa iyang

kauhaw pinaagi sa pagpangutana kung mamatay ba siya tungod sa kauhaw. Ang ubang paagi sa paghubad: "Apan motugot ka ba nga mahimo akong maluya ug matumba tungod sa kauhaw"

mamatay ba ako tungod sa kauhaw

Nagpasabot kini nga mamatay ka tungod kay wala ka makainom ug tungod niini, wala nay igong tubig pa ang imong lawas.

malaglag gikan sa kamot sa mga tawong dili tinuli

Ang hugpong sa pulong nga "malaglag gikan sa mga kamot" nagpasabot nga mabihag. "Sa mga kamot sa mga tawong wala matuli" nagpasabot sa mga Filistihanon ug ang pulong nga "wala matuli" gipasabot nga wala sila magsimba kang Yahweh. Ang ubang paagi sa paghubad: "madakpan gikan sa mga walay dios nga Filistihanon"

Judges 15:19

gipaliki sa Dios ang ilalom sa yuta

"giabli ang bangag sa ilalom sa yuta" o "giablihan ang ilalom nga dapit." Nagtumong kini sa ilalom nga dapit sa yuta kung asa gipalugwa ni Yahweh ang tubod sa tubig.

Lehi

Hubara kini sama sa imong paghubad sa 15: 9

mibalik ang iyang kusog ug nabaskog siya

Kining duha ka pulong managsama lamang ang ipasabot ug gipaklaro nga nakusgan pagbalik si Samson. Mahimong mausa kining duha ka pamahayag. Ang ubang paagi sa paghubad: "nakusgan siya pagbalik" o "nibalik iyang kusog"

En Hakore

Mao kini ang ngalan sa tubod sa tubig. Nagpasabot kini nga ngalan nga "ang tubod alang kaniya nga nag-ampo"

hangtod karon anaa pa gihapon kini sa Lehi

Nagpasabot kini nga ang maong suba wala pa mahubas apan nagpabilin pa kini. Ang pulong nga "hangtod karon" nagtumong sa "karon" nga panahon. Ang ubang paagi sa paghubad: "mahikaplagan gihapon ang maong tubod sa Lehi, bisan karon"

sa panahon nga gidumalahan sila sa mga Filistihanon

Nagtumong kini sa panahon nga nagdumala pa ang mga Pilistihanon sa yuta sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa panahon nga ang Pilistihanon maoy nagdumala sa Israel"

Chapter 16

¹ Miadto si Samson sa Gaza ug nakakita siyag babayeng nagbaligyag dungog didto, ug nagdulog silang duha. ² Ang taga Gaza gisultihan nga, "Si Samson ania dinhi." Sa hilom gilibotan nila ang dapit, ug nagpaabot sila kaniya sa tibuok gabii didto sa ganghaan sa siyudad. Wala sila nagsabasaba tibuok gabii. Miingon sila, "Hulaton ta siya hangtod mabuntag, ug unya patyon." ³ Naghigda si Samson hangtod sa tungang gabii. Sa tungang gabii mibangon siya ug gigunitan ang duha ka poste sa ganghaan sa siyudad. Gipang-ibot niya kini, lakip ang babag ug ang tanan, ug gibutang sa iyang abaga paingon sa tumoy sa bungtod, atubang sa Hebron. ⁴ Human niini, nahigugma si Samson sa usa ka babaye nga nagpuyo sa walog sa Sorek. Ang iyang ngalan mao si Delilah. ⁵ Ang mga pangulo sa mga Pilistihanon miadto sa babaye ug miingon kaniya. "Atik-atika si Samson aron masuta kung asa naggikan ang iyang kusog, ug kung sa unsang paagi nga ato siyang mapildi, ug magapos aron pakaulawan. Buhata kini, ug ang matag-usa kanamo maghatag kanimo ug 1, 100 ka buok plata." ⁶ Ug si Delilah miingon kang Samson, "Palihog, sultihi ako kung nganong kusgan ka man kaayo, ug unsaon ka man paggapos sa uban, aron nga ikaw madumalahan?" ⁷ Miingon si Samson kaniya, "Kung ila akong hiktan ug pito ka preskong mga pisi sa pana nga wala mauga, niana ako mahimong luya ug mahisama sa kasagarang tawo." ⁸ Unya ang mga pangulo sa Pilistihanon miadto kang Delilah ug nagdalag pito ka pisi sa pana nga presko nga wala mauga, ug gihiktan niya si Samson uban kanila. ⁹ Karon aduna siyay mga lalaki nga nagtago sa hilom sa pinakasulod nga bahin sa iyang lawak. Miingon siya kaniya, "Ang mga Pilistihanon anaa aron sa pagdakop kanimo, Samson!" Apan iyang gipangbugto ang mga pisi sa pana sama sa lambo nga nadip-ig sa kalayo. Ug wala nila nahibaloi ang sekreto sa iyang kusog. ¹⁰ Unya si Delilah miingon kang Samson, "Nganong imo man akong giilad ug nagsultig bakak kanako. Palihog, sultihi ako kung unsaon ka pagpildi." ¹¹ Miingon siya kaniya, "Kung higtan ako nila ug bag-ong pisi nga wala pa gayod magamit alang sa trabaho, maluya gayod ako ug mahisama sa ubang lalaki." ¹² Busa si Delilah nagkuhag bang-ong pisi ug gihiktan niya siya, ug miingon siya kaniya, "Ang mga Pilistihanon anaa aron sa pagdakop kanimo, Samson!" Ang mga lalaki naghigda nga naghulat sa pinakasulod sa lawak. Apan gipangbugto ni Samson ang pisi pinaagi sa iyang mga bukton sama nga tipik lamang kini sa mga hilo. ¹³ Miingon si Delilah kang Samson, "Hangtod kanus-a man nimo ako ilaron ug bakakan. Sultihi ako kung paunsa ka mapildi." Miingon si Samson kaniya, "Kung imong salapiron ang pungpong sa akong buhok sa makapito ginamit ang pangtahi tela nga makina, mahisama ako sa ubang lalaki." ¹⁴ Samtang siya natulog, si Delilah nagsalapid sa pito ka pungpong sa iyang mga buhok ginamit ang kasangkapan alang sa pagtahi ug gilansang kini didto, unya miingon siya kang Samson, "Ang mga Pilistihanon anaa aron sa pagdakop kanimo, Samson!" Nakamata siya gikan sa pagkatulog ug iyang gibira ang makina ug ang pugong niini. ¹⁵ Ang babaye miingon kaniya, "Giunsa nimo pag-ingon nga 'Gihigugma ko ikaw,' nga dili mo man itug-an ang imong sekreto kanako? Gibugalbugalan mo ako niining tulo ka higayon ug wala mo ako tug-ani nganong aduna kay dakong kusog nga sama niini." ¹⁶ Sa matag adlaw ginapugos niya si Samson pinaagi sa iyang mga pulong, ug gipugos niya siya pag-ayo nga naglaom nga siya mamatay. ¹⁷ Busa gitug-anan siya ni Samson sa tanan ug miingon kaniya, "Wala gayod ako nagamitan ug labaha aron magupitan sukad masukad, tungod kay ako usa ka Nazareno alang sa Dios gikan pa sa taguangkan sa akong inahan. Kung kiskisan ang akong ulo, ang akong kusog mobiya kanako, ug maluya ako ug mahisama sa ubang mga lalaki." ¹⁸ Sa dihang nakita ni Delilah nga nagsulti siya kaniya sa tinuod mahitungod sa tanan, gipatawag niya ang mga pangulo sa Pilistihanon, ug giingnan, "Balik kamo dinhi pag-usab, tungod kay gisultihan na niya ako sa tanang mga butang." Unya ang mga pangulo sa Pilistihanon miadto kaniya nga nagdalag plata sa ilang mga kamot. ¹⁹ Gipatulog niya si Samson sa iyang paa. Ug nagtawag siyag tawo aron nga magkiskis sa pito ka pungpong sa iyang buhok nga gisalapid, ug iyang gisugdan sa pagdumala siya, kay ang iyang kusog mibiya na man kaniya. ²⁰ Miingon siya, "Ang mga Pilistihanon anaa na kanimo, Samson! "Mibangon siya gikan sa iyang pagkatulog ug miingon, "Moikyas ako sama sa mga niaging panahon ug magkiskisi aron makalingkawas." Apan wala siya masayod nga si Yahweh mibiya na kaniya. ²¹ Gidakop siya sa mga Pilistihanon ug gilugit ang iyang mga mata. Gidala nila siya lugsong sa Gaza ug gikadinahan siyag kandadong bronsi. Gihimo siyang tigpatuyok ug galingang bato didto sa bilangoan. ²² Apan ang iyang buhok naghinayhinay ug turok pag-usab human kini kiskisi. ²³ Ang mga pangulo sa Pilistihanon nagtigom aron maghalad ug dakong halad sa ilang dios nga si Dagon, ug aron maglipay. Miingon sila, "Ang atong dios nagpukan kang Samson, nga atong kaaway, ug ato siyang magunitan." ²⁴ Sa dihang makita siya sa mga tawo, daygon nila ang ilang dios, kay nag-ingon sila, "Ang atong dios nagpildi sa atong kaaway ug gihatag siya kanato - ang tigguba sa atong nasod, nga nagpatay sa daghan kanato." ²⁵ Sa dihang nagsadya sila, miingon sila, "Tawo si Samson, aron pakataw-on kita niya." Gitawag nila si Samson pagawas sa bilangoan ug gipakatawa niya sila. Gipatindog nila siya taliwala sa duha ka haligi. ²⁶ Giingnan ni Samson ang batan-ong lalaki nga nagguni sa iyang kamot, "Tugoti ako sa paghikap sa haligi diin gibutangan sa gambalay, aron nga

makasandig ako niini." ²⁷ Karon ang balay napunog mga lalaki ug mga babaye, Ang tanang pangulo sa Pilistihanon atua usab didto. Ang anaa sa atop mikabat sa 3, 000 ka mga tawo lalaki ug babaye, samtang nagtan-aw sila kang Samson nga naglingaw kanila. ²⁸ Misangpit si Samson kang Yahweh ug miingon, "Ginoong Yahweh, hinumdomi ako! Palihog hatagi akog kusog niini lamang nga higayon, Dios, aron nga kapanimaslan ko sa usa lamang ka paghuyop ang mga Pilistihanon tungod sa ilang paglugit sa akong duha ka mata." ²⁹ Gigunitan ni Samson ang duha ka haligi nga anaa sa taliwala diin napahiluna ang gambalay, ug nagsandig siya niini, ang usa ka haligi sa iyang tuong kamot, ug ang laing usa sa iyang wala. ³⁰ Miingon si Samson, "Tugoti ako nga mamatay uban sa mga Pilistihanon!" Mihunat siya sa makusog ug ang gambalay nahugno ngadto sa mga pangulo ug sa tanang tawo nga atua didto. Busa ang iyang napatay niadtong adlaw mas daghan pa kaysa sa panahon sa iyang pagkinabuhi. ³¹ Unya ang iyang mga igsoong lalaki ug ang tanang anaa sa panimalay sa iyang amahan milugsong. Gikuha nila siya, ug gidala pagbalik ug gilubong tunga-tunga sa Zorah ug Eshtaol sa dapit nga gilubngan kang Manoah, nga iyang amahan. Nahimong maghuhukom si Samson sa Israel sulod sa 20 ka tuig.

Judges 16:1

nagdulong silang duha

Usa kini ka maayo nga paagi sa pagsulti mahitungod sa ilang pagdulong. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nagdulong siya uban sa babaye"

Ang taga Gaza gisultihan

Ang pulong nga "taga-Gaza" nagtumong sa mga tawo sa Gaza. Mahimo kining isaysay sa aktibo nga paagi. Ang ubang paagi sa paghubad: "Adunay usa ka tawo nga nagtug-an ngadto sa katawhan sa Gaza"

Sa hilom gilibotan nila ang dapit ... ug nagpaabot sila kaniya sa tibuk gabii didto sa ganghaan sa siyudad

Kini nagpasabot nga ang pipila sa mga taga-Gaza nagpalibot sa lugar diin gipuy-an ni Samson ug ang uban nagpaabot sa ganghaan sa siyudad aron nga dili siya makabiya.

Wala sila nagsabasaba tibuk gabii

Mga posible nga ipasabot ang 1) "Wala sila nagsaba tibuk gabii" o 2) "Wala sila misulay sa pag-ataki kaniya"

Judges 16:3

tungang gabii

"sa tunga-tunga sa kagabhion"

ang duha ka poste

ang nagsuporta sa ganghaan sa siyudad. Tingali kini nga mga poste hinimo gikan sa tulo ka dagkong kahoy ug gilubong ug lalom sa yuta. Ang mga sira niini nga ganghaan naka konekta niini nga mga poste.

lakip ang babag ug ang tanan

Tingali ang babag usa ka bug-at nga puthaw nga nagkonektar sa mga poste ug ganghaan. Ug tingali ang mga sira hinimo sa bug-at nga kahoy o bakal.

ug gibutang sa iyang abaga

ang bahin sa lawas sa tawo diin nagsumpay ang bukton ug liog sa lawas.

Hebron

Mao kini ang pangalan sa siyudad.

Judges 16:4

walog sa Sorek

Mao kini ang pangalan sa walog duol sa balay ni Samson.

Atik-atika

Paglimbong, o pabuhaton sa mga butang nga dili niya buot buhaton.

aron masuta

Ang ubang paagi sa paghubad: "aron masabtan" o "aron matun-an"

kung asa naggikan ang iyang kusog

Ang ubang paagi sa paghubad: "unsay hinungdan sa iyang naghinubrang kusog"

ug kung sa unsang paagi nga ato siyang mapildi, ug magapos aron pakaulawan

"unsaon ta siya pagpildi"

Judges 16:6

unsaon ka man paggapos sa uban, aron nga ikaw madumalahan

Ang ubang paagi sa paghubad: "hikitan ka aron madumalaan" o "hikitan ka aron mapugngan"

preskong mga pisi sa pana

Ang pisi sa pana sagad nga ginabuhat gikan sa parti sa hayop, kasagaran sa mga ugat. "preskong mga pisi sa pana" nagpasabot niadtong bag-o palang giihaw nga hayop nga wala pa nauga.

nga wala mauga

Ang ubang paagi sa paghubad: "nga wala pa nauga" (UDB) s

Judges 16:8**nga wala mauga**

Ang ubang paagi sa paghubad: "nga wala pa mauga"

gihiktan niya si Samson uban kanila

Gihiktan ni Delilah si Samson sa preskong pisi sa pana"

Karon

Gigamit kini nga pulong nganhi aron sa pagpakita sa paghunong gikan sa tinubdanan sa istorya. Dinhi ang manunulat nagsulti sa kaagi nga istorya mahitungod sa mga Pilistihanong lalaki nga gipapaabot ni Delilah aron sa pagdakop kang Samson.

Ang mga Pilistihanon anaa aron sa pagdakop kanimo

Ang pulong nga "anaa na kanimo" nagpasabot nga andam na sila sa pagdakop kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang mga Pilistihanon ania dinhi aron sa pagdakop kanimo"

iyang gipangbugto ang mga pisi sa pana sama sa lambo nga nadip-ig sa kalayo

Gihulagway sa manunulat kung unsa ka sayon alang kang Samson ang pagbugto sa mga pisi pinaagi sa pagpakasama niini ngadto sa lambo nga mabugto tungod sa kalayo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Iyang gipangbugto ang mga pisi sa pana ingon kasayon sa lambo nga nasunog" o "Iyang gipangbugto ang mga pisi sa pana ingon kasayon sa nipis nga hilo"

Judges 16:10**Nganong imo man akong giilad ug nagsultig bakak kanako**

Kining duha ka mga pulong managsama ang ipasabot ug gisulti sa makaduha aron hatagan ug pagtagad. Kining duha ka pagsaysay mahimong usahon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gilimbongan mo ako"

unsaon ka pagpildi

Ang ubang paagi sa paghubad: "mapildi ka sa mga tawo"

Ang mga Pilistihanon anaa aron sa pagdakop kanimo

Ang pulong nga "anaa kanimo" nagpasabot nga anaa na sila aron sa pagdakop kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang mga Pilistihanon ania dinhi aron sa pagdakop kanimo"

naghigda nga naghulat

Nagpasabot kini nga nagtago sila ug nagpaabot sa tama nga panahon aron sa pagdakop kang Samson. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagpaabot aron sa pag-ataki kaniya"

sama nga tipik lamang kini sa mga hilo

Gipakita sa manunulat kung unsa kasayon alang kang Samson ang pagbugto sa mga pisi pinaagi sa pagpakasama niini ngadto sa hilo. Ang ubang paagi sa paghubad: "sayon kaayo ingon nga kini hilo lamang"

Judges 16:13**Hangtod kanus-a man nimo ako ilaron ug bakakan**

Managsama ang mga pulong nga gisulti ni Delilah aron sa paghatag ug kabug-aton. Kining duha ka mga pulong mahimong usahon. Ang ubang paagi sa paghubad: "gilimbongan mo ako"

paunsa ka mapildi

Ang ubang paagi sa paghubad: "mapildi ka sa mga tawo"

salapiron

ikis-ikison ang matag-usa sa gamit aron mahiusa.

pungpong sa akong buhok

ginagmay nga pungpong sa buhok

tela

tela nga hinimo gikan sa hinabi nga butang

kasangkapan alang sa pagtahi

usa kini ka makina alang sa paghiusa sa tanang hilo aron mahimong panapton

ug gilansang kini didto

"unya gilansang ang tela nga ngadto sa makina"

lansang

pukpokon ang lansang aron nga magpugong sa usa ka butang

mahisama ako sa ubang lalaki

Mahimong ipaklaro ang tibuk ipasabot niini nga pagsaysay. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mahimo akong huyang sama sa ubang lalaki"

Ang mga Pilistihanon anaa aron sa pagdakop kanimo

Ang mga pulong nga "anaa kanimo" nagpasabot nga anaa na sila aron sa pagdakop kang Samson. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ania dinhi ang mga Pilistihanon aron sa pagdakop kanimo"

iyang gibira ang makina ug ang pugong niini

Gibira ni Samson ang tela gikan sa makina sa dihang iyang gibira ang iyang buhok. Mahimo kining isaysay sa klaro nga paagi. Ang ubang paagi sa paghubad: "gibira ang iyang buhok, uban niini ang pugong sa makina ug ang tela" (UDB)

Judges 16:15**Giunsa nimo pag-ingon nga 'Gihigugma ko ikaw,' nga dili mo man itug-an ang imong sekreto kanako?**

Gisulti kini ni Delilah nga pangutana aron sa pagsulti nga kung gihigugma gayod siya ni Samson

motug-an siya sa iyang mga sekreto. Kini nga pangutana mahimong isulat sa pagsaysay. Ang ubang paagi sa paghubad: "Sa dihang moingon ka nga 'Gihigugma ko ikaw,' imo lamang kining gisulayan tungod kay wala mo man isulti kanako ang imong sekreto."

ginapugos niya si Samson pinaagi sa iyang mga pulong
Dinhi ang manunulat nagsulti kung giunsa ni Delilah pagpadayon sa pagpamarayeg si Samson aron nga mapugos siya sa pagsulti sa iyang sekreto. Ang ubang paagi sa paghubad: "gisulayan pag-ayo raon sa pagpugos kaniya ... nagpadayong sa pagpugos kaniya."

pinaagi sa mga pulong
Nagtumong kini sa mga pulong ni Delilah ngadto kang Samson. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa iyang gipang-ingon kang Samson"

nga naglaom nga siya mamatay
Ang manunulat naggamit ug pangpahinubra, aron sa paghatag ug kabug-aton kung unsa ka miserable ang gibati ni Samson. Ang ubang paagi sa paghubad: "nasamok gayod siya pag-ayo"

Judges 16:17

gitug-anan siya ni Samson sa tanan
Dinhi ang "tanang" nagtumong mahitungod sa tanang tinubdan sa iyang kusog. Mahimo kining ipaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "gitug-an kang Delilah ang tanang mahitungod sa iyang kusog" o "gisulti kaniya ang kamatuoran"

labaha
usa ka hait nga butang nga ginagamit pangputol ug buhok nga halos dikit sa panit.

usa ka Nazareno alang sa Dios
Nagpasabot kini nga gitugyan siya ngadto sa Dios ingon nga Nazareno. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 13:3. Ang ubang paagi sa paghubad: "usa ka Nazareno nga gihalad ngadto sa Dios"

gikan pa sa taguangularan sa akong inahan
Dinhi ang "gikan pa sa taguangularan sa akong inahan" nagpasabot sa iyang tibuok kinabuhi. Ang ubang paagi sa paghubad: "akong kinatibuk-ang kinabuhi" o "gikan sa akong pagkatawo"

Kung kiskisan ang akong ulo
Mahimo kining isaysay sa aktibo nga paagi. Ang ubang paagi sa paghubad: "Kung kiskisan ang akong ulo"

kiskisan
putlan ang buhok duol sa panit pinaagig labaha

ang akong kusog mobiya kanako
Naghisgot si Samson mahitungod sa iyang kusog ingon nga kini tawo nga mobiya kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dili na gayod ako makusgan"

Judges 16:18

nakita ni Delilah
Dinhi ang pulong nga "nakita" usa ka idioma nga nagpasabot nga naamgohan niya. Ang ubang paagi sa paghubad: "naka-amgo"

tinuod mahitungod sa tanan
Dinhi ang pulong nga "tanang" nagtumong sa tanang mahitungod kang Samson kung nganong kusgan siya. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang kamatuoran nganong kusgan siya"

Balik kamo dinhi pag-usab
Gisultihan ni Delilah ang mga magbabalaod sa pagbalik pag-usab ngadto sa iyang balay. Dinhi ang balay ingon nga anaa sa habog nga lugar kaysa sa dapit nga gilakwan sa mga magbabalaod.

nagdalah plata sa ilang mga kamot
Nagpasabot kini nga nagdala silag mga plata nga ilang gisaad ngadto kaniya kung tabangan niya sila sa pagdakop kang Samson. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gidala nila ang mga plata nga ilang gisaad nga ihatag ngadto kaniya"

Gipatulog niya si Samson
"Siya ang nagpatulog kang Samson"

sa iyang paa
Nagpasabot kini nga giunlan ni Samson ang paa ni Delilah. Mahimo kining ipaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "giunlanan niya ang paa ni Delilah"

paa
ang "paa" mao ang ibabaw nga bahin sa paa kung maglingkod ang tawo

pito ka pungpong sa iyang buhok
Si Samson adunay pito ka pungpong nga buhok sa iyang ulo. Dinhi ang pungpong sa iyang buhok gipaila ingon nga "mga butang" sa iyang ulo. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang pito ka buhok sa iyang ulo" o "ang tanang pungpong nga buhok sa iyang ulo"

pagdumala siya
"dumalaon siya"

iyang kusog mibiya na man kaniya
Dinhi ang kusog ni Samson gihulagway ingon nga usa ka tawo nga makabiya kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "nawala ang iyang kusog" o "dili na siya kusgan"

Judges 16:20

Ang mga Pilistihanon anaa na kanimo
Ang pulong nga "anaa na kanimo" nagpasabot nga andam na sila sa pagdakop kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ania dinhi ang mga Pilistihanon aron sa pagdakop kanimo"

Mibangon
"Nimata"

gilugit ang iyang mga mata

Nagpasabot kini nga gilugit ang iyang mata. Ang ubang paagi sa paghubad: "gitanggal ang iyang mga mata"

lugsong sa Gaza

Ang pulong nga "lugsong" gigamit dinhi tungod kay ilang gidala si Samson sa Gaza diin mas ubos kaysa sa gipuy-an ni Delilah sa dapit nga ilang gidakop si Samson.

gikadinahan siyag kandadong bronsi

"kadina nga adunay bronsi nga kandado" o "gihiktan siya gamit ang bronsi nga kandado"

kandadong

kandado nga ang matag tumoy sa kadina nagpugong sa tiil ug kamot sa piniriso.

tigpatuyok ug galingang bato

tigpatuyok ug galingang bato

galingang bato

Usa ka dako, bug-at, ug lingin nga bato nga magtuyok sa trigo aron sa pagdugmok niini. Kini nga bato ginapatuyok pinaagi sa pagbira sa patuyok sa usa ka dako nga hayop sama sa baka o kabayo

human kini kiskisi

Ang ubang paagi sa paghubad: "human kini kiskisi sa mga Pilistihanon"

Judges 16:23

Dagon

ang pinakaunang diosdios sa mga Pilistihanon

nagpukan

"napildi"

ug ato siyang magunitan

Dinhi ang manunulat nagsulti ingon nga si Samson nailalom sa pagdumala sa mga pangulo sama nga hugot nilang gigunitan ang iyang mga kamot. Ang ubang paagi sa paghubad: "ibutang siya ilalom sa imong pagdumala"

tigguba sa atong nasod

Nagtumong kini kang Samson. Ang pulong nga "tigguba" mahimong mapadayag sa "nagguba." Ang ubang paagi sa paghubad: "ang tawo nga nagguba sa atong nasod"

nga nagpatay sa daghan kanato

Dinhi ang pulong nga "kanato" nagtumong sa mga Pilistihanon. Kadtong mga nag-istorya wala naglakip sa ilang kaugalingon sa mga tawo nga gipamatay ni Samson. Ang ubang paagi sa paghubad: "nga nagpatay ug daghan sa atong mga tawo"

Judges 16:25

Tawga si Samson ... Gitawag nila si Samson

Tungod kay si Samson binilanggo, dili siya mahimong tawgon dayon, hinuon ang mga tawo kinahanglan maghangyo sa tawo nga nagbantay kaniya nga ipagawas siya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gitawag sila aron ipagawas si Samson...Gidala nila si Samson"

ang bata

"ang batan-ong lalaki." Dili kini bata kondili batan-on.

Tugoti ako sa paghikap sa haligi diin gibutangan sa gambalay

"Tugoti ako sa paghikap sa mga poste nga gipatungan sa gambalay"

Judges 16:27

Karon

Gigamit kini nga pulong nganhi aron sa pagtimaan sa paghunong gikan sa tinubdan nga istorya samtang ang manunulat naghigot sa maong kasayoran.

3,000 ka mga tawo lalaki ug babaye

"3,000 ka mga lalaki ug mga babaye"

naglingaw kanila

"samtang nagpasundayag si Samson alang kanila." Ang pulong nga "naglingaw" nagpasabot nga nagpasundayag atubangan sa katawhan aron nga sila malipay ug mangatawa.

Judges 16:28

Misangpit si Samson kang Yahweh

"nag-ampo ngadto kang Yahweh"

hinumdomi ako

Nagpasabot kini nga hinumdoman siya ug ang iyang kahimtang. Ang ubang paagi sa paghubad: "hinumdomi ako"

niini lamang nga higayon

"isa pa"

usa lamang ka paghuyop

Nagpasabot kini nga buot si Samson nga manimalos sa usa lamang ka higayon, diin nahitabo pinaagi sa pagtulak sa duha ka poste. Ang ubang paagi sa paghubad: "sa makausa lamang nga higayon"

diin napahiluna ang gambalay

"nga gipatungan sa gambalay"

Judges 16:30

Mihunat siya sa makusog

Sa dihang mihunat si Samson sa iyang mga kamot, iyang gitulak ang duha ka poste sa gambalay. Ang

ubang paagi sa paghubad: "gigamit niya ang iyang kusog aron sa pagtulak sa duha ka poste" o "gigamit niya ang iyang kusog aron sa pagtulak sa duha ka haligi"

napatay

Nagtumong kini ngadto sa mga tawo nga napatay. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang patay nga mga tawo"

mas daghan pa

"mas daghan pa kaayo"

ang tanang anaa sa panimalay sa iyang amahan

Dinhi ang pulong nga "balay" nagpasabot ngadto sa iyang pamilya. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang tanang sakop sa pamilya sa iyang amahan"

Unya ang iyang mga igsoong lalaki ug ang tanang anaa sa panimalay sa iyang amahan milugsong

Ang pulong nga "milugsong" gigamit nganhi tungod kay ang dapit diin nanglakaw ang pamilya ni Samson mas habog kaysa Gaza.

Zorah ug Eshtaol

Hubara kini nga mga pangalan sa lugar sama sa imong gibuhay sa 13:24.

sa dapit nga gilubngan kang Manoah, nga iyang amahan
"diin gilubong ang iyang amahan nga si Manoah"

Manoah

Hubara kini nga pangalan sa tawo sama sa imong gibuhay sa 13:1.

Nahimong maghuhukom si Samson sa Israel sulod sa 20 ka tuig.

Mao usab nga pulong ang anaa sa 15:19. Gibalik kini nganhi aron sa pagpahinumdom sa mga magbabasa kung unsa kadugay siya nga nahimong maghuhukom sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nahimong maghuhukom si Samson sa Israel sulod sa 20 ka tuig sa wala pa siya namatay"

20 ka tuig

"20 ka mga tuig"

Chapter 17

¹ Adunay usa ka tawo nga anaa sa kabungtoran nga bahin sa Efraim, ug ang iyang ngalan mao si Micah. ² Miingon siya sa iyang inahan, "Ang 1, 100 ka buok plata nga gikuha gikan kanimo, hinungdan sa imong gisulti nga tunglo, nga diin akong nadungog--tan-awa dinhi! Ang plata uban kanako, gikawat ko kini." Miingon ang iyang inahan, "Hinaot nga panalanginan ka ni Yahweh, akong anak!" ³ Giuli niya sa iyang inahan ang 1, 100 ka plata ug ang iyang inahan miingon, "Gilain ko kini nga plata ngadto kang Yahweh, aron himoong kinulit ug hinulmang puthaw nga larawan alang sa akong anak. Busa karon, ibalik ko kini kanimo." ⁴ Sa dihang giuli na niya ang kwarta ngadto sa iyang inahan, ang iyang inahan mikuha ug 200 ka buok plata ug gihatag kini ngadto sa magbubuhat ug puthaw aron nga himoong kinulit nga larawan, ug gibutang sila sa balay ni Micah. ⁵ Ang tawo nga si Micah adunay balay alang sa mga ribulto ug naghimo siyag ephod ug mga diosdios sa panimalay, ug gikuha niya ang usa sa iyang anak aron mahimong iyang pari. ⁶ Niadtong adlaw walay hari sa Israel, ug ang tanan nagbuhat sumala sa kung unsay tama sa ilang mga mata. ⁷ Karon adunay batan-ong lalaki sa Bethlehem diha sa Judah, sakop sa pamilya ni Judah, nga usa ka Levita. Nagpuyo siya didto aron himoon ang iyang mga buluhaton. ⁸ Ang lalaki mihawa sa Bethlehem sa Judah aron molakaw sa pagpangitag dapit aron kapuy-an. Sa iyang panaw, miabot siya sa balay ni Micah sa kabungtorang lungsod sa Efraim. ⁹ Miingon si Micah kaniya, "Asa ka man gikan?" Ang lalaki mitubag kaniya, "Usa ako ka Levita nga gikan sa Bethlehem sa Judah, ug nagpanaw ako aron mangitag dapit diin ako makapuyo." ¹⁰ Miingon si Micah kaniya, "Puyo uban kanako, ug mahimo ka nga akong amahan ug pari. Hatagan ko ikaw ug napulo ka plata matag tuig, mga kupo sa bisti, ug imong pagkaon." ¹¹ Busa ang Levita miadto sa iyang balay. Kuntento siya nga magpuyo uban kang Micah, ug ang batan-ong lalaki alang kang Micah nahimong sama sa usa sa mga anak. ¹² Gigahin ni Micah ang Levita alang sa balaanong mga buluhaton, ug ang batan-ong lalaki nahimong iyang pari, nga nagpuyo sa iyang balay. ¹³ Unya miingon si Micah, "Karon nasayod ako nga si Yahweh magbuhat ug maayo alang kanako, tungod kay kining Levita nahimong akong pari."

Judges 17:1

Adunay usa ka tawo

Mao kini ang paagi sa pagpaila sa bag-ong tawo sa istorya.

Micah

Pangalan kini sa usa ka lalaki. Dili kini mao ang tawo nga nagsulat sa libro sa Micah.

nga gikuha gikan kanimo

Ang ubang paagi sa paghubad: "nga gikawat gikan kanimo"

gikawat ko kini

"ako mao ang nagkuha niini"

Judges 17:3

Gilain ko kini nga plata ngadto kang Yahweh

Kini nagpasabot nga ipahinungod alang sa usa ka katuyoan. Ang ubang paagi sa paghubad: "ipahinungod"

hinulmang puthaw

puthaw nga gitunaw ug gibubo ngadto sa usa ka hinulma aron maghatag ug pinasahing hulagway

ibalik ko kini kanimo

"ihatag ko kini pagbalik kanimo"

ug gibutang sila sa balay ni Micah.

Ang pulong nga "sila" nagtumong ngadto sa puthaw nga mga larawan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gibutang kini ni Micah sa iyang balay"

Judges 17:5

balay alang sa mga ribulto

Nagtumong kini ngadto sa balay nga alang lamang sa pagsimbag mga rebulto. Ang ubang paagi sa paghubad: "adunay balay alang sa pagsimbag mga rebulto"

ang tanan nagbuhat sumala sa kung unsay tama sa ilang mga mata

Dinhi ang pulong nga "mga mata" usa ka hulip sa paghukom sa usa ka tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang matag tawo nagbuhat sumala sa iyang nakita nga husto"

Judges 17:7

sa Bethlehem

"gikan sa Bethlehem"

sa pamilya ni Judah

Nagpasabot kini nga mibiya siya gikan sa pamilya ni Judah, nga mao ang tribo ni Judah. Ang ubang paagi sa paghubad: "nga nagbiya gikan sa tribo ni Judah"

Nagpuyo siya didto aron himoon ang iyang mga buluhaton

"nagpuyo ug nagtrabaho siya didto"

pagpangitag dapit aron kapuy-an

"nangitag laing dapit nga kapuy-an"

diin ako makapuyo

Nagpasabot kini nga nangita siyag dapit diin siya makapuyo ug magtrabaho. Ang ubang paagi sa paghubad: "diin ako makapuyo ug makatrabaho"

Judges 17:10

amahan ug pari

Ang pulong nga "amahan" gigamit nganhi ingon nga magtatambag, ug dili gayod literal nga amahan. Ang ubang paagi sa paghubad: "usa ka magtatambag ug pari"

mga kupo sa bisti

"usa ka bahin sa mga sinina." Mao kini ang iyang madawat matag tuig. Ang nawala nga mga pulong mahimong idugang. Ang ubang paagi sa paghubad: "kupo sa mga bisti matag tuig"

Busa ang Levita miadto sa iyang balay

Nagpasabot kini nga gidawat sa Levita ang tanyag ni Micah, ug maong miadto siya sa iyang balay. Ang ubang paagi sa paghubad: "Busa gidawat sa Levita ang iyang gitanyag ug miadto sa iyang balay"

ang batan-ong lalaki alang kang Micah nahimong sama sa usa sa mga anak

Ang realasyon sa Levita ug ni Micah nahimong suod nga sama sa amahan ug anak. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang batan-ong lalaki nahimong suod kang Micah nga sama sa usa sa iyang mga anak"

Judges 17:12

Gigahin ni Micah ang Levita

Dinhi ang "gigahin" nagpasabot nga si Micah "nagtugyan" o "nagtuboy" kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gitugyan ni Micah ang Levita"

nga nagpuyo sa iyang balay

Dinhi ang pagpuyo sa balay ni Micah gisulti ingon nga "anaa" sa iyang balay. Ang ubang paagi sa paghubad:

Chapter 18

¹ Niadtong mga adlaw walay hari sa Israel. Ang tribo sa kaliwatan ni Dan nangita ug dapit nga ilang kapuy-an, tungod kay hangtod niadtong adlaw wala sila makadawat ug bisan unsang panulondon gikan sa mga tribo sa Israel. ² Ang katawhan sa Dan nagpadalag lima ka mga lalaki gikan sa kinatibuk-ang ihap sa ilang tribo, mga lalaki nga nakasinati na ug gubat gikan sa Zorah ug sa Eshtaol, aron sa pag-adto sa maong yuta pinaagi sa pagbaklay lamang, ug panid-an kini. Miingon sila kanila, "Lakaw ug susiha ang yuta." Miabot sila sa bungtod nga bahin sa Efraim, ngadto sa balay ni Micah, ug didto sila nangatulong. ³ Sa dihang duol na sila sa balay ni Micah, nailhan nila ang pag-istorya sa usa ka batan-ong Levita. Busa mihunong sila ug nangutana kaniya, "Kinsa man ang nagdala kanimo nganhi? Unsa ang imong ginabuhar niining dapit? Nganong ania ka man dinhi?" ⁴ Mitubag siya kanila, "Mao kini ang gibuhar ni Micah kanako: Gikuha niya ako aron mahimong iyang pari." ⁵ Miingon sila kaniya, "Palihog pangayo ug tambag sa Dios, aron nga masayran namo kung magmalampuson ba kining among panaw karon." ⁶ Ang pari miingon kanila, "Lakaw kamo nga malinawon. Tungod kay giyahan kamo ni Yahweh sa dalan nga inyong pagalaktan." ⁷ Unya ang lima ka mga lalaki mibiya ug miabot sa Laish, ug nakita nila ang mga tawo nga luwas nga nagpuyo didto -ug sa samang paagi ang mga taga-Sidon nagpuyo nga wala nadisturbo ug luwas. Walay nag-ilog kanila sa ilang yuta, o nagsamok kanila sa bisan unsang paagi. Nagpuyo sila nga layo kaayo gikan sa mga tawo sa Sidon, ug wala sila nakig-abin kang bisan kinsa. ⁸ Mibalik sila ngadto sa ilang tribo sa Zorah ug Eshtaol. Ang ilang mga kaparyentihan nangutana kanila, "Unsa man ang inyong ibalita?" ⁹ Miingon sila, "Dali! Ato silang sulungon! Among nakita ang yuta ug maayo kaayo kini. Wala ba kamoy gihimo? Ayaw kamo paglangan sa pagsulong kanila ug ilogon ang yuta." ¹⁰ Sa dihang moadto kamo, moadto kamo sa mga tawo nga naghunahuna nga sila luwas, ug ang yuta lapad! Gihatag kini sa Dios kaninyo -ang dapit nga walay makulang bisan unsang butang niining kalibotana." ¹¹ 600 ka mga lalaki sa tribo ni Dan, ang gipang armas alang sa gubat, ang milakaw gikan sa Zorah ug Eshtaol. ¹² Misubida sila ug nagkampo sa Kiriath Jearim, sa Judah. Maong karong panahona ang mga tawo niadtong lugara nagtawag niini nga Mahaneh Dan; anaa kini sa kasadpang bahin sa Kiriath Jearim. ¹³ Mipalayo sila gikan didto ngadto sa bungtod nga bahin sa lungsod sa Efraim ug miabot sa balay ni Micah. ¹⁴ Unya ang lima ka mga lalaki nga naniid sa lungsod sa Laish miingon sa ilang mga paryinte. "Nasayod ba kamo nga niining mga balaya adunay ephod, mga diosdios, mga kinulit nga larawan, ug hulmahan sa bakal? Disisyon karon kung unsa ang inyong buhaton." ¹⁵ Busa miliko sila didto ug miabot sa balay sa batan-ong Levita, sa balay ni Micah, ug gitagad nila siya. ¹⁶ Karon ang 600 ka mga taga-Dan, nga sangkap sa hinagiban alang sa pakiggubat, nagbarog sa pultahan sa ganghaan. ¹⁷ Ang lima ka mga lalaki nga nangispiya sa yuta miadto didto aron sa pagkuha sa kinulit nga mga larawan, ang ephod, ang mga diosdios sa panimalay, ang hulmahan sa puthaw, samtang ang mga pari nagbarog sa atubangan sa ganghaan uban sa 600 ka mga lalaki nga sangkap sa hinagiban alang sa gubat. ¹⁸ Sa dihang miadto sila sa balay ni Micah ug mikuha sa kinulit nga mga larawan, ang ephod, ang mga diosdios, ug ang hulmahan sa bakal, ang pari miingon kanila, "Unsa ang inyong ginabuhar?" ¹⁹ Miingon sila kaniya, "Paghilom! Ibutang ang imong kamot sa imong baba ug uban kanamo, ug dapig kanamo ingon nga among amahan ug pari. Mas maayo alang kanimo nga mahimong pari sa balay sa usa lamang ka tawo, o mahimong pari alang sa usa ka tribo ug usa ka banay sa Israel?" ²⁰ Ang kasingkasing sa pari nalipay. Gikuha niya ang ephod, ang mga diosdios sa balay, ang kinulit nga larawan, ug miuban sa mga tawo. ²¹ Busa mitalikod sila ug mibiya. Gibutang nila sa ilang atubangan ang gagmayng mga bata, ingon man ang mga baka ug ang ilang mga gipanag-iyahan. ²² Sa dihang anaa na sila sa maayong kalay-on gikang sa balay ni Micah, ang mga lalaki nga anaa sa mga balay nga duol sa balay ni Micah gipatawag, ug gigukod nila ang mga taga-Dan. ²³ Misingit sila ngadto sa mga taga Dan, ug milingi sila ug miingon kang Micah, "Nganong imo mang gitawag silang tanan?" ²⁴ Miingon siya, "Inyong gikawat ang mga diosdios nga akong gihimo, gikuha ninyo ang akong pari, ug mobiya na kamo. Unsa pa bay nahibilin kanako? Paunsa kamo naka ingon kanako nga, "Unsay nakahasol kanimo?" ²⁵ Ang katawhan sa Dan miingon kaniya, "Wala unta nimo kami gipadungog sa bisan unsang imong gipangsulti, kay tingali ang ubang mga tawo nga suko kaayo moataki kanimo, ikaw ug ang imong pamilya pagapatyon." ²⁶ Ug ang mga katawhan sa Dan mipadayon sa ilang dalan. Sa dihang nakita ni Micah nga lig-on kaayo sila alang kaniya, mitalikod siya ug miuli sa iyang balay. ²⁷ Ang katawhan sa Dan midala sa mga nabuhar ni Micah, ingon man ang iyang pari, ug miabot sila sa Laish, ngadto sa mga tawo nga wala nadisturbo ug luwas ug gipamatay sila pinaagi sa espada ug gipangsunog ang ilang mga siyudad. ²⁸ Walay bisan usa nga makatabang kanila tungod kay layo kaayo kini gikan sa Sidon, ug wala silay pakig-abin kang bisan kinsa. Kadto nga walog duol sa Beth Rehob. Ang mga taga-Dan nagtukod pag-usab sa maong siyudad ug nagpuyo didto. ²⁹ Gipanganlan nila ang siyudad ug Dan, gikan sa pangalan ni Dan nga ilang katigulangan, nga usa sa mga anak ni Israel. Apan ang maong

siyudad naandan sa ngalan nga Laish. ³⁰ Ang katawhan sa Dan nagpahiluna ug kinulit nga larawan alang sa ilang mga kaugalingon, Ug si Jonathan, anak ni Gershom, nga anak ni Moises, siya ug ang iyang mga anak mao ang mga pari alang sa tribo ni Dan hangtod sa adlaw nga nailog ang yuta. ³¹ Busa ilang gisimba ang larawan nga kinulit ni Micah samtang ang balay sa Dios atua sa Shiloh.

Judges 18:1

Niadtong mga adlaw ... gikan sa mga tribo sa Israel
Mao kini ang kasayoran sa istorya mahitungod sa katawhan sa tribo ni Dan.

Niadtong mga adlaw
Kini nga mga pulong nagpaila sa bag-ong sinugdanan sa lain na usab nga istorya.

wala sila makadawat ug bisan unsang panulondon
Nagtumong kini ngadto sa yuta diin ilang mapanunod ug mahimo nilang puy-an. Ang ubang paagi sa paghubad: "wala nakadawat ug yuta nga ilang mapanunod"

gikan sa kinatibuk-ang ihap sa ilang tribo
Ang mga pulong nga "kinatibuk-ang ihap" nagtumong sa tanang kalalakin-an sa tribo. Ang ubang paagi sa paghubad: "gikan sa tanan nilang mga kalalakin-an sa tribo"

nakasinati na ug gubat
"may kasinatian nga manggugubat"

aron sa pag-adto sa maong yuta pinaagi sa pagbaklay
Ang pulong nga "tiniil" nagpasabot nga pagbaklay. Ang ubang paagi sa paghubad: "aron sa pagpaniil sa yuta pinaagi sa pagbaklay niini"

Zorah
Hubara kini nga pangalan sa lungsod sama sa imong gibuhad sa 13:1.

Eshtaol
Hubara kini nga pangalan sa lungsod sama sa imong gibuhad sa 13:24.

Micah
Hubara kini nga pangalan sa lungsod sama sa imong gibuhad sa 17:1.

Judges 18:3

nailhan nila ang pag-istorya sa usa ka batan-ong Levita
Nailhan nila ang maong lalaki pinaagi sa tuno sa iyang tingog. Dinhi ang "pag-istorya" nagtumong sa iyang "tingog." Ang ubang paagi sa paghubad: "nadungog nila ang batan-ong Levita nga nag-istorya ug ilang nailhan ang iyang tingog"

Judges 18:7

Laish
Mao kini ang pangalan sa siyudad.

Walay nag-ilog kanila sa ilang yuta
"Walay kaaway nga nagpuyo sa ilang yuta nga mopildi kanila"

wala sila nakig-abin kang bisan kinsa
"wala silay panagsabot sa bisan unsang taga gawas." Nagpasabot kini nga nagpuyo sila nga layo gayod gikan sa ubang mga siyudad aron nga magpuyo sila nga sila lang ug layo sa ubang katawhan.

Zorah
Hubara kini nga pangalan sa siyudad sama sa imong gibuhad sa 13:1.

Eshtaol
Hubara kini nga pangalan sa siyudad sama sa imong gibuhad sa 13:24.

Judges 18:9

Wala ba kamoy gihimo?
Ang pangutana nga wala nagkinahanglag tubag gipangutana sa pinilusopo nga paagi ug nagpasabot nga dapat balikad ang ilang gibuhad. Ang ubang paagi sa paghubad: "Dapat nagbuhat na kamo karon!"

Ayaw kamo paglangan sa pagsulong
Kining duha ka negatibo nga mga pulong "Ayaw" ug "paglangan" naghatag ug positibo nga panghunahuna nga kinahanglan magdali sa pag-ataki. Ang ubang paagi sa paghubad: "Pagdali! Ataki"

ang yuta lapad
"ang yuta lapad." Mao kini ang paghulagway sa kadak-on sa yuta.

nga walay makulang bisan unsang butang niining kalibotana
Ang tawo naggamit ug pagpanghambog, ug pagpanghinubra, aron sa pagpakita nga maayo kining dapita puy-an. Ang ubang paagi sa paghubad: "Makabaton kita didtog mga butang nga atong gikinahanglan"

walay makulang
Kining duha ka negatibo nga mga pulong naghatag ug positibo nga panghunahuna. Ang ubang paagi sa paghubad: "adunay daghang mga butang"

Judges 18:11

600 ka mga lalaki
"600 ka mga kalalakin-an"

Kiriath Jearim

Pangalan kini sa lungsod.

Mahaneh Dan

Hubara kini nga pangalan sa lugar sama sa imong gibuhad sa 13:24.

karong panahona

Nagpasabot kini nga adunay nagpabilin nga mao ra gihapon. Nagtumong kini "karong panahona." Ang ubang paagi sa paghubad: "ug mao gihapon kadto ang iyang ngalan"

Judges 18:13**Laish**

Hubara kini nga pangalan sa lungsod sama sa imong gibuhad sa 18:7.

Nasayod ba kamo nga niining mga balaya adunay ephod, ... hulmahan sa bakal? Disisyoni ... inyong buhaton

Nangutana niini ang lima ka lalaki aron sa pagtambag ug pagdasig sa kalalakin-an nga kinahanglan nilang ilogon ang mga rebulto. Ang ubang paagi sa paghubad: "Kini nga mga panimalay adunay ephod, ...hulmahan ug puthaw.

Judges 18:15**miliko sila didto**

"miliko sila"

gitagad nila siya

Ang pulong nga "siya" nagtumong ngadto sa Levita.

600 ka mga taga-Dan

"600 ka mga taga- Dan"

Judges 18:17**600 ka mga lalaki**

"600 ka mga lalaki"

Judges 18:19**Mas maayo alang kanimo nga mahimong pari sa balay sa usa lamang ka tawo ... usa ka banay sa Israel?**

Nangutana sila niini nga pangutana nga wala magkinahanglan ug tubag aron sa pagpakita nga kini tinuod. Kini nga pangutana mahimong isulat nga pamahayag. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mas maayo alang kanimo nga mahimong pari sa usa ka tribo ug usa ka banay sa Israel kaysa sa usa lamang ka tawo."

Ang kasingkasing sa pari nalipay

Dinhi ang pari gipaila pinaagi sa iyang "kasingkasing" aron sa pagpakita sa iyang gibati. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nalipay ang pari"

Judges 18:21**Gibutang nila sa ilang atubangan ang gagmayng mga bata**

Mao kini ang paagi sa ilang pagbiyahe aron panalipdan ang ilang mga kabataan, Kung atakihon sila ni Micah ug sa iyang mga katawhan ilang maabtan pag-una ang mga manggugubat ug dili ang mga bata. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gipauna nila ang gagmayng mga bata aron sa pagpanalipod kanila"

sa maayong kalay-on

"dili kaayo layo." Nagtumong kini sa dili kaayo layo nga distansya apan taas gayod kung sukdon.

ang mga lalaki nga anaa sa mga balay nga duol sa balay ni Micah gipatawag

Ang ubang paagi sa paghubad: "Gipangtawag ni Micah ang mga lalaki nga anaa sa ilang mga balay nga iyang silingan"

ug gigukod nila ang mga taga-Dan

Nagpasabot kini nga ilang gipang gukod ang taga-Dan. Mahimo kining ipaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "ilang gigukod ang mga taga-Dan ug naapsan nila sila"

milingi sila

"milingi ang mga taga-Dan"

Nganong imo mang gitawag silang tanan?

Kini nga pangutana usa ka pagbadlong. Mahimo usab kining hubaron sa pamahayag nga paagi. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala mo dapat gitawag ang imong mga tawo aron gukdon kami."

gitawag silang tanan

Ang ubang paagi sa paghubad: "gitawag kining mga tawhana"

Judges 18:24**ang mga diosdios nga akong gihimo**

Dili si Micah ang naghimo sa iyang mga diosdios, hinoon ang magbubuhad maoy nagbuhad niadto. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang mga diosdios nga akong gipabuhad alang kanako" o "ang mga diosdios nga gibuhad sa magbubuhad alang kanako"

Unsa pa bay nahibilin kanako?

Nangutana si Micah niini nga pangutana aron sa pagpakita nga wala na siyay mga butang nga mahinungdanon kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala nay nahibilin kanako." o "Gikuha ninyo tanan ang mga butang nga mahinungdanon kanako."

Paunsa kamo naka ingon kanako nga, "Unsay nakahasol kanimo?"

Nangutana si Micah niini nga pangutana aron ipaklaro nga ang mga taga-Dan nasayod gayod sa kung unsa ang mga nakapasamok sa iyaha. Ang

ubang paagi sa paghubad: "Nasayod kamo nga grabe ang akong kaguol!" o "Nasayod kamo kung unsa kadako ang akong kasamok tungod sa inyong gibuhat kanako!"

Wala unta nimo kami gipadungog sa bisan unsang imong gipangsulti

Ang mga pulong nga "gipadungog sa bisan unsang imong gipangsulti" nagtumong sa mga taga-Dan nga nakadungog sa giingon ni Micah mahitungod sa nahitabo apan naglakip usab kini nga sama sa ang uban maoy nagsugilon kanila mahitungod sa nahitabo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Wala unta nimo tugot nga masayod kami sa bisan unsa nga imong giingon" o "Wala ka unta nagsultig bisan unsa mahitungod niini"

gipadungog sa bisan unsang imong gipangsulti

Ang pulong nga "bisan unsa" nagtumong sa bisan unsang inpormasyon mahitungod sa mga taga-Dan nga miabot sa balay ni Micah ug nag-ilog sa iyang mga rebulto. Mahimo kining ipaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "padunggon mo kami sa imong gipangsulti bahin kanamo mahitungod niining mga butanga"

ang imong pamilya pagapatyon

Ang ubang paagi sa paghubad: "ug patyon ang imong pamilya"

mipadayon sa ilang dalan

Nagpasabot kini nga nagpadayon sila sa ilang panaw. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagpadayon sa ilang panaw" o "nagpadayon sa paglakaw"

lig-on kaayo sila alang kaniya

Nagtumong kini ngadto sa mga taga-Dan nga mas lig-on kaayo batok kang Micah ug sa iyang mga katawhan aron sa pagpakiggubat"

Judges 18:27

sa mga nabuhat ni Micah

Dili si Micah ang naghimo sa iyang mga diosdios, hinuon ang magbubuhat naghimo niini alang

kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "mga butang nga gihimo alang kang Micah" o "mga butang ni Micah"

Laish

Hubara kini sama sa imong gibuhat sa 18:7.

pinaagi sa espada

"pinaagi sa ilang espada." Dinhi ang "espada" nagpaila sa mga espada nga gipanggamit sa mga sundalo alang sa gubat.

wala silay pakig-abin kang bisan

Nagpasabot kini nga nagpuyo sila nga layo kaayo gikan sa laing mga siyudad aron nga dili sila masamok sa ubang mga tawo. Tan-awa kung giunsa nimo paghubad kini nga mga pulong sa 18:7.

Beth Rehob

Pangalan kini sa lungsod.

Judges 18:30

Ug si Jonathan, anak ni Gershom, nga anak ni Moises

Mao kini ang pangalan sa batan-ong Levita nga nag-alagad kang Micah ingon nga pari. Mahimo kining ipaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang pangalan sa batan-ong Levita mao si Jonathan, nga anak ni Gersom, nga anak ni Moises, ug"

hangtod sa adlaw nga nailog ang yuta

Nagtumong kini sa panahon nga ang katawhan sa Dan madakpan sa iyang mga kaaway. Dinhi ang yuta mailog ug gisulti ingon nga kini usa ka binilanggo ug giilog sa kaaway. Ang ubang paagi sa paghubad: "hangtod sa adlaw nga ang ilang mga kaaway modakop kanila"

kinulit ni Micah

Dili si Micah ang naghimo sa iyang mga diosdios, hinuon ang magbubuhat maoy nagbuhat alang kaniya. Ang ubang paagi sa paghubad: "nga iyang gipabuhat alang kaniya" o "nga gibuhat sa magbubuhat alang kaniya"

Chapter 19

¹ Niadtong mga panahona, sa dihang wala pay hari ang Israel, adunay usa ka lalaki nga Levita, nagpuyo siya didto sa labing hilit nga dapit sa kabungtoran ni Efraim. Mikuha siya ug babaye alang sa iyang kaugalingon, usa ka kaipon nga gikan sa Betlehem sa Juda. ² Apan wala nagmatinud-anon ang iyang kaipon kaniya; mibiya kini kaniya ug mibalik sa balay sa iyang amahan sa Betlehem sa Juda. Nagpuyo siya didto sulod sa upat ka bulan. ³ Unya miadto ug miapas ang iyang bana aron sa paghangyo nga mobalik siya kaniya. Miuban kaniya ang iyang sulugoon, ug ang paris sa asno. Busa gidala sila sa babaye sa balay sa iyang amahan. Sa dihang nakita sa amahan sa babaye ang lalaki, nalipay gayod siya. ⁴ Ang iyang ugangan, nga amahan sa babaye, mipugos kaniya nga magpabilin sa tulo ka adlaw. Nangaon sila ug nanginom, ug didto na sila nagpagabii. ⁵ Sa ika-upat nga adlaw misayo sila sa pagbangon ug nangandam siya aron sa paglakaw, apan miingon ang amahan sa babaye ngadto sa iyang umagad nga lalaki, "Lig-ona ang imong kaugalingon pinaagi sa gamay nga tinapay, ug makalakaw na kamo." ⁶ Busa nanglingkod silang duha aron mangaon ug nagdungan sa pag-inom. Unya miingon ang amahan sa babaye, "Palihog itugot ninyo nga magpabilin kamo aron dinhi na matulog ug maglipay." ⁷ Sa dihang mibangon na ang Levita aron sa pagbiya, gipugngan siya sa amahan sa babaye aron magpabilin una, busa giusab niya ang iyang plano ug nagpabilin na usab siya didto tibuok gabii. ⁸ Sa ikalima nga adlaw mibangon siya ug sayo aron sa pagbiya, apan miingon ang amahan sa babaye, "Lig-ona ang imong kaugalingon, ug hulat una kamo hangtod nga moabot ang kaudtohon." Busa nangaon silang duha. ⁹ Sa dihang mibangon na ang Levita ug ang iyang kaipon ug ang iyang sulugoon aron nga molakaw na, ang iyang ugangan lalaki, ang amahan sa babaye miingon kaniya, "Tan-awa, hapit na ang gabii. Palihog pabilin una kamo karong gabii, ug paglipay. Mahimo na kamong magmata ug sayo ugma ug mouli sa inyong balay." ¹⁰ Apan dili na gusto magpabilin ang Levita sa tibuok gabii. Mitindog siya ug mibiya. Miadto siya sa Jebus (mao kana ang Jerusalem). Aduna siyay duha ka mga asno nga adunay hapin— ug uban kaniya ang iyang kaipon. ¹¹ Sa dihang hapit na sila sa Jebus, hapit na gayod mahuman ang adlaw, unya ang iyang sulugoon miingon sa iyang agalon, "Umari ka, moliko kita didto sa siyudad sa mga Jebusihanon ug didto na magpahulay karong gabii." ¹² Ang iyang agalon miingon kaniya, "Dili kita moliko didto sa dapit sa mga langyaw nga dili sakop sa mga Israelita. Moadto nalang kita didto sa Gibe." ¹³ Miingon ang Levita sa iyang batan-ong sulugoon, "Umari ka, moadto kita sa laing dapit, ug didto nalang kita magpahulay karong gabii sa Gibe o sa Rama." ¹⁴ Busa miadto sila, ug misalop na ang adlaw sa dihang niabot sila duol sa Gibe, sa teritoryo ni Benjamin. ¹⁵ Busa miliko sila ug didto na nagpagabii sa Gibe. Nag-adto siya ug milingkod didto sa plasa sa siyudad, tungod kay walay nagdapit kanila sa ilang panimalay nianang gabhiona. ¹⁶ Unya nianang gabhiona adunay tigulang nga lalaki nga gikan sa iyang uma. Gikan siya sa kabungtoran ni Efraim, ug nagpuyo siya sa Gibe sa makadiyot lamang. Apan mga Benjaminehon ang mga tawo nga nagpuyo didtong dapita. ¹⁷ Giyahat niya ang iyang mga mata ug nakita niya ang mga magpapanaw didto sa plasa sa siyudad. Miingon ang tigulang nga lalaki, "Asa man kamo mangadto? Asa man kamo gikan?" ¹⁸ Miingon ang Levita kaniya, "Gikan kami sa Betlehem sa Juda padulong sa labing hilit nga bahin sa kabungtoran ni Efraim, nga kung asa didto ako naggikan. Miadto ako sa Betlehem sa Juda, ug moadto ako sa balay ni Yahweh, apan walay bisan usa nga nagdapit kanako sulod sa iyang balay. ¹⁹ Aduna kami uhot nga pagkaon sa among mga asno, ug adunay tinapay ug bino alang kanako ug alang sa akong babayeng sulugoon, ug usab niining batan-ong lalaki nga uban sa imong mga sulugoon. Ug wala na kami lain pang gikinahanglan." ²⁰ Gitahod sila sa tigulang nga lalake, "Ang kalinaw maanaa kaninyo! Ako na ang bahala sa tanang ninyong gikinahanglan. Basta ayaw lang kamo pagpabilin karong gabii dinhi sa plasa." ²¹ Busa gidala sa tigulang ang Levita sa iyang balay ug iyang gipakaon ang ilang mga asno. Gihugasan nila ang ilang mga tiil unya nangaon ug nanginom. ²² Sa dihang naglipaylipay ang ilang kasingkasing, ang pipila ka mga kalalakin-an sa siyudad nga walay mga pulos ang mipalibot sa balay ug nagpukpok sa ilang pultahan. Nakigsulti sila sa tigulang nga lalaki, ang agalon sa balay, nag-ingon, "Pagawsa ang lalaki nga anaa sa imong balay, aron nga makighilawas kami kaniya." ²³ Ang lalaki, ang agalon sa balay, miadto kanila ug miingon, "Dili, akong mga kaigsoonan, palihog ayaw buhata kining daotang butang! Tungod kay bisita ko kining tawhana, ayaw buhata kining daotang butang! ²⁴ Tan-awa, anaa dinhi ang akong ulay nga anak ug ang kaipon sa akong bisita. Tugoti ako sa pagpagawas kanila. Hilabti sila ug buhata ang gusto ninyong buhaton kanila. Apan ayaw lamang ninyo buhati ug daotan kining tawhana!" ²⁵ Apan wala naminaw ang mga kalalakin-an kaniya, busa gikuha sa lalaki ang iyang kaipon ug gidala sa gawas. Gidakop nila siya, gilugos, ug gipanamastamasan siya sa tibuok gabii, ug sa pagkakaadlawon gibuhian nila siya. ²⁶ Sa pagkakaadlawon miabot ang babaye ug natumba kini dapit sa pultahan sa balay sa lalaki kung diin nagpuyo ang iyang agalon, ug naghigda siya didto hangtod nga mihayag na. ²⁷ Mibangon sayo sa buntag ang iyang agalon ug giablihan ang mga pultahan sa balay ug migawas paadto sa iyang adtoan. Nakita niya ang iyang kaipon nga naghigda dapit sa pultahan, ang iyang kamot anaa sa pultahan. ²⁸ Ang

Levita misulti kaniya, "Bangon. Manglakaw na kita." Apan wala siya mitubag. Gibutang niya siya sa asno, ug mipauli ang lalaki sa ilang balay. ²⁹ Sa nahiabot na ang Levita sa iyang balay, mikuha siya ug kutsilyo, ug iyang gigunitan ang iyang kaipon, ug iyang gihiwahiwa, matag parte, sa dose ka bahin, ug gidala ang matag bahin bisan asa sa tibuok Israel. ³⁰ Ang tanan nga nakakita niini miingon, "Wala pa gayoy nahitabo o nakita nga sama niini sukad sa adlaw nga nakalingkawas ang mga katawhan sa Israel didto sa yuta sa Ehipto hangtod karon nga adlaw. Hunahunaa kini! Tagai kami ug tambag! Sultihi kami unsa ang among buhaton!"

Judges 19:1

Niadtong mga panahona

Kini nga mga pulong nagpaila sa sinugdanan sa bag-ong panghitabo sa sugilanon.

labing hilit

layo sa siyudad o layo sa daghang mga tawo.

wala nagmatinud-anon..kaniya

Nagpasabot kini nga wala siya nagmatinud-anon sa ilang relasyon ug nakigdulog siya sa ubang mga kalalakin-an. Mahimo kining mapaklaro kung gikinahanglan. Ang ubang paagi sa paghubad: "nagsugod ug pakighilawas sa ubang kalalakin-an"

Judges 19:3

mipugos kaniya nga magpabilin

"nakigsulti kaniya busa nakadesisyon siya nga magpabilin"

Judges 19:5

nangandam siya

nangandam ang Levita

Lig-ona ang imong kaugalingon pinaagi sa gamay nga tinapay

Dinhi ang pulong nga "tinapay" naghigot sa "pagkaon." Ang ubang paagi sa paghubad: "Pagkaon usa aron nga aduna kay kusog sa pagpanaw"

Palihog itugot ninyo nga magpabilin kamo aron dinhi na matulog

"Palihog katulog usa kamo karong gabii dinhi"

Judges 19:7

Lig-ona ang imong kaugalingon, ug hulat una kamo hangtod nga moabot ang kaudtohon

Nagsugyot ang ugangan nga mag-ipon usa ang Levita ug kusog pinaagi sa pagkaon. Nanghangyo usab siya nga maghulat hangtod sa udto ayha sila magpanaw. Mahimo kining mapaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "Pagkaon usa aron nga aduna kamoy kusog sa panaw ug paghulat usa hangtod sa udto ayha kamo panglakaw"

Judges 19:9

hapit na ang gabii

"Hapit na mosalop ang adlaw"

Judges 19:10

mao kana ang Jerusalem

"nga gitawag karon nga Jerusalem"

Aduna siyay duha ka mga asno nga adunay hapin

Ang ubang paagi sa paghubad: "Nagbutang siyag hapin sa likod sa iyang duha ka asno"

Umari ka

Usa kini ka pagsugyot. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang akong sugyot mao nga..."

moliko kita didto sa

Nagpasabot kini sa pagpahulay sa ilang panaw ug paghapit sa usa ka lugar subay sa dalan nga ilang gilatas. Ang ubang paagi sa paghubad: "Mag-hunong sa..."

Judges 19:12

moliko didto sa dapit sa

Nagpasabot kini sa pagpahulay sa ilang panaw ug paghapit sa usa ka lugar subay sa dalan nga ilang gisunod. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 9:10. Ang ubang paagi sa paghubad: "mohunong sa..."

Umari ka

Usa kini ka pagsugyot.

Judges 19:14

miliko

Nagpasabot kini sa pagpahulay sa ilang panaw ug paghapit sa usa ka lugar subay sa dalan nga ilang gilatas. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 9:10. Ang ubang paagi sa paghubad: "mohunong didto..."

Nag-adto siya

Dinhi ang pulong nga "siya" naghigot sa Levita, apan naghigot usab sa Levita uban ang iyang sulugoon ug kaipon. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ug miadto sila"

nagdapit kanila sa ilang panimalay

Nagpasabot kini sa usa ka tawo nga nag-imbata kanila sa ilang balay aron magpahulay didto sa tibuok gabii. Ang ubang paagi sa paghubad: "nag-imbata kanila nga magpahulay tibuok gabii sa ilang balay"

Judges 19:16**Benjaminhon**

Ang Benjaminhon usa ka kaliwat ni Benjamin. Hubara ang ngalan niini nga katawhan sama sa imong gibuhay sa 3:15.

Giyahat niya ang iyang mga mata

Dinhi ang pagtan-aw sa palibot o paghatag ug atensyon sa iyang palibot kay gisulti ingon nga "mitan-aw." Ang ubang paagi sa paghubad: "Mihangad siya"

sa plasa sa siyudad

Ang plasa usa ka merkado o lugar diin nagatapak ang mga tawo samtang hayag pa aron sa pagpamaligya.

Judges 19:18**usa nga nagdapit kanako sulod sa iyang balay**

Kini nga pulong naghisgot sa usa ka tawo nga maga-imbata sa ubang tawo sulod sa iyang balay aron magpahulay didto sa usa ka gabii. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nga nag-imbata kanako nga magpahulay sa iyang balay"

nagdapit kanako

Dinhi ang Levita nagsulti ug "kanako", apan naghisgot gayod siya sa iyang kaugalingon uban ang iyang sulugoon ug iyang kaipon. Ang ubang paagi sa paghubad: "magkuha kanamo"

ug adunay tinapay ug bino

"Ug aduna kami daghang pagkaon ug ilimnon"

kanako ug alang sa akong babayeng sulugoon, ug usab niining batan-ong lalaki nga uban sa imong mga sulugoon

Ang pulong nga "imong mga sulugoon" nagtumong sa Levita, sa iyang kaipon ug sa iyang sulugoon, gigamit niya kini nga pulong ingon nga pagtahod. Ang ubang paagi sa paghubad: "ako, akong kaipon, ug ang akong sulugoon"

wala na kami lain pang gikinahanglan

Ang ubang paagi sa paghubad: "Anaa kanamo ang tanan namong gikinahanglan"

Judges 19:20**plasa**

Naghisgot kini sa plasa sa siyudad. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 19:16.

gidala sa tigulang ang Levita sa iyang balay

Nagpasabot kini nga giimbata niya ang Levita nga magpabilin nianang gabhiona sa iyang balay. Ug sa iyang pag-imbata sa Levita, giimbata usab niyang apil ang kaipon sa Levita ug ang iyang sulugoon. Ang ubang paagi sa paghubad: "giimbata ang Levita ug ang iyang sulugoon nga magpabilin sa iyang balay"

Judges 19:22**kalalakin-an... mipalibot sa balay**

Daghang mga kalalakin-an ang nakapalibot sa matag kilid sa balay.

Judges 19:24**Tan-awa**

Ginagamit kini nga pulong aron makuha ang pagtagad sa mga tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Paminaw"

wala naminaw ang mga kalalakin-an kaniya

Dinhi, ang nagsulat sa libro naghisgot sa "pag-uyon" ingon nga "pagpaminaw." Ang ubang paagi sa paghubad: "ang mga kalalakin-an wala nagsugot sa iyang gitanyag"

gikuha sa lalaki ang iyang kaipon

"Gikuha sa Levita ang iyang kaipon"

pagkakaadlawon

"Sa pagsubang sa adlaw" o "sa unang pagsubang sa adlaw" Naghisgot kini sa pagsubang sa adlaw.

hangtod nga mihayag na

Naghisgot kini sa kabuntagon nga hayag pa sa gawas. Ang ubang paagi sa paghubad: "hangtod nga taas na ang adlaw"

Judges 19:27**Apan wala siya mitubag**

Wala na nitubag ang babaye tungod kay patay na siya. Ang ubang paagi sa paghubad: "Apan wala na siya mitubag tungod kay patay na siya"

Judges 19:29**matag parte**

"matag parte." Gigamit kining hilabihan nga paghulagway sa nagsulat kung giunsa sa Levita paghiwa sa iyang kaipon aron sa pagpaklaro sa iyang gibuhay. "unod" naghisgot sa bukton ug paa sa usa ka tawo. Kung walay ingon ini nga pulong sa inyong pinulongan mahimo nga dili na lamang kini ilakip paghubad.

dose ka bahin

"12 ka bahin"

gidala ang matag bahin bisan asa sa tibuok Israel

Nagpasabot kini nga gipadala niya ang matag bahin sa matag lugar sa Israel. Ang ubang paagi sa

paghubad: "Ipadala ang matag bahin sa nakalainlaing lugar sa tibuok Israel"

Chapter 20

¹ Ang tanang katawhan sa Israel migawas ingon nga usa lamang ka tawo, gikan sa Dan hangtod sa Beerseba, lakip usab ang yuta sa Gilead, ug nanagtigom silang tanan diha kang Yahweh didto sa Mizpa. ² Ang mga pangulo sa tanan katawhan, sa tanang mga tribo sa Israel, nanagtigom sa tigomanan sa mga katawhan sa Dios— 400, 000 ka mga kalalakin-ang sundalo ang namaktas, nga andam makiggubat pinaagi sa ilang espada. ³ Karon nakadungog ang mga katawhan ni Benjamin nga ang mga katawhan sa Israel mitungas sa Mizpa. Miingon ang mga katawhan sa Israel, "Sultihi kami kung giunsa pagbuhat kining daotang panghitabo." ⁴ Mitubag ang Levita nga bana sa gipatay nga babaye, "Gikan ako sa Gibe sa teritoryo nga gipanag-iyang ni Benjamin, ako ug ang akong kaipon, aron magpahulay didto sa gabii. ⁵ Sa pagkagabii, gisulong ako sa mga pangulo sa Gibe, gilibotan nila ang balay ug nagtinguha nga patyon ako. Ilang gikuha ug gilugos ang akong kaipon, ug namatay siya. ⁶ Gidala ko ang akong kaipon ug gihiwahiwa kini, ug gihatod ko kini sa rehiyon sa mga panulondon sa Israel, tungod kay nagbuhat sila ug daotan ug kalagot sa Israel. ⁷ Karon, kamong tanan nga mga Israelita, ihatag ang inyong tambag ug panghunahuna dinhi." ⁸ Mitindog ang tanan nga katawhan ingon nga usa ka tawo, ug miingon sila, "Walay usa kanamo ang moadto sa among tolda, ug walay usa kanamo ang mobalik sa among balay! ⁹ Apan karon mao kini ang atong buhaton sa Gibe: sulongon nato sila kung asa kita itultol sa ripa. ¹⁰ Magdala kita ug pulo ka mga lalaki sa gatosan sa tibuok banay sa Israel, ug 100 sa 1, 000, ug 1, 000 sa 10, 000, sa pagkuha sa gikinahanglan niining mga katawhan, aron kung moabot na sila sa Gibe didto sa Benjamin, pagasilotan nila sila tungod sa daotang butang nga ilang gibuhat sa Israel." ¹¹ Busa ang tanang kasundalohan sa Israel nagtigom batok sa siyudad, ingon nga usa ka tawo. ¹² Nagpadala ug mga kalalakin-an ang mga tribo sa Israel ngadto sa tibuok tribo ni Benjamin, nga nag-ingon, "Unsa man kining mga daotang butang nga gibuhat sa pipila kaninyo? ¹³ Busa, ihatag kanamo kadtong mga tawong daotan sa Gibe, aron amo silang patyon, aron nga mawala na sa hingpit kining pagkadaotan gikan sa Israel." Apan wala maminaw ang mga Benjaminehon sa tingog sa ilang mga igsoon, ang katawhan sa Israel. ¹⁴ Unya migawas ang mga katawhan ni Benjamin sa siyudad sa Gibe aron sa pag-andam sa pakiggubat batok sa mga katawhan sa Israel. ¹⁵ Migawas ang mga katawhan sa Benjamin gikan sa siyudad aron makiggubat nianang adlaw nagdala sila ug 26, 000 ka mga sundalo nga gibansay sa pakig-away ug paggamit ug espada. Dugang pa, adunay 700 nga mga piniling lalaki gikan sa mga lumulupyo sa Gibe. ¹⁶ Taliwala niini nga mga sundalo, adunay 700 nga pinili nga mga kalalakin-an nga walhon. Ang matag-usa kanila makapintik ug bato ngadto sa usa ka lugas sa buhok ug dili masipyat. ¹⁷ Ang katawhan sa Israel, dili lakip ang mga katawhan sa Benjamin, mikabat ug 400, 000 ka mga lalaki, nga gibansay sa pakig-away gamit ang espada. Silang tanan nga kalalakin-an sa gubat. ¹⁸ Mitindog ang katawhan sa Israel, miadto sa Betel, ug nangayo ug tambag sa Dios. Nangutana sila, "Kinsa man ang unang mosulong sa katawhan ni Benjamin alang kanamo?" Miingon si Yahweh, "Ang taga Juda maoy unang mosulong." ¹⁹ Sa pagkabuntag, namangon ang katawhan sa Israel ug namalhin sila ug kampo duol sa Gibe. ²⁰ Nangadto ang katawhan sa Israel aron sa pakig-away batok sa Benjamin. Giandam nila ang ilang linya sa pagpakiggubat batok sa Gibe. ²¹ Migawas sa Gibe ang mga katawhan sa Benjamin, ug ilang gipamatay ang 22, 000 ka mga lalaking kasundalohan sa Israel nianang adlaw. ²² Apan gilig-on sa mga katawhan sa Israel ang ilang kaugalingon, ug gipahiluna nila ang ilang linya sa pakiggubat sama sa daan nilang nahimutangan sa unang adlaw. ²³ Ug miadto ang mga katawhan sa Israel ug mihilak ngadto sa atubangan ni Yahweh hangtod sa gabii. Nangayo sila ug giya gikan kang Yahweh: "Moadto ba kami aron makig-away ug balik sa among mga kaigsoonan, ang mga katawhan ni Benjamin?" Ug miingon si Yahweh, "Sulonga sila!" ²⁴ Busa nangadto ang mga katawhan sa Israel aron makigbatok sa mga sundalo ni Benjamin. ²⁵ Sa ika-duhang adlaw, nanggawas ang mga Benjaminehon sa Gibe aron makigbatok kanila ug nakapatay sila ug 18, 000 ka mga kalalakin-an gikan sa mga katawhan sa Israel. Gibansay ang tanan nga mga kalalakin-an aron sa pakig-away pinaagi sa espada. ²⁶ Ug ang tanang kasundalohan ug katawhan sa Israel miadto didto sa Betel ug nanghilak, ug didto nanglingkod sila atubangan ni Yahweh ug nagpuasa sila nianang adlaw hangtod sa pagkagabii ug naghalad sila ug sinunog nga halad ug pakigdait nga halad ngadto kang Yahweh. ²⁷ Nangutana ang mga katawhan sa Israel kang Yahweh—kay niadtong adlaw anaa kanila ang sudlanan sa kasabotan sa Dios, ²⁸ ug si Pinehas, ang anak nga lalaki ni Eleazar nga anak nga lalaki ni Aaron, nga nag-alagad atubangan sa sudlanan sa kasabotan niadtong mga adlaw— "Mangadto ba kami didto sa gubat pag-usab batok sa katawhan sa Benjamin, nga among mga igsoon, o mohunong na?" Miingon si Yahweh, "Sulonga sila, kay ugma tabangan ko kamo sa pagbuntog kanila." ²⁹ Busa nagbutang ang Israel ug kalalakin-an sa matag tago nga mga dapit palibot sa Gibe. ³⁰ Sa ika-tulo nga adlaw nakig-away ang katawhan sa Israel batok sa mga katawhan sa Benjamin, ug gipahiluna nila ang ilang linya sa pakiggubat batok sa Gibe sama sa ilang gibuhat kaniadto. ³¹ Nangadto ang mga katawhan sa Benjamin

ug nakig-away batok sa katawhan, ug gipalayo sila gikan sa siyudad. Gipamatay nila ang pipila ka mga tawo. Adunay mga 30 ka mga kalalakin-an sa Israel ang namatay didto sa kaumahan ug sa kadalanan. Ang usa ka dalan padulong sa Betel, ug ang pikas dalan padulong sa Gibeá. ³² Unya miingon ang katawhan sa Benjamin, "Napildi na sila ug nanagan sila kanato, sama niadtong unang higayon." Apan miingon ang mga sundalo sa Israel, "Managan kita pagbalik ug ato silang palayason gikan sa siyudad hangtod sa kadalanan." ³³ Mitindog ang tanang katawhan sa Israel gikan sa ilang nahimutangan ug gipahiluna ang ilang kaugalingon aron sa pakiggubat didto sa Baal Tamar. Ug kadtong mga sundalo sa Israel nga nanago didto sa tagong mga dapit midagan pagawas sa ilang nahimutangan gikan sa Maare Gibeá. ³⁴ Adunay migula nga 10, 000 ka mga piniling kalalakin-an gikan sa Israel ang nakigbatok didto sa Gibeá, ug hilabihan gayod ang gubat, apan wala masayod ang mga Benjaminhon nga haduol na ang ilang kalaglagan. ³⁵ Gibuntog ni Yahweh ang Benjamin atubangan sa Israel. Nianang adlaw, ang kasundalohan sa Israel nakapatay ug 25, 100 ka mga lalaki sa Benjamin. Ang tanan nga namatay mao ang gibansay sa pakig-away pinaagi sa espada. ³⁶ Nakita gayod sa mga kasundalohan sa Benjamin nga nabuntog na sila. Nangatras ang mga kalalakin-an sa Israel palayo sa Benjamin, nagsalig man sila sa mga kalalakin-an nga ilang gipatago gawas sa Gibeá. ³⁷ Unya ang nanago nga mga kalalakin-an mitindog ug midali ug dagan padulong sa Gibeá. Ug pinaagi sa ilang espada ilang gipamatay ang tanan nga nagpuyo sa siyudad. ³⁸ Ang nasabotan nga timailhan sa mga kasundalohan sa Israel ug sa mga lalaki nga nanago mao ang bagang gabon sa aso nga moutbo gikan didto sa siyudad. ³⁹ Sa dihang makita na sa mga kasundalohan sa Israel ang timailhan mamalik na sila sa pagpakiggubat. Karon nag-sulong na ug sugod ang Benjamin ug napatay nila ang kapin 30 ka mga lalaki sa Israel, ug miingon sila, "Sigurado gayod nga mabuntog sila sa atong atubangan, sama sa unang gubat." ⁴⁰ Apan sa dihang nagsugod na sa pag-utbo ang aso sa siyudad, milingi ang mga Benjaminhon ug nakita ang aso nga miutbo sa kawanangan gikan sa tibuok siyudad. ⁴¹ Busa ang mga katawhan sa Israel misulong batok kanila. Nangalisang pag-ayo ang mga lalaki sa Benjamin, tungod kay ilang nakita nga miabot na ang dakong katalagman diha kanila. ⁴² Busa nanagan sila gikan sa mga katawhan sa Israel, mikalagiw padulong sa kamingawan. Apan naapsan gihapon sila sa gubat. Nanggawas sa siyudad ang mga kasundalohan sa Israel ug ilang gipamatay sila kung asa sila nagtindog. ⁴³ Gipalibotan nila ang mga Benjaminhon ug gipanggukod sila. Ug gitamaktaman nila sila sa Noha ug gipamatay silang tanan padulong didto sa sidlakang bahin sa Gibeá. ⁴⁴ Gikan sa tribo ni Benjamin, 18, 000 ka mga tawo ang nangamatay, ang tanan kanila hanas gayod sa pagpakiggubat. ⁴⁵ Namalik sila ug mikalagiw didto sa kamingawan sa mga bato sa Rimmon. Nakapatay pa gayod ug dugang 5, 000 ang mga Israelita diha sa kadalanan. Wala sila miundang sa paggukod kanila, gigukod sila pag-ayo hangtod sa Gidom, ug didto nakapatay pa sila ug dugang 2, 000. ⁴⁶ Ang tanan kasundalohan sa Benjamin nga nangamatay nianang adlaw miabot ug 25, 000— mga kalalakin-an nga gibansay nga makig-away gamit ang espada; ang tanan kanila hanas gayod makiggubat. ⁴⁷ Apan 600 ka mga kalalakin-an ang namalik ug mikalagiw ngadto sa kamingawan, didto sa mga bato sa Rimmon. Ug nagpabilin sila didto sa mga bato sa Rimmon sulod sa upat ka bulan. ⁴⁸ Namalik ang mga kasundalohan sa Israel aron makigbatok sa mga katawhan ni Benjamin ug gisulong ug gipamatay sila— ang tibuok siyudad, ang ilang mga kahayopan, ug ang tanan nga ilang nahikaplagan. Gipangsunog usab nila ang tagsa-tagsa ka mga lungsod nga ilang maagian.

Judges 20:1

usa lamang ka tawo

Naghisgot kini sa grupo sa katawhan nga nagkahiusa ug namuhat ingon nga usa lamang ka tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ingon nga usa lamang sila ka tawo"

gikan sa Dan hangtod sa Beersheba

Naghisgot kini sa tibuok kanasoran. Ang ubang paagi sa paghubad: "gikan sa onse ka mga tribo"

Dios— 400,000 ka mga kalalakin-an sundalo ang naglakaw

"Miabot ang Dios ug ang 400,000 ka mga sundalo"

andam makiggubat

"andam sa pag-adto sa gubat."

Judges 20:3

Karon

Dinhi gisaysay sa nagsulat sa libro ang dugang pang kasayoran mahitungod sa nasayran sa katawhan ni Benjamin.

mitungas sa Mizpa

Nahimutang ang Mizpa sa taas sa kabukiran.

aron magpahulay didto sa gabii

"magpabilin sa usa lamang ka gabii" o "magpabilin nianang gabhiona"

Judges 20:5**daotan ug kalagot**

Ang pulong nga "kalagot" naghulagway sa "daotan."
 Ang ubang paagi sa paghubad: "hilabihang kadaotan"

Karon

Gigamit kini aron sa pagpaila sa kataposan sa pagsaysay sa Levita.

ihatag ang inyong tambag ug panghunahuna dinhi

Ang pulong nga "tambag" ug "panghunahuna" managsama lamang ang ginatumong ug gibalikbalik alang sa pagpaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "pagdesisyon kung unsay angay natong buhaton niini"

Judges 20:8**ingon nga usa ka tawo**

Naghisgot kini sa grupo sa katawhan nga nagkahiusa ug namuhat ingon nga usa lamang ka tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ingon nga usa lamang sila ka tawo"

Walay usa kanamo ang moadto sa among tolda, ug walay usa kanamo ang mobalik sa among balay

Managsama lamang ang ipasabot niining duha ka tudling sa pulong, gibalikbalik lamang kini aron mapaklaro. Nagpasabot kini nga magpabilin gayod silang tanan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Magpabilin kami dinhi"

itultol sa ripa

Naghisgot kini sa pag-itsa ug minarkahan nga bato aron masayran kung unsa ang gusto sa Dios.

Judges 20:10**gikinahanglan**

"pagkaon" o "kagamitan"

nagtigom batok sa siyudad

"nagtigom aron sa pag-ataki sa siyudad"

Judges 20:12**tingog sa ilang mga igsoon**

Dinhi, ang pulong nga "tingog" naghigot sa mensahe nga ilang gisaysay. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang giingon sa ilang igsoon"

Judges 20:15**walhon**

Ang usa ka walhon nga tawo mas hanas nga tawo sa iyang wala nga kamot kaysa iyang tuo.

makapintik ug bato ngadto sa usa ka lugas sa buhok ug dili masipyat

Tingali usa kini ka pagpanghinobra sa pulong aron mapaklaro nga hanas gayod kaayo sila sa

pagpamintik. Ang ubang paagi sa paghubad: "hanas sa pagpamintik gamit ang bato" o "makapintik gamit ang bato ug dili gayod masipyat"

Judges 20:17**dili lakip**

"walay pay labot ang"

nangayo ug tambag sa Dios

"nangutana sa Dios kung unsay buhaton" o "nangutana sa Dios kung unsaon pagpadayon"

Judges 20:19**namalhin sila ug kampo duol sa Gibe**

Adunay mga pangutana sa buot ipasabot niini sa Hebreo nga sinulat. Ang ubang bersyon sa mga biblia nag-ingon nga "nigawas ug nakig-atubang sa Gibe."

Judges 20:22**gilig-on... ang ilang kaugalingon**

Nagpasabot kini nga gidasig nila ang usag-usa.

gipahiluna nila ang ilang linya sa pakiggubat

Nagpasabot tingali kini nga nangandam ang mga Israelita sa linya sa gubat alang sa sunod adlaw nga gubat.

Nangayo sila ug giya gikan kang Yahweh

Ang pamaagi nga gigamit nila sa pagpangutana sa Dios kay wala masayri. Nagripa tingali ang pari aron mahibaloan nila ang kabubut-on sa Dios.

Judges 20:26**atubangan ni Yahweh**

"sa presensya ni Yahweh" o "kang Yahweh"

Judges 20:27**ang sudlanan sa kasabotan sa Dios...nag-alagad atubangan sa sudlanan sa kasabotan niadtong mga adlaw**

Dugang kini nga kasayoran nga gisulat sa nagsulat aron tabangan ang magbabasa kung giunsa sa mga tawo pagpangutana kang Yahweh.

niadtong adlaw anaa

"anaa sa Betel niadtong mga adlaw"

nag-alagad atubangan sa sudlanan sa kasabotan

Mahimo kining mas mapaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "nag-alagad ingon nga pari atubangan sa kahon sa kasabotan"

Sulonga sila

Mahimo kining mas mapaklaro ang tibuok ipasabot sa pulong. Ang ubang paagi sa paghubad: "Atakiha ang kasundalohan ni Benjamin"

Judges 20:29**nagbutang ang Israel**

Dinhi ang "Israel" naghigot sa katawhan sa Israel. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang mga Israelita"

tago nga mga dapit

Nagtago sila aron dili makit-an sa mga Benjaminehon aron mahimo silang makaataki kanila sa sekreto.

Judges 20:31**nakig-away batok sa katawhan**

Mahimong ipaklaro ang tibuok ipasabot niini nga pulong. Ang ubang paagi sa paghubad: "nakig-away batok sa katawhan sa Israel"

gipalayo sila gikan sa siyudad

Ang ubang paagi sa paghubad: "Gipalayo sa katawhan sa Israel ang mga Benjaminehon sa siyudad"

Gipamatay nila ang pipila ka mga tawo

Mahimong ipaklaro ang tibuok buot ipasabot niini nga pulong. Ang ubang paagi sa paghubad: "Gipamatay sa katawhan sa Benjamin ang pipila sa mga kalalakin-an sa Israel"

Judges 20:32**sama niadtong unang higayon**

"sama sa unang gubat" o "sama sa una ug ikaduhang higayon"

Baal Tamar

Ngalan kini sa usa ka siyudad.

Maare Gibeon

Ngalan kini sa usa ka lugar. Ang ubang mga paagi sa paghubad: "kaumahan sa Gibeon" o "kasadpan sa Gibeon" o "Maare Geba"

Judges 20:34**mga piniling kalalakin-an**

Nagpasabot kini nga hanas sila nga mga sundalo. Ang ubang paagi sa paghubad: "hanas nga sundalo"

haduol na ang ilang kalaglagan

Dinhi, ang haduol na nga kalaglagan kay gisulti ingon nga kini nagtindog duol kanila. Ang ubang paagi sa paghubad: "hingpit sila nga mapildi sa dili madugay"

Judges 20:36

Nangatras ang mga kalalakin-an sa Israel palayo sa Benjamin, nagsalig man sila sa mga kalalakin-an nga ilang gipatago gawas sa Gibeon.

Sugod niini nga bersikulo hangtod sa 41 kay usa ka dugang kasayoran sa panghitabo nga gilakip sa nagsulat aron masabtan sa magbabasa nga tungod

sa nagtago nga mga kalalakin-an napildi ang mga Benjaminehon.

Nangatras...palayo sa Benjamin

Nagpasabot kini nga gituyo sa mga Israelita ang pag-atras sa gubat. Ang ubang paagi sa paghubad: "gitugotan ang mga Benjaminehon nga mogukod kanila"

Judges 20:39**Kinatibuk-ang Kasayoran:**

Kini nga bersikulo usa ka dugang kasayoran sa panghitabo nga gilakip sa nagsulat aron masabtan sa magbabasa nga tungod sa nagtago nga mga kalalakin-an napildi ang mga Benjaminehon.

mamalik na sila sa pagpakiggubat

"mangatras gikan sa pakig-away"

mabuntog sila sa atong atubangan

Ang ubang paagi sa paghubad: "napildi nato sila"

Judges 20:40**Kinatibuk-ang Kasayoran:**

Kini nga bersikulo usa ka dugang kasayoran sa panghitabo nga gilakip sa nagsulat aron masabtan sa magbabasa nga tungod sa nagtago nga mga kalalakin-an napildi ang mga Benjaminehon.

katalagman

"dakong kadaot" o "kagubot" o "kalisdanan"

miabot...katalagman

Nagpasabot kini nga nahitabo kini kanila. Ang ubang paagi sa paghubad: "nahitabo kanila"

Judges 20:42**Apan naapsan gihapon sila sa gubat**

Ang ubang paagi sa paghubad: "Apan naapsan sila sa mga sundalo sa Israel" o "Apan wala sila nakaikyas sa gubat"

Judges 20:43**Noha**

Ngalan kini sa usa ka lugar.

gitamaktamakan nila sila

Ang hingpit nga pagkalaglag sa Benjaminehon gisulti dinhi ingon nga gitamaktamakan sa mga Israelita ang ilang mga lawas. Ang ubang paagi sa paghubad: "gipildi nila sila sa hingpit"

gipamatay silang

"gipamatay sila samtang nanagan"

hanas gayod sa pagpakiggubat

"maisogong nakig-away sa gubat"

Judges 20:45

Namalik sila ug mikalagiw

"Ang nabilin nga mga Benjaminehon kay namalik ug mikalagiw"

Gidom

Usa kini ka ngalan sa lugar.

Judges 20:47

Namalik... aron makigbatok sa mga katawhan ni Benjamin

Ang katawhan ni Benjamin nga nikalagiw sa bato ni Rimmon dili mga sundalo apan kadtong mga tawo nga anaa sa siyudad.

tibuok siyudad

Ang "siyudad" dinhi naghigot sa katawhan sa siyudad. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang tanan nga anaa sa siyudad"

ilang maagian

Nagpasabot kini sa tanan nga ilang naagian samtang padulong sila sa siyudad. Ang ubang paagi sa paghubad: "ilang naagian"

Chapter 21

¹ Karon ang mga kalalakin-an sa Israel nagbuhat ug pakigsaad didto sa Mizpa, "Walay usa kanato nga ihatag ang iyang anak nga babaye aron makigminyo sa mga Benjaminhon." ² Unya ang mga katawhan miadto sa Betel ug milingkod didto atubangan sa Dios hangtod sa kagabhion, ug sa makusog nga tingog mihilak sila ug maayo. ³ Misangpit sila, "Nganong nahitabo man kini sa Israel, Yahweh, Dios sa Israel, nga ang usa sa among tribo nawala karon?" ⁴ Sa sunod nga adlaw sayo nga namangon ang mga katawhan ug nagbuhat sila ug halaran ug naghalad ug sinunog nga mga halad ug mga halad sa pagpakigdait. ⁵ Ang mga katawhan sa Israel miingon, "Kinsa man karon sa mga tribo sa Israel ang wala niadto sa panagtigom kang Yahweh?" Kay nagbuhat man sila ug mahinungdanong saad mahitungod kang bisan kinsa nga dili moadto kang Yahweh sa Mizpa. Miingon sila, "Mamatay gayod siya." ⁶ Apan ang katawhan sa Israel adunay kaluoy sa ilang igsoon nga mga Benjaminhon. Miingon sila, "Karon usa ka tribo ang nawagtang sa Israel. ⁷ Kinsa man ang makahatag ug asawa niadtong nahibilin, tungod kay nagbuhat man kita ug pakigsaad kang Yahweh nga dili nato ipaminyo kanila ang atong mga anak nga babaye?" ⁸ Miingon sila, "Kinsa man sa mga tribo sa Israel ang wala niadto kang Yahweh sa Mizpa?" Ug ilang nasayran nga walay bisan usa ang miadto sa panagtigom gikan sa Jabes Gilead. ⁹ Tungod kay sa dihang gipangtapok na ang mga katawhan sa han-ay nga pamaagi, tan-awa, walay mga lumulupyo sa Jabes Gilead ang anaa didto. ¹⁰ Ang panagtigom nagpadala ug 12, 000 ka mga isog nga lalaki uban ang sugo nga moadto sila sa Jabes Gilead aron sulongon sila, ug pamatyon sila, bisan ang mga babaye ug mga kabataan. ¹¹ "Buhata kini: kinahanglan nga inyong patyon ang matag lalaki ug babaye nga nakigdulong na ug lalaki." ¹² Nakakaplag ang mga kalalakin-an taliwala niadtong nagpuyo didto sa Jabes Gilead ug 400 ka mga dalagang babaye nga wala pa makigdulong ug lalaki, ug gidala nila sila sa ilang kampo sa Silo, didto sa Canaan. ¹³ Ang tibuok nga panagtigom nagpadala ug mensahe ug giingnan ang katawhan ni Benjamin nga tua didto sa bato sa Rimmon nga magtanyag sila kanila ug kalinaw. ¹⁴ Mibalik ang mga Benjaminhon niadtong taknaa ug gihatag kanila ang mga babaye sa Jabes Gilead, apan dili pa igo ang mga kababayan-an alang kanilang tanan. ¹⁵ Nangaliyupo gayod ang katawhan sa nahitabo ngadto sa mga Benjaminhon, tungod kay nagbuhat man ug pagkabahinbahin si Yahweh ngadto sa mga tribo sa Israel. ¹⁶ Unya miingon ang mga pangulo sa panagtigom, "Unsaon man nato paghatag ug asawa sa mga nabilin nga Benjaminhon, kay gipamatay na man ang mga Benjaminhon nga kababayan-an?" ¹⁷ Miingon sila, "Kinahanglan nga adunay mapanunod ang mga nahibilin nga Benjaminhon, aron nga walay mapukan sa tribo sa Israel. ¹⁸ Dili namo sila mamahimong tagaan ug asawa gikan sa among mga anak nga babaye, kay ang katawhan sa Israel nagbuhat ug pakigsaad, 'Tinunglo gayod ang bisan kinsa nga mohatag ug asawa sa mga Benjaminhon.'" ¹⁹ Busa miingon sila, "Nasayod kamo nga adunay kumbira alang kang Yahweh kada tuig didto sa Silo (nga diin anaa sa amihanan nga bahin sa Betel, sidlakang bahin sa kadalanan nga pasubida gikan sa Betel hangtod sa Siquem, ug habagatang bahin sa Lebona)." ²⁰ Gisultihan nila ang mga kalalakin-an sa Benjamin, nga nag-ingon, "Lakaw ug paghulat kamo sa tago didto sa kaparasan. ²¹ Pagbantay sa takna nga mogawas ang mga babaye sa Silo aron manayaw, dali dayon ug dagan pagawas sa kaparasan ug ang matag usa sa inyo kinahanglan nga manguha ug asawa gikan sa babaye sa Silo, unya balik dayon sa yuta ni Benjamin. ²² Kung moadto ang ilang amahan ug mga igsoong lalaki alang sa pagmulo kanamo, amo silang ingnan, 'Kaloy-i kami! Tugoti sila nga magpabilin kay sa panahon sa gubat wala kamiy nakuha nga babaye sa matag lalaki aron ilang maasawa. Ug dili gayod kamo sad-an mahitungod sa panaad, kay wala man ninyo gihatag ang inyong mga anak nga babaye kanila.'" ²³ Gibuhat usab kini sa mga katawhan sa Benjamin. Gikuha nila ang igong gidaghanon sa asawa nga ilang gikinahanglan gikan sa mga babaye sa Silo nga nanayaw, ug ila kining gidala aron mahimo nilang mga asawa. Nangadto sila ug namalik sa ilang gipanunod nga yuta; ilang gitukod pag-usab ang mga lungsod, ug namuyo niini. ²⁴ Busa mibiya ang mga katawhan sa Israel sa maong lugar ug miadto sa ilang mga balay, matag usa sa ilang tribo ug banay, ug ang matag usa sa ilang kaugalingong panulondon. ²⁵ Niadtong panahona walay hari ang Israel, ug ang tanan nagbuhat gayod kung unsa ang husto sa iyang kaugalingong panglantaw.

Judges 21:1

Karon ang mga kalalakin-an sa Israel nagbuhat ug pakigsaad.makigminyo sa mga Benjaminhon
Kini nga dugang kasayoran nagsugyot sa magbabasa mahitungod sa saad nga gibuhay sa

mga Israelita sa wala pa ang gubat batok sa mga Benjaminhon.

Benjaminhon
Ngalan kini sa kaliwatan ni Benjamin. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 3:15.

Nganong nahitabo man kini sa Israel, Yahweh, Dios sa Israel, nga ang usa sa among tribo nawala karon?
Naggamit ang katawhan sa Israel ug usa ka pangutana nga wala nagkinahanglan ug tubag aron ipakita ang ilang dakong kaguol. Ang ubang paagi sa paghubad: "O Yahweh, naguol kami pag-ayo nga hingpit na nga nalaglag ang usa sa mga tribo sa Israel."

Judges 21:4

Ang mga katawhan sa Israel miingon, "Kinsa man karon sa mga tribo sa Israel ang wala niadto sa panagtigom kang Yahweh?"
Naghisgot ang katawhan sa panagtigom sa mga Israelita sa Mizpa sa wala pa nila giataki ang mga Benjaminhon.

Kay nagbuhat man sila ug mahinungdanong saad mahitungod kang bisan kinsa nga dili moadto kang Yahweh sa Mizpa. Miingon sila, "Mamatay gayod siya."
Kini nga kasayoran sa panghitabo nagsugyot sa magbabasa mahitungod sa saad nga gibuhay sa mga Israelita didto sa Mizpa sa wala pa nila giataki ang mga Benjaminhon.

Judges 21:6

ilang igsoon nga mga Benjaminhon
Dinhi, ang pulong nga "ilang igsoon nga Benjaminhon" naghisgot sa nahibiling kaliwat ni Benjamin. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang nabilin nga mga Benjaminhon"

Karon usa ka tribo ang nawagtang sa Israel
Ang pagkalaglag sa Benjamin gisulti dinhi ingon nga giputol kini pinaagi sa kutsilyo. Ang ubang paagi sa paghubad: "nawagtang ang usa sa mga tribo" Usa kini ka pagpanghinobra sa pulong tungod kay aduna pa may nabilin nga 600 ka mga kalalakin-an. Apan, nangamatay na ang mga kababayan-an sa mga Benjaminhon busa dili na sigurado ang kaugmaon sa tribo.

Kinsa man ang makahatag ug asawa niadtong nahibilin, tungod kay nagbuhat man kita ug pakigsaad kang Yahweh nga dili nato ipaminyo kanila ang atong mga anak nga babaye?
Gusto sa mga Israelita nga maghatag ug mga asawa alang sa mga nahibilin nga Benjaminhon, apan ang saad nga ilang gibuhay sa Mizpa mao ang nagpugong kanila sa pagbuhat niana.

Judges 21:8

Jabes Gilead
Ngalan kini sa usa ka siyudad.

gipangtapok na ang mga katawhan sa han-ay nga pamaagi
"gilista ang katawhan nga anaa sa Mizpa"

walay mga lumulupyo sa Jabes Gilead ang anaa didto
Naghisgot kini sa ilang panagtigom kaniadto sa Mizpa. Ang ubang paagi sa paghubad: "walay mga lumulupyo sa Jabes Gilead ang anaa sa Mizpa"

pamatyon sila, bisan ang mga babaye ug mga kabataan
Ang sunod nga bersikulo magdugang ug kinatibuk-ang angay buhaton sa mga Israelita ug kung kinsa ang dili nila pamatyon.

Judges 21:11

Jabes Gilead
Ngalan kini sa usa ka siyudad. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 21:8.

nakigdulong na ug lalaki
Nagpasabot kini sa pagpakighilawas.

Judges 21:13

magtanyag sila kanila ug kalinaw
Ang ubang paagi sa paghubad: "buot nila nga may kalinaw o makighiusa kanila"

Jabes Gilead
Ngalan kini sa usa ka siyudad. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 21:8.

dili pa igo ang mga kababayan-an alang kanilang tanan
Adunay 600 ka mga kalalakin-an sa Benjaminhon ug aduna lamang 400 ka mga kababayan-an gikan sa Jabes Gilead.

nagbuhat man ug pagkabahinbahin si Yahweh ngadto sa mga tribo sa Israel
"naghimo sa mga tribo sa Israel nga dili magkahiusa"

Judges 21:16

Benjaminhon
Naghisgot kini sa mga kaliwat ni Benjamin. Tan-awa kung giunsa nimo kini paghubad sa 3:15.

gipamatay na man ang mga Benjaminhon nga kababayan-an
Ang ubang paagi sa paghubad: "gipamatay namo ang mga kababayan-an nga Benjaminhon"

Kinahanglan nga adunay mapanunod...walay mapukan sa tribo sa Israel
Naggamit ug panghinobra sa pulong ang mga Israelita. Naghatag na man sila ug 400 ka asawa sa mga Benjaminhon, busa dili na gayod hingpit nga mawala ang ilang tribo.

Judges 21:18

asawa sa mga Benjaminhon
Naghisgot kini sa mga kalalakin-an nga mga kaliwat ni Benjamin. Ang ubang paagi sa paghubad: "asawa sa kalalakin-an ni Benjamin"

diin anaa sa amihanan nga bahin sa Betel, sidlakang bahin sa kadalanan nga pasubida gikan sa Betel hangtod sa Siquem, ug habagatang bahin sa Lebona
Usa kini ka kasayoran sa panghitabo aron mapaklaro sa magbabasa kung asa nahimutang ang siyudad sa Silo.

Lebona

Ngalan kini sa usa ka siyudad.

Judges 21:20

ang matag usa sa inyo kinahanglan nga manguha ug asawa...unya balik dayon sa yuta ni Benjamin.
Masabtan nga ang mga Benjaminhon magkuha niining mga babayhana ug mobalik sa ilang yuta uban kanila. Mahimo kining ipaklaro. Ang ubang paagi sa paghubad: "ang matag usa kaninyo kinahanglan mangilog ug mga babaye didto sa Silo, unya dal-a sila uban kaninyo balik sa yuta sa Benjamin aron mahimo ninyong asawa"

Judges 21:22

Kaloy-i kami

Ang ubang paagi sa paghubad: "Ayoha kami ug ang mga katawhan ni Benjamin"

wala kamiy nakuha nga babaye sa matag lalaki aron ilang maasawa

Ang ubang paagi sa paghubad: "tungod kay wala man kami nagkuha ug asawa alang sa matag usa kanila sa gubat kaniadto sa Jabes Gilead"

dili gayod kamo sad-an...wala man ninyo gihatag ang inyong mga anak nga babaye kanila

Naghisgot kini sa mga katawhan sa Silo. Wala man sila nag-uyon ug hatag sa ilang mga anak nga babaye ngadto sa mga Benjaminhon, busa wala nila giguba ang ilang saad.

Judges 21:23

gidaghanon sa asawa nga ilang gikinahanglan

Naghisgot kini sa usa ka asawa sa matag 200 ka mga Benjaminhong lalaki nga wala nakadawat ug asawa gikan sa Jabes Gilead.

Judges 21:25

walay hari ang Israel

"Wala pa gayoy hari ang Israel"

kung unsa ang husto sa iyang kaugalingong panglantaw

Dinhi ang pulong nga "mata" naghisgot sa hunahuna sa usa ka tawo. Ang ubang paagi sa paghubad: "kung unsa iyang gihunahuna nga maayo"

Translation Words

Aaron

Gipili sa Dios si Aaron nga mahimong unang kinatas-ang pari sa katawhan sa Israel.

- Si Aaron mao ang magulang ni Moises.
- Gitabangan ni Aaron si Moses nga makigsulti kang Paraon nga pagawason niya ang mga Israelita gikan sa pagka-ulipon sa mga taga-Ehipto.
- Samtang nagbyahi ang mga Israelita sa disyerto, nakasala si Aaron pinaagi sa paghimo ug diosdiosan aron simbahan sa mga tawo.
- Gipili sa Dios si Aaron ug iyang mga kaliwat nga mahimong mga pari sa mga katawhan sa Israel.

Abel

Si Abel mao ang ikaduhang anak nga lalaki ni Adan ug Eva.

- Usa ka pastol si Abel.
- Gipahimuot ni Abel ang Dios sa iyang kinabuhi ug mga halad.
- Gipatay si Abel ni Cain, ang kamagulangang anak nga lalaki ni Adan ug Eva.

Abimelek

Si Abimelek usa ka haring Filistihanon sa dapit sa Gerar niadtong panahon nga tua sa Canaan si Abraham ug si Isaac.

- Gilimbongan ni Abraham si Haring Abimelek pinaagi sa pagsulti nga igsoon niya si Sara, imbes nga iyang asawa.
- Gidala ni Abimelek si Sara sa iyang panimalay, apan gibalik dayon niya siya niadtong nagpakita ang Dios kaniya sa damgo ug gibadlong siya.
- Nagsabot si Abraham ug Abimelek bahin sa giilogan nga mga balon sa Beerseba kung kinsa ang manag-iyang sa mga balon.
- Human ang daghang katuigan, nagpuyo ang anak ni Abraham nga si Isaac ug ang iyang pamilya didto sa dapit nga giharian ni Abimelek.
- Aduna pay lalaki nga ang ngalan Abimelek nga anak ni Gideon ug igsoon ni Jotam. Ang uban nga paghubad mogamit ug lain nga ispeling sa ngalan niya aron maklaro nga dili siya si Haring Abimelek.

Ai

Sa panahon sa Daang Kasabotan, Ai ang ngalan sa usa ka lungsod sa Canaan nga anaa mga 8 kilometro sa amihanang-kasadpanan sa Jericho. Duol sad ang Ai sa Bethel.

- Pagkahuman mapildi ang Jericho, nangulo si Josue sa mga Israelita sa pag-atake sa Ai apan napildi ang Israel.
- Gipadayag sa Dios ang pagsupak ni Achan kay nangawat siya ug mga linaglag sa Jericho ug gisugo sa Dios ang mga Israelita nga patyon siya ug ang iyang pamilya. Pagkahuman nila ug buhat niadto, gitugutan sa Dios ang mga Israelita nga pildehon ang lungsod sa Ai sa ikaduha nila nga pag-atake.

Ako si Yahweh

Kasagaran sa Daang Kasabotan, sa dihang ang Dios naghisgot mahitungod sa iyang kaugalingon, gigamit niya ang iyang ngalan imbes sa paggamit ug pronombre nga "ako."

- Pananglitan, imbes nga mag-ingon siya nga, "Pasidunggi ako," nag-ingon siya nga, "Pasidunggi si Yahweh."
- Ang "ULB" kasagaran gihubad kini pinaagi sa pagdugang ug pronombre sama sa, "Pasidunggi ako, si Yahweh" o "Ako, si Yahweh nag-ingon" aron maklaro nga ang Dios mao ang nagsulti mahitungod sa iyang kaugalingon.
- Ang ULB nagpakita sa mobasa nga ang Dios mao ang nagsulti pinaagi sa pagbutang sa pronombre nga "Ako".

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang pipila ka mga tighubad pwede magdesisyon kung mas natural ug klaro sa ilang pinulungan nga sundon ang literal nga pulong ug gamiton lang ang "Yahweh" nga walay gidugang nga pronombre nga "Ako."
- Ang uban modesisyon sa paggamit sa pronombre nga Yahweh sa pipila ka higayon sa sinugdanan nga bahin sa teksto, apan dayon tangtangan ang pronombre sa nahabilin nga mga bahin. Ang ehemplo niini sa ULB makit-an sa Deuteronomio 5:9-16.
- Labing maayo kung padayon nga gamiton ang ngalan ni Yahweh diin literal nga nahibutang sa teksto, apan ang uban nga mga paghubad modesisyon sa paggamit lang sa pronombre nga "Ako" sa pipila ka mga lugar, aron mahimo ang teksto nga natural ug klaro.
- Mao kini ang kalangkuban sa mga posible nga mga pamaagi sa paghubad sa "Yahweh" sa dihang ang Dios ang nagsulti:
- "Yahweh"

Ammon, Amonihanon, Babaye nga taga-Ammon

Ang mga "katawhan sa Ammon" o mga "Amonihanon" mga kaliwat ni Ben-ammi, ang anak nga lalaki ni Lot sa iyang kamanghuran nga anak nga babaye.

- Ang pulong nga "babaye nga taga-Ammon" nagtumong gyud sa babaye nga Amonihanon. Mahimo kini nga hubaron nga "Amonihanon nga babaye."
- Ang mga Amonihanon nagpuyo sa sidlakan sa Suba sa Jordan ug mga kaaway sila sa mga Israelita.
- Sa usa ka higayon, mikuha ang mga Amonihanon ug propeta nga ang ngalan si Balaam aron tungloon ang Israel, apan wala kini tuguti sa Dios.

Amorihanon

Ang mga Amorihanon usa ka grupo sa katawhan nga nagpuyo sa Canaan sa panahon ni Josue.

- Ang mga Amorihanon nagpuyo sa mga siyudad sa isig ka kilid sa Suba sa Jordan. Ang matag siyudad giharian ug usa ka hari.
- Gisaad sa Dios nga ihatag sa mga Israelita ang yuta sa Canaan, apil ang yuta sa mga Amorihanon.

Aram, Taga-Aram

Ang "Aram" usa ka rehiyon diin nagpuyo ang mga paryente ni Abraham. Mao kini karon ang moderno nga nasod sa Syria.

- Ang mga tawo nga nagpuyo diha sa Aram gitawag nga "Taga-Aram" ug nagsulti sa Aramaic nga pinulungan.
- Ang usa ka anak ni Shem ginganlan ug Aram. Ang usa pa ka lalaki nga ginganlan ug Aram mao ang ig-agaw ni Rebeca. Posible nga ang rehiyon nga Aram gipangalan gikan niining duha ka tawo.
- Kini sad nga rehiyon ginganlan ug "Paddan Aram" ug sa kadugayan ginganlan sa Griyego nga "Syria."

Asa

Si Asa usa ka hari nga nangulo sa gingharian sa Juda sulod sa kuwarenta ka tuig, gikan sa ika 913-873 nga mga tuig sa wala pa gipanganak si Cristo.

- Si Haring Asa usa ka maayo nga hari nga nagtangtang sa daghan nga mga diosdiosan ug nagpaundang sa pagsimba sa dili tinuod nga dios. Siya ang nagpabalik sa mga tawo sa pagsimba kang Yahweh.
- Gihatagan ni Yahweh si Haring Asa ug kalampusan sa iyang pakiggiyera batok sa ubang mga nasod.
- Sa ulahi nga mga tuig sa iyang pagkahari, nakipag-alyansa siya kang Aram aron matabangan siya sa giyera batok sa Israel, imbes nga magsalig kang Yahweh.
- Tungod kay miundang siya sa pagsalig kang Yahweh, nagkasakit siya ug grabe hangtod nga namatay siya.

Ashera, Asherim

Ang Ashera, ngalan sa usa ka diosa nga gisimba sa mga Canaanhon sa panahon sa Daang Kasabotan.

- Ang pulong nga "Asherim" nagtumong sa nililok nga mga imahe nga hinimo gikan sa kahoy o nililok nga mga kahoy nga nagrepresentar ani nga diosa. Usahay kini nga mga imahe nagtumong sa "mga poste sa Ashera."
- Kasagaran nakaplastar kini duol sa mga halaran alang sa diosdiosan nga si Baal ang gituohan nga bana ni Ashera.
- Gimanduan sa Dios ang mga Israeilita nga gubaon ang tanang linilok nga mga imahe ni Ashera.
- Apan ang uban nga mga pangulo nga Israelita, sama kang haring Solomon, haring Manasseh, ug kang Reyna Jezebel, dili lamang nila gitugutan ang pagbutang sa daghang Asherim sa Israel, apan ila hinuon gimpluwensyahan ang mga tawo nga mosimba kanila.
- Adunay uban nga mga pangulo sama kang Gidion, Haring Asa, ug Haring Josiah nga mituman sa Dios ug nangulo sa mga tawo sa pagguba niining mga diosdiosan.

Baal

Baal ang ngalan sa dili tinuod nga dios nga gisimba sa pipila nga grupo sa mga tawo diha sa yuta sa Canaan.

- Ang ngalan nga "Baal" gapasabot nga "ginoo." Ang pagsimba kang Baal usa ka dakong hagit sa awtoridad ni Yaweh nga mao lang ang tinuod nga Ginoo.
- Apil sa pagsimba kang Baal ang prostitusyon ug usahay apil ang pagsunog sa mga bata nga ilang ihalad.
- Sa lainlaing mga panahon, nakasala ang mga Israelita sa pagsimba sad kang Baal.
- Sa panahon sa paghari ni Ahab, adunay 450 nga mga propeta ni Baal sa amihanang gingharian sa Israel. Gihagit ni propeta Elias sila sa pagsulay nga nagpamatuod nga si Baal dili tinuod ug si Yahweh mao lang ang tinuod nga Dios.
- Tungod ani nga panghitabo, gipatay sa mga tawo ang mga propeta ni Baal ug mibalik sila sa pagsimba kang Yahweh.

Beerseba

Sa panahon sa Daang Kasabotan, ang Beerseba usa ka siyudad nga nahimutang mga 45 ka milyas sa habagatang-kasadpan sa Jerusalem sa deserto nga karon gitawag na nga Negev.

- Ang deserto nga nagpalibot sa Beerseba usa ka kamingawan nga dapit nga diin si Hagar ug si Ismael naglibot-libot pagkahuman nga gipalayas sila ni Abraham palayo sa iyang balongbalong.
- Ang ngalan niini nga siyudad nagpasabot "ang atabay sa pagpanumpa." Ginganlan kini sa dihang si Abraham nanumpa nga dili niya silotan ang mga tawo ni haring Abimelech sa ilang pag-ilog sa usa sa mga atabay ni Abraham.

Benjamin

Si Benjamin ang kinamanghurang anak ni Jacob sa iyang asawa nga si Rachel.

- Ang mga kaliwat ni Benjamin nahimong usa sa dose ka tribu sa Israel.
- Ang hari sa Israel nga si Saul gikan sa Israelitang tribu ni Benjamin.
- Si Saul nga taga Tarsus, nga sa kadugayan nahimo nga si Pablo nga apostol, gikan sad sa tribu ni Benjamin.

Betel

Ang Betel usa ka siyudad sa panahon ni Abraham nga naa sa amihanang Jerusalem sa Canaan. Sa Daang Kasabotan, gawas pa sa Jerusalem nga pirme nahisgutan ang Betel permi sad nga nahisgutan labaw pa sa ubang mga siyudad.

- Si Abram (Abraham) nagpuyo sidlakan sa Betel ug nagtukod ug halaran sa Dios pagkahuman niya nadawat sa unang higayon ang saad sa Dios. Niadto nga panahon dili pa Betel ang ngalan sa lugar, apan sa kadugayan gitawag na kini nga Betel nga mao nay nailhan sa mga tawo.
- Sa iyang paglayas palayo sa iyang igsoon nga si Esau, Si Jacob nagpalagpas ug gabii duol niini nga siyudad ug natulog lang siya sa gawas. Samtang natulog, nagdamgo siya ug mga angel nga gasaka

ug gakanaog sa hagdan sa langit. Niadto nga damgo, ang Dios nagsaad kang Jacob ug mga panalangin sama sa iyang gihatag kang Abram (Abraham).

- Si Jacob ang nagpangalan niini nga siyudad nga "Betel." Ang iyang ngalan sa una kay Luz. Aron maklaro kini, sa ubang hinubaran gihubad nila nga "Luz (sa kadugayan gitawag kining Bethel)" sa tudling mahitungod kang Abraham, ug sama sad sa unang pag-abot ni Jacob didto (sa wala pa niya giusab ang ngalan).

Betlehem, Eprata

Ang Bethlehem gamay nga siyudad sa Israel, nga duol sa siyudad sa Jerusalem. Nailhan sad siya nga "Eprata" nga mao tingali ang iyang unang ngalan.

- Ang Bethlehem gitawag sad nga "siyudad ni David," kay si haring David didto man gipanganak.
- Si propeta Micah nag-ingon nga ang Mesias magagikan sa "Betlehem Eprata."
- Natuman kini nga propesiya ug si Jesus gipanganak sa Bethlehem, paglabay sa daghang mga katuigan.
- Ang gipasabot sa ngalan nga "Betlehem" kay "balay sa pan" o "balay sa pagkaon."

Caleb

Usa si Caleb sa dose nga mga Israelitang espiya nga gipadala ni Moises aron susihon ang yuta nga Canaan.

- Siya ug si Josue mibalik gikan sa pagsusi sa Canaan ug giingnan nila ang mga tawo nga mosalig sa Dios nga motabang kanila sa pagpildi sa ilang mga kaaway, aron makapanginabuhi sila nga may kalinaw didto nga lugar.
- Si Josue ug si Caleb lang gyud sa ilang mga kaliwat ang gitugutan nga makasulod sa Gisaad nga Yuta nga Canaan.

Cana

Ang Cana usa ka baryo o lungsod sa probinsiya sa Galilea, mga siyam ka milya amihanan sa Nasaret.

- Ang buot pasabot sa pulong nga "Cana" "lugar sa mga tangbo."
- Ang Cana mao ang lugar nga diin gapuyo si Nathaniel, usa sa dose nga apostol.
- Si Jesus mitambong sa usa ka kasal sa Cana, ug didto gihimo niya ang una niyang milagro o "timaan", diin nga gihimo niya nga bino ang tubig.
- Pagkahuman niadtong panahona, si Jesus mibalik sa Cana ug nakigkita sa usa ka opisyal nga gikan sa Caparnaum nga naghangyo nga ayuhon ang iyang lalaki nga anak.

Canaan, taga Canaan

Si Canaan anak ni Ham nga anak nga lalaki ni Noe. Iyang mga kaliwat ang mga taga Canaan, mga pipila ka grupo sa mga tawo nga nipuyo sa lugar gikan sa kapatagan sa suba sa Jordan ngadto sa Dagat sa Mediteraneo. Kini nga lugar nailhan nga Yuta sa Canaan.

- Gisaad sa Dios kini nga lugar nga ihatag kang Abraham ug sa iyang mga kaliwat, nga ang mga Israelita.
- Sa panahon karon ang mga nasod ug mga teritoryo niini nga lugar mao ang Israel, Lebanon, parte sa Jordan, parte sa Syria, ug Palestina.

Dan

Si Dan mao ang ikalimang anak nga lalaki ni Jacob ug usa sa dose ka mga tribo sa Israel. Dan sad ang ngalan sa dapit diin nagpuyo ang tribo nga Dan sa amihanang dapit sa Canaan.

- Niadtong panahon ni Abram, aduna say siyudad nga Dan sa kasadpan sa Jerusalem. Tingali wala pa kini nga siyudad kaniadtong panahon nga nisulod ang Israel sa yutang gisaad kanila. Apan adunay lain nga siyudad nga Dan nga anaa mga 60 ka milya sa amihanan sa Jerusalem.
- Ang pulong nga "Danenahon" nagtumong sa mga kaliwat ni Dan nga mga membro sad sa iyang banay.

Dios

Sa Biblia, ang pulong nga "Dios" nagtumong sa usa nga walay katapusan nga mao ang naglalang sa kalibutan gikan sa wala. Ang Dios ang Amahan, Anak, ug Balaan nga Espiritu. Ang ngalan sa Dios mao ang "Yahweh."

- Ang Dios anaa kanunay; naa na siya wala pa malalang ang tanang butang, ug magpadayon siya nga anaa hangtod sa kahangturan.
- Siya lang ang tinuod nga Dios ug adunay gahum sa tanang butang niini nga kalibutan.
- Hingpit ang pagkamatarong sa Dios, ug ang iyang kaalam walay katapusan, balaan siya, walay sala, matarung, maluluy-on ug mahigugmaon.
- Siya ang Dios nga gatuman sa iyang kasabotan ug gatuman sa iyang mga saad.
- Ang mga tawo gibuhay sa Dios aron magsimba kaniya ug siya lang gyud ang ilang simbahan.
- Gipadayag sa Dios ang iyang ngalan nga "Yahweh" nga buot ipasabot, "siya mao ang" o "Ako mao ang" o "ang kanunay nga naa."
- Ang Biblia sad nagtudlo mahitungod sa mga "diosdiosan" nga diin dili kini mga buhi ug sayop nga gisimba sa katawhan.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Mga paagi sa paghubad sa "Dios" pwede sad ilakip ang "Manlalalang" o "Kinatas-an sa tanan."
- Uban pa nga paagi sa paghubad sa "Dios" pwede ang "Kinatas-an nga Manlalalang" o "walay katapusan nga Makagagahum nga Ginoo." o "Kinatas-an nga walay katapusan."
- Hunahunaa kung giunsa pagtumong ang Dios sa lokal o nasudnon nga pinulungan. Pwede nga adunanay pulong para sa "Dios" sa pinulungan nga gihubad. Kung tinuod kini, importante nga masiguro nga kini nga pulong tugma sa kinaiya sa usa ka tinuod nga Dios nga gihisgutan sa taas.
- Daghang pinulungan nga gihimo nilang dako ang unang litra sa pulong sa nag-inusara nga tinuod nga Dios, aron mailhan kini nga lahi sa pulong nga diosdiosan.
- Uban nga paagi aron mailahi kini mao ang paggamit sa duha ka lahi nga mga pulong sa "Dios" ug "diosdiosan."
- Ang mga pulong nga "mahimo nila akong Dios ug sila mahimo nakong katawhan" pwede sad hubaron nga, "Ako, nga Dios, magmando niini nga katawhan ug nga sila magsimba kanako."

Edom, taga-Edom, Idumea, Seir, Teman

Edom ang lain nga ngalan ni Esau; Edomhanon ang tawag sa iyang mga kaliwat. Ang nasod nga Edom nahibal-an sad sa ngalan nga "Idumea" o "Sier".

- Kabungturan ang Edom nga makita sa habagatang silangan sa Israel.
- Ang pulong nga Edom nagpasabot nga "pula," nga nagtumong sa kamatuoran nga si Esau natabonan ug pula nga buhok kaniadtong gipanganak siya. O pwede nga nagtumong kini sa pula nga batong nga gibaylo ni Esau sa iyang katungod sa pagkamagulang.
- Sa Daang Kasabotan, ang nasod nga Edom kasagaran nga gihisgotan nga kaaway sa Israel.
- Sa Daang Kasabotan gihatagan sa Dios ang mga propeta ug mga negatibo nga propesiya aron mosulti batok sa Edom. Ang tibuok nga libro nga gitawag nga Abdias mahitungod kini sa kalaglagan sa Edom.

Efraim

Si Efraim ika duha nga anak nga lalaki ni Jose. Ang iyang mga kaliwat, ang Efraimanhon, usa sila sa dose ka mga tribu sa Israel.

- Ang tribu ni Efraim usa sa napulo ka mga tribu nga makita sa norte dapit sa Israel.
- Usahay ang ngalan nga Efraim gigamit sa Biblia nga nagtumong sa tibuok nga gingharian sa norteng bahin sa Israel.
- Ang Efraim kabukiran nga lugar. Pipila sa mga gihubad nagtumong sa "mga bukid sa Efraim."

Ehipto, Ehiptohanon

Ang nasod nga Ehipto makita sa amihanang-sidlakang dapit sa Africa, sa habagatan ug kasadpan nga lugar sa Canaan.

- Ang Ehiptohanon mao ang tawo nga gipanganak sa Ehipto ug ang iyang mga katigulangan gikan sa Ehipto.

- Niadtong dugay na kaayo nga panahon, ang Ehipto gamhanan ug adunahan nga nasod.
- Ang karaan nga Ehipto natunga sa duha ka bahin, nga mao ang Ubos ug ang Taas nga Ehipto. Ang "Ubos nga Ehipto" tua didto ang Suba sa Nile nga midagayday paubos didto sa Dagat sa Mediteranyo.
- Si Jose ug Maria miadto sa ubos nga dapit sa Ehipto uban ang bata nga si Jesus, aron mokalagiw kang Herod.
- Adunay pipila ka panahon nga gamay ra ang pagkaon sa Canaan, ang mga patriyarka gikan sa Israel mibiyahe didto sa Ehipto aron mopalit ug pagkaon alang sa ilang mga pamilya.

Ekron

Ang Ekron usa ka daku nga siyudad sa mga Filistihanon nga makita sa siyam ka mga milya ilaya gikan sa dagat sa Mediteraneo.

- Ang templo sa diosdiosan nga si Beelzebub anaa sa Ekron.
- Kaniadto ang arka sa pagkigsaad gidala sa Ekron niadtong gikuha kini sa mga Filistihanon.
- Pagkahuman sa grabe nga sakit ug kamatayon nga nahitabo sa siyudad, gipadala sa mga Filistihanon ang arka balik sa Israel.

Eleazar

Sa Biblia, adunay pipila ka mga lalaki nga gingalan ug Eleazar.

- Si Eleazar ang ikatulo nga anak nga lalaki ni Aaron nga igsoon ni Moises. Kadtong namatay na si Aaron, si Eleazar ang nahimong kinatas-ang pari sa Israel.
- Eleazar sad ang ngalan sa usa sa mga gitawag nga "mga kusgan nga katawhan" ni David.
- Ang usa pa nga Eleazar mao ang usa sa katigulangan ni Jesus.

Filistihanon

Ang mga Filistihnon mao ang grupo sa mga tawo nga nagpuyo sa rehiyon nga Filistia dapit sa kabaybayonan sa Dagat sa Mediteranean.

- Ang siyudad sa Asdod mao ang amihanang dapit sa Filistia ug ang siyudad nga Gaza naa sa habagatang dapit.
- Ang Filistihanon tingali nailhan sa kadaghanang mga tuig tungod sa ilang pakiggiyera batok sa mga Israelita.
- Si haring David kasagaran nangulo sa pakiggubat batok sa mga Filistihanon apil niadtong panahon nga siya batan-on pa diin gipildi niya ang Filistihanon nga manggugubat nga si Goliat.

Gaza

Sa kapanahon sa Biblia, ang Gaza importante nga siyudad sa Filistina nga makita sa baybayon sa Dagat sa Mediteraneo, mga 77 kilometro habagatang-kasadpan sa Jerusalem ug 38 kilometro habagatan sa Ashdod.

- Sa adtong una pa kaayong panahon, ang Gaza mao ang agianan sa mga kasundalohan ug mga negosyante sa taliwala sa Asya ug Ehipto.
- Karon, ang siyudad nga Gaza importante gihapon nga pantalan sa giingon nga "Gaza strip", nga usa ka rehiyon nga makit-an sa baybayon sa Dagat sa Mediteraneo nga giutlanan sa Israel sa amihanan ug sa sidlakan ug sa Ehipto sa habagatan.
- Didto sa siyudad nga Gaza gidala si Samson sa mga Filistihanon niadtong gidakop nila siya.
- Si Felipe nga ebanghelista naglakaw sa awaaw nga dalan sa Gaza niadtong natagbuan niya ang eunocos nga taga Etiopia.

Gentil

Ang Gentil tawo nga dili kaliwat ni Jacob ug sa iyang dose ka mga anak. Ang mga Gentil mga tawo nga dili mga Judio.

- Sa Kasulatan, may mga higayon nga ang pulong nga mga Gentil nagtumong sa mga "dili tuli" tungod kay daghan kanila wala tuli-a ang ilang mga anak nga lalaki dili sama sa gihimo sa mga Israelita.

- Tungod kay gipili sa Dios ang mga Judio nga mahimo niyang pinasahi nga katawhan, giisip nila nga ang mga Gentil mga taga-gawas nga dili gyud pwede nga mahimong katawhan sa Dios.
- Ang mga Judio gitawag sad nga mga Israelita o mga Hebreo sa lainlain nga mga panahon sa kasaysayan. Ang tanan nga dili Judio gitawag nga nga Gentil.
- Ang Gentil pwede sad hubaron nga "dili mga Judio" o "dili Israelita" (Daang Kasabotan).
- Sa tradisyon, ang mga Judio dili gyud mokaon kauban ang mga Gentil, nga maoy nahimong unang hinungdan sa mga problema sa mga unang Iglesia.

Gibea

Ang Gibea ngalan sa siyudad nga makita sa amihang dapit sa Jerusalem ug habagatan sa Bethel.

- Ang Gibea naa sa yuta nga sakop sa tribo ni Benjamin.
- Lugar kini sa dagkong gubat sa mga Benjamihanon ug sa mga Israelita.

Gideon

Si Gideon usa ka Israelita nga gipili sa Dios aron luwason ang Israel sa iyang mga kaaway.

- Si Gideon nabuhi sa panahon, nga daghang tuig na ang miagi diin nga ang mga Israelita mipuyo na sa Canaan, mao sad kini ang panahon nga ang mga Midianihanon sige ug atake kanila.
- Si Gideon nahadlok pag-ayo sa mga Midianihanon, apan gigamit siya sa Dios aron panguluhan ang mga Israelita sa pakig-away batok sa mga Midianihanon ug napildi nila sila.

Gilead

Ang Gilead ngalan sa rehiyon nga bukiron sa sidlakan sa suba sa Jordan, nga diin nagpuyo ang ubang tribo sa mga Israelita nga kaliwat nila Gad, Reuben, ug Manase.

- Gitawag sad kini nga rehiyon nga "bukid sa Gilead" tungod kay bungturonon kini nga lugar.
- Ang "Gilead" ngalan sad sa pipila ka mga tawo sa Daang Kasabotan. Ang usa niini mao ang apo ni Manase.

Gilgal

Ang Gilgal usa ka lungsod sa amihanan sa Jerico ug ang unang lugar nga gikampohan sa mga Israelita pagkalabang nila sa suba sa Jordan sa pagsulod sa Canaan.

- Sa Gilgal, si Josue nagbutang ug dose ka bato nga gikuha gikan sa uga nga suba sa Jordan nga ilang gitabokan.
- Ang Gilgal mao ang siyudad nga diin si Elias ug si Eliseo mibiya sa ilang pagtabok sa Jordan sa dihang si Elias gikuha paingon sa langit.
- May pipila sad ka mga lugar nga gitawag nga "Gilgal" sa Daang Kasabotan.
- Ang pulong nga "gilgal" buot ipasabot "mga bato nga gihan-ay palingin," basin nagtumong kini sa lugar nga diin gitukod ang halaran nga mga bato nga gihan-ay palingin. Sama kini sa pulong nga nagtumong sa mga butang nga moligid.
- Ang pulong nga Gilgal kasagaran giingon nga "ang Gilgal," nga nagpaila nga kini usa ka klase nga lugar, ug dili ngalan sa usa ka lugar.

Ginoo

Ang pulong nga "Ginoo" nagtumong sa usa ka tawo nga adunay panag-iya o may awtoridad sa mga tawo. Kung kini gisulat nga nakakapital, kini usa ka titulo nga nagtumong sa Dios.

- Sa Daang Kasabotan, kini nga pulong gigamit nga nagtumong sa Dios sama sa "Ginoong Dios nga gamhanan sa tanan" o "Ginoong Yahweh" o "Yahweh nga atong Ginoo."
- Sa Bag-ong Kasabotan, ang mga apostoles migamit niini nga pulong nga nagpadayag sa "Ginoong Jesus" ug "Ginoong Jesu Cristo," nga buot ipasabot si Jesus Dios.
- Sa ULB ug UDB, ang titulo nga "Ginoo." gigamit lang sa paghubad sa aktwal nga Hebreo ug Griyego nga pulong nga buot ipasabot "Ginoo." Wala gyud kini gamita sa paghubad sa ngalan sa Dios nga Yahweh nga gihimo sa ubang bersyon.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang uban nga mga pinulongan gihubad kini nga pulong nga "Agalon" o "Pangulo" o uban pa nga pulong nga nagtumong sa tag-iya o taas nga tagamando.
- Daghan nga mga hubad gihimo nilang dako ang una nga litra niini nga pulong aron linawon sa mga mobasa nga kini nga titulo nagtumong sa Dios.

Ginoong Yahweh, Yahweh nga Dios

Sa Daang Kasabotan, kini nga mga pulong gigamit sa daghang higayon nga nagtumong sa nag-inusara nga tinuod nga Dios.

- Ang pulong nga "Ginoo" usa ka titulo sa Dios ug ang "Yahweh" personal nga ngalan sa Dios.
- Ang personal nga ngalan sa Dios nga "Yahweh" kasagaran langkob sa pulong nga "Dios" sama sa "Yahweh nga Dios."

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kung mogamit ka ug uban nga pulong sa "Yahweh" alang sa iyang personal nga ngalan, pwede mong hubaron kini nga literal nga mga pulong nga "Ginoong Yahweh" ug "Yahweh nga Dios."
- Ang uban nga mga pinulongan ibutang nila ang mga titulo ulahi sa ngalan ug hubaron nga "Yahweh nga Ginoo." Hunahunaa kung unsay natural sa pinulongan: ang titulo ba nga "Ginoo" unang ibutang o pagkahuman sa "Yahweh"?
- Kung ang gihatag nga hubad "Yahweh" nga "Ginoo" o "GINOO," mas maayo ang "Ginoong Yahweh." sama sa mga pulong nga "Ginoong Dios" o "Dios nga mao ang Ginoo."
- Apan ang pulong nga "Ginoong Yahweh" kinahanglan dili sama sa "Ginoo nga GINOO" tungod kay pwede nga dili nila makita ang dagko nga litra nga naandan nga gigamit aron makit-an ang kalainan niini nga mga pulong.
- "Yahweh nga Dios" pwede isulat nga "Dios nga gitawag nga Yahweh" o "Dios nga Buhi" o "Ako kini ang Dios."

Ham

Si Ham mao ang ikaduha sa tulo ka mga anak nga lalaki ni Noe nga gihisgotan sa Daang Kasabotan.

- Kaniadtong naglunop nga natabonan ang tibuk kalibutan, si Ham ug ang iyang mga igsoon uban ni Noe ug ang ilang mga asawa sa sulod sa arka.
- Pagkahuman sa lunop, adunay higayon nga wala gyud gitahod ni Ham ang iyang amahan nga si Noe. Tungod niini, gitunglo ni Noe ang anak ni Ham nga si Canaan ug ang tanan niyang kaliwat nga sa kadugayan nahimong mga Canaanehanon.

Hamat, Lebo Hamat

Ang Hamat usa ka importante nga siyudad sa amihanan nga dapit sa Syria, amihanan sa yuta sa Canaan. Ang ngalan sa siyudad karon mao ang Hamah.

- Ang ngalan nga "Lebo Hamat" tingali gikan sa usa ka agianan sa bungtod duol sa siyudad sa Hamat.
- Gihubad sa ubang mga bersyon ang "Lebo Hamat" nga "agianan pasulod sa Hamat."
- Ang mga "Hamatehanon" mga kaliwat sa anak ni Noe nga si Ham ug sa iyang apo nga si Canaan.
- Gipildi ni Haring David ang mga kaaway ni Haring Tou sa Hamat, mao nga maayo ang ilang panaghigala.
- Si Solomon adunay pipila ka mga siyudad diin niya gibutang ang mga gikinahanglanon. Ang Hamat usa niini nga mga siyudad.
- Didto sa yuta sa Hamat gipatay si Haring Zedekias ni Haring Nabucudonosor ug diin nadakpan si Haring Jehoahas sa usa ka Ehiptohanong paraon.

Hamor

Si Hamor usa ka dili Judio nga silingan ni Jacob.

- Pagkahuman ug balik ni Jacob sa iyang yutang gigikanan uban ang iyang mga asawa ug anak, nipalit siya ug yuta gikan sa mga anak ni Hamor aron mahimong lubnganan sa iyang pamilya.
- Gilugos sa anak ni Hamor nga si Secem ang anak nga babaye ni Jacob nga si Dina; nimalos ang mga igsoon ni Dina kang Hamor ug sa iyang pamilya.

Hari

Ang hari usa ka pangulo sa usa ka independente nga siyudad, estado o nasod.

- Usahay ang usa mahimong hari tungod kay ang grupo sa mga tawo gusto siyang mahimong hari nila.
- Kasagaran kung ang hari mamatay, ang iyang kamagulangang anak ang mahimong hari.
- Usahay ang usa ka tawo mopatay sa hari aron siya ang mahimong hari puli niya.

Hebron

Ang Hebron usa ka siyudad nga tua sa taas ug batohon nga kabungturan mga 20 ka milya sa habagatan sa Jerusalem.

- Gitukod ang siyudad sa panahon ni Abram mga 2,000 ka tuig sa wala pa gipanganak si Cristo. Kining maong siyudad pirmi kini gihisgotan sa mga kasaysayan nga gihatag sa Daang Kasabotan.
- Importante kaayo ang Hebron sa kinabuhi ni David. Didto natawo ang pipila sa iyang mga anak, apil si Absalom.
- Giguba sa mga Romano ang siyudad niadtong mga 70 ka tuig sukad gipanganak si Cristo.

Hibihanon

Ang mga Hibihanon usa sa mga pito ka dagkong grupo sa katawhan nga nagpuyo sa Canaan niadtong gipangulohan ni Josue ang mga Israelita sa pag-ilog sa yuta.

- Ang mga Hibihanon mga kaliwat sa anak ni Noe nga si Ham.
- Gilimbongan ang mga Israelita nga maghimo ug kasabotan sa mga Hibihanon aron dili nila buntogon sila.
- Si Secem nga Hibihanon ang naglugos sa anak nga babaye ni Jacob nga si Dina, ug ang iyang mga igsoong lalaki nanimalos pinaagi sa pagpatay ug daghang mga Hibihanon.

Hitihanon

Ang mga Hitihanon mga kaliwat ni Ham nga gikan sa iyang anak nga lalaki nga si Canaan. Nahimo silang dako nga imperyo niadto ug kini gitawag karon nga Turkey ug amihanang Palestine.

- Ang mga Hitihanon kasagaran mga hulga sa mga Israelita sa lawasnon ug espirituhanon nga bahin.
- Nipalit si Abraham ug yuta kang Epron nga Hitihanon aron iyang ilubong ang iyang namatay nga asawa nga si Sara sa usa ka langob didto. Kadugayan, didto sad nga langob gilubong si Abraham ug ang pipila niya ka mga kaliwat.
- Nasubo ang mga ginikanan ni Esau niadtong naminyo siya ug duha ka babayeng Hitihanon.
- Usa sa mga isog nga mga manggugubat ni David ginganlan ug Urias nga Hitihanon.
- Uban sa mga langyaw nga puyopuyo ni Solomon mga Hitihanon. Kini nga mga babaye maoy hinungdan nga nalayo ang kasingkasing ni Solomon sa Dios tungod sa ilang pagsimba sa mga diosdiosan.

Ismael

Si Ismael anak nga lalaki ni Hagar nga ulipon nila Abraham ug Sarah.

- Ang ngalan nga "Ismael" nagpasabot nga "nakadungog ang Dios."
- Si Ismael nakadawat ug kaayohan sa balaan nga saad mahitungod sa iyang kaugalingon ug sa iyang kaugmaon nga gihatag kang Hagar.
- Bisan pa niani, dili si Ismael ang anak nga motuman sa saad sa Dios kang Abraham nga ang iyang mga kaliwat modaghan sama sa mga bitoon.

Israel, mga Israelita, nasod sa Israel

Israel ang ngalan nga gihatag sa Dios kang Jacob. Nagpasabot kini nga "nakigbisog siya sa Dios."

- Ang mga kaliwat ni Jacob nailhan nga katawhan sa Israel, nasod sa Israel, o mga Israelita.
- Naghimo ang Dios ug kasabotan sa mga tawo sa Israel. Sila ang mga tawo nga napili niya.
- Israel ang ngalan sa ilang nasod.
- Ang nasod sa Israel adunay dose ka mga tribu.

- Kadtong namatay na si haring Solomon, ang nasod nga Israel natunga sa duha ka mga gingharian: ang gingharian sa Juda nga makita sa habagatang dapit, ug ang gingharian sa Israel nga makita sa amihanang dapit.

Jerusalem

Ang Jerusalem sa una usa ka karaan nga Canaanhon nga siyudad nga sa kadugayan nahimong importante kaayo sa politiko ug relihiyosong bahin sa Israel. Mao kini gihapon ang kapital nga siyudad sa Israel karon.

- Sa Daang Kasabotan ang siyudad nga Salem tingali mao ra sa siyudad sa Jerusalem. Kining duha ka ngalan adunay parehas nga pasabot nga "kalinaw."
- Gihalad ni Abraham ang iyang anak nga lalaki nga si Isaac sa Bukid sa Moriah nga parte sa siyudad sa Jerusalem.
- Gibontog ni Haring David ang Jerusalem gikan sa mga Jebusihanon ug iya kining gihimo nga kapital nga siyudad.
- Si Solomon nga anak nga lalaki ni David nagtukod sa una nga templo sa Bungtod sa Moriah sa Jerusalem.
- Gilaglag sa mga taga-Babilonia ang Jerusalem apan sa kadugayan pagkahuman sa 70 ka tuig ang milabay gitugutan sila sa Dios nga mobalik ug itukod pag-usab ang siyudad.
- Tungod kay tua didto ang templo, ang Jerusalem mao ang sentro sa pagsaulog sa mga dagkong kapistahan sa Judio.
- Sa Bag-ong Kasabotan, gihalad si Jesus niadtong bata pa siya sa templo sa Jerusalem ug didto sad sa Jerusalem diin siya gilutos ug gisentensiyahan nga mamatay sa krus.
- Pagkahuman nabanhaw si Jesus, ang Jerusalem mao ang usa sa importante nga mga lugar diin si Jesus nakig-uban sa iyang mga disipulo usa pa siya mibalik sa langit.
- Tungod kay ang Jerusalem naa sa mga kabukiran sa Israel, ang mga tawo kasagaran moingon kung moadto didto sa Jerusalem nga "mosaka sa Jerusalem."

Joas

Si Joas ngalan sa pipila ka mga lalaki sa Daang Kasabotan.

- Ang usa ka Joas amahan ni Gedion nga manluluwas sa Israelita.
- Ang lain nga gingalan ug Joas kaliwat ni Benjamin nga kamanghurang anak ni Jacob.
- Ang labing ilado nga Joas nahimong hari sa Juda sa edad nga pito. Anak siya ni Ahazia, hari sa Juda nga gipatay.
- Niadtong bata pa siya kaayo, giluwat siya sa iyang ayaan aron dili siya mapatay, pinaagi sa pagtago kaniya hangtod nga siya hamtong na nga mahimong hari.
- Sa sinugdanan sa iyang paghari, si Haring Joas mituman sa Dios. Apan sa kadugayan wala na siya mituman sa Dios ug ang mga Israelita nagsugod na sad pagsimba sa mga diosdiosan.
- Paghuman niya nasamad sa gubat, si Haring Joas gibudhian ug gipatay sa duha ka opisyal nga nagtrabaho kaniya.
- Timan-i nga kini nga hari lahi kang haring Jehoas sa Israel nga nangulo sa parehas nga panahon.

Jonathan

Ang ngalan nga "Jonathan" nahisgutan sa daghang higayon sa Daang Kasabotan. Ang ngalan nga Jonatan nagpasabot kini nga, "naghatag si Yaweh."

- Ang ilado nga Jonathan mao ang kamagulangang anak ni Haring Saul. Suod nga higala siya ni David.
- Ang ubang Jonathan nga nahisgutan sa Daang Kasabotan apil ang: apo ni Moises; pag-umangkon ni Haring David, anak ni Abiatar nga pari nga nangalagad kang David; usa ka sekretaryo nga diin si propeta Jeremias napriso sa iyang panimalay; ug daghan pang uban.

Josue

Adunay pipila ka mga tawo sa Israel sa panahon sa Biblia nga Josue ang mga ngalan. Ang labing ilado nga Josue ang anak ni Nun nga katabang ni Moises ug sa kadugayan nahimong importanteng pangulo sa katawhan sa Dios.

- Usa si Josue sa dose ka mga espiya nga gipadala ni Moises sa pag-usisa sa Gisaad nga Lugar.

- Uban ni Caleb, nagpakita ug kaisog ug pagsalig sa Dios si Josue sa iyang pagdasig sa mga Israelita sa pagtuman sa mando sa Dios sa pagsulod sa Gisaad nga Lugar ug gipilde ang mga Canaanon.
- Paglabay sa daghang katuigan, paghuman ni Mioses namatay, gipili sa Dios si Josue sa pagpangulo sa mga tawo sa Israel paadto sa Gisaad nga Lugar.
- Sa una ug labing inila nga pakiggubat batok sa mga Canaanon, si Josue ang nangulo sa Israelita sa pagpilde sa siyudad sa Jerico, sama sa giingon sa Dios kaniya.
- Sa Daang Kasabotan sa libro ni Josue gisulat ang mahitungod sa mga panghitabo sa panahon sa pagpangulo ni Josue, apil ang pagsakop sa Gisaad nga Lugar ug sa pagbahinbahin sa yuta sa tribu sa Israel.
- Adunay lain nga Josue nga gihisgutan sa Daang Kasabotan sa libro ni Hageo ug Zacarias. Kini nga Josue usa ka kinatas-ang pari nga mitabang sa pagtukod pag-usab sa parel sa Jerusalem. Anak siya ni Josadak.

Jotam

Sa Daang Kasabotan, adunay tulo ka mga tawo nga Jotam ug mga ngalan.

- Ang usa ka Jotam kamanghurang anak ni Gideon. Mitabang si Jotam sa pagpilde sa iyang kamagulangang igsoon nga si Abimelek, nga maluibong nagpatay sa tanan niyang mga igsoon.
- Ang usa pa ka Jotam hari sa Juda sulod sa napulo ug unom ka mga tuig paghuman nga namatay ang iyang amahan nga si Uzzia (nga nailhan sad nga Azaria).
- Sama sa iyang amahan, Si Haring Jotam misunod sa Dios ug maayo siya nga hari.
- Apan, sama sad sa iyang amahan, wala gitangtang ni Haring Jotam ang lugar sa pagsimba sa diosdiosan ug kini ang hinungdan nga ang mga tawo mitalikod sa Dios pag-usab.
- Ang usa pa ka resulta sa pagsimba ug diosdiosan mao nga ang anak ni Jotam nga si Ahas nahimong dautan nga hari.
- Usa si Jotam sa katigulangan nga nahisulat sa kagikanan ni Jesu Cristo sa libro ni Mateo.

Juda

Si Juda ika-upat sa dose ka mga anak ni Jacob. Ang iyang inahan si Lea.

- Ang mga kaliwat ni Juda nahimong tribu sa Juda.
- Ang pulong nga "Judio" gikan sa ngalan nga "Juda."
- Adtong ang nasod sa Israel natunga paghuman sa paghari ni Solomon, ang gingharian sa Juda nahimutang sa habagatang bahin.

Juda, Gingharian sa Juda

Ang Juda ang labing dako sa dose ka mga tribu sa Israel. Paghuman namatay ni Haring Solomon, ang Israelita natunga sa duha ka gingharian. Ang gingharian sa Juda sa habagatang bahin, nga gilangkuban sa tribu sa Juda ug Benjamin.

- Ang kapital nga siyudad sa gingharian sa Juda mao ang Jerusalem.
- Ang ubang mga hari sa gingharian sa Juda mituman sa Dios ug nagdala sa mga tawo sa pagsimba kaniya. Apan kadaghanan sa hari sa Juda mga dautan.
- Mga 120 ka tuig ang milabay human gipilde sa Assirya ang Israel ang amihanang gingharian, ang Juda nasakop sa nasod sa Babilon. Ang mga taga Babilonia ang nagguba sa siyudad ug sa templo, ug nagkuha sa daghang mga tawo gikan sa gingharian sa Juda ug gidala nila paingon sa Babilonia isip mga dinakpan.

Lebanon

Ang Lebanon matahum nga bungturanon nga rehiyon nga makita sa baybayon sa Dagat sa Mediteraneo, amihanan sa Israel. Sa panahon sa Biblia kini nga rehiyon daghan kaayo ug mga kahoy

- Si Haring Solomon nagpadala ug mga trabahante ngadto sa Lebanon aron mamutol ug mga kahoy nga sedar nga gamiton sa pagtukod sa templo sa Dios.
- Ang daang Lebanon gipoy-an sa mga Feniciahanon nga mga hanas mohimo ug mga barko nga gigamit sa malampuson nga mga negosyo.
- Ang mga siyudad sa Tiro ug Sidon makita sa Lebanon. Dinhi niini nga mga syudad nga ang bililhon nga tapul nga pangtina unang gigamit.

Levita, Levi

A Levita usa ka tawo nga miyembro sa tribo sa Israel nga ang iyang kagikanaan mao si Levi.

- Ang Levita mao ang tigdumala sa templo ug sa mga relihiyosong seremonya.
- Ang tanan nga mga pari nga Judio mga kalalakihan nga mga Levita. Apan dili tanan nga mga Levita pari.
- Ang mga pari nga Levita gigahin ug gipahinungod alang sa pinasahi nga trabaho sa pag-alagad sa Dios sa templo.

Maghuhukom

Ang maghuhukom usa ka tawo nga modisisyon kung unsa ang sakto o sayop sa sibil, legal o espirituhanong mga bahin.

- Sa Biblia, ang Dios gitumong nga maghuhukom tungod kay hingpit siya nga maghuhukom nga maghimo sa kaulahiang mga disisyon mahitungod sa kung unsa ang sakto ug sayop.
- Sa dihang ang mga Israelita niabot sa yutang gisaad ug sa wala pa silay mga hari, nagpili ang Dios ug mga maghuhukom sa pagpangulo kanila sa panahon sa kasamok. Kasagaran ang mga maghuhukom nagluwas sa mga Israelita gikan sa ilang mga kaaway.

Moab, Moabitanhon, Moabitanhong babaye

Si Moab mao ang anak nga lalaki sa mas magulang nga babayeng anak ni Lot. Gitawag nga mga Moabitanhon ang iyang mga kaliwat ug ang yuta nga ilang gipuy-an kadugayan gitawag nga "Moab."

- Ang nasod sa Moab nahimutang sa sidlakan sa Judea, sa pikas nga kilid sa Patay nga Dagat. Anaa kini dapit sa habagatan-sidlakan sa Betlehem nga siyudad sa Judea, diin gikan ang pamilya ni Naomi.
- Ang pulong nga "Moabitanhong babaye" pwede hubaron nga "babaye nga taga-Moab" o "babaye gikan sa Moab."

Moises

Si Moises usa ka propeta ug pangulo sa mga Israelitang katawhan sulod sa labaw sa 40 ka tuig.

- Gipili sa Dios si Moises nga mao mopagawas sa mga Israelita sa pagka-ulipon didto sa Ehipto ug pangulohan sila ngadto sa Yutang Gisaad.
- Gihatag sa Dios kang Moises ang mga papan nga bato diin gibutang ang iyang mga sugo alang sa mga Israelita.
- Sa dihang hapit na matapos ang iyang kinabuhi, wala mituman si Moises sa Dios mao nga wala siya makapuyo sa Yutang Gisaad nga Canaan.

Negev

Ang Negev usa ka disyerto nga rehiyon sa habagatan nga bahin sa Israel.

- Ang orihinal nga pulong nagpasabot nga "Ang Habagatan" ug ingon niini ang paghubad sa ubang mga bersyon sa Biblia nga Ingles.
- Pwede nga lahi kini nga habagatang rehiyon sa Disyerto sa Negev karon.
- Niadtong nagpuyo si Abraham sa siyudad sa Cades, didto siya sa Negev o habagatan nga dapit.
- Ang mga Judio nga tribo sa Juda ug Simeon nagpuyo niini nga lugar sa habagatang rehiyon.
- Ang kinadak-ang siyudad sa rehiyon sa Negev mao ang Berseba.

Pan

Ang pan hinimo sa harina nga gisagulan ug tubig ug mantika. Kasagarang niini gibutangan ug pangpatubo sama sa libadura. Hulmaon kini dayon nga pan ug iluto.

- Pwede sad mahimo ang pan nga walay patubo aron dili kini motubo. Gitawag kini ug "pan nga walay libadura" nga gigamit sa mga Judio sa ilang pagkaon sa Kasaulogan sa Pagpasaylo.
- Ang pan mao gyud ang pagkaon sa kadaghanan sa mga tawo sa panhon sa Biblia, kini nga pulong kasagarang gigamit sa Biblia nga nagtumong sa pagkaon sa kinatibuk-an, sama sa mga pulong nga, "inadlaw nga pan."

- Ang "pan sa prisensya" kay pinasahi nga pan nga gihimo nga simbolo sa presensiya sa Dios ug sa iyang pakig-ambit sa iyang mga tawo. 12 ka ingon ini nga pan ang gitipigan sa pinasahi nga lamisa gawas sa balaang lugar sa tabernakulo o templo. Kada semana ang daan nga mga pan kaunon sa mga pari ug magbutang na sad sila ug bag-ong giluto pan sa lamisa. Pwede kini hubaron nga, "ang pan nga nagsimbolo sa pakig-ambit sa Dios kanila."
- Ang sumbingay nga "pan gikan sa langit" nagtumong sa pinasahi nga puti nga pagkaon nga gitawag ug "mana" nga gihatag sa Dios sa mga Israelita sa dihang naglibutlibot sila sa deserto.
- Gitawag sad ni Jesus ang iyang kaugalingon nga "ang pan nga mikanaog gikan sa langit" ug "pan sa kinabuhi."
- Sa dihang si Jesus ug ang iyang mga disipolo nagdungan ug kaon sa kasaulugan sa pagsaylo sa wala pa siya mamatay, gikompara niya ang pagkaon ug pan sa iyang lawas nga masamaraan ug mamatay sa krus.
- Tan-awa sa: [[rc://ceb/obe/other/yeast]], [[rc://ceb/obe/kt/tabernacle]], [[rc://ceb/obe/kt/temple]], [[rc://ceb/obe/kt/passover]],

Rama

Ang Rama usa ka karaan nga siyudad sa Israel nga nahimutang mga 8 ka kilometros amihanan sa Jerusalem didto sa Benjamin duol sa Gibeon.

- Nahimutang ang Rama sa lugar kung diin ang mga kaliwat sa asawa ni Jacob nga si Raquel namuyo.
- Niadtong ang mga Israelita gibihag sa Babilonia, gidala una sila sa Rama usa pa sila miadto sa Babilonia.
- Ang Rama mao ang gipuy-an sa amahan ug inahan ni Samuel.

Reuben

Si Ruben kamaguwangan nga anak ni Jacob. Ang iyang inahan mao si Lea.

- Sa diha nga ang iyang mga igsoon nagplano nga patyon ang ilang manghod nga si Jose, naluwas ni Ruben ang kinabuhi ni Jose sa pag-ingon niya kanila nga ibutang nalang siya sa buho imbes patyon.
- Wala magdugay mibalik si Ruben aron luwason si Jose, apan nabaligya na diay siya isip ulipon sa mga negosyante nga miaagi.
- Ang mga kaliwat ni Ruben nahimong usa sa dose ka tribo sa Israel.

Rimmon

Ang Rimmon ngalan kini sa lalaki ug sa pipila ka mga lugar sa Biblia. Ngalan sad kini sa dili tinuod nga dios nga nagpasabot nga "bunga nga granada."

- Si Rimmon usa ka Benjamihanon gikan sa siyudad sa Beerot sa Zebulun. Ang anak niini nga tawo maoy nagpatay kang Isboset, ang bakol nga anak ni Jonatan.
- Usa ka lungsod ang Rimmon sa habagatan nga bahin sa Juda. Ang Bato sa Rimmon luwas nga lugar nga diin ang mga Benjamihanon miikyas aron dili sila mapatay.
- Ang Rimmon-Parez usa ka lugar nga walay nakahibalo kung asa gyud dapit kini sa kamingawan sa Judea.

Samson

Si Samson usa sa mga maghuhukom, ug manluluwas sa Israel. Gikan siya sa tribu ni Dan.

- Gihatagan sa Dios si Samson ug talagsaon ug dili tawhanon nga kusog nga gigamit niya sa pakig-away batok sa mga kaaway sa mga Israelita, nga ang mga Felistihanon.
- Si Samson gipanaad nga dili gyud putlon ang iyang buhok ug dili gyud moinom sa bino o bisan unsa nga ilimnong makahubog.
- Niadtong misugot siya sa pangamuyo sa iyang mabudhiong asawa nga si Delila, ug gisulti niya kaniya ang sekreto sa iyang kusog, giputol sa iyang asawa ang iyang buhok aron mawala ang iyang kusog.
- Samtang bihag pa si Samson, gibalik sa Dios ang iyang kusog ug gihatagan siya ug higayon aron gub-on niya ang templo sa dili tinuod nga dios nga si Dagon uban ang daghang mga Felistihanon.

Sidon, mga taga-Sidon

Si Sidon mao ang kamagulangang anak nga lalaki ni Canaan. Aduna say siyudad nga gitawag ug Sidon didto sa Canaan.

- Ang siyudad sa Sidon nahimutang sa baybayon sa Dagat sa Mediteraneo nga parte sa nasod nga karon mao ang Lebanon.
- Ang mga taga-Sidon usa ka grupo sa tawo nga nagpuyo sa karaan nga Sidon ug sa mga lugar nga nagpalibot niini. Mga Gentil kini nga mga tawo.
- Sa Bibliya, ang Sidon adunay kalabotan sa siyudad sa Tira. Ilado kining duha ka siyudad sa ilang bahandi ug sa makasasala nga batasan sa ilang mga katawhan.

Silo

Ang Silo usa ka giparilan nga siyudad nga Canaanhon nga gibuntog sa mga Israelita ilawom sa pagpangulo ni Josue.

- Ang siyudad nga Silo nahimutang sa kasadpan sa Suba sa Jordan ug amilanan-sidlakan sa siyudad sa Betel.
- Niadtong panahon nga gipangulohan ni Josue ang Israel, ang siyudad sa Silo usa ka lugar diin magtagbo ang mga katawhan sa Israel.
- Ang dose ka tribo sa Israel nagtagbo didto sa Silo aron mamati kang Josue nga nagsulti kanila kung asa nga bahin sa yuta sa Canaan ang gihatag kanila.
- Sa wala pa natukod ang bisan unsang templo sa Jerusalem, ang Silo mao ang lugar nga adtuan sa mga Israelita aron maghalad sa Dios.
- Gidala si Samuel ngadto sa Silo sa iyang inahan nga si Hana niadtong batang lalaki pa siya aron ipahinungod siya sa Ginoo. Nagpabilin siya didto uban ang pari nga si Eli aron bansayon sa pag-alagad sa Ginoo.

Simeon

Sa Biblia, adunay pipila ka lalaki nga Simeon ang ilang ngalan.

- Sa Daang Kasabotan, ang ikaduhang anak nga lalaki ni Jacob (Israel) ug Lea ginganlan ug Simeon. Ang iyang mga kaliwat nahimong usa sa dose ka tribo sa Israel.
- Ang tribo ni Simeon mao ang nagpuyo sa kinahabagtan nga teritoryo sa yutang gisaad nga Canaan, usa sa mga dapit nga apil sa mana ni Juda.
- Sa Bag-ong Kasabotan, usa ka diosnon nga lalaki nga ginganlag Simeon ang didto sa templo sa Jerusalem niadtong gidala ni Jose ug Maria ang batang gamay nga si Jesus aron ipahinungod siya sa Dios. Gipanalanginan ni Simeon si Jesus ug nagdayeg siya sa Dios tungod kay naghatag siya ug Mesiyas nga mahimong Manluluwas sa tanang katawhan.
- Aron maklaro nga lainlain kini nga mga Simeon, ang ubang mga maghuhubad lainlain ang ilang pag-ispeling sa ilang mga ngalan.

Sinai, Bukid sa Sinai

Sinai ang ngalan sa bukid nga tingali nahimutang sa habagatan nga bahin sa gitawag karon nga Peninsula sa Sinai.

- Ang mga Israelita miagi sa Bukid sa Sinai samtang nagbyahe sila gikan sa Ehipto ngadto sa Gisaad nga Yuta.
- Ang Bukid sa Sinai kabahin sa usa ka dako ug batohon nga disyerto.
- Gihatag sa Dios kang Moises ang Napulo ka Sugo didto sa Bukid sa Sinai.

Suba sa Jordan

Ang Suba sa Jordan midagayday gikan sa amilanan paingon sa habagatan, ug maoy sidlakan nga utlanan sa lugar nga gitawag ug Canaan.

- Karon, ang Suba sa Jordan nagbahin sa Israel sa kasadpan ug Jordan sa sidlakan.
- Ang Suba sa Jordan midagayday sa dagat sa Galileo ug mihinong sa Patay nga Dagat.
- Sa dihang gidala ni Josue ang Israel sa Canaan, kinahanglan nila motabok sa suba sa Jordan bisan nagbaha kini ug lalom kaayo. Tungod kay lalom kaayo ug lisod sa pagtabok, milagro nga gipahunong sa Dios ang tubig sa pagdagayday aron makatabok sila.

Sucot

Ang Sucot ngalan sa duha ka mga siyudad sa Daang Kasabotan. Ang pulong nga "sucot" (o "sukkoth") nagpasabot nga "puloy-anan."

- Ang unang siyudad nga gitawag Sucot makita sa sidlakang kilid sa Suba sa Jordan.
- Nagpuyo si Jacob sa Sucot, kauban ang iyang pamilya ug mga panon sa mananap diin nga nagtukod siya ug mga puloy-anan nila.
- Kadugayan sa paglabay sa gatusan ka mga tuig, si Gidion ug ang iyang gikapoy nga mga tawo mihunong sa Sucot samtang gigukod nila ang mga Midanianhon, apan ang mga tawo didto wala gyud mohatag sa bisan unsa nga pagkaon kanila.
- Ang ika-duha nga Sucot makita sa amihanang utlanan sa Ehipto ug usa sa mga lugar diin mihunong ang mga Israelita human sa ilang pagtabok sa Dagat nga pula sa ilang pag-ikyas gikan sa ilang pagkaulipon sa Ehipto.

Tamar

Ang Tamar ngalan sa pipila ka mga babaye sa Daang Kasabotan. Kini sad ang ngalan sa lugar nga gihisgutan sa libro nga Ezequiel.

- Si Tamar mao ang umagad nga babaye ni Juda. Gipanganak niya si Peres nga katigulangan ni Jesu Cristo.
- Ang usa sa mga anak nga babaye ni David Tamar ang ngalan; ang iyang igsoon sa amahan nga si Amnon gilugos siya ug gipasagdan siya.

Yahweh

Ang pulong nga "Yahweh" mao ang kaugalingon nga ngalan sa Dios nga iyang gipahayag kang Moises didto sa gadilaab nga sampinit. Nag-ingon ang Dios nga mao kini ang iyang ngalan hangtod sa kahangturan.

- Ang ngalan nga "Yahweh" gikan sa pulong nga nagpasabot "nga mahimo nga."
- Pwede kini magpasabot nga "Siya" o "Ako" o "ang usa nga maoy hinungdan nga."
- Kini nga ngalan nagpahayag nga ang Dios walay katapusan; kanunay siya nga buhi ug padayon nga buhi hangtod sa kahangturan. Wala siya nagkinahanglan nga adunay bisan kinsa nga maghimo kaniya o maghatag kaniya ug kinabuhi. Kini sad nagpasabot nga kanunay siya ng anaa.
- Daghang bersyon sa Biblia sa nasudnong mga pinulungan sama sa Ingles, Pransiya, ug Espanya ang migamit ug kaparehas sa "ang GINOO" aron magrepresentar kang "Yahweh," sama sa mga pulong nga "Ako ang GINOO nga inyong Dios" ug sa daghan pang ubang konteksto.
- Bisin pa niini, ang ULB ug UDB gihubad lang ang ngalan sa Dios nga literal nga "Yahweh."
- Sa Bag-ong Kasabotan, ang orihinal nga pulong nga gigamit sa mga pulong nga "Dios" o "Ginoo" o "Ama" aron magtumong sa Dios; ang pulong nga "Yahweh" wala gamita sa Bag-ong Kasabotan.

Mga sugyot sa paghubad

- Kini nga pulong pwede hubaron sa pulong o mga pulong nga nagpasabot nga "Ako" o "usa nga buhi" o "ang usa nga maoy" o "Siya nga buhi."
- Kini nga pulong pwede sad isulat nga parehas sa espeling sa "Yahweh."
- Timan-i nga ang "Jehovah" dili maayo nga hubad sa niini nga pulong. Kaniadto ang mga Judio nag-ingon nga "Ginoo" imbes nga "Yahweh" kadugayan ang ubang mga tawo gitangtang ang mga letra nga mga "vowels" sa Hebreo nga pulong alang sa Ginoo ug gipulihan ug mga "vowels" ang Hebreo nga pulong nga Yahweh. Kini nagresulta sa nahimo nga espeling nga "Jehovah," diin dili kini saktong pamaagi nga i-espeingl ang kaugalingon nga ngalan sa Dios.

abu, abog

Ang abu murag pulbos nga abohon ang kolor nga maoy nabilin pagkasunog sa kahoy. Ngalan sad kini sa usa ka klase nga kahoy.

- Ang pulong nga "abu" gigamit nga sumbingay sa Biblia nga nagtumong sa usa ka butang nga walay bili, o walay pulos.
- Sa adtong una pa kaayo nga panahon, ang paglingkod sa abu timaan sa kasubo o pagkaguol kaayo.
- Ang ilang naandan nga pamatasan mao ang pagsul-ob sa sagutsoton, garason nga panapton ug paglingkod sa abu o pagsabwag ug abu sa ulo.

- Ang pagbutang ug abu sa ulo timaan sad sa pagkaulaw.
- Ang usa nga nagtinguha sa walay pulos, ingon nga "gakaon ug abu."
- Sa Biblia usahay ang pulong nga "abog" gigamit mahitungod sa abu.

alagad, pag-alagad/buluhaton

Sa Biblia, ang mga pulong nga "alagad" ug "pag-alagad/buluhaton" nagtumong sa pag-alagad sa uban pinaagi sa pagtudlo kanila mahitungod sa Dios ug pag-atiman sa ilang espirituhanong panginahanglan. Ang pulong nga "alagad" pwede sad magtumong sa tawo nga nag-alagad sa mga tawo sa pagtudlo ug pag-atiman sa ilang espirituhanong panginahanglan.

- Sa Daang Kasabotan, ang mga pari "nag-alagad" sa Dios didto sa templo pinaagi sa paghalad ug mga sakripisyo kaniya.
- Ang ilang "buluhaton" apil ang pag-atiman sa templo ug paghalad ug mga pag-ampo ngadto sa Dios alang sa mga katawhan.
- Sa Bag-ong Kasabotan, ang "alagad" sa maayong balita mao ang tawo nga nagtudlo sa uban sa mensahe sa kaluwasan pinaagi sa pagtuo kang Jesus. Usahay ang alagad gitawag nga "ulipon."
- Ang buluhaton nga pag-alagad sa mga tawo pwede mag-apil sa espirituhanon nga pag-alagad kanila pinaagi sa pagtudlo mahitungod sa Dios.
- Pwede sad kini magtumong sa pag-alagad sa mga tawo sa ilang pisikal nga panginahanglanon, sama sa pag-atiman sa mga masakiton ug paghatag ug pagkaon sa mga pobre.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Sa konteksto sa pagministro sa mga tawo, ang "pagministro" pwede hubaron nga "pag-alagad" o "pag-atiman" o "pagtagbo sa mga panginahanglan ni."
- Kung nagtumong sa pagministro sa templo, ang pulong nga "ministro" pwede hubaron nga "pag-alagad sa Dios didto sa templo" o "paghalad ug mga sakripisyo sa Dios alang sa mga katawhan."
- Sa konteksto sa pagministro sa Dios, pwede kini hubaron nga "pag-alagad" o "pagtrabaho alang sa Dios."
- Ang mga pulong nga "nagministro sa" pwede hubaron nga "nag-atiman kang" o "naghatag kang" o "nagtabang."

alagad, ulipon, pagka-ulipon

Ang ulipon usa ka tawo nga nagtrabaho alang sa lain nga tawo, tungod kay gipili niya o kay gipugos siya. Ang pulong alang sa "ulipon" pwede sad magpasabot nga "alagad." Ang gapalibot nga konteksto mao ang magpaklaro kung unsa nga pulong ang mas haom nga gamiton.

- Sa panahon sa Biblia, ang mga alagad o ulipon mga importante nga bahin sa pamilya sa ilang amo ug daghan kanila gitratar nga murag membro na sad sa pamilya. Sa Daang Kasabotan, pwede mopili ang usa ka tawo nga mahimong alagad sa iyang amo sa tibuok niyang kinabuhi.
- Ang ulipon usa ka klase sa alagad nga panag-iya sa iyang amo. Ang tawo nga mopalit ug ulipon gitawag ang "tag-iya" o "amo." Ang ubang mga amo bangis kaayo ang pagtratar sa ilang mga ulipon, samtang ang ubang mga amo maayo gyud ang pagtratar sa ilang mga ulipon.
- Adtong una pa kaayong panahon, ang ubang mga tawo misugot nga mahimong ulipon sa tawo nga ilang giutangan ug kwarta aron mabayaran ang ilang utang niadto nga tawhana.
- Usahay sa Biblia, ang mga pulong nga "Ako ang imong alagad" gigamit nga timaan sa pagtahod ug pag-alagad.
- Sa Daang Kasabotan, ang mga propeta sa Dios ug ubang mga tawo nga nagsimba sa Dios kasagaran gitumong nga iyang mga "alagad."
- Sa Bag-ong Kasabotan, ang mga tawo nga mituman sa Dios pinaagi sa pagtuo kang Cristo kasagaran gitawag nga iyang mga "alagad." Ang mga Kristohanon gitawag sad nga "mga ulipon sa pagkamatarong." Usa kini ka sumbingay nga nagtandi sa pagtuman gyud sa Dios ngadto sa pagtuman gyud sa ulipon sa iyang amo.

ani

Ang pulong nga "ani" nagtumong sa pagkuha ug hinog nga mga bunga o abot gikan sa mga tanom.

- Ang panahon sa ani kasagaran mahitabo sa kataposan sa panahon sa pagtanom.
- Ang mga Israelita nagsaulog sa giingon nga "Pagsaulog sa Pagpangani" o "Pagsaulog sa Pagtigom" sa ilang mga giani. Gisugo sila sa Dios nga ihalad ang unang abot ingon nga sakripisyo alang kaniya.

- Ingon nga sumbingay, ang pulong nga "ani" mahimong magtumong sa mga mituo na kang Jesus o mahimong maghulagway sa espirituhanong paglambo sa usa ka tawo.
- Ang ideya sa espirituhanong ani mohaom sa paghulagway sa mga bunga ingon nga mga diosnon nga kinaiya.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Labing maayo nga hubaron kini gigamit ang pulong nga kasagarang nagtumong sa pag-ani sa mga tanom.
- Ang panghitabo sa pag-ani mahimong hubaron nga "panahon sa pag-ani" o "panahon sa pagtigom ug abot" o "panahon sa pagkuha ug mga bunga."
- Ang berbo nga "pag-ani" mahimong hubaron nga "ipunon," "pupo-on" o "tigomon."

ani, mag-aani

Ang pag-ani mao ang pagpanguha sa mga pananom sama sa humay. Ang mag-aani usa ka tawo nga nag-ani sa pananom.

- Ang ideya sa pag-ani sa abot kasagarang gigamit nga sumbingay nga nagtumong sa pagsulti sa mga tawo sa maayong balita mahitungod kang Jesus ug pagdala kanila ngadto sa pamilya sa Dios.
- Gigamit sad kini aron magtumong sa sangputanan sa mga binuhatan sa mga tawo, sama sa panultihon nga, "anion sa tawo kung unsa ang iyang gitanom."

anino

Ang pulong nga "anino" literal nga nagtumong sa landong nga mahimo sa usa ka butang nga nagtabon sa kahayag. Aduna kini pipila ka sumbingay nga pasabot.

- Ang "anino sa kamatayon" nagpasabot nga anaa o duol na ang kamatayon, sama kini kaduol sa usa ka tawo ingon nga ang anino duol sa butang nga diin kini gikan.
- Sa pipila ka higayon sa Biblia, ang kinabuhi sa usa ka tawo gitandi sa usa ka anino, nga dili gyud modugay ug walay lawas.
- Usahay ang "anino" gigamit nga laing pulong alang sa "kangitngit."
- Ang Biblia naghisgot mahitungod sa gitago o gipanalipdan sa anino sa mga pako o kamot sa Dios. Kini usa ka hulagway nga gipanalipdan ug gitago ang tawo gikan sa kakuyaw. Ang ubang pamaagi sa paghubad sa "anino" niini nga mga konteksto pwede ang "landong" o "kaluwasan" o "pagpanalipod."
- Labing maayo nga hubaron ang "anino" nga "anino", gamit ang lokal nga pulong nga gigamit sa pagtumong sa tinuod nga anino.

antos, pag-antos

Ang pulong nga "antos" ug "pag-antos" nagtumong sa pagsinati sa usa ka butang nga dili gyud maayo, sama sa sakit, kasakit, o uban pang mga kalisod.

- Kung ang mga tawo gilutos o kung sila adunay sakit, nag-antos sila.
- Ang usa ka tawo nag-antos tungod sa iyang kaugalingong sayop nga batasan o tungod sa mga butang nga dili mapugngan.
- Ang pag-antos pwede nga pisikal, sama sa pagbati sa kasakit o sakit. Pwede sad kini nga emosyonal sama sa pagbati sa kahadlok, kasubo o kamingaw.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang pulong nga "antos" pwede hubaron nga "pagbati sa kasakit" o "pag-agwanta sa kalisod" o pagsinati sa mga kalisod" o "pagtagamtam sa mga lisod nga mga panghitabo."
- Depende sa konteksto, ang "pag-antos" pwede hubaron nga "hilabihan nga lisod nga mga panghitabo" o "grabe nga kalisod" o "pagsinati sa kalisod" o "panahon sa kasakit nga sinatian."

apas, giapsan

Ang pulong nga "apas" mao ang pagkontrolar sa ubang tawo o butang. Kasagaran kini ideya sa pagkuha sa usa ka butang human kini gitinguha.

- Ang pulong nga "giapsan" nagpahayag sa human na nga buluhaton.

- Kung ang panon sa mga sundalo "miapas" sa kaaway, nagpasabot kini nga gipildi nila ang ilang kaaway sa giyera.
- Kung ang manunukob apan niya ang iyang tukbonon, nagpasabot kini nga naninguha ug nakuha niya ang iyang tukbonon.
- Kung ang tunglo "apsan" ang usa ka tawo, nagpasabot kini nga bisan unsa ang giingon nga tunglo sa usa ka tawo mahitabo gyud.
- Depende sa konteksto, ang "apsan" pwede hubaron nga "pagbuntog" o "pagdakop" o "pagpildi" o "pagkuha sa."
- Ang nahuman na nga buluhaton nga "giapsan" pwede hubaron nga "gibuntog" o "gipildi" o "gikuha sa" o "miabot uban sa."

asno, mula

Ang asno usa ka mananap nga adunay upat nga tiil, parehas sa kabayo, apan mas gamay ug adunay mas taas nga dalunggan.

- Ang mula anak sa lalaki nga asno ug babaye nga kabayo ug kini dili makaanak.
- Ang mga mula nga mananap nga kusgan kaayo ug importante sa pagtrabaho.
- Ang mga asno ug mga mula parehas nga gigamit sa pagdala sa mga karga ug mga tawo sa dihang magbiyahe sila.
- Nisulod si Jesus sa Jerusalem nga nagsakay sa usa ka bata pa nga asno usa ka semana usa pa siya gilansang.
- Sa panahon sa Biblia, ang mga hari mosakay sa asno sa panahon sa kalinaw, imbes sa kabayo nga mao ang gamiton sa panahon sa giyera.
- Ang propeta nga si Balaam misakay sa asno nga gipasulti sa Dios.

baka, mga baka

Ang iningles nga "ox" nagtumong sa klase nga baka nga gibansay aron magbuhat sa pang agrikultura nga buluhaton. Ang iningles sa daghan nga "ox" mao ang "oxen". Kasagaran mga baka kini nga laki nga gikapon.

- Sa Biblia, kini nga mga baka gihulagway nga mga mananap nga gihigtan gamit ang yugo aron birahon ang kariton o daro.
- Kini nga mga baka kuyog nga nagtrabaho nga nabutngan ug yugo nga maoy naandan sa Biblia nga ang mga pulong nga "anaa sa ilalom sa yugo" nahimong sumbingay alang sa grabe nga pagtrabaho o paghago.
- Ang "toro" laki nga baka nga wala gikapon ug wala gibansay sama sa mananap nga nagtrabaho.

baka, nating baka, toro

Ang baka usa ka babaye nga mananap nga adunay upat ka tiil. Mokaon kini ug sagbot ug kasagaran gibuhi kini tungod sa iyang karne ug gatas. Ang nating baka mao ang anak niini. Kini nga mga mananap apil sa pulong nga sa Ingles nga "cattle."

- Ang mga baka ug ilang mga nating baka gigamit sad sa negosyo nga pangbayad sa gipalit.
- Sa Biblia, gigamit sa mga Judio ang mga baka sa pagsakripisyo, hilabi na kadtong usa ka klase nga gitawag nga pula nga dumalaga nga baka.
- Ang dumalaga nga baka usa ka babayeng baka nga wala pa manganak.
- Ang lalaki niini nga klase nga mananap gitawag nga "toro." Ang pulong nga "ox" sa Ingles usa ka pinasahi nga klase sa toro nga gigamit sa trabaho sa agrikultura, sama sa pagdaro.

balaan, pagkabalaan

Ang mga pulong nga "balaan" ug "pagkabalaan" nagtumong sa kinaiya sa Dios nga lahi ra gyud sa uban ug naglahi kaniya sa tanan nga makasasala ug adunay kasaypanan.

- Ang Dios lang gyud ang hingpit nga balaan. Himoon niya nga balaan ang mga tawo ug mga butang.
- Ang tawo nga balaan iya sa Dios ug gigahin siya alang sa tumong sa pag-alagad sa Dios ug paghatag kaniya ug himaya.
- Ang butang nga gipahayag sa Dios nga balaan mao ang iyang gigahin alang sa iyang himaya ug paggamit, sama sa halaran nga ang tumong mao ra ang paghalad ug mga sakripisyo alang kaniya.
- Tungod kay balaan ang Dios, dili makaduol ang mga tawo kaniya gawas kung tugutan niya sila, tungod kay tawo lang sila nga makasasala ug adunay kasaypanan.

- Sa Daang Kasabotan, gigahin sa Dios ang mga pari ingon nga balaan alang sa pinasahi nga pag-alagad kaniya. Kinahanglan hinlo sila sa sala sumala sa ilang mga seremonyas aron makaduol sila sa Dios.
- Gigahin sad sa Dios ingon nga balaan ang pipila ka mga lugar ug butang nga iyaha o diin niya gipadayag ang iyang kaugalingon, sama sa "balaan nga yuta" (Exodo 3:5) o ang iyang templo.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang mga pamaagi sa paghubad sa "balaan" pwede nga "gigahin alang sa Dios" o "iya sa Dios" o "hingpit nga putli" o "hingpit nga walay sala" o "nabulag gikan sa sala."
- Ang "paghimo nga balaan" kasagaran gihubad nga "sanctify" sa Ingles. Pwede sad kini hubaron nga "gigahin."

balaod, balaod ni Moises, balaod sa Dios, balaod ni Yahweh

Kining tanan nga mga pulong nagtumong sa mga sugo ug mga pahimatngon nga gihatag sa Dios kang Moises aron tumanon sa mga Israelita. Ang pulong nga "balaod" ug ang "balaod sa Dios" gigamit sad kasagaran nga nagtumong sa tanan nga mga butang nga buot sa Dios nga tumanon sa iyang katawhan.

- Depende sa konteksto, ang "balaod" pwede magtumong sa:
- Napulo ka mga Sugo nga gisulat sa Dios sa mga papan nga bato alang sa mga Israelita.
- ang tanan nga balaod nga gihatag kang Moises
- ang unang lima ka libro (ni Moises) sa Daang Kasabotan.
- ang kinatibuk-an sa Daang Kasabotan (gitumong sad nga "kasulatan" sa Bag-ong Kasabotan).
- tanan nga pahimatngon ug kabubut-on sa Dios.
- Ang mga pulong nga "ang balaod ug mga propeta" gigamit sa Bag-ong Kasabotan nga nagtumong sa Hebreo nga kasulatan (o "Daang Kasabotan").

Mga Sugyot sa Paghubad

- Kini nga mga pulong pwede sad hubaron gamit ang "mga balaod" kay sila nagtumong man sa daghan nga mga pahimatngon.
- Ang "balaod ni Moises" pwede hubaron nga "mga balaod nga giingon sa Dios kang Moises nga ihatag sa mga Israelita."
- Depende sa konteksto, "ang balaod ni Moises" pwede hubaron nga "balaod nga giingon sa Dios kang Moises" o "mga balaod sa Dios nga gisulat ni Moises" o "ang mga balaod nga giingon sa Dios kang Moises nga ihatag sa mga Israelita."
- Mga paagi sa paghubad sa "ang balaod" o "mga balaod sa Dios" pwede sad ang "mga balaod gikan sa Dios" o "mga sugo nga gihatag sa Dios" o "tanang butang nga gisugo sa Dios" o "tanang mga pahimatngon sa Dios."
- Ang mga pulong nga "balaod ni Yahweh" pwede hubaron nga "mga balaod ni Yahweh" o "mga balaod nga giingon ni Yahweh nga tumanon" o "mga balaod gikan kang Yahweh" o "mga gisugo ni Yahweh."

balaod, mga balaod

Ang balaod usa ka partikular nga nahisulat nga sugo nga naggiya sa mga tao alang sa ilang pagkinabuhi.

- Ang pulong nga "balaod" parehas lang ang pasabot sa "ordinansa," o "mando" o "balaod o sugo." Kining tanan nga mga pulong naghatag ug mga panudlo ug mga kinahanglanon nga gihatag sa Dios sa iyang mga katawhan.
- Si haring David nag-ingon nga nalipay siya sa mga balaod ni Yahweh.
- Ang pulong nga "balaod" pwede sad hubaron nga "piho nga mando" o "pinasahi nga sugo."

balaod, baruganan

Ang balaod legal kini nga mando nga kasagaran isulat nila ug ipatuman kini sa usa ka tawo nga may awtoridad. Ang baruganan giya kini o sukdanan sa paghimo ug desisyon.

- Kining duha nga pulong nga "balaod" ug "baruganan" pwede magtumong sa mando o pagtuo nga maoy mogiya sa pamatasan sa usa ka tawo.
- Kini nga buot ipasabot sa "balaod" lahi kini sa balaod ni Moises.
- Kung ang kasagaran nga balaod nag-tumong sa "balaod" pwede kini hubaron nga "baruganan" o "kinatibuk-an nga giya."

balay sa Dios, balay ni Yahweh

Sa Biblia, ang mga pulong nga "balay sa Dios" o "balay ni Yahweh" nagtumong sa lugar diin gisimba ang Dios.

- Kini nga pulong gigamit sad nga nagtumong sa tabernakulo o sa templo.
- Usahay ang "balay sa Dios" gigamit nga nagtumong sa katawhan sa Dios.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kung magtumong sa lugar sa pagsimba, kini nga pulong pwede hubaron nga, "ang balay diin simbahon ang Dios" o "ang lugar nga simbahon ang Dios."
- Kung magtumong kini sa templo o tabernakulo, pwede kini hubaron nga, "ang templo."

banay

Ang banay lain nga pulong sa pamilya o kaliwat. Kadaghanan nagtumong kini sa grupo sa mga paryente nga sa usa lang ang gigikanan.

- Sa Daang Kasabotan, ang pag-ihap sa mga Israelita sumala sa ilang mga banay, o grupo sa pamilya.
- Ang mga banay kasagaran ginganlan sa ilado kaayo nga kagikanaan.
- Ang usa ka tawo usahay nganlan sumala sa iyang banay. Ang usa ka ehemplo niini mao ang ugangan ni Moises nga si Jetro nga usahay gitawag sa ngalan sa iyang banay, nga Reuel.
- Ang banay pwede hubaron nga "grupo sa pamilya" o "kabanay" o "paryente."

bangkaw

Ang bangkaw usa ka hinagiban nga adunay taas nga gunitanan ug hait ang tumoy nga ilabay sa layo.

- Ang mga bangkaw kasagaran gigamit sa giyera sa panahon sa Biblia. Usahay gigamit kini sa mga gubat batok sa mga grupo sa mga tawo.
- Ang bangkaw mao ang gigamit sa mga sundalo nga taga-Roma sa pagtusok sa kilid ni Jesus samtang nakalansang siya sa krus.
- Usahay ang mga tawo naggamit ug mga bangkaw aron makakuha ug isda ug ubang mga mananap aron kaunon.

bantog, bantog kaayo

Ang pulong nga "bantog" nagtumong sa pagka-ilado kaayo ug adunay dayeganon nga pagkatawo.

- Ang "bantog" pinasahi nga nagtumong sa maayo nga pagkatawo nga ilado kaayo sa dugay na nga panahon.
- Ang "bantog kaayo" usa kini ka tawo nga ilado kaayo ug taas kaayo ang pag-ila niya.
- Ang siyudad nga "bantog kaayo" kasagaran ilado kini sa iyang mga bahandi ug pag-uswag.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "bantog" pwede sad hubaron nga "kabantog" o "dungganon nga pagkatawo" o "tinagad nga pagkatawo."
- Ang pulong nga "bantog kaayo" pwede sad hubaron nga "ilado kaayo ug dungganon kaayo" o "adunay maayo kaayo nga pagkatawo."
- Ang pulong nga "Hinaot nga ang ngalan sa Ginoo mahimong bantog gyud pag-ayo sa Israel" pwede hubaron nga "Hinaot nga ang ngalan sa Ginoo mailhan pag-ayo ug tahuron sa mga tawo sa Israel."
- Ang mga pulong nga "mga bantog nga mga tawo" pwede sad hubaron nga "mga tawo nga ilado kaayo sa ilang kaisog" o "banggiitan nga mga manggugubat" o "mga lalaki nga dungganon kaayo."
- Ang pulong nga "ang imong pagkabantogan magpadayon hangtod sa tanan nga mga kaliwat" pwede hubaron nga "sa tanan nga mga tuig madunggan sa mga tawo kung unsa ka kagamhanan" o "ang imong pagkagamhanan makita ug madunggan sa tanan nga mga tawo sa matag-kaliwat."

bato, pagbato

Ang pagbato nagpasabot sa paglabay ug mga bato sa usa ka tawo aron patyon siya.

- Sa adtong una kaayong pananhon, ang pagbato mao ang pamaagi sa pagpatay sa mga kriminal; usahay kini sad gibuhat sa panahon karon.

- Sa mga Israelita sa Daang Kasabotan, ang Dios nagmando sa mga pangulo sa pagbato sa usa ka tawo ingon nga silot sa pipila ka mga sala sama sa pagpanapaw.

biaybiay, tamay

Ang mga pulong nga "biaybiay" ug "tamay" nagtumong sa pagbinuang sa usa ka tawo, hilabi na sa bangis nga pamaagi.

- Ang pagbiaybiay kasagaran mosundog sa mga sinultihan o binuhatan sa mga tawo nga ang tuyo mao ang pagpakaulaw o pagtamay kanila.
- Gibiaybiay o gitamay sa mga Romanong sundalo si Jesus niadtong gibutangan nila siya ug kupo ug kintahay gipasidunggan siya ingon nga hari.
- Gibiaybiay o gitamay sa mga batan-on si Eliseo niadtong gitawag siya ug ngil-ad nga ngalan ug gibuungan ang iyang pagka-opaw.
- Pwede sad tamayon ang usa ka ideya nga wala giisip sa ubang mga tawo nga katuohan o importante.

bihag, pagkabihag

Kini nga mga pulong nagtumong sa pagdakop sa usa ka tawo ug ipiriso siya supak sa iyang kabubut-on. Kasagaran nagtumong sa konteksto sa mga sundalo nga nagbihag sa ilang mga kaaway.

- Ang mga Israelita nga gikan sa kaharian sa Juda gibihag sa mga kasundalohan sa Babylonya ug sa sulod sa setenta ka tuig nabihag sa kahari-an sa Babylonya.
- Kasagaran gitugutan sa Dios nga ang mga Israelita mabihag sa ilang kaaway isip silot sa ilang pagsupak Kaniya.
- Ang sumbingay nga "makuha nga bihag" o "bihagon" Lain nga pamaagi sa pagsulti mahitungod sa pagdakop sa usa ka tawo.
- Sa sumbingay nga pamaagi, Si Pablo nag-ingon sa mga Kristohanon nga "bihagon" nila ang ilang hunahuna ug motuman kang Cristo.
- Siya sad naghigot kung sa unsang pamaagi nga ang usa ka tawo "bihagon" sa sala, nga buot ipasabot siya "kontrolado sa" sala.

bino

Ang bino usa ka klase nga gipa-aslom nga ilimnon nga hinimo gikan sa duga sa bunga nga ubas, nga motubo sa punoan sa bagun. Kini nga pulong gigamit sad nga nagtumong sa duga sa ubas nga wala gipa-aslom.

- Aron makahimo ug bino, puga-on ang mga ubas aron mogawas ang duga. Ang duga paas-lumon ug mahimong bahalina.
- Sa panahon sa Biblia, kasagaran nga imnon ang bino uban sa pagpangaon. Dili kaayo kini makahubog kung itandi sa bino karon nga panahon.
- Kasagarang sagolan sad ug tubig ang bino sa dili pakini ihatag.
- Kung ang bino wala mailhan sa inyong kultura, pwede kini hubaron nga, "gipa-aslom nga duga sa ubas" o "gipa-aslom nga ilimnon nga hinimo sa bunga nga gitawag ug ubas" o "gipa-aslom nga ilimnon."

bisti

Ang bisti usa ka saput nga ang katas-on gikan sa abaga hangtod sa hawak o sa tuhod.

- Ang bisti parehas sa sinina nga pang ibabaw o saput.
- Pwede isul-ob ang bisti ilalom sa mas taas nga saput sama sa toga o kupo.

buhis, mga buhis

Ang pulong nga "buhis" o "mga buhis" nagtumong sa kuwarta o mga butang nga gibayad sa mga tawo sa gobyerno nga nangulo kanila.

- Ang kantidad sa kuwarta nga ibayad sa buhis kasagaran base sa kantidad ug mga kabtangan nga panag-iya sa usa ka tawo.
- Kung dili mabayran ang buhis, ang gobyerno pwede maghimo ug legal nga pamaagi batok sa usa ka tawo o negosyo aron kuhaon ang kuwarta nga kinahanglan nilang bayran.

- Ang pulong nga mga "buhis" gigamit sa mga pulong sama sa, "kolekta ug mga buhis" ug "bayad sa mga buhis." Pwede kini hubaron nga "pagbayad ug kuwarta sa gobyerno" o "mangolekta ug kuwarta alang sa gobyerno" o "pagbayad sa gimando nga bayranan."
- Ang "tigpaningil ug buhis" mao ang usa ka tawo nga nagtrabaho sa gobyerno aron modawat sa mga kuwarta nga gibayad kanila sa mga tawo ingon nga ilang buhis.

bulawan

Ang bulawan bililhon nga metal nga dalag ang kolor nga mahinungdanon kaayo. Mao kini ang labing mahinungdanong metal adtong una pa kaayong panahon sa kalibutan.

- Ang bulawan metal nga taas kaayo ug kalidad ug makita kini nga putli nga walay sagol nga ubang metal ug mohangtod kini.
- Sa kapanahonan sa Biblia, adunay mga butang nga nahimo gikan sa bulawan sama sa diosdiosan, alahas, mga halaran, parte sa arko sa pakigsaad, ug uban pa nga mga butang nga gigamit sa tabernakulo o templo.
- Usahay kung ang usa ka butang gihulagway sa "bulawan" buot ipasabot nga adunay bulawan nga gibutang o gitubog kini sa bulawan, pero kini dili tibuok nga bulawan. Kung mao kini ang nahitabo pwede gamiton ang mga pulong nga "bulawanon" o "nga nahapinan ug bulawan."
- Gigamit sad ang bulawan nga baylo sa pagpalit ug pagbaligya. Timbangon kini aron mahibaw-an ang gibug-aton ug bili niini.
- Pagkahuman nga nahimo ang ikaduha nga templo, ang bulawan gihimong kwarta nga sinsilyo.

dagan

Ang "dagan" literal nga nagpasabot sa paggamit sa mga tiil sa usa ka tawo aron makalihok nga paspas, mas paspas kaysa maglakaw.

- Ang "dagan" gigamit sad nga sumbingay nga pulong nga buot ipasabot:
- "dagan pag-ayo aron makabaton sa ganti" - gitandi ang pagdagan sa lumba sa paglahutay sa Kristohanong kinabuhi.
- "dagan sa dalan sa gimando kanimo" - nagpasabot nga malipayon ug lig-on nga motuman sa mga gimando sa Dios.
- "dagan padulong sa dili tinuod nga mga dios" - nagpasabot nga magpadayon sa pagsimba sa dili tinuod nga mga dios.
- "midagan ako kanimo aron imong itago" - nagpasabot sa pagduol sa Dios nga dalangpanan ug kaluwasan.
- Ang Ingles nga "run" adunay ika-duha nga mga pasabot:
- Sa ubang pinulungan miingon sila nga "modagayday" ang mga likido sama sa tubig, luha, dugo ug singot, mao ang giingon nga "nagdagan."
- Sa Ingles aduna say sumbingay nga "the borders run along a river" nga kung literal nga hubaron "Ang mga utlanan gadagan sa suba".
- Ang mga suba ug mga sapa pwede ingnon nga "run dry" sa Ingles nga nagpasabot nga wala na'y tubig kanila.
- Ang mga adlaw sa kasaulogan pwede ingnon nga "run their courses" sa Ingles nga buot ipasabot milabay na o nahuman na.

dalangpanan, silonganan

Ang pulong nga "dalangpanan" nagtumong sa lugar o kahimtang nga luwas ug napanalipdan. Ang "silonganan" nagtumong sa pisikal nga estruktura nga makapanalipod gikan sa hangin o peligro.

- Sa Biblia, kasagaran ang Dios gitumong nga dalangpanan nga diin luwas ang iyang mga katawhan, mapanalipdan ug maampingan.
- Ang pulong nga "siyudad nga dalangpanan" sa Daang Kasabotan nagtumong ug usa ka siyudad nga diin ang tawo nga nakapatay apan wala niya tuyu-a pwede nga modagan niini nga lugar aron mapanalipdan sa mga tawo nga manimalos kaniya.
- Ang "silonganan" kasagaran pisikal nga estruktura kini sama sa balay o atop nga makapanalipod sa mga tawo ug mga mananap. Lahi kini sa pulong nga "dalangpanan" nga kasagaran dili piho nga lugar o estruktura.
- Usahay ang "silonganan" nagpasabot nga "panalipod" sama adtong si Lot nag-ingon nga ang iyang mga bisita anaa "sa silonganan" sa iyang atop. Buot niyang ingnon luwas sila tungod kay atua sila sa iyang balay.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "dalangpanan" pwede hubaron nga "luwas nga lugar" o "lugar sa panalipod."
- Depende sa konteksto, ang pulong nga "silonganan" pwede sad hubaron nga "butang nga makapanalipod" o "panalipod" o "gipanalipdan nga lugar."
- Kung kini nagtumong sa pisikal nga estruktura, ang "silonganan" pwede hubaron nga puloy-anan.
- Ang mga pulong nga "ngadto sa luwas nga silonganan" pwede hubaron nga "ngadto sa luwas nga lugar" o "ngadto sa lugar nga makapanalipod."

Silonganan kung dunay hangin ug dalangpanan kung dunay "bagyo" o "gihimong silonganan" o "makatagbo ug silonganan" o "makahimo ug gamay nga silonganan" o "pahulay sa silonganan" o "gidala sa silonganan."

daro

Ang "daro" usa ka himan sa umahan nga gigamit sa pangbugkal sa yuta sa pag-andam sa uma sa pagtanom.

- Ang mga daro adunay hait ug talinis nga mga puthaw nga pangbugkal sa yuta. Kasagaran aduna kini gunitanan nga kuptan sa mag-uuma sa paggiya sa daro.
- Sa panahon sa Biblia, ang daro kasagarang guyudon sa pares nga mga baka, o uban pang mga mananap.
- Kasagaran sa mga daro hinimo sa gahi nga kahoy, walay labot sa tumoy nga hinimo sa metal sama sa bronse o puthaw.

dihog, nadihugan

Ang pulong nga "dihog" nagpasabot sa pagpahid o pagbubo ug lana sa usa ka tawo o butang. Usahay, ang lana sagulan ug mga pahumot aron mohumot kini. Gigamit sad nga sumbingay kini nga pulong sa nagpasabot sa Balaan nga Espiritu nga nagpili ug naghatag ug gahum sa usa ka tawo.

- Sa Daang Kasabotan, ang mga pari, mga hari, ug mga propeta gidihugan ug lana aron igahin sila alang sa pinasahi nga pag-alagad sa Dios.
- Gidihugan sad ang uban sama sa mga halaran o ang tabernaculo aron ipakita nga gamiton sila aron simbahan ug himayaon ang Dios.
- Sa Bag-ong Kasabotan, gidihugan ang mga masakiton aron maayo sila.
- Ang Bag-ong Kasabotan nagsulat ug duha ka higayon nga gidihugan si Jesus ug humot nga lana sa usa ka babaye ingon nga pagsimba. Usa ka higayon, miingon si Jesus nga sa pagbuhat niini, ang babaye nag-andam kaniya alang sa iyang umaabot nga paglubong.
- Pagkahuman mamatay ni Jesus, giandam sa iyang mga higala ang iyang lawas sa paglubong pinaagi sa pagdihog niini ug lana ug mga pahumot.
- Ang mga titulo nga "Mesiyas" (Hebreohanon) ug "Cristo" (Griego) nagpasabot nga "ang Gidihugan."
- Si Jesus nga Mesiyas mao ang pinili ug gidihugan ingon nga Propeta, Kinatas-ang Pari, ug Hari.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang pulong nga "pagdihog" mahimong hubaron nga "pagbubo ug lana" o "butangan ug lana" o "gigahin pinaagi sa pagbubo ug humot nga lana."
- Ang "madihugan" mahimong hubaron nga "igahin pinaagi sa lana" o "gipili" o "gigahin."
- Sa pipila ka konteksto, ang pulong nga "nadihugan" mahimong hubaron nga "napili."
- Ang mga pulong sama sa "ang nadihugan nga pari" mahimong hubaron nga "ang pari nga gigahin pinaagi sa lana" o "ang pari nga gigahin pinaagi sa pagbubo ug lana."

disyerto, kamingawan

Ang disyerto o kamingawan, usa ka uga, dili tabunok nga lugar diin pipila lang ka mga tanom ug mga kahoy ang motubo.

- Ang disyerto usa ka lugar nga adunay init nga klima ug pipila lang ang mga tanom o mga mananap.
- Tungod sa dili maayo nga kondisyon, pipila lang ang mga tawo nga pwede magpuyo diha sa disyerto, mao nga gitumong sad kini nga "kamingawan."
- Ang "kamingawan" nagpasabot sa awaaw nga dapit ug walay mga tawo.
- Kini nga pulong pwede sad hubaron nga "awaaw nga dapit" o "hilit nga dapit" o "lugar nga walay nagpuyo."

dugos, udlan sa dugos

Ang dugos mao ang tam-is, lapot, ug makaon nga gihimo sa mga putyukan gikan sa duga sa bulak. Ang udlan sa dugos mao ang parte sa balay sa putyukan diin itago sa mga putyukan ang dugos.

- Depende sa klase, ang dugos pwedeng amariyo (yellow) o tabonon ang kolor.
- Usahay gigamit ang dugos nga sumbingay aron magtumong sa usa ka butang nga tam-is o makapahimuot gyud. Ang usa ka butang pwede tawagon nga dugos o ihulagway nga tam-is "sama sa dugos."
- Makit-an ang dugos sa lasangon nga lugar, sama sa buho sa kahoy o bisan asa nga maghimo ug balay ang mga putyukan. Magpadaghan sad ang mga tawo ug putyukan aron maghimo ug dugos nga kaonon o ibaligya. Apan tingali ang dugos nga gihisgotan sa Biblia mao ang dugos gikan sa lasangon nga lugar.
- Aron mobalik ang iyang kakusog gikan sa gubat, nikaon si Jonatan nga anak ni Saul ug dugos nga iyang nakit-an sa lasang.
- Kausa nakakita si Samson ug dugos sulod sa lawas sa patay nga leon.
- Si Juan Bautista nikaon ug mga dulon ug dugos samtang nagpuyo siya sa kamingawan.

dulon

Ang pulong nga "dulon" nagtumong sa dako nga klase sa apan nga makalupad, nga usahay daghan sila kaayo ug dauton ug kaonon nila ang tanang pananom nga ilang maagian.

- Ang mga dulon ug uban pa nga mga apan dagko sila, tul-id ug tag-as ang pako, ang ilang mga tiil naa sa tunga sa ilang lawas ug naghatag kanila ug abilidad nga molukso ug layo kaayo ang maabot nila.
- Sa Daang Kasabotan, ang mga dulon makita nga madinauton kaayo sa mga pananom ug sa mga mananap.
- Ang Dios nagpadala ug mga dulon isip usa sa napulo ka sawot batok sa mga Ehiptohanon.
- Ang Bag-ong Kasabotan nag-ingon nga ang mga dulon pagkaon ni Juan nga Bautista.

espada

Ang espada mao ang metal nga hinagiban nga lapad ug hait ang isig kakilid niini nga gigamit sa pagputol o pagdungab. Aduna kini kuptanan ug taas, talinis ang tumoy nga hait ang isigkakilid.

- Adtong una pa kaayo nga panahon, ang espada adunay mga 60 hangtod 91 sentimetro ang katas-on.
- Ang ubang mga espada adunay duha ka mga hait sa isigkakilid ug gitawag kini nga "doble ang sulab" nga mga espada.
- Ang mga disipulo ni Jesus adunay mga espada nga ilang gigamit aron panalipdan ang ilang kaugalingon. Gitigbas ni Pedro ang dalunggan sa usa ka alagad sa kahitas-ang pari gamit ang iyang espada.
- Silang duha ni Juan nga Bautista ug si apostol Santiago gipugutan pinaagi sa mga espada.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang espada gigamit nga sumbingay sa pulong sa Dios. Ang mga katudluan sa Dios sa Biblia nagpahayag sa mga tawo sa ilang kinailalomang hunahuna ug nagpakita kanila sa ilang mga sala. Sa parehas nga pamaagi ang espada makasamad ug lalom nga naghatag ug kasakit.
- Ang usa ka pamaagi sa paghubad niini nga sumbingay pwede nga "Ang pulong sa Dios mura ug espada nga motusok ug lalom ug magpahayag sa sala."
- Ang uban pang gigamit nga sumbingay sa niini nga pulong naa sa libro sa Salmo diin ang dila o sinultihan sa usa ka tawo gitandi sa espada nga makasakit sa mga tawo. Kini pwede hubaron nga "Ang dila mura ug espada nga makapasakit sa usa ka tawo."
- Kung ang espada wala mailhi sa inyong kultura, kini nga pulong pwede hubaron sa ubang ngalan sa hinagiban nga taas ug adunay hait nga gigamit nga pamutol o panigbas.
- Ang espada pwede sad mahulagway nga "hait nga hinagiban" o "taas nga kutsilyo." Sa ubang mga paghubad pwede nga mag-apil ug larawan sa espada.

espiritu, espirituwal

Ang pulong nga "espiritu" nagtumong sa dili pisikal nga parte sa usa ka tawo nga dili makita. Kung mamatay ang usa ka tawo, ang iyang espiritu mobiya sa iyang lawas.

- Ang pulong nga "espiritu" pwede nagtumong sa usa ka linalang nga walay pisikal nga lawas, labi na ang daotan nga mga espiritu.
- Ang espiritu sa usa ka tawo mao ang nakaila sa Dios ug mituo Kaniya.
- Sa kinatibuk-an ang pulong nga "espirituwal" naghulagway sa bisan unsa nga butang sa dili pisikal nga kalibutan.
- Sa Biblia ang pulong nga "espirituwal" nagtumong sa bisan unsa nga butang nga adunay kalabotan sa Dios, partikular ang Balaan nga Espiritu.
- Pananglitan, ang "espirituwal nga pagkaon" nagtumong sa mga katudluan sa Dios nga nagpabaskog sa espiritu sa mga tawo, ang "espirituwal nga kaalam" nagtumong sa kaalam ug matarung nga batasan nga gikan sa gahum sa Balaan nga Espiritu.
- Ang Dios usa ka espiritu ug naglalang sa ubang mga espiritu nga walay pisikal nga mga lawas.
- Ang mga anghel mao ang linalang nga mga espiritu, apil kadtong nagsupak batok sa Dios ug nahimo nga daotan nga mga espiritu.
- Ang pulong nga "espiritu sa" pwede sad magpasabot nga "adunay kinaiya sa," sama sa "espiritu sa kaalam."

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang ubang mga pamaagi sa paghubad sa "espiritu" pwede nga "kalag" o "nilalang nga walay pisikal nga lawas" o "sulod nga bahin" o "sulod nga pagkatawo."
- Sa pipila ka mga konteksto, ang pulong nga "espiritu" pwede hubaron nga "daotan nga espiritu" o "linalang nga daotang espiritu."
- Usahay ang pulong nga "espiritu" gigamit sa paghulagway sa mga pagbati sa usa ka tawo sama sa "nasubo ang akong espiritu nga naa sa akong sulod nga pagkatawo." Pwede sad kini hubaron nga "nasubo ang akong espiritu" o "nasubo ako kaayo."
- Ang mga pulong nga "espiritu sa" pwede hubaron nga "kaalam sa" o "kinaiya sa" o "impluwensiya sa."
- Depende sa konteksto, ang "espirituwal" pwede hubaron nga "walay lawas" o "gikan sa Balaang Espiritu" o "sa Dios" o "mga parte sa dili pisikal nga kalibutan."
- Kining tanan posible nga mga hubad niini nga mga pulong.
- Ang giingon nga espirituwal nga gatas mao ang pagkaon nga espirituwal.

gahi, kagahi

Ang pulong nga "gahi" adunay pipila ka mga pasabot depende sa konteksto. Kasagaran naghulagway kini sa usa ka butang nga lisod, nagpadayon, o dili gyud matarog.

- Ang mga sumbingay nga "gahi ug kasingkasing" o "gahi ug ulo" nagtumong sa mga tawo nga gahi gyud nga dili maghinulsol. Kini nga mga pulong naghulagway sa mga tawo nga nagpadayon sa pagsupak sa Dios, bisan kung nag-atubang sila ug kalisod tungod sa ilang daotang kinaiya.
- Ang mga sumbingay nga "kagahi sa kasingkasing" ug "kagahi sa ilang kasingkasing" nagtumong sad sa gahi nga pagsupak.
- Kung gigamit ang "hard" ingon nga paghulagway sa usa ka pagbuhat, sama sa "work hard" o "try hard" sa Iningles, nagpasabot kini sa pagbuhat gyud ug maayo ug pagkugi nga naghago aron maayo ang pagkabuhat sa usa ka butang.

Mga Sugyot sa Pagbuhat:

- Ang ubang pamaagi sa paghubad sa "gahi ug ulo" pwede ang "gahig ulo nga dili motuman" o "padayong dili maghinulsol" o "nangugat na ang pagkagahig ulo."
- Ang pulong nga "kagahi" mahimong hubaron nga "pagkagahig ulo" o "padayon sa pagsupak."
- Sa mga pulong sama sa "work hard" o "try hard" sa Iningles, ang pulong nga "hard" mahimong hubaron nga "adunay paglahutay" o "kugihan."
- Ang pulong nga "gahi ug kasingkasing" pwede hubaron nga "pagkamasinupakon kaayo" o "pagbalibad sa pagtuman" o "padayon nga dili motuman sa Dios."

ganghaan, babag sa ganghaan

Ang "ganghaan" usa ka babag nga adunay bisagra agianan kini sa koral o paril nga nakapalibot sa balay o syudad. Ang "babag sa ganghaan" nagtumong sa kahoy o puthaw nga pwede ibabag aron itrangka sa ganghaan.

- Ang ganghaan sa siyudad pwede ablihan aron ang mga tawo, mga mananap ug kargamento makasulod ug makagawas sa siyudad.
- Aron panalipdan ang siyudad, kinahanglan ang mga paril ug mga ganghaan baga ug lig-on. Ang mga ganghaan trangkahan gamit ang puthaw o babag nga kahoy aron mapugngan ang kaaway nga mga sundalo sa pagsulod sa syudad.
- Tungod kay baga ang mga paril ug adunay mga ganghaan nga agianan nga naghatag ug bugnaw nga landonganan gikan sa init sa adlaw, ang ganghaan kasagaran lugar nga diin ang mga tawo magtigumtigom aron magbinalitaay, magnegosyo, o maghukom sa mga kaso.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Depende sa konteksto, lain nga mga paagi sa paghubad sa "ganghaan" pwede nga, "pultahan" o "agianan sa paril" o "babag" o "agianan pasulod"
- Ang mga pulong nga, "mga babag sa ganghaan" pwede hubaron nga, o "pinutol nga mga kahoy nga pangtrangka sa ganghaan" o "mga puthaw nga pangtrangka sa ganghaan."

gasa

Ang pulong nga "gasa" nagtumong sa bisan unsang butang nga gihatag o gitanyag sa usa ka tawo. Ang gasa gihatag nga wala maglaom ang naghatag nga makakuha siya ug bisan unsa nga baylo niini.

- Ang kwarta, pagkaon, sinina, ug uban pa nga mga butang nga gihatag ngadto sa mga pobre o kabos nga mga tawo gitawag kini nga "mga gasa."
- Sa Biblia, ang halad o sakripisyo nga gihatag ngadto sa Dios gitawag sad kini nga gasa.
- Ang gasa sa kaluwasan usa ka butang nga gihatag sa Dios pinaagi sa pagtuo kang Jesus.
- Sa Bag-ong Kasabotan, ang pulong nga "mga gasa" gigamit sad nga nagtumong sa pinasahi nga mga espirituhanong katakos nga gihatag sa Dios sa tanan nga mga Kristohanon sa pag-alagad sa uban nga mga tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang kasagaran sa pulong nga "gasa" pwede hubaron sa pulong o mga pulong nga nagpasabot sa "usa ka butang nga gihatag."
- Sa konteksto sa usa ka tawo nga adunay gasa o pinasahi nga katakos nga gikan sa Dios, ang pulong nga "gasa gikan sa Espiritu" pwede hubaron nga, "espirituhanon nga katakos" o "pinasahi nga abilidad gikan sa Balaan nga Espiritu" o pinasahi nga espirituhanong kahanas nga gihatag sa Dios."

gigahin

Ang pulong nga "gigahin" nagpasabot sa pagkabulag gikan sa usa ka butang aron matuman ang usa ka tumong.

- Ang mga Israelita gigahin alang sa pag-alagad sa Dios.
- Ang Balaang Espiritu nagmando sa mga Kristohanon sa Antioquia nga igahin si Pablo ug Barnabas alang sa buluhaton nga gusto sa Dios nga ipabuhat kanila.
- Ang tumutuo nga "gigahin" sa pag-alagad sa Dios mao ang "gipahinungod" sa pagtuman sa kabubut-on sa Dios.
- Ang usa ka pasabot sa pulong nga "balaan" mao ang igahin ingon nga iya sa Dios ug pagkabulag sa mga makasasala nga pamaagi sa kalibutan.
- Ang pulong nga "pagkabalaan" nagpasabot sa paggahin sa usa ka tawo alang sa pag-alagad sa Dios.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang mga pamaagi sa paghubad sa "paggahin" pwede ang "pinasahi nga pagpili" o "ibulag gikan kaninyo" o "ilain alang sa pinasahi nga tahas."
- Ang "gigahin" pwede hubaron nga "ibulag."

giok

Ang mga pulong nga "giok" ug "paggiok" nagtumong sa pagbulag sa lugas gikan sa ubang parti sa tanom nga trigo.

- Ibunalbunal usa ang trigo nga giokon o yatakyatakan sa baka aron mabulag ang lugas niini sa tugkay ug sa uhot. Ug ang lugas ug ang uhot ayagon kini aron mahulog pabalik sa salog nga giokan.
- Ang "salog nga giokan" dako, lig-on ug lapad nga lugar nga gamiton sa paggiok sa lugas.
- Sa panahon sa Biblia, ang salog nga giokan dako ug lapad nga bato o gahi nga yuta nga patag, diin dogmukon ang tugkay aron sa pagkuha sa lugas.
- Ang "karomata nga giokan" o "ang ligid nga giokan" gigamit sa pagdugmok sa uhot aron sa pagbulag sa trigo.
- Ang "balsa nga giokan" o "giokan nga kahoy" gigamit sa pagbulag sa lugas. Hinimo kini sa lapad nga kahoy nga adunay hait nga puthaw nga mga tusoktusok sa tumoy.

giputol

Ang pulong nga "giputol" usa ka sumbingay nga nagpasabot sa dili pag-apil, pagpalayas, o pagbulag gikan sa kadaghanan. Mahimo sad kini magtumong sa pagkamatay ingon nga balaang silot sa sala.

- Sa Daang Kasabotan, ang dili pagtuman sa mga mando sa Dios nagresulta sa pagkaputol o pagkabulag gikan sa katawhan sa Dios ug sa iyang presensiya.
- Miingon sad ang Dios nga iyang "putlon" o laglagon ang mga nasod nga dili Israelita tungod kay wala sila mosimba o motuman kaniya ug mga kaaway sila sa Israel.
- Gigamit sad ang sumbingay nga "putlon" sa pagtumong sa Dios nga nagpugong sa pagdagayday sa suba.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang sumbingay nga "putlon" mahimong hubaron nga "palayason" o "pahawaon" o "bulagon kang" o "patyon" o "laglagon."
- Depende sa konteksto, ang "pagputol" mahimong hubaron nga "paglaglag" o "pagpahawa" o "pagbulag kang."
- Sa konteksto sa "pagputol" sa gadagayday nga tubig, mahimo kining hubaron nga "gipugngan" o "gipaundang" o "gitunga."
- Kinahanglan nga mailhan nga lahi ang literal nga pasabot sa paghiwa sa usa ka butang gamit ang kutsilyo gikan sa sumbingay nga mga paggamit niini nga pulong.

halad, paghalad

Ang paghalad mao ang paggahin o paghatag sa usa ka butang alang sa usa ka pinasahi nga tumong o pulos.

- Gihalad ni David ang iyang bulawan ug plata sa Ginoo.
- Kasagaran ang pulong nga "paghalad" nagtumong sa pormal nga panghitabo o seremonya aron igahin ang usa ka butang alang sa pinasahi nga tumong.
- Ang paghalad sa altar kasagaran adunay paghalad ug sakripisyo sa Dios.
- Nangulo si Nehemias sa mga Israelita sa paghalad sa mga paril sa Jerusalem niadtong gitukod kini pag-usab. Kini nga panghitabo naglakip ug pagpasalamat sa Dios nga adunay pagkanta ug pagtukar sa mga instrumento sa musika.

halaran

Ang halaran usa ka gipataas nga tinukod diin didto gasunog ang mga Israelita ug mga mananap ug trigo isip halad sa Dios.

- Sa panahon sa Biblia, gihimo ang mga simple nga altar pinaagi sa pagdasok sa tapok nga yuta o platar nga pagpatongpatong sa mga dagkong bato aron mahimong lig-on nga pundok.
- Ang uban nga mga espesyal nga altar nga kwadrado ang porma gihimo gikan sa kahoy ug gihal-opan ug mga metal sama sa bulawan, tumbaga, o bronse.
- Ang ubang mga grupo sa tawo nga nagpuyo duol sa mga Israelita nagtukod sad ug mga altar aron maghalad sa ilang mga dios.

hilak, singgit

Ang pulong nga "hilak" mahimong nagpasabot nga tinuod nga mohilak nga adunay luha o mosinggit tungod sa kasakit.

- Ang mga pulong sa Ingles nga "cry out" nagpasabot sad nga mosinggit o manawag, nga kasaragan adunay tumong sa pagpangayo ug tabang.
- Pwede sad kini nga hubaron sa pulong nga nagpasabot nga motawag ug magpakiluoy pag-ayo.
- Ang mga pulong sama sa "Mihilak ako kanimo" pwede hubaron nga "Mitawag ako kanimo aron magpatabang" o "Sa kasakit, nangamuyo gyud ko ug tabang kanimo."

hugawan, mahugawan

Ang mga pulong nga "hugawan" ug "mahugawan" nagtumong sa usa ka butang nga nabulingan. Ang usa ka butang mahimong mahugawan sa lawasnon, moral, or ritwal nga bahin.

- Gipasidad-an sa Dios ang mga Israelita nga dili hugawan ang ilang kaugalingon pinaagi sa pagkaon o paghikap sa mga butang nga iyang giingon nga "dili limpyo" o "dili balaan."
- Ang mga butang sama sa patay nga lawas ug makatakod nga mga sakit giingon sa Dios nga dili limpyo ug makahugaw sa tawo kung makahikap sila niini.
- Gimandoan sa Dios ang mga Israelita nga likayan ang mga lawasnong mga sala. Makahugaw kini kanila ug dili na sila dawaton sa Dios.
- Aduna say mga pipila ka mga panghitabo sa lawas (sama sa regla ug pagpanganak) nga makapahugaw sa babaye sa kadiyot nga panahon hangtod nga mahimo na sad siyang putli human sa usa ka ritwal nga iyang buhaton.
- Sa Bag-ong Kasabotan, gitudlo ni Jesus nga ang mga makasasala nga panghunahuna ug mga binuhatan mao gyud ang magpahugaw sa usa ka tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "hugawan" mahimo sad hubaron nga "hinungdan nga mahugawan" o "hinungdan nga mahimong dili matarong" o "hinungdan aron dili madawat sa ritwal nga bahin."
- Ang "mahugawan" mahimong hubaron nga "mahimong hugaw" o "mahimo nga dili madawat sa moral nga bahin."

hulmahan

Ang hulmahan mao ang gibuhoan nga kahoy, puthaw, o pulang yuta nga gigamit aron maghulma ug mga butang gamit ang bulawan, plata, o ubang mga materyales nga pwede palanayon unya ihulma didto.

- Ang mga hulmahan gigamit sa paghimo ug alahas, plato, galamiton sa pagkaon, ug uban pang mga butang.
- Sa Biblia, ang mga hulmahan kasagaran gihisgotan mahitungod sa paghulma sa mga estatwa nga gigamit aron mahimong mga butang nga simbahan ang dili tinuod nga mga dios.
- Ang mga bulawan, plata, o ubang mga materyales kinahanglan lanayon aron mabubo sa mga hulmahan.
- Ang paghulma sa usa ka butang nagpasabot sa pagporma niini pinaagi sa hulmahan o gamit ang mga kamot kung yuta ang hulmahon.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kini nga pulong pwede hubaron nga "pagporma" o "paghulma" o "paghimo."
- Ang pulong nga "gihulma" pwede hubaron nga "giporma."
- Ang "hulmahan" pwede sad hubaron gamit ang mga pulong nga nagpasabot sa "sudlanan nga giporma" o "kinulit nga plato."

hunahuna

Ang pulong nga "hunahuna" nagtumong sa parte sa tawo nga naghunahuna ug naghimo ug mga desisyon.

- Ang utok sa tawo mao ang parte sa lawas nga naghunahuna.
- Ang hunahuna sa tawo mao ang suma sa tanan niyang panghunahuna ug pagrason.
- Ang "maangkon ang hunahuna ni Cristo" nagpasabot sa paghunahuna ug paglihok sama sa paghunahuna ug paglihok ni Jesu Cristo. Nagpasabot kini sa pagtuman sa Dios nga Amahan, pagtuman sa mga katudluan ni Cristo, ug pagbuhat niini pinaagi sa gahum sa Balaang Espiritu.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "hunahuna" pwede sad hubaron nga "mga hunahuna" o "mga pagrason."
- Ang sumbingay sa Ingles nga "keep in mind" pwede sad hubaron nga "hinumdomi" o "timan-i" o "siguradoha nga nakahibalo ka niini."
- Ang mga pulong nga "kasingkasing, kalag, ug hunahuna" pwede sad hubaron nga "unsay imong gibati, unsay imong gituohan ug unsay imong gihunahuna."
- Ang sumbingay sa Ingles nga "call to mind" pwede hubaron nga "hinumdomi."

ihigot, bugkos, gibugkos

Ang pulong nga "ihigot" nagpasabot sa paghigot sa butang o paghigot ug maayo. Ang butang nga gihigot o gihiusa gitawag nga "bugkos."

- Ang "gibugkos" nagpasabot nga ang usa ka butang higtan o puston sa usa ka butang.
- Ang pulong nga "bugkos" nagtumong sa bisan unsa nga gihigot, gibilanggo o gipriso. Kasagaran nagtumong kini sa kadina o pisi nga nagpugong sa tawo aron dili makalihok.
- Sa panahon sa Biblia, ang bugkos, sama sa pisi o kadina gigamit sa paghigot sa usa ka piniriso sa bongbong o salog sa batong prisohan.
- Ang pulong nga "ihigot" pwede sad gamiton sa pagputos sa samad gamit ang panapton aron dali ra kini maayo.
- Ang patay nga tawo bugkuson ug panapton sa pag-andam sa paglubong.
- Ang pulong nga "bugkos" gigamit sa sumbingay nga nagtumong sa usa ka butang, sama sa sala, nga nagkontrolar o nag-ulipon sa usa ka tawo.
- Ang bugkos pwede sad magtumong sa suod nga relasyon sa mga tawo diin nagtinabangay bahin sa ilang emosyon, espirituhanon ug pisikal nga kinahanglanon. Kini magamit sa bugkos sa kaminyuon.
- Pananglitan, ang bana ug asawa "nabugkos" o "nahigot" sa usa'g usa. Bugkos kini nga dili buot sa Dios nga maputol.
- Ang tawo pwede sad "mabugkos" sa usa ka panaad nga nagpasabot nga siya "kinahanglan nga motuman" sa iyang gisaad.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang pulong nga "ihigot" pwede sad mahubad nga "nahigot" o "higtan" o "puston".

ipadala, pagpadala

Ang "ipadala" mao ang pagbuhat aron moadto ang usa ka tawo o dad-on ang usa ka butang ngadto sa usa ka lugar. Ang "pagpadala" mao ang pagsugo sa usa ka tawo nga molakaw siya tungod sa usa ka sugo o misyon.

- Kasagaran adunay katuyuan sa pagpadala sa usa ka tawo. Kasagaran ang tawo nga "gipadala" gipili sa pagbuhat sa usa ka tahas.
- Ang mga pulong sama sa "magpadala ug ulan" o "magpadala ug katalagman" nagpasabot nga "magbuhat aron moabot." Kini nga klase sa mga pulong kasagaran gigamit sa pagtumong sa Dios nga nagpahitabo niini nga mga butang.
- Ang pulong nga "ipadala" pwede sad gamiton nga "magpadala ug pulong" o "magpadala ug mensahe" nga nagpasabot sa paghatag ug mensahe sa usa ka tawo nga isulti sa lain pa nga tawo.
- Ang pagpadala sa usa ka tawo ug mananap o uban pa nga gasa nagpasabot sa "paghatag" niadto nga butang sa laing tawo, kasagaran ipadala kini nga butang sa lain nga lugar aron makadawat ang tawo niini.

kaaway

Ang kaaway usa ka tawo o grupo nga mosupak batok sa usa ka tawo o butang.

- Ang kaaway usa ka tawo nga mosulay ug pagsupak o pagpasakit kanimo.
- Mahimong tawgon nga "kaaway" ang usa ka nasod kung kini makig-away batok sa lain nga nasod.
- Sa Biblia, gitumong ang yawa nga "kaaway."
- Mahimong hubaron ang "kaaway" nga "kontra," apan kinahanglan magsugyut kini sa grabe nga pagsupak.

kahayag

Adunay pipila ka sumbingay nga migamit sa pulong nga "kahayag" sa Biblia. Kasagaran gigamit kini nga sumbingay sa pagkamatarong, pagkabalaan, ug pagkatinuod.

- Si Jesus miingon, "Ako ang kahayag sa kalibutan" sa pagpadayag nga dala niya ang tinuod nga mensahe sa kalibutan ug giluwag ang tawo gikan sa kangitngit sa ilang mga kasal-anan.
- Ang mga Kristohanon gisugo nga "molakaw sa kahayag" nga buot ipasabot kinahanglan nga magkinabuhi sila sa paagi nga buot sa Dios kanila ug molikay sa dautan.
- Ang apostol nga si Juan miingon nga ang "Dios kahayag" ug walay kangitngit diha kaniya.
- Ang kahayag ug ang kangitngit bug-os ang ilang pagkalahi. Ang kangitngit pagkawala sa tanang kahayag.
- Si Jesus nag-ingon nga siya "ang kahayag sa kalibutan" ug ang iyang mga sumusunod kinahanglan nga modan-ag isip nga mga kahayag sa kalibutan, pinaagi sa pagkinabuhi nga nagpakita kung unsa ka makagagahum ang Dios.
- Ang "paglakaw sa kahayag" nagtumong sa pagkinabuhi sa paagi nga makapahimuot sa Dios, paghimo kung unsa ang maayo ug matarong. Ang paglakaw sa kangitngit nagtumong sa pagkinabuhi nga masinupakon sa Dios, ug pagbuhat ug mga dautang butang.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Sa paghubad, importante nga dili tangtangan ang literal nga mga pulong nga "kahayag" ug "kangitngit" bisan ug gigamit sila nga sumbingay.
- Kinahanglan siguro ipatin-aw ang pagtandi sa teksto. Pananglitan, "maglakaw nga sama sa anak sa kahayag" pwede hubaron nga "pagkinabuhi nga dayag ang pagkamatarong, sama sa usa ka tawo nga naglakaw sa kahayag sa adlaw."
- Siguraduhon gyud nga ang paghubad sa "kahayag" dili magtumong sa butang nga maghatag ug kahayag, sama sa lampara. Ang hubad niini nga pulong kinahanglan nagtumong sa kahayag lang gyud.

kakuyaw, nalisang

Ang pulong nga "kakuyaw" nagtumong sa grabe nga kahadlok, kalisang sa butang o sa tawo.

- Ang kakuyaw pwede sad nga usa ka butang o tawo nga nakahatag ug grabe nga kahadlok o kalisang.
- Ang asdang nga pag-atake sa mga kasundaluan nagpahadlok sa ilang mga kaaway.
- Ang paghukom sa Dios sa umaabot nga adlaw maghatag ug kakuyaw sa mga dili mahinulsolong mga tawo nga nagsalikway sa iyang grasya.
- Ang "kakuyaw ni Yahweh" pwede hubaron nga "ang makalilisang nga presensiya ni Yahweh" o "ang makalilisang nga paghukom ni Yahweh."
- Ang "pagpalisang" sa usa ka tawo nagpasabot nga hadlukon pag-ayo ang usa ka tawo.
- Ang usa ka butang nga "makalilisang" naghatag ug kahadlok ug kalisang.

kalag

Ang kalag mao ang naa sa sulod, dili makita ug walay katapusan nga parte sa usa ka tawo. Nagtumong kini sa dili makita nga parte sa tawo ug nagpasabot nga "espiritu."

- Ang mga pulong nga "kalag" ug "espiritu" pwede nga adunay duha ka lainlaing mga konsepto o pwede sad nagtumong sa parehas nga konsepto.
- Ang mga tawo lang ang adunay mga kalag; walay pakisayran sa mga mananap nga aduna silay mga kalag.
- Kung ang usa ka tawo mamatay, ang iyang kalag mobiya sa iyang lawas.
- Ang pulong nga "kalag" usahay gigamit nga nagtumong sa usa ka tawo. Pananglitan, "ang kalag nga makasasala" nagpasabot nga usa ka tawo nga makasasala" ug ang "naluya ang akong kalag" nagpasabot nga "gikapoy ako."

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "kalag" pwede sad hubaron nga "sulod nga pagkatawo."
- Sa pipila ka mga konteksto, "ang akong kalag" pwede hubaron nga "Ako."
- Kasagaran ang pulong nga "ang kalag" pwede hubaron nga "ang usa ka tawo" o "siya" o "niya," depende sa konteksto.

- Sa pipila ka mga pinulungan tingali adunay usa lang nga pulong sa paghubad sa mga pulong nga "kalag" ug "espiritu."
- Sa Hebreo 4:12, ang sumbingay sa mga pulong nga "magtunga sa kalag ug sa espiritu" pwede magpasabot nga "mailhan pag-ayo ug pagpakita sa tinuod nga kinaiya sa usa ka tawo."

kalayo

Ang kalayo mao ang init, hayag ug siga sa kalayo nga mogawas kung ang usa ka butang masunog.

- Ang pagsunog sa kahoy pinaagi sa kalayo maghimo niini nga abo.
- Ang kalayo nagpasabot dili lang sa pisikal nga siga apan sa Kasulatan simbolo kini sa gahum.
- Ang katapusang paghukom sa mga dili tumutuo mao ang kalayo sa impiyerno.
- Ang kalayo makahinlo ug mga metal. Ang Kasulatan gigamit kini aron sa paghulagway sa proseso sa paghinlo sa usa ka tawo pinaagi sa mga pagsulay nga moa abot sa iyang kinabuhi.

kalinaw, malinawon

Ang kalinaw mao ang walay bisan unsa nga kasamok, kahadlok, o pagpanghadlok.

- Ang kalinaw nagtumong sa kagawasan gikan sa pakig-giyera taliwala sa mga grupo sa mga tawo.
- Ang pakigdait aron makabaton ug kalinaw sa mga grupo nga tawo mao ang pag-undang sa pakig-away batok kanila.
- Ang kalinaw pwede sad nagtumong sa maayo nga relasyon taliwala sa mga tawo o taliwala sa tawo ug sa Dios.
- Ang kaugalingon nga kalinaw nagtumong sa kalmado nga hunahuna nga walay kabalaka o kahadlok.

kalisdanan

Ang pulong nga "kalisdanan" nagtumong sa panahon sa kalisod, pag-antos ug kasakit.

- Nag-ingon ang Bag-ong Kasabotan nga ang mga Kristohanon nga mag-agwanta sa mga lutos ug uban pang mga kalisdanan tungod nagpuyo sila sa kalibutan nga nagsalikway sa mga katudluan ni Jesus.
- Ang Biblia naghigot sa "ang hilabihang kalisdanan" sa paghulagway sa panahon sa dili pa ang ikaduhang pagbalik ni Jesus nga diin ibubo sa Dios ang kapungot sa kalibutan sa pipila ka mga tuig.
- Ang pulong nga "kalisdanan" pwede hubaron nga, "panahon sa dakong pag-anots" o "hilabihan nga kasakit" o "hilabihang kalisdanan."

kaluoy, maluloy-on

Ang pulong nga "kaluoy" nagtumong sa pagbati ug kabalaka alang sa ubang mga tawo, hilabi na sa mga nag-antos. Ang "maluloy-on" nga tawo nag-atiman sa ubang tawo ug nagtabang kanila.

- Ang pulong nga "kaluoy" kasagaran dili lang pagbati kung dili apil sad ang pag-atiman sa mga tawong nanginahanglan ug pagtabang kanila.
- Ang Biblia nag-ingon nga ang Dios maluloy-on, nga puno siya ug gugma ug kaluoy.
- Sa sulat ni Pablo sa mga taga-Colosas, giingnan niya sila nga "sul-ubon ang kaluoy." Gitudluan niya sila nga mag-atiman sa mga tawo ug magtabang gyud sa uban nga nanginahanglan.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang literal nga pasabot sa "kaluoy" mao ang "kaluoy gikan sa tinai." Usa kini ka sumbingay nga nagpasabot sa "naluoy gyud kaayo." Ang ubang mga pinulungan mahimong adunay sumbingay nga parehas ug pasabot niini.
- Ang ubang paghubad sa "kaluoy" mao ang "pag-atiman pag-ayo kang" o "kaluoy nga motabang."
- Ang pulong nga "maluloy-on" mahimong hubaron nga "maatimanon ug matinabangon" o "adunay dakong paghigugma ug kaluoy."

kaluoy, maluluy-on

Ang mga pulong nga "kaluoy" ug "maluluy-on" nagtumong sa pagtabang sa mga tawo nga nanginahanglan labi na kung kabos o ubos ang ilang kahimtang.

- Ang pulong nga "kaluoy" mahimong magpasabot nga dili silotan ang mga tawo sa sayop nga gibuhat nila.
- Ang gamhanang tawo sama sa hari gihulagway nga "maluluy-on" kung maayo ang iyang pagtratar sa mga tawo imbes nga dauton sila.
- Ang pagkamaluluy-on nagpasabot sad sa pagpasaylo sa usa ka tawo nga nakabuhay ug sayop batok kanato.
- Magpakita kita ug kaluoy kung tabangan nato ang mga tawo nga adunay dakong panginahanglan.
- Maluluy-on ang Dios kanato ug gusto niya nga magmaluluy-on sad kita sa uban.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang "kaluoy" pwede hubaron nga "pagkamaayo" o "pagkamaluluy-on kaayo."
- Ang pulong nga "maluluy-on" pwede hubaron nga "nagpakita ug kaluoy" o "pagkamaayo kang" o "pagpasaylo."
- Ang "nagpakita ug kaluoy kang" o "maluoy kang" pwede hubaron nga "trataron ug maayo" o "magmaluluy-on kaayo kang."

kamatayon, mamatay, patay

Kini nga pulong gigamit aron magtumong sa parehas nga lawasnon ug espirituhanong kamatayon. Sa lawasnon bahin, nagtumong kini sa pisikal nga lawas sa tawo nga patay na. Sa espirituhanong bahin, nagtumong kini sa mga makasasala nga nabulag gikan sa balaan nga Dios tungod sa ilang sala.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Inig hubad niini nga pulong, labing maayo kung gamiton ang pangadlaw-adlaw ug natural nga pulong sa pinulongan nga hubaron nga nagtumong sa pagkamatay.
- Sa ubang mga pinulongan, ang "mamatay" mahimong isulti nga "dili mabuhi." Ang pulong nga "patay" mahimong hubaron nga "dili buhi" o "walay kinabuhi."
- Daghang mga pinulongan ang nigamit sa sumbingay aron ihulagway ang kamatayon, sama sa "nipanaw na". Apan sa Biblia, labing maayo kung gamiton ang pinaka-direkto nga pulong sa kamatayon nga gigamit sa pangadlaw-adlaw nga pinulongan.
- Sa Biblia, kasagaran gitandi ang lawasnon kinabuhi ug kamatayon ngadto sa espirituhanong kinabuhi ug kamatayon. Importante sa paghubad nga gamiton ang usa lang ka pulong alang sa lawasnon ug espirituhanong kamatayon.
- Sa ubang mga pinulongan, basin mas klaro kung moingon nga "espirituhanong kamatayon" kung mao kini ang pasabot sumala sa konteksto.
- Ang mga pulong nga "ang mga patay" nagtumong sa mga tawo nga nangamatay na. Ang ubang mga pinulongan hubaron kini nga "patay nga mga tawo" o "mga tawo nga namatay na."

kamot, tuong kamot, ihatag

Adunay pipila ka sumbingay nga paggamit sa "kamot" sa Biblia:

- Ang pulong nga "kamot" kasagaran gigamit sa pagtumong sa gahum ug paglihok sa Dios, sama sa kung mosulti ang Dios nga, "Dili ba ang akong mga kamot ang naghimo niining tanan?"
- Ang mga pulong nga sa Ingles sama sa "hand over to" ("itugyan kang") o "deliver into the hands of" ("itugyan sa mga kamot ni") nagtumong sa pagpailawom sa usa ka tawo sa pagmando o gahum sa laing tawo.
- Ang tumong sa Ingles nga "to hand" sa usa ka butang ngadto sa usa ka tawo nagpasabot sa "paghatag" niini kanila.
- Ang mga pulong nga "pagpatong sa mga kamot" nagpasabot sa pagbutang sa kamot sa usa ka tawo aron igahin kini nga tawo sa pag-alagad sa Dios o ampoan aron maayo.
- Ang ubang mga sumbingay nga paggamit sa "kamot" mao ang:
- Ang sa Ingles nga "Do not lay a hand on" ("Ayaw dapati sa imong kamot") nagpasabot nga "Ayaw pasakiti."
- Ang "save from the hand of" ("luwason gikan sa kamot ni") nagpasabot sa pagpugong sa usa ka tawo sa pagdaut sa lain.
- Sa Ingles, adunay giingon "close at hand" ("duol sa kamot") nagpasabot nga "duol kaayo."

- Ang posisyon nga anaa sa "tuong kamot" nagpasabot nga "anaa sa tuong dapit" o "padulong sa tuo."
- Ang mga pulong nga "by the hand of" ("pinaagi sa kamot ni") sa usa ka tawo nagpasabot nga "pinaagi" sa binuhatan niadto nga tawo. Pananglitan, ang "by the hand of the Lord" ("pinaagi sa kamot sa Ginoo") nagpasabot nga ang Ginoo ang hinungdan mao nga nahitabo ang usa ka butang.
- Niadtong miingon si Pablo nga ("written by my hand") "gisulat sa akong kamot," nagpasabot kini nga adunay bahin sa sulat nga si Pablo mismo ang nagsulat, imbes nga gisulti lang kini sa laing tawo aron isulat.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kini nga mga sumbingay pwede hubaron gamit ang ubang mga sumbingay nga adunay parehas nga pasabot. O mahimo nga hubaron ang pasabot pinaagi sa direktso ug literal nga pinulongan.

kanding, nati

Ang kanding usa ka mananap nga husto lang ang gidak-on, adunay upat ka tiil, nga daw sama sa karnero nga gipadako tungod sa ilang gatas ug karne. Ang bata nga kanding gitawag nga "nati."

- Sama sa karnero, ang kanding importante sad nga mananap nga pangsakripisyo, labi na sa Kasaulugan sa Pagsaylo.
- Bisan pa ug adunay pipila nga pagkapareho ang mga kanding sa karnero, aduna sad silay kalainan.
- Ang kanding adunay itom ug gahion ug mga buhok, apan ang karnero humok ang mga buhok nila.
- Ang ikog sa kanding pataas, apan ang ikog sa karnero paubos.
- Ang mga kanding makasayuron ug dili mokuyog sa panon, apan ang karnero gusto nga mokuyog sa panon aron layo siya sa peligro ug mosunod sa ilang pastol.
- Sa panahon sa Biblia, ang mga kanding mao ang unang kakuhaan ug gatas sa Israel.
- Ang mga panit sa kanding gigamit nilang pangtakop sa tolda ug gihimong butanganan sa bino.
- Sa Daang Kasabotan ug sa Bag-ong Kasabotan, ang kanding gigamit nga timailhan sa dili matarung nga mga tawo, tingali tungod kay pwede sila masaag sa nag-atiman kanila.
- Ang mga Israelita migamit sad ug mga kanding nga simbolo nga tigdala ug sala. Sa dihang isakripisyo ang usa ka kanding, ipatong sa pari ang iyang kamot sa ikaduhang kanding nga buhi pa ug ipadala kini ngadto sa awaaw simbolo nga kini nga mananap maoy nagdala sa mga sala sa mga katawhan.

kapungot

Ang "kapungot" mao ang hilabihan nga kasuko nga usahay nga magpabilin ug dugay. Nagtumong kini hilabi na sa matarong nga paghukom sa Dios sa sala ug pagsilot sa mga tawo nga mosupak batok kaniya.

- Sa Biblia, ang "kapungot" kasagaran nagtumong sa kasuko sa Dios ngadto sa mga nakasala batok kaniya.
- Ang "kapungot sa Dios" pwede sad magtumong sa iyang paghukom ug pagsilot adtong nakasala.
- Ang kapungot sa Dios mao ang matarong nga silot sa mga dili maghinulsol sa ilang sala.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang ubang pamaagi sa paghubad niini nga pulong mao ang "hilabihang kasuko" o "matarong nga paghukom" o "kasuko."
- Kung mahitungod sa kasuko sa Dios, siguraduha nga ang pulong gamiton dili magtumong sa makasala nga kasuko. Ang kasuko sa Dios matarung ug balaan.
- Ang uban nga paagi sa paghubad mao ang pagpabilin sa "naisulat na" ug himoan nalang ug mubo nga sulat aron sa pagpatin-aw niini nga pagpasabot.

karnero, laking karnero, bayeng karnero

Ang karnero usa ka mananap nga dili kaayo dako ug adunay upat ka tiil ug balhibo sa tibuok nga lawas niini. Ang lalaki nga karnero gitawag ug "laki nga karnero." Ang babaye nga karnero gitawag ug "baye nga karnero".

- Ang mga Israelita kasagaran nigamit ug mga karnero sa ilang mga paghalad, hilabi na ang mga laki ug mga nating karnero.
- Kaonon sa mga tawo ang karne sa karnero ug gamiton ang ilang balhibo aron maghimo ug sinina ug uban pang mga butang.

- Ang mga karnero dali ra mosalig, luya, ug maulawon. Dali ra sila madani aron magsuroysuroy unya masaag. Nanginahanglan sila ug pastol aron giyahan sila sa saktong padulngan, aron mapanalipdan sila, ug hatagan sila ug pagkaon, tubig, ug puy-anan.
- Sa Biblia, ang mga tawo gitandi sa mga karnero nga ang Dios mao ang ilang pastol.

karwahe

Adtong una pa kaayo nga mga panahon, gaan ang mga karwahe ug dunay duha ka ligid ug giguyod kini sa duha ka kabayo.

- Ang mga tawo molingkod o motindog sa mga karwahe, gamiton nila kini sa pakig-gubat o pagbiyahe.
- Sa gubat, ang mga kasundalohan nga adunay mga karwahe dako ang ilang bentaha sa pagkapaspas ug sa paglihoklihok kay sa ilang mga kaaway nga walay mga karwahe.

kasabotan

Ang kasabotan usa ka pormal ug walay kausaban nga sabot taliwala sa duha ka partidos nga kinahanglan tumanon sa usa o duha nga partidos.

- Kini nga kasabotan mahimong taliwala sa mga tawo, taliwala sa grupo sa mga tawo, o taliwala sa Dios ug mga tawo.
- Kung maghimo ug kasabotan ang mga tawo sa usa'g usa, mosaad sila nga buhaton nila ang usa ka butang ug kinahanglan gyud kini nila buhaton.
- Ang mga ehemplo sa mga kasabotan sa mga tawo apil ang kasabotan sa pagminyo, mga kasabotan sa negosyo, ug mga kasabotan taliwala sa mga nasod.
- Sa Biblia, naghimo ang Dios ug pipila ka mga kasabotan uban sa iyang katawhan.
- Sa ubang mga kasabotan, nisaad ang Dios nga tumanon ang iyang bahin nga walay kinahanglan buhaton ang mga tawo. Pananglitan, niadtong gihimo sa Dios ang iyang kasabotan sa katawhan, nisaad siya nga dili na gyud niya gub-on ang kalibutan pinaagi sa paglunop sa tibuok kalibotan. Kini nga saad walay kinahanglang buhaton ang mga tawo.
- Sa ubang mga kasabotan, gisaad sa Dios nga tumanon lang niya ang iyang bahin kung tumanon siya sa mga tawo ug buhaton ang ilang bahin sa kasabotan.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang mga pamaagi sa paghubad niini nga pulong pwede nga "walay kausaban nga sabot" o "pormal nga pasalig" o "panumpa" o "kontrata."
- Basin ang ubang mga pinulongan adunay lain nga pulong alang sa kasabotan depende kung ang usa o parehas nga partidos naghimo ug saad nga kinahanglan gyud nila buhaton. Kung usa lang nga partido ang kinahanglan motuman sa kasabotan, mahimo kining hubaron nga "saad" o "panumpa."
- Siguradoha nga ang paghubad niini nga pulong dili mogawas nga murag ang tawo ang nanguna sa kasabotan. Sa tanang mga kasabotan taliwala sa Dios ug katawhan, ang Dios ang una nga naghimo sa kasabotan.

kasakit

Ang pulong nga kasakit nagtumong sa grabeng sakit o kasubo.

- Ang kasakit mahimong lawasnon o emosyonal nga kasakit o kasubo.
- Kasagaran ang mga tawo nga grabe ang kasakit makit-an kini sa ilang hitsura ug nilihokan.
- Pananglitan, ang tawo nga adunay labihang kasakit magkagot ang ilang ngipon o mohilak.

kasakit

Ang pulong nga "kasakit " nagtumong sa makalilisang nga pag-antos. Ang paghatag ug kasakit sa usa ka tawo nagpasabot sa pag-antos sa lisod kaayo nga kahimtang.

- Usahay ang pulong nga "kasakit " nagtumong sa pisikal nga kasakitan ug pag-antos. Pananglitan, sa libro sa Pinadayag gihulagway ang pisikal nga pagpaantos sa mosimba sa "mananap" diin mag-antos sila sa katapusang mga panahon.
- Mahitabo sad ang pag-antos pinaagi sa espiritwal ug emosyonal nga kasakit sama sa nahiaguman in Job.

- Sumala sa libro sa Pinadayag, ang mga tawo nga dili motuo kang Jesus nga ilang manluluwas makatagamtam ug walay katapusang kasakit sa kalayo sa impierno.
- Kini nga pulong pwede hubaron nga, "makalilisang nga pag-antos" o "hinungdan sa dakong pag-antos" o "pag-agwanta". Ang ubang mga maghuhubad pwede magdugang ug "pisikal" o "espirituaon" o aron klaro ang ipasabot.

kasaulogan

Sa katibuk-an, ang kasaulogan usa ka pagsaulog sa kumonidad.

- Ang pulong nga "kasaulogan" sa Daang Kasabotan literal nga giingon nga "gitakda nga panahon."
- Ang kasaulogan nga gisaulog sa mga Israelita mao ang napili nga pinasahi nga gitakda nga higayon o panahon nga gimando sa Dios nga ilang tumanon.
- Ang pulong nga "piyesta" gigamit sa pipila ka mga Ingles nga mga hubad tungod kay ang pagsaulog nag-apil sa tingub nga dakong salosalo.
- Adunay pipila ka labing importante nga mga kasaulogan nga gisaulog sa mga Israelita kada tuig:
- Kasaulogan sa Pagsaylo
- Kasaulogan sa Tinapay nga Walay Patubo
- Kasaulogan sa Unang Bunga
- Kasaulogan sa Pentecostes
- Kasaulogan sa Trumpeta
- Adlaw sa Katagbawan
- Kasaulogan sa mga Balongbalong
- Ang katuyuan niini nga mga kasaulogan mao ang pagpasalamat sa Dios ug sa paghinumdom sa katingalahang mga butang nga iyang gihimo sa pagluwas, pagpanalipod ug sa paghatag sa iyang mga katawhan sa ilang mga gikinahanglan.

kasilag

Ang pulong nga "kasilag" nagtumong sa makahatag ug kapungot o labing kayugot.

- Gitan-aw sa mga taga-Ehipto nga "kasilag" ang mga Hebreo. Nagpasabot kini nga hilabihan ang kayugot sa mga taga-Ehipto ngadto sa mga Hebreo ug dili sila gusto makig-uban o moduol kanila.
- Lakip sa mga butang nga gitawag sa Biblia nga "kasilag kang Yahweh" mao ang mga: pagpamakak, pagpasigarbo, paghalad ug mga tawo, pagsimba ug mga diosdiosan, pagpatay, ug mga lawasnong sala sama sa pagpanapaw ug pagpakighilawas sa isig ka lalaki o babaye.
- Sa pagtudlo ni Jesus sa iyang mga disipulo mahitungod sa kataposan nga panahon, naghigot si Jesus sa usa ka propesiya ni propetang Daniel mahitungod sa "kasilag sa kalaglagan" nga maoy mahimong pagsupak batok sa Dios nga makapahugaw sa lugar diin siya gisimba.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "kasilag" mahimo sad hubaron nga "makasilag nga butang" o "makapungot nga butang" o "makapungot nga mga buluhaton" o "dautan kaayo nga binuhatan."
- Depende sa konteksto, ang "kasilag ngadto kang" mahimong hubaron nga: "makapungot kang" o "dili gyud madawat kang" o "labing ngil-ad kang."
- Mahimong hubaron ang "kasilag sa kalaglagan" nga: "makapahugaw nga butang nga makapalaglag sa mga tawo" o "makapungot nga butang nga makahatag ug dakong kaguol."

kasina, kaibog

Ang pulong nga "kasina" nagpasabot nga nangabugho sa lain nga tawo tungod sa iyang mga kabtangan o sa dalaygon nga mga kinaiya nga naa kaniya. Ang pulong nga "kaibog" nagpasabot sa kasina sa usa ka tawo diin nga gusto gyud niya kuhaon ang usa ka butang nga anaa sa usa ka tawo.

- Ang kasina usa ka sayop nga pagbati sa kayugot tungod sa kalampusan, maayong kahimtang, o mga pagpanag-iyas sa usa ka tawo.
- Ang pagka-ibog grabe nga pagtinguha sa usa ka tawo sa mga tawo nga adunay kabtangan o bisan pagtinguha sa mga kapikas sa uban nga tawo.

kasingkasing

Sa Biblia, ang pulong nga "kasingkasing" kasagaran gigamit nga sumbingay aron magtumong sa hunahuna, pagbati, tumong, o kabubut-on sa usa ka tawo.

- Ang adunay "gahi ug kasingkasing" kasagaran nagpasabot nga ang usa ka tawo gahig ulo nga dili motuman sa Dios.
- Ang mga pulong nga "sa tibuok nako nga kasingkasing" nagpasabot sa pagbuhat sa usa ka butang nga walay pagpugong nga gusto gyud niya tumanon ang iyang buhaton.
- Ang sumbingay nga "kinasingkasing" nagpasabot nga seryoso ang usa ka tawo sa pagbuhat niini sa iyang kinabuhi.
- Ang mga pulong nga "nagsubo ang kasingkasing" naghulagway sa tawo nga nasubo kaayo. Nasakitan kaayo ang ilang pagbati.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang ubang mga pinulungan migamit ug laing-laing parte sa lawas aron magpasabot niini nga mga ideya, sama sa "tiyan" o "atay" imbes nga kasingkasing.
- Ang ubang mga pinulungan mogamit ug usa ka pulong aron ipahayag ang maong mga ideya ug lain sad nga pulong alang sa uban nga ideya.
- Kung walay ingon niini nga pasabot ang "kasingkasing" o lain pa nga bahin sa lawas ang ubang mga pinulungan, mahimong mogamit ug direktso ug dili sumbingay nga pamaagi. Isulti na lang nga "hunahuna" o "gibati" o "tumong" imbes nga mogamit ug sumbingay.
- Depende sa konteksto, ang mga pulong nga "sa akong tibuok nga kasingkasing" mahimong hubaron nga "sa akong tanang kusog" o "buhaton gyud ang tanan aron" o "tanang paagi aron."
- Ang mga pulong nga "kinasingkasing" mahimong hubaron nga "seryosohon" o "hunahunaon ug maayo."
- Ang sumbingay nga "gahi ug kasingkasing" pwede hubaron nga "gahig ulo o pagkamasinupakon" o "dili gyud motuman" o "padayon nga misupak sa Dios."
- Ang mga pulong nga "nagsubo ang kasingkasing" pwede sad hubaron nga "nasubo kaayo" o "nakabati ug sobra nga kasakit."

katalagman

Ang katalagman mao ang mga sakit o ubang panghitabo nga maoy hinungdan sa pag-antos o pagkamatay sa daghan kaayo nga mga tawo.

- Daghang mga katalagman nga natural ang hinungdan, apan ang uban gipadala sa Dios aron pagsilot sa mga tawo tungod sa sala.
- Sa panahon ni Moises, gipadala sa Dios ang napulo ka mga katalagman sa Ehipto aron mapugos ang Paraon sa paghatag ug kagawasan sa mga Israelita sa Ehipto.

katawhan sa Dios, akong mga katawhan

Ang pulong nga "katawhan sa Dios" nagtumong sa mga tawo nga gipili sa Dios gawas sa kalibutan aron makabaton ug pinasahi nga relasyon kaniya.

- Kung ang Dios mag-ingon nga "ang akong mga katawhan" gitumong niya ang mga tawo nga iyang pinili ug adunay relasyon kaniya.
- Ang mga katawhan sa Dios mao ang mga pinili niya ug gigahin sa kalibutan aron magkinabuhi sa pamaagi nga makapahimuot kaniya. Gitawag sad niya sila nga iyang mga anak.
- Sa Daang Kasabotan ang "katawhan sa Dios" nagtumong sa nasod sa Israel nga pinili sa Dios ug gigahin gikan sa ubang mga nasod sa kalibutan aron mag-alagad ug magtuman kaniya.
- Sa Bag-ong Kasabotan, "ang mga katawhan sa Dios" nagtumong sa tanang mituo kang Jesus ug gitawag nga Iglesia. Kini nag-apil sa mga Judio ug mga Gentil.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "mga katawhan sa Dios" pwede hubaron nga "mga tawo nga nagsimba sa Dios" o "mga tawo nga nag-alagad sa Dios" o "mga tawo nga iya sa Dios."
- Ang ubang mga pamaagi sa paghubad sa "akong katawhan" sa dihang giingon sa Dios, pwede nga "ang mga tawo nga akong pinili" o "ang mga tawo nga nagsimba kanako" o "akong mga tawo."
- Parehas sad nga ang, "imong katawhan" pwede hubaron nga "ang mga tawo nga naa kanimo" o "ang pinili nimo nga imong katawhan."

- Mao sad sa pulong nga "iyang katawhan" pwede hubaron nga "mga tawo nga naa kaniya" o "mga tawo nga gipili sa Dios aron mahimo nga iyang kaugalingon."

kauban

Ang pulong nga "kauban" nagtumong sa tawo nga miuban sa usa ka tawo o nakig-uban sa usa ka tawo, sama sa pakighigalaay o kaminyoon.

- Ang mga magkauban dungan nga makasinati, mag-ambitanay sa pagkaon, magtinabangay ug magdinasigay.
- Depende sa konteksto, kini nga pulong pwede sad nga hubaron kauban sa pulong o mga pulong nga ang buot ipasabot, "higala" o "kauban sa pagbiyahe" o "matinabangon nga tawo nga makigkuyog.")

kaulaw, makauulaw, naulaw

Ang kaulaw mao ang sakit nga bation sa usa ka tawo sa pagkawala sa iyang dungog tungod sa makauulaw o dili angay nga gibuhat niya o gibuhat sa lain nga tawo kaniya.

- Ang usa ka butang nga "makauulaw" mao ang "dili angay nga binuhatan" o "walay dungog."
- Ang pulong nga "naulaw" naghulagway sa gibati sa tawo kung nakabuhat siya ug butang nga makauulaw.
- Ang mga pulong nga "pakaulawan" nagpasabot sa pagpildi sa mga tawo o pagpahayag sa ilang mga sala aron maulaw sila sa ilang kaugalingon.
- Ang propeta nga si Isaias niingon nga kadtong mga maghimo ug magsimba sa mga diosdiosan mapakaulawan.
- Pakaulawan sad sa Dios ang tawo nga dili maghinulsol pinaagi sa pagpahayag sa sala niadto nga tawo ug mao kini ang hinungdan nga mapakaulawan siya.

kaulawan, makauulaw

Ang pulong nga "kaulawan" nagtumong sa pagkawala sa pasidungog ug pagtahod.

- Kung ang usa ka tawo nagbuhat ug sala, makahatag kini kaniya ug kaulaw o kaulawan.
- Ang pulong nga "makauulaw" gigamit sa paghulagway sa makasasala nga buluhaton o sa tawo nga nagbuhat niini.
- Usahay ang usa ka tawo bisan kung nagbuhat ug maayo gipaulawan pa gihapon siya.
- Pananglitan, niadtong si Jesus gipatay didto sa krus, kini usa ka makauulaw nga paagi sa pagkamatay. Walay gibuhat nga sayop si Jesus aron angayan siya nga mapaulawan.
- Ang mga pamaagi sa paghubad sa "kaulawan" pwede nga "wala gitahod."
- Ang mga pamaagi sa paghubad sa "makauulaw" pwede nga walay pagtahod.

kinabuhi, mabuhi, buhi,

Kini nga mga pulong nagtumong sa pisikal nga buhi, dili patay. Gigamit sad sila nga sumbingay nga nagtumong sa tawo nga buhi sa espirituhanong bahin. Ang mga naghigot sa ubos magpatin-aw kung unsa ang buot ipasabot sa "lawasnon nga kinabuhi" ug "espirituhanon nga kinabuhi."

Mga Sugyot sa Paghubad

- Depende sa konteksto, ang "kinabuhi" pwede hubaron nga "pagkabuhi" o "tawo" o "kalag" o "nilalang" o "kasinatian."
- Ang pulong nga "mabuhi" pwede hubaron sa "magpuyo" (o "nagpuyo") o "anaa."
- Ang mga pulong nga "katapusan sa iyang kinabuhi" pwede sad hubaron nga "sa dihang miundang siya nga "mabuhi."
- Ang sumbingay nga "giluwas ang ilang kinabuhi" pwede hubaron nga "gitugutan sila nga mabuhi" o "wala sila patya."
- Ang sumbingay nga "gitahan nila ang ilang kinabuhi" pwede hubaron nga "gibutang nila ang ilang kaugalingon sa peligro" o "nagbuhat sila ug butang nga pwede nilang ikamatay."

kupo

Ang kupo panggawas nga bisti nga adunay taas nga bukton nga pwede sul-obon sa mga lalaki ug mga babaye. Susama kini sa usa ka sapaw.

- Abli sa atubanagan ang kupo ug pwede isira sa bugkos o bakos.
- Pwede sila taas o mubo ang gitas-on.
- Ang tapol nga kupo gisul-ob sa hari nga sinyales sa pagkahari, bahandi ug pagka-inila.

laglag, malaglag, madunot

Ang pulong nga "laglag" nagpasabot nga mamatay o laglagon nga kasagaran tungod kini sa kagubot o ubang katalagman. Sa Biblia aduna kini pinasahi nga pasabot nga silotan sa walay katapusan sa impiyerno.

- Ang mga tawo nga "malaglag" mao kini ang mga gitakda nga maimpiyerno tungod kay wala nila gituohan si Jesus alang sa ilang kaluwasan.
- Ang Juan 3:16 nagtudlo nga ang "laglag" nagpasabot sa walay kinabuhing dayon sa langit.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang mga pamaagi sa paghubad niini nga pulong pwede nga "walay katapusan nga pagkamatay" o "aron silotan sa impiyerno" o "laglagon."
- Siguraduha nga ang paghubad sa "laglag" nagpasabot nga buhi nga walay katapusan sa impiyerno ug dili lamang nagpasabot nga "patay na siya."

lana

Ang lana usa ka lapot nga likido nga makuha gikan sa pipila ka mga tanom o mga prutas. Sa Biblia ang lana kasagaran nga gikan sa bunga nga olibo.

- Ang lana nga olibo gigamit nga pangluto, pangdihog, panghalad, pangsuga, ug panambal.
- Sa adtong una pa kaayo nga panahon, ang lana nga olibo mahalon kaayo nga lana ug ang pagkabatan sa lana sukdanan sa bahandi sa usa ka tawo.
- Siguraduha nga ang paghubad niini nga pulong nagtumong sa klase sa lana nga pwede gamiton nga pangluto, dili langis sa motor. Sa ubang mga pinulungan adunay lainlaing mga pulong alang sa lainlain nga klase sa lana.

langit, kalangitan, langitnong

Ang pulong sa Ingles nga "heaven" (langit) nagtumong sa kung asa nagpuyo ang Dios. Ang sama nga pulong pwede sad magpasabot sa Ingles nga "sky" (langit) depende sa konteksto.

- Ang mga pulong nga "mga kalangitan" nagtumong sa tanang makita nga sa ibabaw sa yuta, apil ang adlaw, buwan, ug mga bitoon. Apil sad niini ang mga layo kaayo nga mga planeta nga dili na makita sa mga tawo gikan sa kalibotan.
- Ang pulong nga "langit" nga "sky" sa Ingles nagtumong sad sa asul nga hawan sa taas sa yuta nga adunay panganod ug hangin nga atong giginhawa. Kasagaran, ang adlaw ug buwan giingon nga "tua sa langit."
- Sa ubang konteksto sa Biblia, ang pulong nga "langit" pwede magtumong sa hawan ibabaw sa yuta o sa lugar diin nagpuyo ang Dios.
- Kung gigamit nga sumbingay ang "langit," nagtumong kini sa Dios. Pananglitan, niadtong nagsulat si Mateo mahitungod sa "gingharian sa langit," nagtumong siya sa gingharian sa Dios.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kung gigamit ang "langit" nga sumbingay, pwede kini hubaron nga "Dios."
- Ang "gingharian sa langit" sa libro ni Mateo, labing maayo nga ipabilin ang pulong nga "langit" tungod kay timailhan kini sa pamaagi sa pagsulat ni Mateo sa maayong balita.
- Ang mga pulong nga "kalangitan" o "mga butang sa kalangitan" pwede hubaron nga "adlaw, buwan, ug mga bitoon" o "tanang mga bitoon sa mga kalibotan."
- Ang mga pulong nga "mga bitoon sa langit" pwede hubaron nga "mga bitoon sa kalangitan" o "mga bitoon sa tanang kalibotan."

langyaw

Ang pulong nga "langyaw" nagtumong sa tawo nga nagpuyo sa dili niya kaugalingon nga nasod. Sa Daang Kasabotan nagtumong kini sa usa ka tawo nga gikan sa lain nga grupo sa mga katawhan nga mipuyo kauban sa laing grupo nga mga tawo.

- Ang langyaw usa ka tawo nga ang iyang pinulongan ug kultura lahi sa imoha
- Si apostol Pablo nagsulat sa taga Efeso nga usa pa sila nakaila kang Cristo, mga langyaw sila sa kasabotan sa Dios.
- Ang lain nga pulong sa "langyaw" kay "taga lain nga lugar."
- Usahay ang "langyaw" gihubad nga "estranghero."

lit-ag, bitik

Ang mga pulong nga "lit-ag" ug "bitik" nagtumong sa mga butang nga gigamit aron dakpon ang mga mananap ug dili sila makaikyas. Kasagaran, gitago ang lit-ag ug bitik aron ang dakpon niini dili makamatikod ug kalit siya madakpan.

- Kini nga mga pulong gigamit sad nga sumbingay sa pagtumong sa bisan unsa nga makabitik o makalit-ag sa usa ka tawo sa espirituhanon nga pamaagi.
- Ang "lit-ag" kasagaran adunay laang nga pisi o alambri nga kalit nga mohugot kung makatunob ang mananap niini ug mabitik ang iyang tiil.
- Ang "bitik" kasagaran gihimo gikan sa puthaw o kahoy ug adunay duha ka parte nga kalit lang ug kusog kaayo mosirado aron madapkan ang parte sa lawas sa mananap aron dili kini makaikyas.
- Sa Biblia, kini nga mga pulong gigamit nga sumbingay sa paghisgot kung giunsa nga ang sala ug pagtintal ingon nga mga lit-ag nga mobitik sa mga tawo.
- Giingon sa Biblia nga si Satanas ug mga dautang tawo makabutang ug mga lit-ag ug bitik aron sulayan nga makapasala sa mga tawo.
- Ang mga pulong nga "mag-andam ug bitik" nagpasabot sa pag-andam sa lit-ag aron makabitik ug tawo.
- Ang "pagkahulog sa bitik" nagtumong sa pagkahagbong sa lawom nga buho o bangag nga gikubkob ug gitabonan aron adunay mahagbong didto.
- Mao kini ang pagtandi nga gihimo sa mga sumbingay: sama sa madakpan sa usa ka bitik o lit-ag, kasagaran ang pagkahagbong ngadto sa sala o pagtintal kalit lang ug kusog nga mahitabo ug makuratan ang tawo nga nabitik.
- Ang resulta sad niini makadaot gyud sa tawo nga nabitik o nalit-ag sa sala.

lubong, gilubong

Ang paglubong mao ang pagbutang sa usa ka butang sa gikalutan nga yuta ug tabunan kini.

- Kasagaran ang pulong nga "lubong" nagtumong sa pagbutang sa patay sa gikalutan nga yuta o lawak ug tabunan kini.
- Sa daghang dapit sa kalibutan, ang paglubong nila sa patay ibutang nila kini sa gikalutan nga yuta ug tabunan usab kini ug yuta. Usa ilubong ang patay kasagaran ibutang nila sa murag kahon sama sa lungon.
- Sa panahon sa Biblia, ang patay ilubong nila sa langob o kaparehas nga lugar. Pagkamatay ni Jesus, ang iyang lawas giputos nila sa panapton ug gibutang sa lubungan nga bato ug gisirad-an ug lapad nga dakong bato.
- Si apostol Pablo nagsulat nga sa dihang ang mga tumutuo kang Jesus mabawtismuhan, gipakita nila nga sila nalubong na kauban ni Cristo ug nabanhaw gikan sa kamatayon kauban niya,

lugas

Ang lugas kasagaran nagtumong sa binhi sa pagkaon nga tanum sama sa trigo, sebada, mais, dawa ug humay. Pwede sad nga nagtumong lang kini sa binhi.

- Sa Biblia, ang mga lugas nga gitumong mao ang trigo ug sabada.
- Ang uhay parte sa tanum nga diin naa ang mga lugas.
- Timan-i nga sa ubang mga daan nga mga bersyon sa Biblia migamit sila sa pulong nga "mais" nagtumong sa lugas. Sa moderno nga Englis ang "mais" nagtumong sa usa ka klase sa lugas.

maalamon, Kaalam

Ang pulong nga "maalamon" naghulagway sa usa ka tawo nga nakasabot kung unsa ang tinuod ug moral nga paggawi. Ang "kaalam" mao ang pagsabot ug pagbuhat sa unsa ang tinuod ug moral.

- Ang pagkamaalamon mao ang abilidad sa paghimo ug maayo nga desisyon, labi na sa pagpili sa pagbuhat kung unsa ang makapahimuot sa Dios.
- Sa Biblia, ang pulong nga "kalibutanon nga kaalam" sumbingay kini nga nagtumong sa kung unsa ang gitawag nga maalamon niini nga kalibutan, apan kabuangan diay kini.
- Ang mga tawo mahimong maalamon pinaagi sa pagpaminaw sa Dios ug mapaubsanon nga gatuman sa iyang kabubut-on.
- Ang maalamon nga tawo ipakita niya ang mga bunga sa Balaang Espiritu sa iyang kinabuhi, sama sa hingpit nga kalipay, pagkamaayo, mahigugmaon ug mapasensiyahon.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Depende sa konteksto, mga paagi sa paghubad sa "maalamon" pwede ilakip ang mga pulong o mga pulong nga buot ipasabot, "buotan" o "makatarunganon ug matinumanon" o "mahadlok sa Dios."
- Ang "kaalam" pwede hubaron pinaagi sa pulong o mga pulong nga nagpasabot nga "mabinantayon" o "maalamon nga pagkinabuhi" o "makatarunganon ug matinumanon nga pagkinabuhi" o "maayo nga paghukom."
- Mas maayo nga hubaron ang "maalamon" ug "kaalam" sa paagi nga sila lahi sa mga pulong nga sama sa matarong o matinumanon.

maalamon, mga astrologo

Sa saysay ni Mateo sa pagkatawo ni Cristo, kini nga mga "maalamon" o "edukado" nga mga tawo nagdala ug mga gasa kang Jesus sa Betlehem pagkahuman nga gipanganak siya didto. Basig mga "astrologo" sila, mga tawo nga nagtuon sa mga bituon.

- Kini nga mga tawo nagbiyahe gikan sa layo nga mga nasod sa subangan sa Israel. Walay nakahibalo kung diin gyud sila gikan ug kung kinsa gyud sila. Apan klaro nga mga eskolar sila nga nagtuon sa mga bituon.
- Mga kaliwat siguro sila sa mga maalamon nga mga tawo nga nag-alagad sa hari sa Babilonia sa panahon ni Daniel nga natudluan sa daghang mga butang, sama sa pagtuon sa mga bituon ug paghubad sa mga damgo.
- Ang tradisyon nag-ingon nga adunay tulo niini nga mga lalaki tungod sa tulo ka mga gasa nga gidala nila ngadto kang Jesus. Apan posible gyud kaayo nga sobra sila sa tulo o daghan sila.

maayo, pagkamaayo

Ang pulong nga "maayo" adunay lainlain nga mga buot ipasabot depende sa konteksto. Daghang pinulungan mogamit ug lainlain nga mga pulong sa paghubad niini nga lainlain nga mga buot ipasabot.

- Kasagaran, ang mga butang giingon nga maayo kung motugma kini sa kinaiya, katuyoan, ug kabubut-on sa Dios.
- Ang usa ka butang "maayo" kung kini makapahimuot, maayo kaayo, makatabang, angayan sa usa ka butang, mapuslanon, o "moral nga matarong."
- Ang yuta nga "maayo" pwede tawagon nga "tabunok" o "mabungahon."
- Ang "maayo" nga abot pwede nga "dagaya" nga abot.
- Ang tawo pwede mahimong "maayo" sa iyang gihimo kung hanas sa iyang tahas o trabaho, sama sa "maayo nga mag-uuma."
- Sa Biblia, kasagaran nga buot ipasabot sa "maayo" kasagaran suwahi sa "daotan." Ang pulong nga "pagkamaayo" kasagaran nagtumong sa moral nga pagkamaayo o matarung sa hunahuna ug sa mga buhat.
- Ang pagkamaayo sa Dios nagtumong kung giunsa niya sa pagpanalangin sa iyang katawhan pinaagi sa paghatag kanila ug maayo ug mapuslanon nga mga butang. Pwede sad nga nagtumong kini sa moral nga kahingpitan.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Kung unsa ang kasagaran nga pulong sa "maayo" sa pinulungan nga hubaron kinahanglan gamiton gyud kini kung tugma ug natural, labi na sa konteksto nga diin suwahi kini sa daotan.
- Depende sa konteksto, uban nga paagi sa paghubad niini nga pulong pwede sad ang "kaayo" o "maayo kaayo" o "makapahimuot sa Dios" o "matarung" o "mapuslanon."

- Ang "Maayo nga yuta" pwede hubaron nga, "tabunok nga yuta" o "mabungahon nga yuta"; ang "maayo ang abot" pwede hubaron nga "dagaya nga ani" o "dako ang abot."
- Ang mga pulong nga "magbuhat ug maayo sa" buot ipasabot maghimo ug usa ka butang nga kaayohan sa uban ug pwede sad hubaron nga "magmaayo sa" o "tabang" o "kaayohan" sa usa ka tawo.

.* Depende sa konteksto, mga paagi sa paghubad sa pulong nga "pagkamaayo" pwede sad ang "panalangin" o "kaayohan" o "moral nga kahingpitan" o "pagkamatarong" o "kaputlian."

magbubuhat

Kasagaran ang "magbubuhat" usa ka tawo nga naghimo o nagbuhat ug mga butang.

- Sa Biblia, ang pulong nga "Magbubuhat" usahay gigamit nga ngalan o titulo sa Yahweh, tungod kay gilalang niya ang tanan nga butang.
- Kasagaran kini nga pulong gihiusa sa "sa iyang" o "akong" o "sa imong."

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "magbubuhat" pwede hubaron nga "Manlalalang" o "Dios nga manlalalang" o "ang nagbuhat sa tanang butang."
- Ang mga pulong nga "ang iyang Magbubuhat" pwede sad hubaron nga "ang nagbuhat kaniya" o "Dios nga nagbuhat kaniya."
- Ang mga pulong nga "ang imong magbubuhat" ug "ang akong magbubuhat" pwede sad hubaron sa sama nga paagi sa "ang iyang magbubuhat" ilisan lang ang pronombre.

magluwas, tig-luwas

Ang "magluwas" ug usa ka tawo nagpasabot nga luwason ang usa ka tawo. Ang pulong nga "tigluwas" nagtumong sa usa ka tawo nga moluwas o motabang sa mga tawo aron maluwas gikan sa pagkaulipon, pagpanglupig, o uban pa nga mga kakuyaw.

- Sa Daang Kasabotan, ang Dios nagpili ug mga tig-luwas aron panalipdan ang mga Israelita pinaagi sa pagpangulo kanila sa gubat batok sa ubang mga grupo sa tawo nga miatake kanila.
- Kini nga mga tig-luwas ginganlan sad nga mga "maghuhukom" ug sa libro sa Daang Kasabotan nga Maghuhukom natala ang panahon sa kasaysayan sa dihang kini nga mga maghuhukom gipanguluhan ang Israel.
- Ang Dios ginganlan sad nga "tig-luwas." Sa tanang kasaysayan sa Israel, giluwat niya ang iyang katawhan gikan sa ilang mga kaaway.
- Sa pipila nga mga konteksto, ang pulong nga "tig-luwas" nagpasabot sa pagtugyan sa kaaway, sama niadto nga si Judas gitugyan si Jesus ngadto sa mga pangulo sa Judio.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Sa konteksto nga tabangan ang mga tawo nga moikyas gikan sa ilang mga kaaway, ang pulong nga "magluwas" mahubad nga "maghatag ug kagawasan."
- Kung kini magpasabot sa pagtugyan ug usa ka tawo sa kaaway, ang "magluwas" pwede mahubad nga "pagtugyan sa" o "paghatag ngadto sa."
- Ang pulong nga "tig-luwas" pwede sad mahubad nga, "tigluwas" o "tagahatag ug kagawasan."
- Kung ang pulong nga "tig-luwas" nagtumong sa mga maghuhukom nga nangulo sa Israel, mahubad sad kini nga "governador" o "maghuhukom" o "pangulo."

mana

Ang mana nigpis nga sama sa pan nga gihatag sa Dios sa mga Israelita sa kamingawan pagkahuman nga mibiya sila sa Ehipto.

- Ang mana daw sama sa gagmay nga pan nga puti ug nigpis kaayo nga kada buntag makit-an sa ilalom sa yamog. Kada adlaw ang mga Israelita manguha ug mana gawas sa Adlaw sa Igpapahulay ug sakto lang gyud nga makakaon matag-usa anang adlaw.
- Sa adlaw usa moabot ang Adlaw nga Igpapahulay, ang Dios nag-ingon sa mga Israelita nga doblehon nila ang ilang kuhaon aron dili na sila manguha sa sunod nga adlaw.
- Ang pulong nga "mana" buot ipasabot "unsa man kini?"

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Uban nga paagi sa paghubad niini nga pulong pwede ang "nigpis ug puti nga pagkaon" o "pagkaon gikan sa langit."
- Hunahunaa sad kung giunsa kini nga pulong paghubad sa lokal o nasodnong pinulongan.

manggugubat, sundalo

Ang pulong nga "manggugubat" ug "sundalo" parehas lang ang buot ipasabot kay sila pwede nagtumong sa usa ka tawo nga nakig-away kauban ang mga sundalo. Apan aduna sad silay pipila nga kalainan.

- Kasagaran ang pulong nga "manggugubat" kinatibuk-an kini nga nagtumong sa tawo nga hanas ug adunay kaisog sa pakiggubat.
- Si Yahweh gihulagway isip "manggugubat."
- Ang pulong nga "sundalo" nagtumong sa usa ka tawo nga nakig-away sa pipila ka mga sundalo o sa gubat.
- Ang maghuhubad kinahanglan hunahunaon niya kung adunay duha ka mga pulong sa pinulongan nga lain ang ipasabot ug gamit.

masuko, kasuko

Ang masuko o adunay kasuko nagpasabot nga wala gyud nahimuot, naglagot o nagsipok mahitungod sa usa ka butang o batok sa usa ka tawo.

- Kung masuko ang mga tawo, kasagaran makasasala ug naghunahuna langsa iyang sa iayng kaugalingoni, apan usahay mahimo kining matarong nga kasuko kung kini batok sa pagkawalay hustisya ug pagdaugdaug.
- Ang kasuko sa Dios (nga gitawag sad nga "kapungot") nagpahayag nga wala gyud siya mahimuot sa sala.

matarong, pagkamatarong

Ang pulong nga "matarong" ug "pagkamatarong" nagtumong kini sa bug-os nga pagkamaayo, katarong, pagkamatinud-anon, ug gugma sa Dios. Tungod kay matarong ang Dios, kinahanglan nga iyang silotan ang sala.

- Kini nga pulong kasagaran sad nga gamiton sa paghulagway sa tawo nga mituman sa Dios ug maayo ang pagkatawo. Apan, tungod kay ang tanan nga mga tawo makasasala man, gawas sa Dios wala gyuy lain nga bug-os nga matarong.
- Mga ehemplo sa mga tawo sa Biblia nga gitawag nga mga "matarong" mao sila Noe, Job, Abraham, Zacarias, ug si Elisabet.
- Sa dihang ang mga tawo mosalig kang Jesus aron luwason sila, hugasan sila sa Dios sa ilang mga sala ug ipahayag nga matarong na sila pinaagi sa pagkamatarong ni Jesus.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kung magtumong sa Dios, ang pulong nga "matarong" pwede hubaron nga "hingpit nga maayo ug matarong" o "kanunay nga naghimo ug sakto."
- Ang " pagkamatarong" sa Dios pwede sad hubaron nga "maangayon" o "hingpit nga pagkamatinumanon ug pagkamaayo."
- Kung magtumong sa mga tawo nga matinumanon sa Dios, ang pulong nga "matarong" pwede sad hubaron nga "maayo ang moral" o "maangayon" o "nagkinabuhi nga nahimut-an sa Dios."
- Ang mga pulong nga "ang matarong" pwede sad hubaron nga "matarong nga mga tawo" o "mahadlukon sa Dios nga mga tawo."
- Depende sa konteksto, ang "pagkamatarong" pwede sad hubaron kauban ang pulong o mga pulong nga buot pasabot, "pagkamaayo" o "pagkamaangayon" o "hingpit sa atubangan sa Dios" o "nagbuhat sa tamang paagi sa pagtuman sa Dios" o "maayo ug hingpit ang binuhatan."
- Usahay "ang matarong" gigamit nga sumbingay nga nagtumong sa "mga tawo nga gahunahuna nga sila maayo" o "mga tawo nga mura ug matarong."

mensahero

Ang pulong nga mensahero nagtumong sa tawo nga gihatagan ug mensahe nga isulti niya sa uban.

- Adtong una pa kaayong panahon, ipadala ang usa ka mensahero gikan sa panggubatan aron isulti sa mga tawo sa siyudad kung unsa na ang nahitabo sa gubat.
- Ang anghel usa ka pinasahi nga mensahero nga ipadala sa Dios aron maghatag ug mga mensahe sa mga tawo. Ang ubang mga paghubad hubaron ang "anghel" nga "mensahero."
- Ang propeta usa ka tawo nga maghatag sa mga katudluan, pasidaan, ug uban pang mga mensahe gikan sa Dios.
- Si Juan Bautista gitawag nga mensahero nga miabot una pa si Jesus aron ipahayag ang pag-abot sa Mesiyas ug pag-andam sa mga tawo nga dawaton siya.
- Ang mga apostoles ni Jesus mao ang iyang mga mensahero nga magsangyaw sa maayong balita mahitungod sa gingharian sa Dios ngadto sa ubang tawo.

mga anak, anak

Sa Biblia, ang pulong nga "anak" kasagaran gigamit kini nga nagtumong sa bata pa ang edad, apil na ang mga bag-ong gipanganak. Ang pulong nga "mga anak" gigamit sad sa pipila ka sumbingay.

- Sa Biblia, ang mga disipulo ug mga tagasunod ni Jesus gitawag usahay nga "mga anak"
- Kasagaran ang pulong nga "mga anak" gigamit nga nagtumong sa mga kaliwat sa tawo.
- Ang pulong nga "mga anak sa" pwede gamiton sa pag-atiman o paghulagway sa usa ka butang. Ang mga ehemplo niini mao ang:
 - mga anak sa kahayag
 - mga anak sa pagtuman
 - mga anak sa yawa
- Kini nga pulong pwede sad nga nagtumong sa mga tawo sama sa espirituhanon nga mga anak. Pananglitan, "ang anak sa Dios" nagtumong sa mga tawo nga iya sa Dios pinaagi sa pagtuo kang Jesus.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "mga anak" pwede hubaron nga "mga kaliwat" kung kini nagtumong sa mga apo sa usa ka tawo o kaapu-apohan niya, ug uban pa.
- Depende sa konteksto, "mga anak ni" pwede hubaron nga, "mga tawo nga adunay kinaiya ni " o "mga tawo nga sama ug pamatasan ni."
- Kung pwedee, ang mga pulong nga, "mga anak sa Dios" kinahanglan hubaron nga literal tungod kay ang Dios nga atong langitnong Amahan usa ka importante nga tema sa Biblia. Ang pwede sad nga hubad mao, "ang mga tawo nga iya sa Dios" o "mga espirituhanong mga anak sa Dios."
- Sa dihang gitawag ni Jesus ang iyang mga disipulo nga "mga anak" pwede sad kini nga hubaron nga "hinigugma nga mga higala" o " hinigugma ko nga mga disipulo."
- Sa dihang si Pablo ug si Juan nagtumong sa mga tumutuo kang Jesus nga "mga anak," pwede sad kini nga hubaron nga " hinigugma nga mga kauban nga tumutuo."
- Ang pulong nga, "mga anak sa saad" pwede hubaron nga, "mga tawo nga nakadawat sa mga gisaad sa Dios kanila."

mga anak

Ang pulong nga mga anak kasagaran nagtumong sa kaliwat sa mga tawo o mga mananap.

- Kasagaran sa Biblia, ang pulong sa Ingles nga "offspring" adunay parehas nga pasabot nga "mga anak" o "mga kaliwat."
- Ang pulong nga "binhi" usahay gigamit nga sumbingay nga nagtumong sa mga anak.

mga binuhatan, mga gihimo, mga buhat

Sa Biblia, ang mga pulong nga "mga binuhatan," "mga gihimo" ug "mga buhat" gigamit nga nagtumong sa mga butang nga gihimo sa Dios ug sa mga tawo.

- Ang pulong nga "trabaho" nagtumong sa paghago o unsa man nga butang nga nahimo sa pag-alagad sa mga tawo.
- Ang "mga buhat" sa Dios ug ang "mga buhat sa iyang mga kamot" sumbingay kini nga nagtumong sa tanan nga mga butang nga iyang gihimo o nahimo na, lakip ang paglalang sa kalibutan,

pagluwas sa mga makakasala, paghatag sa mga kinahanglanon sa tanang nilalang ug pagtipig sa kinatibuk-an sa kalibutan. Ang mga pulong nga "mga hinimoan" ug "mga buhat" gigamit sad nga nagtumong sa mga milagro sa Dios sa pagpahayag sa "gamhanong mga buhat" o "kahibulungang mga himo."

- Ang buhat o mga gihimo sa mga tawo pwede kini maayo o dautan.
- Gihatagan ug gahum sa Balaang Espiritu ang mga tumutuo sa paghimo ug maayong mga buhat, nga gitawag sad nga "maayong bunga."
- Ang mga tawo wala maluwas tungod sa maayo nila nga mga binuhatan; naluwas sila pinaagi sa pagtuo kang Jesus.
- Ang "binuhatan" sa tawo pwede bisan unsa nga iyang gihimo aron mabuhi o mag-alagad sa Dios. Ang Biblia sad nagtumong sa Dios nga "nagtrabaho."

Mga Sugyot sa Paghubad

- Uban nga mga paagi sa paghubad sa "mga binuhatan" o "mga gihimo" pwede ang "mga kalihokan" o "mga butang nga nahimo."
- Siguraduhon nga ang mga pulong nga gigamit sa paghubad sa "mga binuhatan" apil niini ang mga pulong ug hunahuna.
- Kung nagtumong sa "mga binuhatan" sa Dios o mga "himo sa Dios" ug ang "buhat sa iyang mga kamot" kini nga pahayag pwede sad hubaron nga "milagro" o "gamhanong mga buhat" o "kahibulungang mga butang nga iyang gihimo."
- Ang mga pulong nga "ang buhat sa Dios" pwede hubaron nga "mga butang nga gihimo sa Dios" o "ang milagro nga gihimo sa Dios" o "ang makahibulungang mga gihimo sa Dios" o "tanang nga butang nga natapos sa Dios."
- Ang pulong nga "binuhatan" pwede nga "matag buhat nga maayo" o "matag gihimo nga maayo."
- Ang pulong nga "binuhatan" pwede sad ang mas lapad nga buot ipasabot sa "pag-alagad" o "ministryo." Pananglitan, ang pahayag nga "ang imong binuhatan sa Ginoo" pwede sad hubaron nga "unsay imong nahimo alang sa Ginoo." Ang pahayag nga "susiha ang imong kaugalingong buhat" pwede sad hubaron nga "siguraduhon nga ang imong gihimo mao ang kabubut-on sa Dios" o "siguraduhon nga gihimo nimo ang tanang imong mahimo."
- Ang mga pulong nga "ang mga binuhatan sa Balaang Espiritu" pwede hubaron nga "ang ministryo sa Balaang Espiritu" o "ang mga butang nga gihimo sa Balaang Espiritu."

nasod

Ang nasod usa ka grupo sa katawhan nga gimandoan sa usa ka panggobyerno. Kasagaran usa ka grupo kini sa mga katawhan nga adunay sama nga lahi ug uban pang parehas nga kinaiya.

- Ang pulong nga "nasod" kasagaran adunay klaro nga kultura ug mga utlanan sa teritoryo.
- Sa Biblia, adunay daghang mga nasod, apil ang mga Israelita, mga Filistihanon, mga taga-Asiria, mga taga-Babilonia, mga Romano, ug mga Griego.
- Ang nasod pwede nagtumong sa usa ka politikal nga nasod, apan dili kanunay. Usahay mas nagtumong kini sa grupo sa mga tawo labi na kung kini naagingon "mga nasod". Importante nga tan-awon ang konteksto.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang pulong nga "nasod" pwede sad hubaron nga "grupo sa tawo" o "katawhan."
- Kung ang pinulongan adunay pulong alang sa "nasod" nga lahi pa niini nga mga pulong, pwede gamiton kini nga pulong bisan asa kini mahisgotan sa Biblia, basta natural ug sakto kini.
- Kung daghan ang gitumong sama sa "mga nasod," kasagaran pwede hubaron kini nga pulong nga "mga grupo sa katawhan."

nawong

Ang pulong nga "nawong" literal nga nagtumong sa atubangang bahin sa ulo sa tawo. Kini sad nga pulong adunay pipila ka mga ipasabot nga sumbingay.

- Ang mga pulong nga "ang imong nawong" kasagarang sumbingay nga paagi sa pag-ingon "ikaw." Sa samang paagi, ang mga pulong nga "akong nawong" kasagarang gipasabot nga, "Ako."
- Sa pisikal nga bahin, "ang pag-atubangan ang nawong" sa tawo o sa mga butang nagpasabot sa pagtan-aw sa direksyon niadto nga tawo o butang.
- Ang Ingles nga "face to face" buot ipasabot "mag-inatubangay" diin ang duha ka tawo nagtina-away sa usa'g usa, sa duol nga distansya

- Ang mga pulong nga miingon nga si Jesus "makanunayon nga nakatagana sa iyang nawong sa pag-adto sa Jerusalem," nagpasabot kini nga lig-on na gyud ang iyang disisyon nga moadto.
- Ang "nakatagana sa iyang nawong batok" sa mga tawo o sa siyudad nagpasabot nga nakadisison na gyud: nga dili na gyud motabang, o gisalikway na niya kadtong siyudad o tawo.
- Ang mga pulong nga "nawong sa yuta" nagtumong sa ibabaw sa kalibutan ug kasagarang nagtumong sa tibuok nga kalibutan. Pananglitan, "ang huwaw nagtabon sa nawong sa kalibutan" nagtumong kini sa mikaylap nga huwaw nga nakaapekto sa daghang mga tawo sa kalibutan.
- Ang sumbingay nga, "ayaw itago ang imong nawong sa imong mga tawo" nagpasabot nga "ayaw isalikway ang imong mga tawo" o "ayaw biya-e ang imong mga tawo" o "ayaw paghunong sa pag-atiman sa imong mga tawo."

Mga Sugyot sa Paghubad

- Kung pwede, mas maayo nga ipabilin ang sumbingay o mogamit ug sumbingay sa ihubad nga pinulungan nga adunay parehas nga gipasabot. Tan-awa sa:
- Ang pulong nga "iatubang ang imong nawong" pwede hubaron nga, atubang ngadto sa" o "pagtan-aw diretsto sa"
- Ang sumbingay nga "nawong sa nawong" pwede hubaron nga, "duol kayo" o "sa atubangan sa" o "sa presinsya niya"
- Depende sa konteksto, ang mga pulong nga, "sa atubangan sa iyang nawong" pwede hubaron nga, "nauna kaniya" o "sa iyang atubangan" o "atubangan niya" o "sa iyang presinsya."
- Ang mga pulong nga, "nakatagana ang iyang nawong ngadto sa" pwede hubaron nga, "nagsugod sa pagbiyahe paingon sa" o "nakahunahuna na gyud sa pag-adto."
- Ang sumbingay nga, "itago sa iyang nawong sa" pwede hubaron nga, "gitalikdan niya ang" o "mihunong pagtabang o pagpanalipod o "magsalikway."
- Ang "nakatagana sa iyang nawong batok" sa usa ka siyudad o sa mga tawo pwede hubaron nga, "pagtan-aw nga adunay kasuko ug pagsilot" o "nagdumili sa pagdawat" o "modesisyon sa pagsalikway" o "pagsilot ug pagsalikway" o "maghukom sa."
- Ang pulong nga, "isulti sa ilang nawong" pwede hubaron nga, "diretsto nga sultihan" o "isulti kanila sa ilang atubangan" o "personal nga sultihan."
- Ang sumbingay nga, "sa nawong sa yuta" pwede hubaron nga, "sa tibuok kayutaan" o "sa tibuok kalibutan" o "gapuyo sa tibuok kalibutan."

ngalan

Sa Biblia, ang pulong nga "ngalan" gigamit sa pipila ka mga sumbingay:

- Sa ubang mga konteksto, ang "ngalan" pwede magtumong sa dungog sa usa ka tawo, sama sa "maghimo kita ug ngalan alang sa atong kaugalingon."
- Ang pulong nga "ngalan" pwede sad magtumong sa paghinumdom sa usa ka butang. Pananglitan, ang "putlon ang mga ngalan sa mga diosdiosan" nagpasabot sa pagguba niadtong mga diosdiosan aron dili na sila mahinumdoman o simbahan.
- Ang pagsulti "sa ngalan sa Dios" nagpasabot sa pagsulti nga adunay gahum ug awtoridad sa Dios o ingon nga iyang representante.
- Ang "ngalan" sa usa ka tawo pwede magtumong sa tibuok nga pagkatawo, sama sa "walay laing ngalan ubos sa langit nga pinaagi niini maluwas kita."

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang mga pulong sama sa "ang iyang maayong ngalan" pwede hubaron nga "ang iyang maayong dungog."
- Ang pagbuhat sa usa ka butang "sa ngalan ni" pwede hubaron nga "adunay awtoridad ni" o "adunay pagtugot ni" o "ingon nga representante" niadtong tawo.
- Ang mga pulong nga "maghimo ug ngalan alang sa atong kaugalingon" pwede hubaron nga "magpahibalo sa daghang tawo mahitungod kanato" o "magpahunahuna sa mga tawo nga kita importante kaayo."
- Ang sumbingay nga "tawgon ang iyang ngalan" pwede hubaron nga "hinganlan siya" o "hatagan siya sa ngalan."

pag-alagad, pagpangalagad

Ang pag-alagad sa usa ka tawo mao ang pagbuhat ug kaayohan niadto nga tawo. Ang usa ka tawo pwede mag-alagad tungod kay obligado siya nga moalagad o tungod kay gusto lang gyud niya mag-alagad.

- Ang "pag-alagad sa usa ka tawo" pwede sad hubaron nga "pagministro sa usa ka tawo" o "pagtrabaho alang sa usa ka tawo."
- Ang "pag-alagad sa Dios" pwede hubaron nga "pagsimba ug pagtuman sa Dios" o "pagbuhat sa buluhaton nga gihatag sa Dios."
- Ang Iningles nga "to serve tables" nagpasabot sa paghatag ug pagkaon sa mga tawo.
- Ang mga tawo nga nagtudlo sa uban mahitungod sa Dios giingon nga parehas nga nag-alagad sa Dios ug sa ilang mga gitudluan.

pag-ayo, naayo

Ang pag-ayo mao ang pagbuhat aron mawala ang mga samad, sakit, o kakulangan (sama sa pagkabuta). Nagpasabot sad kini sa pagbuhat aron ang tawo nga adunay sakit o kakulangan mahimong himsog pag-usab.

- Ang tawo nga naayo nawala na ang iyang sakit.
- Ang natural nga pagkaayo hinayhinay nga mahitabo.
- Ang milagroso nga pagkaayo kalit lang mahitabo, sama niadtong si Pedro gipalakaw dayon ang lalaking bakol.

pag-ila

Ang pulong nga "pag-ila" nagpasabot sa paghatag ug saktong pagpaila sa usa ka butang o tawo.

- Ang pag-ila sa Dios mao ang pagpakita sad sa usa ka tawo nga nagtuo siya nga ang gisulti sa Dios tinuod.
- Ipakita sa mga tawo nga miila sila sa Dios pinaagi sa ilang pagtuman kaniya diin ang iyang ngalan mahimaya.
- Ang pag-ila sa usa ka butang nagpasabot nga gituhoan kini ug adunay mga binuhatan ug mga pulong nga makapamatuod niini.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Sa konteksto sa pag-ila nga tinuod ang usa ka butang, mahimong hubaron ang "pag-ila" nga "pag-angkon" o "pagsulti" o "pagsugilon nga matuod" o "pagtuo."
- Kung nagtumong kini sa pag-ila sa tawo, mahimong hubaron kini nga pulong nga, "pagdawat kaniya" o "pag-ila sa iyang bili" o "pagsulti sa uban nga."

pagbantay, magbalantay

Ang pulong "pagbantay" nagpasabot sa pagtan-aw ug ayo sa usa ka butang o pagtagad pag-ayo sa usa ka butang nga duol kaayo ug may pagmatngon. Kini nga pulong pwede sad gamiton nga sumbingay.

- Ang mando nga "bantayan pag-ayo ang imong kinabuhi ug ang doktrina" buot ipasabot magmatngon sa pagkinabuhi nga maalamon, ug dili motuo sa mga sayop nga mga katudlu-an.
- Ang "pagbantay pag-ayo" pasidaan kini nga magmatngon sa paglikay sa peligro ug mga impluwensiya nga makadaut.
- Ang "pagbantay" o "padayun nga magbantay" nagpasabot nga kanunay nga alerto ug magbantay batok sa sala ug sa dautan. Pwede sad ipasabot niini ang "mag-andam."
- Sa "padayun sa pagbantay sa" o "padayun sa pagbantay pag-ayo" pwede nagpasabot nga magbantay, manalipod o ampingan ang usa ka tawo o usa ka butang.
- Uban nga paagi sa paghubad sa "pagbantay" pwede sad ang "tagdon pag-ayo ang" o "magkugi" o "magmatngon pag-ayo" o "magbantay."

pagdayeg, kahibulongan

Ang "pagdayeg" usa nga pagbati ug katingala ug pagtahod gikan sa pagkakita sa usa ka dako, gamhanan ug maanindot nga butang.

- Ang pulong nga "kahibulongan" naghulagway sa usa ka tawo o usa ka butang nga makadasig ug pagbati sa pagdayeg.
- Ang panan-awon sa himaya sa Dios nga nakita ni propeta Ezequiel "makahibulong" o "makadasig ug pagdayeg".
- Ang kasagaran nga reaksyon sa mga tawo nga nagpakita sa pagdayeg sa presensiya sa Dios apil ang: kahadlok, pagyukbo o pagluhod, pagtabon sa nawong, ug pagkurog.

pagdayeg

Ang pagdayeg sa usa ka tawo pagpahayag sa iyang pagdayeg ug pasidungog niadto sa usa ka tawo.

- Nagdayeg ang mga tawo sa Dios tungod sa iyang pagkagamhanan ug tungod sa tanang mga katingalahan nga iyang gihimo isip Manlalalang ug Manluluwas sa kalibutan.
- Ang pagdayeg sa Dios kasagarang nag-apil sa pagpasalamat sa iyang gihimo.
- Ang musika ug pagkanta kasagarang gigamit nga pamaagi sa pagdayeg sa Dios.

"Pagdayeg" nga gitumong sa Dios kasagarang bahin sa "pagsimba."

pagdumala, tigdumala

Ang pulong nga "pagdumala" nagpasabot sa pagmando sa mga tawo, lakip ang pagpatuman sa mga balaod aron matabangan ang usa ka nasod o lugar nga gitrabahoan nga mahimong hapsay ug maayo ang ilang buluhaton. Ang "tigdumala" mao ang tawo nga nagmando sa mga tawo niini nga pamaagi.

- Si Daniel ug tulo pa ka laing batan-on nga lalaking Judio ang gipili aron mahimong tigdumala o opisyal sa gobyerno sa pipila ka lugar sa Babilonia.
- Sa Bag-ong Kasabotan, nagtumong ang pulong nga "pagdumala" sa usa sa mga gasa sa Balaan nga Espiritu.
- Ang tawo nga adunay espirituhanong gasa sa pagdumala kahibalo mangulo ug magmando sa mga katawhan ug magdumala sa mga tinukod ug uban pang mga katigayonan.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang ubang pamaagi sa paghubad sa "tigdumala" naglakip sa "gobernador" o "tigpahimutang" o "tigmando" o "opisyal sa gobyerno."
- Ang pulong nga "pagdumala" mahimong hubaron nga "pagmando" o "pagpangulo" o "pagpahimutang."
- Ang mga pulong nga "piniyalan" o "tig-atiman sa" o "tigpahimutang sa kahapsay," mahimong gamiton sa paghubad niini nga mga pulong.

paglakaw

Ang pulong nga "paglakaw" kasagarang gigamit nga sumbingay nga nagpasabot sa "pagkinabuhi."

- "Si Enoc milakaw kauban ang Dios" nagpasabot nga si Enoc nagkinabuhi nga duol ang relasyon niya sa Dios.
- "Ang paglakaw pinaagi sa Espiritu" nagpasabot nga gigiyahan sa balaan nga Espiritu aron mahimo ang mga butang nga nagpahimaya ug nagpasidungog sa Dios.
- Ang "paglakaw sa" mga kamanduan sa Dios o pamaagi sa Dios sa nagpasabot nga "pagkinabuhi nga masinundanon" sa iyang mga mando, buot ipasabot "pagtuman sa iyang mga mando" o "pagbuhat sa iyang kabubut-on."
- Sa dihang ang Dios moingon nga siya "molakaw uban" sa iyang mga tawo nagpasabot kini nga siya anaa kanila.
- Ang "paglakaw kontra sa" nagpasabot sa pagpangita o paggukod sa usa ka tawo o butang. Nagpasabot sad kini sa pagbuhat sa pamaagi sama sa uban.
- Ang "paglakaw nga mosunod sa" bout ipasabot niini pangitaon or pagpadayun ug apas sa usa ka tawo or butang. Pwede sad ipasabot niini ang paglihok sama sa linihukan sa usa ka tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Maayo gyud nga hubaron nga literal ang "paglakaw" basta masabtan ang buot ipasabot.
- Kung ang "paglakaw" gigamit sa sumbingay nga pamaagi, unya dili kini mahubad nga literal, pwede kini hubaron pinaagi sa "pagkinabuhi" o "pagbuhat" o "paggawi."
- Ang mga pulong nga "paglakaw sa pamaagi sa Espiritu" pwede hubaron nga "paggawi sa pamaagi nga naghimaya sa Dios nga diin ang Balaang Espiritu naggiya kanato sa pagbuhat."
- Sa "paglakaw sa mga kamanduan sa Dios" pwede hubaron nga "pagtuman sa mga kamanduan" o "pagkinabuhi pinaagi sa kamanduan sa Dios."
- Ang pulong nga "paglakaw kauban ang Dios" pwede hubaron nga "magkinabuhi nga suod ang relasyon sa Dios pinaagi sa pagtuman ug pagpasidungog kaniya."

pagluwas, luwas

Ang pulong nga "pagluwas" nagtumong sa pagpanalipod sa usa ka tawo o butang aron dili makasinati ug dautan o kasakit. Ang "mahimong luwas" nagpasabot nga mapanalipdan sa kasakit o kakuyaw.

- Ang pulong nga "rescue" sa Ingles adunay sama nga pasabot apan kasagaran nagpasabot kini nga ang usa ka tawo gikuha gikan sa sitwasyon diin nakasinati na siya daan ug kasakit.
- Sa pisikal nga bahin, ang mga tawo pwede maluwas gikan sa kasakit, kakuyaw o kamatayon.
- Sa espirituhanong bahin, kung "naluwas" ang usa ka tawo, nagpasabot kini nga pinaagi sa kamatayon ni Jesus sa krus, gipasaylo na siya sa Dios ug giluwat siya gikan sa silot sa impiyerno tungod sa iyang sala.
- Ang mga tawo makaluwas sa ubang tawo gikan sa kakuyaw, apan ang Dios lang ang makaluwas sa mga tawo sa walay kataposang pagsilot sa ilang mga sala.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang mga pamaagi sa paghubad sa "pagluwas" apil ang "ipalayo" o "panalipdan sa kasakit" o "kuhaon gikan sa kasakit" o "ilikay sa kakuyaw."
- Ang pulong nga "luwas" pwede hubaron nga "gipanalipdan sa kasakit" o "luwas sa kasakit" o "anaa sa lugar nga walay makapasakit."
- Ang pulong nga "pagluwas" pwede sad hubaron nga "pagkuha gikan sa."

pagsalig, masaligon

Ang mga pulong nga "masaligon" ug "pagsalig" nagtumong sa pagkasigurado nga ang usa ka butang tinuod o mahitabo gyud.

- Masaligon ang mga tumutuo sa mga saad sa Dios kay nakahibalo sila nga dili gyud siya mamakak ug pirmi gyud niya tumanon ang iyang pulong.
- Ang pagkamasaligon nakabase sa pagsalig sa Dios, bisan kung lisod kaayo nga mahitabo.
- Sa ULB, ang pulong nga "pagsalig" gigamit aron hubaron ang pulong nga "paglaum" sa ubang mga bersyon sa Ingles. Ang pasabot niini mao ang kasayuran nga mahitabo gyud ang usa ka butang.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "magmasaligon" mahimong hubaron nga "hingpit nga mosalig" o "hingpit nga masigurado mahitungod sa" o "makahibalo nga walay pagduhaduha nga mahitabo ang usa ka butang."
- Depende sa konteksto, ang mga pamaagi sa paghubad sa "pagsalig" mao ang "hingpit nga kasiguraduhan" o "siguradong pagdahum" o "masaligong pagpaabot" o "masaligon nga pagdahum."

pagsimba

Ang "pagsimba" nagpasabot sa pagtahod, pagdayeg ug pagtuman sa usa ka tawo, labi na sa Dios.

- Kini nga pulong kasagaran literal nga nagpasabot nga "pagduko" o "paghapa" mainubsanon nga nagtahod sa usa ka tawo.
- Gisimba nato ang Dios sa dihang moalagad ug motahod kita kaniya, pinaagi sa pagdayeg ug pagtuman kaniya.
- Sa dihang mosimba ang mga Israelita sa Dios, kasagaran kauban ang pagsakripisyo ug mananap sa altar.
- Ang uban nga mga tawo nagsimba ug dili tinuod nga Dios.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang pulong nga "pagsimba" pwede hubaron nga "pagduko sa" o "pagtahod ug pag-alagad" o "pagtahod ug pagtuman."
- Sa uban nga mga konteksto, pwede sad kini hubaron nga "mapaubsanong pagdayeg" o "maghatag ug pagtahod ug padayeg."

pagsulay

Ang pulong nga "pagsulay" nagtumong sa panghitabo nga lisod ug makapasakit nga nagpahayag sa kalig-on o kaluya sa usa ka tawo.

- Usahay naghatag ug mga pagsulay ang Dios aron ipakita ang sala sa mga tawo. Ang pagsulay makatabang sa usa ka tawo aron mosalikway sa sala ug mopaduol sa Dios.
- Ang bulawan ug ang ubang mga metal gisulayan sa kalayo aron mahibal-an kung kini tinuod o lig-on. Usa kini nga hulagway sa paghatag sa Dios ug sakit nga mga panghitabo aron sulayan ang iyang katawhan.
- Ang pulong nga "ibutang sa pagsulay" pwede magpasabot nga "gisulayan ang usa ka butang o gisulayan ang usa ka tawo aron mapamatud-an ang iyang bili."
- Si Jesus nag-ingon kang Satanas nga dili maayo nga sulayan ang Dios. Siya ang gamhanan sa tanan, balaan nga Dios nga maoy labaw sa tanan.
- Gisulayan sa Dios ang mga tawo apan wala niya sila gitintal. Si Satanas mao ang nagtintal sa mga tawo aron makasala.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "pagsulay" pwede sad hubaron nga "hagiton" o "hatagan ug mga kalisdanan" o "aron mapamatud-an."
- Ang mga pamaagi sa paghubad sa "sulay" pwede nga "ang hagit" o "lisod nga mga kasinatian."
- Ang sa ingles nga "ibutang sa pagsulay" pwede hubaron nga "gisulayan" o gihagit" o "gipugos aron mapamatud-an ang kaugalingon."
- Ang mga pulong nga "sulay" ug "tintal" kinahanglan gyud nga lahi ang pagkahubad.

pakaulawan, kaulaw

Ang pulong nga "pakaulawan" nagpasabot sa paghatag sa usa ka tawo sa kaulawan. Kasaragaran kini nahitabo sa publiko.

- Ang pagpakaulaw sa usa ka tawo gitawag nga "kaulaw."
- Kung pakaulawan sa Dios ang usa ka tawo nagpasabot kini nga hatagan niya ang masigarbuhon nga tawo ug kapakyasan aron tabangan siya sa pagbuntog sa iyang garbo. Lahi kini sa pagpakaulaw sa usa ka tawo nga kasagaran gibuhad aron pasakitan ang usa ka tawo.
- Ang "pagpakaulaw" pwede sad hubaron nga "kaulaw" o aron "pakaulawan."
- Depende sa konteksto, ang mga pamaagi sa paghubad sa "pagpakaulaw" pwede nga, "kaulaw" o "makaulaw" o "magdaot sa dungog sa usa ka tawo."

pamilya

Ang biblikal nga pamilya kumonidad sa mga tawo nga adunay relasyon pinaagi sa pagminyo o paryente apil ang giingon karon nga "layo" nga paryente.

- Ang Hebreo nga pamilya usa ka kumonidad nga relihiyoso nga nagpasa sa ilang naandan nga gawi pinaagi sa pagsimba ug pagtudlo.
- Kasagaran ang amahan mao ang adunay dako nga katungdanan sa pamilya.
- Apil sad sa pamilya ang mga ulipon, puyopuyo, bisan pa ang mga langyaw.
- Ang uban nga mga pinulongan adunay mga pulong nga naglakip sa uban sama sa "kaparyentihan o "panimalay" nga mohaom gyud sa konteksto diin nga ang gitumong dili lamang ang ginikanan ug mga anak kondili apil sad ang uban pang mga paryente.

panaad

Ang panaad usa ka panumpa sa pagbuhad ug usa ka butang. Kung ang usa ka tawo nagsaad ug usa ka butang, nagpasabot kini nga siya masaligon sa pagbuhad sa usa ka butang.

- Nagtala ang Biblia sa daghang mga panaad nga gihimo sa Dios alang sa iyang mga tawo.

- Ang mga panaad importante nga bahin sa usa ka pormal nga kasabotan sama sa mga pakigsaad.
- Inubanan usahay ang mga panaad ug panumpa nga magpamatuod nga kini matuman.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang pulong nga "panaad" pwede hubaron nga, "mapasaligon" o "pasalig" o kasigurohan."
- Ang "panaad sa pagbuhat ug usa ka butang" pwede hubaron nga, pagpasalig sa usa ka tawo nga magbuhat ug usa ka butang" o "masaligon sa pagbuhat ug usa ka butang."

panag-away

Ang pulong nga "panag-away" nagtumong sa pisikal o emosyonal nga panagbangi taliwala sa mga tawo.

- Ang usa ka tawo nga hinungdan sa panag-away nagbuhat ug mga butang nga nagresulta sa dili pagsinabtanay sa mga tawo.
- Ang panag-away usahay nagpakita ug grabe nga emosyon sama sa kasuko o kapaitan.
- Ang lain nga pamaagi sa paghubad niini nga pulong pwede nga "walay pagsinabtanay" o "panaglalalis" o "panagbangi."

panagtigom

Ang pulong nga "panagtigom" nagtumong sa mahigalaong pakig-usa sa mga tawo nga susama ug gusto ug kasinatian.

- Sa Biblia, ang pulong nga "panagtigom" kasagarang nagtumong sa panaghiusa sa mga tumutuo kang Cristo.
- Ang Kristohanonong panagtigom usa ka relasyon nga giambitan sa mga tumutuo sa usa'g usa pinaagi sa ilang relasyon kang Cristo ug sa Balaang Espiritu.
- Ang unang mga Kristohanon nagpakita sa ilang panagtigom pinaagi sa pagpaminaw sa katudloan sa pulong sa Dios, ug sa tingub nga pag-ampo ug pinaagi sa pakig-ambit sa ilang mga kabtangan ug pagkaon nga dungan.
- Ang mga Kristohanon aduna say panagtigom sa Dios pinaagi sa ilang pagtuo kang Jesus ug sa iyang sakripisyo nga pagkamatay sa krus nga nagtangtang sa babag taliwala sa Dios ug sa mga tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang pamaagi sa paghubad sa "panagtigom" pwede sad "pakig-ambitay" o "relasyon sa usa'g usa" o "panag-uban" o "kumonidad sa mga Kristohanon."

panahon

Sa Biblia ang pulong nga "panahon" kasagarang gigamit nga sumbingay nga nagtumong sa tugma nga panahon o sa panahon diin ang panghitabo nahitabo. Parehas lang ang ipasabot sa mga pulong nga "edad" o "yugto" o "kapanahon."

- Lahi kini sa ipasabot sa pagsukod sama sa minutos, oras, mga adlaw o mga bulan.
- Sa libro nga Daniel ug sa Pinadayag naghigot ang panahon sa dakong kasamok o kagulan nga moabot sa kalibutan.
- Ang mga pulong nga "panahon, panahon ug katunga sa panahon" ang pulong nga "panahon" nagpasabot nga "tuig." Nagtumong kini nga mga pulong sa tulo ug tunga ka tuig sa dakong kalisdanan sa pagkahuman niini nga kapanahon.
- Ang mga pulong sama sa "ikaduhang panahon" o "daghang mga panahon" nagtumong kung kapila nahitabo ang usa ka panghitabo.
- Ang giingon nga " igsakto nga panahon " nagpasabot sa pag-abot sa gitakda nga oras ug dili maulahi.

pangita, gipangita

Ang pulong nga "pangita" nagpasabot sa pagpangita sa usa ka butang o tawo. Kung nilabay na kini nga panghitabo, mao kini ang "gipangita." Ang "seek" sa Ingles pwede sad magpasabot nga "sulayan gyud" o "maningkamot" sa pagbuhat sa usa ka butang.

- Ang "pagpangita" ug higayon nagpasabot sa "pagsulay ug paghatag ug panahon" aron mabuhat ang usa ka butang.

- Ang "pagpangita kang Yahweh" nagpasabot sa "paghatag ug panahon ug paagi aron mailhan si Yahweh ug pagkahibalo unsaon pagtuman kaniya."
- Ang "pagpangita ug pagpanalipod" nagpasabot sa "pagsulay ug pangita ug tawo o butang nga mopanalipod kanimo sa kakuyaw."
- Ang "pagpangita ug hustisya" nagpasabot sa "pagpaningkamot aron husto o patas ang pagtratar sa mga tawo."
- Ang "pagpangita sa kamatuoran" nagpasabot sa "pagpaningkamot aron mahibaloan kung unsa ang kamatuoran."
- Ang "pagpangita ug pabor" nagpasabot sa "pagsulay nga mapaboran" o "pagbuhat ug mga butang aron tabangan ka sa usa ka tawo."

panumpa

Ang panumpa o pagpanumpa nagpasabot sa pormal ug maligdong nga panaad sa pagbuhat o paghatag sa usa ka butang.

- Ang mga opisyal sa Israel sa Daang Kasabotan nanumpa nga magmaunungon sila kang Haring David.
- Ang pulong nga "panumpa" nagtumong sad sa usa ka butang nga gihatag nga garantiya o panaad nga ang utang mabayaran.
- Ang butang nga ihatag nga panumpa ibalik sa tag-iya kung ang panaad natuman na.

panumpa, nanumpa, manumpa pinaagi sa

Sa Biblia, ang panumpa usa ka pormal nga saad sa pagbuhat sa usa ka butang. Ang usa ka tawo nga nanumpa kinahanglan tumanon niya ang gisaad.

- Sa Biblia, ang pulong nga "nanumpa" nagpasabot sa pagsulti sa usa ka panumpa.
- Ang pulong nga "manumpa pinaagi sa" nagpasabot nga paggamit sa ngalan sa usa ka butang o usa ka tawo nga basehan o gamhanan diin buhaton ang panumpa.
- Usahay kini nga mga pulong parehas nga gigamit sama nga, "nanumpa ug panumpa."
- Si Abraham ug si Abimelek nanumpa ug panumpa niadtong naghimo sila ug kasabotan mahitungod sa paggamit sa atabay.
- Giingnan ni Abraham ang iyang ulipon aron manumpa (pormal nga makigsaad) nga kinahanglan nga mangita siya ug babaye nga minyuon ni Isaac gikan sa mga paryente ni Abraham.
- Nanumpa sad ang Dios sa dihang nagbuhat siya ug mga saad sa iyang mga katawhan.
- Sa karon nga panahon ang pulong nga "manumpa" nagpasabot nga paggamit sa malaw-ay nga pinulungan. Dili kini ang buot ipasabot sa Biblia.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, "ang panumpa" pwede sad hubaron nga "saad" o "ligdong nga saad."
- "Ang manumpa" pwede hubaron nga "pormal nga mosaad" o "mosaad ka pinaagi sa pagbuhat sa usa ka butang."
- Ang ubang pamaagi sa paghubad sa "nanumpa ako pinaagi sa akong ngalan" pwede nga, "mosaad ako pinaagi sa paggamit sa akong ngalan aron mapamatud-an kini." Sa pulong nga "nanumpa ako sa langit ug sa yuta" pwede hubaron nga "mosaad pinaagi sa pagbuhat sa usa ka butang, nagpahayag nga ang langit ug ang yuta mao ang magpamatuod."
- Siguraduha nga ang paghubad sa "nanumpa" o "panumpa" wala nagtumong sa pagtunglo. Sa Biblia dili kini ang maoy ipasabot.

panun

Sa Biblia, ang "panun" nagtumong sa mga karnero o mga kanding, mga baka, o mga baboy nga gatapoktapok.

- Sa Ingles ang pulong nga "herd nga panun" sa binisaya" pwede sad gamiton sa karnero o mga kanding, apan sa teksto sa Biblia wala kini gigamit sa niini nga pamaagi.
- Ang pulong nga "panun" sa ubang mga pinulungan dili pwede sa mga mananap sama sa mga langgam, o mga itik. Basin aduna silay lain nga gigamit nga pulong alang sa mga lainlain nga mga klase sa mananap.

pasagdan, gipasagdan

Ang pulong nga "pasagdan" buot ipasabot pagbiya sa usa ka tawo o sa pagdili sa usa ka butang. Sa usa ka tawo nga "gipasagdan" gitalikdan o gibiyaan sa lain nga tawo.

- Kung "pasagdan" sa mga tawo ang Dios, buot ipasabot dili sila matinumanon kaniya pinaagi sa dili pagsunod.
- Kung "pasagdan" sa Dios ang tawo, buot ipasabot mihunong na ang Dios sa pagtabang kanila ug gitugutan sila nga (nga) makasinati ug pag-antos aron sila mobalik kaniya.
- Kini nga pulong pwede sad buot ipasabot pasagdan ang mga butang, sama sa pagpasagad, o wala gasunod sa katudlu-an sa Dios.
- Ang pulong nga "gipasagdan" pwede gamitan nga nangagi na sama sa "gipasagdan ka niya" o pagtumong sa usa ka tawo nga "napasagdan."

Mga Sugyot sa Paghubad

- Uban nga paagi sa paghubad niini nga pulong pwede ilakip ang, "pagbiya" o "pagpasagad" o "sa paghatag sa" o "palayo gikan sa" o "gibiyaan,)" depende sa konteksto.
- Ang pasagdan ang balaod sa Dios pwede hubaron nga "mosupak sa balaod sa Dios." Pwede sad kini hubaron nga "pagbiya" o "pagtugyan na sa" o "hunong sa pagtuman" sa iyang mga katudluan o mga balaod.
- Ang mga pulong "nga pasagdan" pwede hubaron ingon "nga pabiyaan" o "gitalikdan."
- Ang proyektong pinulongan pwede maklaro kung mogamit ug lain nga mga pulong sa paghubad niini (nga pulong), depende kung ang teksto naghigot mahitungod sa pagpasagad sas butang o sa tawo.

patay, gipatay

Ang pulong nga "pagpatay" nagpasabot sa pagpatay sa tawo o mananap. Kasagaran nagpasabot kini sa pagpatay sa mapugsanon o bangis nga pamaagi.

- Ang mga pulong nga "mga gipatay" nagtumong sa mga "tawo nga gipatay."
- Kung nagtumong sa mananap, pwede gamiton ang laing pulong nga "giihaw." Apan kung daghang mga tawo ang gipatay, pwede gamiton ang "pagpamatay."

plata

Ang plata usa ka sinaw ug may pagka-puti nga abohon nga halangdong metal nga gigamit sa paghimo ug sinsilyo, alahas, sudlanan ug dekorasyon.

- Ang templo sa Jerusalem adunay mga sudlanan nga hinimo sa plata. Gikawat kini sa mga taga-Babilonia niadtong ilang gisulong ang Jerusalem ug gidakop ang daghang mga Israelita niadtong 586 ka tuig sa wala pa gipanganak si Cristo.
- Apil niini nga mga sudlanan ang mga plata nga kopa ug yahong ug uban pang mga butang nga gigamit sa pagluto, pagkaon, ug pagsilbi.
- Sa panahon sa Biblia, gigamit ang mga plata nga sinsilyo o pabug-at nga gitawag nga siklo.
- Gibayran si Judas ug 30 ka piraso nga plata sa pagluib kang Jesus.

plawta

Sa panahon sa Bbilia, ang plawta usa ka instrumento sa musika nga hinimo sa bukog o kahoy nga adunay buho aron mogawas ang tingog. Kasagaran sa mga plawta aduna say tangbo nga mukorog samtang huyopan kini.

- Ang plawta usa ka klase nga instrumento nga walay tangbo.
- Kumon nga gigamit ang plawta sa mga pastol sa pagpakalma sa mga karnero.
- Ang plawta usa sa mga instrumento nga gimando ni Haring Nabukodonosor nga patingugon nga sinyales sa mga tawo sa pagsimba sa iyang diosdiosan.
- Gipatokar ang plawta sa subo o sadya nga mga musika.

pug-anan

Sa Biblia, ang pug-anan lugar nga diin ang duga sa ubas kuhaon aron makahimo ug bino.

- Sa Israel, kasagarang dako ang pug-anan sa Israel, dako nga buho nga kinutkot sa yuta. Ang pungpong sa mga ubas ibutang sa ilalom sa buho ug yatakyatakan sa mga tawo ang ubas aron makuha ang duga sa ubas ug moagas pagawas.
- Ang pulong nga pug-anan gigamit sad sa sumbingay nga nagtumong sa kapungot sa Dios nga gibubo sa mga nasod.

ripa

Ang Iningles nga "lot" usa ka butang nga may timailhan nga gilabay o kuhaon gikan sa susama nga mga butang ingon nga pamaagi sa pagpili o paghimo ug disisyon nga walay gidapigan. Ang mga pulong nga Iningles nga "casting lots" buot ipasabot "ripa" diin nga isalibay kadtong giingon nga "lot". Kini gihimo aron mahibaloan sa mga tawo kung unsa ang kabubut-on sa Dios kanila.

- Ang ripa gihimo aron sa pagpili kung kinsa nga pari ang mobuhat sa katungdanan sa templo sa piho nga panahon.
- Ang mga sundalo nga naglansang kang Jesus nagripa aron mahibaloan kung kinsa ang makapanagiya sa sinina ni Jesus.
- Ang ripa pwede sad ang pag-itsa sa taas, o pagpaligid ug gagmay nga minarkahan nga mga bato o buak nga kulon nga adunay timailhan. Ang tawo nga maligiran sa may timailhan nga bato mao ang pilion.
- Ang uban nga kultura mogamit ug daghan nga mga uhot kung magripa sila. Gunitan sa usa ka tawo ang uhot aron walay makakita sa katas-on niini. Matag-usa kanila mokuha ug uhot ug ang makakuha sa taas nga uhot (o mobo kaayo nga uhot) mao ang napili.
- Ang mga pulong nga "ripa" pwede hubaron nga "pag-itsa sa bato nga adunay timailhan" o "pagbunlotbunlot" o "pagpaligid ug bato nga adunay timailhan". Siguradoha gyud nga sa paminaw dili kini sama sa ripa nga ilabay sa layo kayo.

sa taas, sa kahitas-an

Ang mga pulong nga "sa taas" ug "sa kahitas-an" mga sumbingay kini nga nagpasabot "sa langit."

- Ang uban pa nga pasabot sa sumbingay nga "sa kahitas-an" pwede nga "ang labing gipasidunggan."
- Ang mga pulong nga, "sa taas" pwede sad magtumong nga naa sa taas, sama sa mga sag sa mga langgam nga naa sa taas. Sa niini nga konteksto pwede hubaron kini nga "taas sa panganod" o "sa ibabaw sa taas nga kahoy."
- Ang pulong nga "taas" nagpakita sad sa taas nga lugar sa usa ka butang o sa importantsya sa usa ka tawo.
- Ang mga pulong nga "gikan sa taas" pwede hubaron nga "gikan sa langit."

saad

Ang saad usa ka panaad nga gihimo ngadto sa Dios. Ang tawo manaad sa pagbuhat ug pipila ka mga butang aron magpasidungog sa Dios o sa pagpakita sa iyang gugma ngadto kaniya.

- Ang saad pwede ihatag aron sa pagpahayag sa pagmahal ug gugma ngadto sa Dios nga dili mangayo ug bisan unsa gikan kaniya isip ganti.
- Ang tawo pwede maghimo ug saad aron sa pagpangayo sa Dios sa iyang pinasahi nga pagpanalipod, paghatag sa mga kinahanglanon, o iyang presensiya isip ganti sa paghimo sa saad.
- Dili kinahanglan nga tumanon sa Dios ang gipangayo sa tawo isip baylo sa iyang saad.
- Inig human sa tawo manaad, kinahanglan nga tumanon niya ang gisaad niya.
- Ang pagpakyas sa pagtuman sa saad mahimong silotan sa Dios

. Mga Sugyot sa Paghubad

- Depende sa konteksto, ang "saad" pwede hubaron nga "balaan nga panaad" o "panaad nga gihimo ngadto sa Dios."
- Kini nga pulong hubaron gyud nga lain sa "panumpa."

sala, makasasala, pagpakasala

Ang pulong nga "sala" nagtumong sa mga binuhatan, hunahuna, ug pulong nga batok sa kabubut-on ug balaod sa Dios. Ang sala pwede sad magtumong sa wala pagbuhat sa butang nga gusto sa Dios nga buhaton nato.

- Ang sala moa ang bisan unsa nga atong gibuhat nga wala mituman o wala makapahimuot sa Dios, bisan ang mga butang nga wala mahibaloi sa ubang tawo.
- Ang mga hunahuna ug binuhatan nga misupak sa kabubut-on sa Dios gitawag nga "makasasala."
- Tungod kay nakasala si Adan, ang tanang tawo nga natawo adunay makasasala nga kinaiya nga maoy nagmando kanila. Usahay ang pulong nga "sala" nagtumong niini nga makasasalang kinaiya. Gitawag sad kini nga "unod" sa Biblia.
- Ang "makasasala" mao ang tawo nga makasala mao nga kini nga pulong pwede gamiton sa matag tawo.
- Usahay, ang pulong nga "mga makasasala" gigamit sa mga relihiyosong tawo sama sa mga Pariseo aron magtumong sa mga tawo nga dili makatuman sa balaod sumala sa ilang kinahanglan buhaton matod sa mga Pariseo.
- Ang pulong nga "makasasala" gigamit sad aron magtumong sa mga tawo nga giisip nga mas makasasala pa kaysa ubang tawo. Pananglitan, gigamit kini nga tawag alang sa mga tigkolekta ug buhis ug mga babayeng nagbaligya ug dungog.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "sala" pwede hubaron sa pulong nga nagpasabot nga "dili pagtuman sa Dios" o "pagsupak sa kabubut-on sa Dios" o "dautang batasan o hunahuna."
- Ang "pagpakasala" pwede sad hubaron nga "dili pagtuman sa Dios" o "pagbuhat ug sayop."
- Depende sa konteksto, ang pulong nga "makasasala" pwede hubaron sa mga pulong nga nagpasabot nga "tawo nga nakasala" o "tawo nga nagbuhat ug sayop nga mga butang" o "tawo nga wala mituman sa Dios" o "tawo nga wala mituman sa balaod."
- Ang pulong nga "mga makasasala" pwede hubaron sa pulong nga nagpasabot nga "makasasala kaayo nga mga tawo" o "mga tawo nga giisip nga mga makasasala gyud" o "imoral nga mga tawo."
- Ang mga pamaagi sa paghubad sa mga "tigkolekta ug buhis ug mga makasasala" pwede nga "tawo nga mokolekta ug kwarta alang sa gobyerno, ug uban pang makasasala gyud nga mga tawo" o "makasasala gyud nga mga tawo, apil ang mga tigkolekta ug buhis."

sama, dagway

Ang mga tawo o mga butang nga "sama" sa usa'g usa adunay pagkaparehas.

- Ang mahimong "sama" sa usa ka butang buot ipasabot susama niini, pareho sila ug kinaiya.
- Ang mga tawo nabuhat sumala sa "dagway" sa Dios, buot ipasabot sa iyang "imahe" ug may mga kinaiya nga "sama," o "susama sa," Dios.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang mga pulong nga "sa dagway sa iyang kamatayon" pwede hubaron nga "pakig-ambit sa iyang nasinatian sa kamatayon" o "nga murag nasinati nato ang iyang kamatayon kauban niya."
- Ang mga pulong nga "dagway sa makasal-anong lawas" pwede hubaron nga "sama sa makasal-anong tawo" o "tawo." Siguraduhon gyud nga ang paghubad niini nga mga pulong dili magpasabot nga si Jesus makasasala sama kanato.
- Ang pulong nga "ang dagway sa larawan sa madunutong tawo, sa mga langgam, mga mananap, ug mga mananap nga mokamang" pwede sad hubaron nga "diyos-diyosan nga sama sa hulagway sa madunutong mga tawo, o mananap, sama sa langgam, mapintas nga mga mananap, ug mokamang nga mga mananap."

silot

Ang pulong nga "silot" nagpasabot sa paghukom sa usa ka tawo tungod sa pagbuhat niya ug sayop.

- Kasagaran, ang pulong nga "silot" nagtumong sa grabe nga paghukom sa usa ka tawo.
- Usahay, ang "silot" nagpasabot sa bakak nga pag-akusar sa usa ka tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, kini nga pulong mahimong hubaron nga "mapintas nga pagkahukom" o "pagsaway nga dili tinuod."
- Ang mga pulong nga "silotan siya" mahimong hubaron nga "pamatud-an nga sad-an siya" o "ipahayag nga kinahanglan silotan siya sa iyang sala."

sinunog nga halad, halad pinaagi sa kalayo

Ang sinunog nga halad usa ka klase nga halad sa Dios nga Diin ang halad gihurot ug sunog sa alatar. Gihalad kini ingon nga bayad sa mga sala sa mga tawo. Kini usab gitawag nga "halad pinaagi sa kalayo."

- Ang mga mananap nga gigamit niini nga halad kasagaran karnero o mga kanding, apan gigamit sad ang mga baka ug mga langgam.
- Gawas sa panit, ang tibuok nga mananap gisunog aron ihalad. Ang panit ihatag sa saserdote.
- Ang mga Judio gisugo sa Dios nga maghalad ug sinunog nga halad kaduha sa usa ka adlaw.

sugo, magsugo, kasuguan

Ang pulong nga "sugo" ug "magsugo" nagtumong sa pagmando sa usa ka tawo nga buhaton ang usa ka butang.

- Bisan kini nga mga pulong parehas lang ang buot ipasabot, ang "mga sugo" kasagaran nagtumong sa pipila ka mga sugo sa Dios nga diin mas pormal kini ug permanente, sama sa napulo ka mga sugo.
- Ang sugo pwede nga positibo ("Pasidunggi ang imong mga ginikanan" o negatibo ("Ayaw ug pangawat").
- Ang Iningles nga "take command" buot ipasabot nga ang usa ka tawo angkonon niya ang responsibilidad nga pakapangulo..

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Mas maayo nga hubaron kini nga pulong lahi sa pulong nga "balaod." Ikumpara sad sa "kamandoan" o "balaod."
- Ang uban nga mga tagahubad mas gusto nila nga hubaron ang "sugo" ug "kasugu-an" nga pareho lang ang pulong sa ilang pinulongan.
- Ang uban gusto nilang gamiton ang pinasahi nga pulong sa mga sugo nga nagtumong sa walay katapusan, ug pormal nga mga sugo nga gihimo sa Dios.

sungkod

Ang pulong nga "sungkod" nagtumong sa nipis ug gahi nga tungkod nga gigamit sa pipila ka lainlain nga katuyuan. Adunay gitas-on nga mga usa ka mitro.

- Ang kahoy nga sungkod gigamit sa pastol sa pagdependa sa mga karnero batok sa ubang mga mananap. Ilabay sad kini sa nasalaag nga karnero aron mobalik kiini sa panon.
- Sa Salmo 23, gigamit ni Haring David ang pulong nga "sungkod" ug "tungkod" nga sumbingay nga nagtumong sa paggiya ug pagbadlong sa Dios sa iyang mga katawhan.
- Ang sungkod sa pastol gigamit sad sa pag-ihap sa mga karnero sa ilang paglabay ubos niini. Ang sumbingay nga pulong nga "paglabay ubos sa sungkod" nagpasabot sa pagpasakop sa usa ka awtoridad.
- Ang lain nga sumbingay nga, "sungkod nga puthaw," nagtumong sa pagsilot sa Dios sa mga tawo nga nagrebilde batok kaniya ug gabuhat ug dautang mga butang.
- Sa adtong una kaayo nga panahon, ang panukod nga sungkod nga hinimo sa metal, kahoy o bato gigamit sa pagsukod sa gitas-on sa usa ka tinukod o butang.
- Sa Biblia, ang kahoy nga sungkod nagtumong sad sa instrumento sa pagbadlong sa mga anak.

sungkod

Ang sungkod taas nga kahoy nga kasagarang gigamit nga panungkod samtang naglakaw.

- Migamit ug sungkod si Jacob niadtong tigulang na siya, aron makatabang sa iyang paglakaw.
- Gihimo sa Dios nga bitin ang sungkod ni Moises aron ipakita ang iyang gahum kang Paraon.
- Migamit sad ug sungkod ang mga pastol aron giyahan ang ilang mga karnero, o aron gamiton sa pagluwas kanila sa dihang mahagbong sila o misalaag. Ang sungkod adunay pangkaw-it sa tumoy,

lahi sa sungkod sa mga pastol nga tul-id ug gigamit nga pagbunal sa mga ilahas nga mga mananap nga moatake sa karnero.

tambag, tigtambag

Ang tambag mao ang paghatag ug giya sa pormal o dili pormal nga konteksto.

- Nag-ingon ang Daang Kasabotan nga ang buang mamati lang sa iyang kaugalingon apan ang maalam nga tawo modawat ug tambag.
- Sa katawhan sa Iglesia, makadawat kita ug tambag gikan sa mga kaubanan nga tumutuo kang Jesus, apan ang tigtambag gyud nato mao ang Balaang Espiritu sa Dios. Siya kauban nato pirmi ug andam nga mohatag ug kaalam ug tabang.
- Ang pulong nga "tambag" kasagaran nagpasabot sa maalam nga giya, apan usahay ang ihatag nga tambag sa uban binuang o sayop.
- Depende sa konteksto, kini nga pulong mahimong hubaron nga "mga sugyot" o "mga pasidaan" o "mga pag-awhag."
- Ang "magtambag" pwede hubaron nga "maghatag ug sugyot" o "mag-awhag."
- Sa Ingles, adunay pulong nga "council" nga nagtumong sa grupo sa mga tawo. Lahi kini sa Ingles nga "counsel," nga mao ang tambag. Bantayi nga dili ka maglibog niining duha ka mga pulong.

tambo, mga tambo

Ang pulong nga "tambo" nagtumong sa tanom nga adunay taas nga punuan nga motubo sa tubig, kasagaran sa kilid sa suba o sapa.

- Ang mga tambo sa Suba sa Nilo nga diin si Moises gitago adtong bata pa siya gitawag sad nga "mga bugang." Tag-as sila ug walay sulod nga mga punuan nga motubo nga daghan nga nagpundokpundok sa tubig sa suba.
- Kini nga lanoton nga mga tanom gigamit sa Ehipto sa una pa kaayo nga panahon sa paghimo ug papel, mga bukag ug mga sakayan.
- Ang punuan sa tanom nga tambo dali ra mabawog sa hangin.

tapol

Ang pulong nga "tapol" mao ang ngalan sa kolor nga gisagol ang asul ug pula. Tungod kay mahal ug dugay buhaton kini nga tina, ang sinina nga tapol giisip nga timaan sa bahandi, pasidungog ug pagkaharianon.

- Aadtong una pa kaayong panahon, ang tapol usa ka talagsaon ug bililhon kaayo nga kolor sa tina nga gigamit sa pagtina sa sinina sa mga hari ug uban pang taas nga mga opisyal.
- Ang tapol nga tina gikuha gikan sa usa ka klaseng suso sa dagat. Ang tina gikuha pinaagi sa pagdugmok sa suso o pagpugos kanila sa pagpagawas sa tina samtang buhi pa sila. Mahal kini nga pamaagi.
- Ang mga sundalong Romano nagbutang ug tapol nga harianong kupo kang Jesus sa wala pa siya gilansang sa krus, aron tamayon ang iyang pag-angkon nga siya hari sa mga Judio.
- Si Lydia nga gikan sa lungsod sa Filipos usa ka babaye nga nanginabuhi pinaagi sa pagpamaligya ug tapol nga mga panapton.

tawag, pagtawag, gitawag, tinawag

Ang pulong nga "tawag" ug "gitawag" literal nga nagpasabot sa kusog nga pagsulti sa tawo nga tua sa layo. Aduna kini daghan nga buot ipasabot nga sumbingay.

- Ang "pagtawag" sa usa ka tawo buot ingnon nga nagsinggit o kusog nga nagsulti sa tawo nga tua sa layo. Pwede sad ipasabot niini nga nangayo ug tabang sa uban labi na sa Dios.
- Kadaghanan sa Biblia ang "tawag" adunay buot ipasabot nga "gipatawag" o "gimanduan nga moduol" o "gihangyo nga moduol."
- Gitawag sa Dios ang mga tawo nga moduol kaniya ug mahimong iyang katawhan. Mao kini ang ilang "pagkatawag."
- Ang pulong nga "gitawag" gigamit kini sa Biblia nga buot ipasabot nagpili ug katawhan ang Dios nga mahimong mga anak niya, mahimong mga alagad niya ug magsangyaw sa iyang mensahe sa kaluwasan pinaagi kang Jesus.

- Kini nga pulong gigamit usab sa konteksto sa pagtawag sa usa ka tawo sa iyang ngalan. Pananglitan, "Gitawag siya nga Juan," buot ipasabot "Ginganlan siya ug Juan" o "Ang iyang ngalan Juan."
- Ang "tawagon sa ngalan ni" buot ipasabot nga ginganlan ang usa sa ngalan sa uban. Ang Dios nagsulti nga ang Iyang katawhan gitawag sa Iyang ngalan.
- Ang lain nga mga pulong nga "gitawag ka nako sa imong ngalan" buot pasabot, nakahibalo ang Dios sa ngalan sa usa ka tawo ug gipili gyud siya niya.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "tawag" pwede nga hubaron sa pulong nga "gipatawag," nga nagpasbot sa gituyo nga pagtawag o adunay katuyuan sa pagtawag.
- Ang sumbingay nga "nagtawag kanimo" pwede hubaron nga "naghangyo ug tabang kanimo" o "nag-ampo pag-ayo kanimo."
- Kung ang Biblia magsulti nga ang Dios "nagtawag" kanato nga mahimong alagad niya, pwede kini hubaron nga, "gipili kita mismo" o "gipili kita" nga mahimo niyang mga alagad.
- "Kinahanglan nga imong tawagon ang iyang ngalan" pwede sad nga hubaron nga "kinahanglan nganlan nimo siya."
- "Ang Iyang ngalan gitawag" pwede sad hubaron nga, "ang ngalan niya" o "gipangalanan siya"
- Ang "pagtawag" pwede sad hubaron nga "pagsulti ug kusog" o "singgit" o "pagsulti nga kusog ang tingog." Seguraduha nga ang paghubad niini dili murag nasuko ang tawo.
- Ang mga pulong nga "ang pagtawag kanimo" pwede hubaron nga "ang imong katuyuan" o "Katuyuan sa Dios alang kanimo" o "pinasahi nga buluhaton sa Dios alang kanimo."
- Ang "pagtawag sa ngalan sa Ginoo" pwede hubaron nga "pangitaa ang Dios ug magsalig kaniya" o "salig sa Ginoo ug magtuman kaniya."
- Ang "pagtawag sa" usa ka butang pwede hubaron nga "panginahanglan" o "pangayo sa" o "nagsugo."
- Ang pulong nga "gitawag ka sa akong ngalan" pwede hubaron nga, "gihatag ko kanimo ang akong ngalan nga gapakita nga ikaw panag-iya nako"
- Kung ang Dios moingon nga, "gitawag ko ikaw sa akong ngalan," pwede kini hubaron nga, "kahibalo ko sa imong ngalan ug gipili ko ikaw."

tawo sa Dios

Ang sumbingay nga "tawo sa Dios" matinahuron kini nga paagi sa pagtumong sa propeta ni Yahweh.

- Titolo kini sa pagtahod nga gihatag sa daghan nga mga propeta sa Daang Kasabotan.
- Pwede sad kini hubaron nga "tawo nga iya sa Dios" o "tawo nga gipili sa Dios" o "tawo nga nag-alagad sa Dios."

tingog

Ang tawo mogamit sa iyang tingog aron mosulti, mao nga ang pulong nga "tingog" kasagaran gigamit nga sumbingay sa pagtumong sa pagsulti o pagpahibalo sa usa ka butang.

- Ang Dios giingon nga gamiton niya ang iyang tingog, bisan pa ug wala siya'y tingog nga sama sa tingog sa tawo.
- Ang tingog pwede gamiton sa pagtumong sa kinatibuk-an sa tawo, sama sa "Nabatian ang usa ka tingog sa kamingawan nga nag-ingon, 'I-amdam ang dalan sa Ginoo.'" Pwede kini hubaron nga "may tawo nga nabatian nga nagtawag gikan sa kamingawan...."
- Usahay ang pulong nga "tingog" pwede gamiton sa mga butang nga dili makasulti, sama niadtong nagsulat si David nga ang katingalahang mga butang nga gihimo sa Dios nagpahayag sa iyang mga buhat, nga ang ilang mga "tingog" nagpahayag kung unsa siya ka gamhanan. Pwede kini hubaron nga "ang ilang katahum klaro nga nagpakita kung unsa ka gamhanan ang Dios."

tolda

Ang tolda mao ang mabalhin balhin nga puy-anan nga gihimo sa lig-on nga panapton nga gibutang sa mga poste sa tinukod.

- Ang mga tolda gigamit nga permanente nga puloy-anan sa ubang mga tawo. Pananglitan, ang pamilya ni Abraham nag-puyo sa dugay nga panahon sa dagko, lig-on nga mga tolda.
- Ang mga Israelita nag-puyo sa mga tolda sa panahon nga sila naglibotlibot sa disyerto sa Sinai.

- Ang tabernakulo usa ka klase sa dako kaayo nga tolda, nga adunay baga nga mga paril nga gihimo gikan sa panapton nga mga kurtina.
- Si Apostol Pablo naghimo ug mga tolda aron makakuwarta ug masuportahan ang iyang kaugalingon samtang nagbiyahe siya sa lainlaing mga siyudad aron magsangyaw sa maayong balita.
- Ang pulong nga "tolda" usahay gigamit nga sumbingay nga nagtumong sa puy-anan sa mga tawo. Kini pwede hubaron nga "mga balay" o "mga puy-anan."

tore

Ang pulong nga "tore" nagtumong sa taas nga estruktura nga gitukod isip lugar nga diin ang magbalantay magtan-aw kung adunay peligro. Kasagaran kini nga mga tore himo sa bato.

- Ang mga adunay mga yuta usahay magtukod ug tore aron gikan niini nga lugar makita nila ang ilang mga pananom ug aron mapanalipdan kini gikan sa mga kawatan.
- Ang mga tore kasagaran adunay mga lawak o kwarto nga diin ang magbalantay o pamilya nagpuyo, aron mabantayn nila ang ilang mga pananom adlaw ug gabii.
- Ang mga tore sa mga siyudad gitukod nga taas kaysa mga pader sa siyudad aron ang magbalantay makita niya kung adunay mga kaaway nga moabot nga moatake sa siyudad.
- Ang tore simbolo kini sa pagpanalipod gikan sa mga kaaway.

trigo

Ang trigo usa ka klase sa lugas nga gipatubo sa mga tawo aron kan-on.

- Motubo ang mga lugas sa tumoy nga bahin sa tanom nga trigo.
- Paghuman maani ang trigo, ilain ang lugas gikan sa tugkay sa tanom nga trigo. Gitawag kini ug "paggiok."
- Ang tugkay sa tanom nga trigo o uhot kasagarang ibutang sa yuta aron tulganang sa mga mananap.
- Ang kaha sa lugas gitawag ug "tahop." Wala silay bili ug ilabay lang.
- Gigaling sa mga tawo ang lugas aron mahimong harina ug gigamit kini alang sa paghimog pan.

trumpeta

Ang pulong nga "trumpeta" nagtumong sa instrumento nga gigamit sa paghimo ug musika o sa pagtawag ug mga tawo aron sa pagpundok sa pagpaminaw sa usa ka pahibalo o sa panagtigum.

- Kasagaran nga hinimo ang trumpeta sa metal, kabhang sa dako kaayo nga kinhason o sungay sa usa ka mananap.
- Kasagaran nga patingugon ang trumpeta aron sa pagtawag ug mga tawo sa panaggubat ug sa publikong panagtigom sa mga Israelita.
- Gihulagway sa libro sa Pinadayag ang panghitabo sa ulahing panahon nga diin patingugon sa mga anghel ang ilang mga trumpeta nga sinyales sa pagbubo sa Dios sa iyang kapungot sa kalibutan.

tubig, katubigan

Gawas sa literal nga pasabot sa tubig, ang "tubig" pwede sad nagtumong sa mga dagat, linaw ug suba.

- Ang pulong nga "katubigan" nagtumong sa mga daghan nga kakuhaan ug tubig. Pwede sad kini nga nagtumong sa kinatibuk-an sa tubig.
- Ang sumbingay nga "mga tubig" nagtumong sa hilabihan nga kasubo, kalisod ug pag-antos. Pananglitan, ang Dios nagsaad nga kung kita "moagi sa mga tubig" siya mag-uban kanato.
- Ang mga pulong nga "daghan nga tubig" nagpakita kung unsa gyud kadako ang mga kalisdanan.
- Ang "pagtubig" sa mga kahayopan ug uban pa nga mga mananap nagpasbot sa "paghatag ug tubig" kanila. Sa panahon sa Biblia, kasagaran uban niini ang pagsag-ob sa atabay gamit ang balde ug ibubo ang tubig sa kan-anan sa mananap aron ang mga mananap makainom niini.
- Sa Daang Kasabotan, gitumong ang Dios nga tuburan sa "tubig sa kinabuhi" alang sa iyang mga tawo. Nagpasabot kini nga siya ang kakuhaan sa espiritwal nga gahum ug kalagsik.
- Sa Bag-ong Kasabotan, gigamit ni Jesus ang mga pulong nga "tubig sa kinabuhi" sa pagtumong sa Balaan nga Espiritu nga nagtrabaho sa usa ka tawo aron bag-ohon ngadto sa bag-ong kinabuhi.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang mga pulong nga "magsag-ob ug tubig" pwede hubaron nga "kuhaon ang tubig gikan sa atabay pinaagi sa balde."
- "Modagayday gikan kanila ang mga suba sa tubig sa kinabuhi " pwede hubaron nga "ang gahum ug mga panalangin gikan sa Balaan nga Espiritu modagayday gikan kanila sama sa mga suba sa tubig." Imbes nga "mga panalangin" ang pulong nga "gasa" o "mga bunga" o "diosnon nga batasan" pwede gamiton.
- Sa dihang si Jesus nakigsulti sa babaye nga taga-Samaria sa atabay, ang mga pulong nga "tubig sa kinabuhi" pwede hubaron nga "tubig nga maghatag ug kinabuhi" o "makahatag ug kinabuhi nga tubig." Niini ng konteksto, ang handuraw sa tubig kinahanglan dili mawala sa hubad.
- Ang pulong "mga tubig" o "daghan nga mga tubig" pwede hubaron nga "hilabihan nga pag-antos."

tudlo, katudluan, manunudlo

Ang mga pulong nga "tudlo" ug "manunudlo" nagtumong sa pagsulti sa ubang tawo sa impormasyon nga wala pa nila mahibal-an. Kasagaran gihatag ang impormasyon pinaagi sa pormal o sistematikong pamaagi.

- Ang "manunudlo" mao ang usa ka tawo nga nagtudlo.
- Ang mga disipulo ni Jesus gitawag siya nga "manunudlo" isip nga ilang tawag nga pagtahod sa usa ka tawo nga nagtudlo mahitungod sa Dios.
- Ang impormasyon nga gitudlo pwede nga gipakita o gisulti.
- Ang pulong nga "doktrina" usahay gihubad sa pulong nga "mga panudlo" kung kini magtumong sa mga panudlo mahitungod sa Dios.

tugas

Ang tugas usa ka taas nga kahoy nga adunay daku nga punuan ug daghang mga sanga nga gahatag ug landong.

- Ang mga kahoy nga tugas lig-on, gahi nga kahoy nga gigamit sa pagtukod ug mga barko ug paghimo ug mga daro sa uma, yugo sa baka, ug sungkod sa mga tigulang nga mga tawo.
- Ang liso sa kahoy nga tugas gitawag sa Ingles nga "acorn".
- Ang punoan sa pipila ka mga kahoy nga tugas mabanabana nga mga 6 ka metros ang kalapad.
- Ang kahoy nga tugas sumbingay sa taas nga kinabuhi ug aduna sad kini ubang espirituhanong mga pasabot. Sa Biblia, kasagaran anaa kini sa mga balaan nga mga lugar.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang daghang hinubad mas nag-ingon nga "kahoy nga tugas" kaysa nag-ingon nga "tugas" lang.
- Kung ang kahoy nga tugas wala mailhi sa lugar nga hubaron ang Biblia, pwede kini hubaron nga "ang tugas nga kahoy nga gahatag ug dakung landong sama sa...", ug dayon pangalanan kini sa lokal nga kahoy nga sama ug panagway sa kahoy nga "tugas."
- Tan-awa sa:

tulog, natulog, nakatulog

Kini nga mga pulong nagtumong sa natural nga pagtulog sa tawo apan aduna sad kini mga sumbingay nga adunay kalabotan sa kamatayon.

- Ang "pagtulog" o "natulog" pwede nga sumbingay nga nagpasabot nga "namatay."
- Ang sumbingay nga "nakatulog" nagtumong sa pagsugod ug katulog sa usa ka tawo o sa iyang sumbingay nga pasabot, sa higayon nga mamatay ang usa ka tawo.
- Ang "matulog uban sa mga amahan" nagpasabot sa pagkamatay sama sa mga kagikanan sa usa ka tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Sa ubang mga konteksto, ang pulong nga "matulog" pwede hubaron nga "mamatay."
- Ang "matulog" pwede hubaron nga "kalit lang nga makatulog" o "magsugod ug katulog" o "mamatay," depende sa pasabot niini.
- Importante kaayo nga ipabilin ang sumbingay sa mga konteksto diin wala makasabot ang mga tawo nga giistoryahan. Pananglitan, niadtong giingnan ni Jesus ang iyang mga disipulo nga "natulog" si

Lazarus, abi nila nga ang iyang gipasabot natural lang nga natulog si Lazarus. Sa sama niini nga konteksto, kinahanglan hubaron gyud nga "natulog," dili nga "namatay siya."

- Ang ubang pinulongan mahimong adunay lahi nga sumbingay alang sa kamatayon o pagkamatay nga pwede gamiton kung ang sumbingay nga "matulog" o "natulog" dili masabtan sa pinulongan nga hubaron.

tuman, matinumanon, pagtuman

Ang pulong nga "tuman" nagpasabot sa pagbuhat sa mga gikinahanglan o gimando sa usa ka tawo nga aduany awtoridad. Ang matinumanon naghulagway sa usa ka tawo nga nagtuman.

- Ang mga tawo sad nga nagtuman sa mga balaod nga gihimo sa mga pangulo sa nasod, estado o organisasyon.
- Ang mga bata nagtuman sa ilang mga ginikanan, ang mga ulipon nagtuman sa ilang mga amo, ang mga tawo nagtuman sa Dios, ug ang mga isigkalungsod nagtuman sa mga balaod sa ilang nasod.
- Kung ang balaod o usa ka tawo nga adunay awtoridad nagmando sa mga tawo nga dili buhaton ang usa ka butang, nagtuman sila nga dili nila kini buhaton.
- Ang mga pamaagi sa paghubad niini nga mga pulong pwedeng sa usa ka pulong o mga pulong nga nagpasabot nga, "buhaton kung unsay gimando" o "pagsunod sa mga sugo" o "tumanon kung unsay giingon sa Dios nga buhaton."

tunglo, gitunglo

Ang pulong nga "tunglo" nagpasabot sa paghimo ug paagi aron mahitabo ang dili maayong ngadto sa usa ka tawo o butang nga gitunglo.

- Ang tunglo mahimong pamahayag nga adunay dautan nga mahitabo sa usa ka tawo o butang.
- Ang pagtunglo sa usa ka tawo mahimong pagpahayag sa tinguha nga mahitabo ang dili maayong mga butang kanila.
- Mahimo sad kini magtumong sa pagsilot o ubang dili maayo nga himoon sa usa ka tawo sa lain nga tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kini nga pulong mahimong hubaron nga "maghimo ug paagi nga adunay dili maayo nga mahitabo kang" o "pagpahayag nga adunay dili maayo nga mahitabo kang" o "manumpa sa pagbuhat ug dautan ngadto kang."
- Sa konteksto sa pagtunglo sa Dios sa iyang masinupakon nga katawhan, mahimo kining hubaron nga, "silotan pinaagi sa pagtugot nga mahitabo ang mga dili maayong mga butang."
- Ang pulong nga "gitunglo" kung gamiton sa paghulagway sa mga tawo, mahimo hubaron nga "gisilotan pag-ayo."

tunok, sampinit

Ang mga tanom nga tunokon ug mga sampinit adunay tunokon nga mga sanga o bulak. Kini nga mga tanom dili mamunga o maghatag ug uban pang butang nga mapahimoslan.

- Ang tunok usa ka gahi ug hait nga motubo sa sanga o lawas sa usa ka tanom. Ang gitawag sa Ingles nga "thornbush" usa ka klase nga gamay nga kahoy o kahoykahoy nga adunay daghang mga tunok sa iyang mga sanga.
- Ang sampinit usa ka tanom nga tunokon ug lawas ug mga dahon. Kasagaran tapol ang bulak niini.
- Ang tunok ug ang sampinit nga tanom paspas modaghan ug pwede hinungdan sa ubang mga tanom o mga pananom nga dili na motubo. Naghulagway kini sa sala nga magpugong sa tawo sa pagpamunga ug espirituhanong bunga.
- Gibutang sa ulo ni Jesus ang korona nga hinimo sa linobid nga sanga nga tunokon sa wala pa siya gilansang sa krus.

tuo nga kamot

Ang pulong nga "tuo nga kamot" sumbingay nga nagtumong sa halangdon nga katungdanan sa tuong kilid sa usa ka pangulo o importante nga tawo.

- Ang tuo nga kamot gigamit sad ingon nga simbolo sa gahum, awtoridad o kusog.

- Ang Biblia naghulagway kang Jesus nga naglingkod "sa tuo nga kamot sa" Dios nga Amahan isip ulo sa lawas sa mga tumutuo (ang Iglesia) ug nagkontrolar isip nga tagamando sa tanan nga gilalang.
- Ang tuo nga kamot sa tawo gigamit sa pagpakita sa pinasahi nga dungog sa dihang ibutang kini sa ulo sa usa ka tawo nga gihatagan ug panalangin (sama sa gihimo ni Israel sa anak ni Jose nga si Efraim).
- Ang pag-alagad sa tuohang kamot sa usa ka tawo nagpasabot nga ang iyang pag-alagad makatabang kaayo ug importante kaayo adto nga tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kung ang "tuo nga kamot" dili pareho ang buot ipasabot sa pinulongan nga hubaron, adunay uban nga paagi sa paghubad niini pwede ang "gahum" o "awtoridad" o "halangdon nga katungdanan" o "katabang" o sumbingay sa pinulongan nga parehas ang buot ipasabot.
- Kung mahitungod kang Yahweh, ang mga pulong nga "sa iyang tuo nga kamot ug sa iyang kusgan nga bukton" sumbingay kini nga pinulongan nga nagtumong sa gahum ug hilabihan nga kusog. Kining duha nga pamaagi sa pagsulti naghatag ug importansiya sa gahum ug kakusog sa Dios.

ubas

Ang ubas gamay ug lingin nga prutas nga motubo nga buligbolig sa bagon. Ang ilang duga gamiton sa paghimo ug bino.

- Ang mga tawo nagpatubo ug mga ubas sa ilang mga hardin nga gitawag nga mga ubasan. Kasagaran taas ang mga laray sa mga bagon.
- Tungod kay ang ubas dili magdugay pagkahinog nila kuhaon kini dayon sa mga tawo ug paugahon aron kan-on kadugayan. Ang gipa-uga nga ubas gitawag kini nga pasas. Ang Daang Kasabotan naghisingot sa mga pasas nga gi-umol aron matibuok.

ubasan

Ang ubasan harden o tanaman, nga diin gipatubo ang ubas ug giatiman.

- Lisod nga trabaho ang pagtanom ug pag-atiman sa ubasan.
- Kasagarang adunay parel ang mga ubasan sa palibot niini sa pagpanalipod sa bunga gikan sa mga kawatan ug mga mananap.
- Gitandi sa Dios ang mga tawo sa Israel sa ubasan nga iyang giatiman pag-ayo, apan wala kini namunga ug maayo nga bunga.
- Pwede hubaron ang ubasan nga, "ubasan nga harden " o "plantasyon sa ubas."

ubos, pagkamapainubsanon

Ang mga pulong nga "ubos" ug "pagkamainubsanon" nagtumong sa pagkakabos o ubos ang kahimtang sa kinabuhi.

- Si Jesus nagpaubos sa iyang kaugalingon ngadto sa ubos nga kahimtang sa usa ka tawo ug sa usa ka alagad.
- Ubos kaayo ang kahimtang ni Cristo niadtong gipanganak siya tungod kay natawo siya sa puy-anan sa mga mananap, dili sa usa ka palasyo.
- Usa pa ka pulong sa "ubos" pwede ang "mapaubsanon."
- Ang mapaubsanon nga batasan balikad sa mapahitas-on.

ulo

Sa Biblia, ang pulong nga "ulo" gigamit sa pipila ka mga sumbingay:

- Kasagaran, kini nga pulong nagpasabot nga adunay awtoridad ang usa ka tawo sa ubang mga tawo, sama sa, "gihimo ko nimo nga ulo sa mga nasod." Mahimo kini hubaron nga "Gihimo ko nimo nga pangulo..." o "Gihatagan ko nimo ug awtoridad labaw sa..."
- Si Jesus gitawag sad nga "ulo sa Iglesia." Sama nga ang ulo sa usa ka tawo naggiya ug nagtultol sa mga miyembro sa lawas, mao sad nga si Jesus gigiyahan ug gitultol ang mga miyembro sa iyang "lawas," ang Iglesia.
- Ang Bag-ong Kasabotan nagtudlo nga ang bana mao ang "ulo" o awtoridad sa iyang asawa. Gihatagan siya ug responsibilidad sa pagpangulo ug paggiya sa iyang asawa ug pamilya.

- Ang mga pulong nga "walay labaha nga motandog sa iyang ulo" nagpasabot nga "dili gyud niya putlon o mamalbas sa iyang buhok."
- Ang pulong nga "ulo" nagtumong sad sa sinugdanan o gigikanan sa usa ka butang, sama sa "ulo sa dalan."
- Ang laing sumbingay nga gamit ang "ulo" mao ang paggamit niini sa pagrepresentar sa tibuok nga tawo, sama sa "kini nga abohon nga ulo" nagtumong sa tigulang nga tawo o "ang ulo ni Jose" nga nagtumong kang Jose. .
- Ang sumbingay nga "ang ilang dugo maanaa sa iyang kaugalingong ulo" nagpasabot nga ang tawo responsable sa pagkamatay sa uban ug silotan siya tungod niini.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang pulong nga "ulo" mahimong hubaron nga "awtoridad" o "ang nangulo ug naggiya" o "mao ang responsable."
- Ang mga pulong nga "ulo ni" pwede magtumong sa tibuok nga tawo ug kini mahimo hubaron gamit lang ang ngalan sa tawo. Pananglitan, ang "ulo ni Jose" pwedeng hubaron lang nga "Jose."
- Ang mga pulong nga "maanaa sa iyang kaugalingong ulo" mahimong hubaron nga "maanaa kaniya" o "silotan siya tungod sa" o "siya ang responsable sa" o "isipon siya nga sad-an alang sa."
- Ang ubang pamaagi sa paghubad niini nga pulong nag-apil sa "sinugdanan" o "kakuhaan" o "nangulo" o "pangulo."

usa

Ang usa dako ug maambong nga mananap nga adunay upat ka tiil. Nagpuyo kini sa mga lasang o mga kabungturan. Ang laki niini nga mananap adunay dakong mga sungay o bagot sa iyang ulo.

- Ang pulong nga "usa" mahimong magtumong kini sa baye ug laki nga usa.
 - Ang "nati" mao ang bata nga usa.
 - Ang mga usa adunay mga kusgan ug niwang nga mga tiil nga magtabang kanila sa pag-ambak ug taas ug pagdagan ug paspas.
 - Ang iyang mga tiil natunga sa tumoy nga makatabang kanila paglakaw o pagkatkat sa bukid.
-